

DÉL-ALFÖLDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA ÓVODÁI, BÖLCSŐDÉI ÉS MINI BÖLCSŐDÉI PEDAGÓGIAI PROGRAM	OM azonosító: 202002
Jóváhagyta: Főigazgató 	Egységes szerkezet 2025. augusztus 31.
Egyetértését kinyilvánító, a Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása Tanácsa 55/2025. (VI. 27.) PT. sz. határozattal: Fenntartó, működtető nevében 	
Iktató szám: 2025. VI. 5/2025. Hatályos: 2025. augusztus 31. napjától	

Tartalom

Bevezetés.....	3
Szatymazi Barackvirág Óvoda.....	6
Szatymazi Gyöngyvirág Bölcsőde és Hóvirág Mini Bölcsőde	95
Fióka-Lak Bölcsőde Kűbekháza.....	141
Domaszéki Minimanó Bölcsőde.....	179
Újszentiván Tölgyfa Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai és Szakmai Program.....	228
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	376

Tartalomjegyzék - Szatymazi Barackvirág Óvoda

Helyzetkép óvodánkról.....	10
I.1. Településünk bemutatása	10
I.2. Az óvoda bemutatása	10
II. Az intézmény jövőképe.....	12
II.1. Nevelő munkánk célja	12
II.2. A program alapelve.....	12
II.3. Óvodakép.....	13
II.4. Gyermekkép.....	15
II.5. Az óvodapedagógusok alapvető feladata.....	16
A program megvalósításának feltételei	19
III.1 Személyi feltételek	19
III.2. Tárgyi feltételek.....	21
III.3.Csoportok száma, szerkezete.....	22
III.4 .Az óvoda nevelési alapelvei és célkitűzései, feladatai	24
IV.1. Az egészséges életmód alakítása	26
IV.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	28
IV.2.1. Boldog Óvoda program	30
IV.3. Zöld Óvoda, Állatbarát Óvoda, Madárbarát Óvoda	32
IV.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	32
V. A fejlődés jellemzői	35
V.1. Játék.....	35
V.2. Verselés, mesélés.....	37
V.3. Ének, zene, népi játék, tánc	39
V.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	42
V.5. Mozgás, mozgásos játék.....	44
V.6. A külső világ tevékeny megismerése	46
V.7. Munka jellegű tevékenységek	50
V.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	52
A pedagógus szerepe a tanulási folyamatban:.....	53
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	54
VI. Az óvoda hagyományos ünnepei.....	55
VII. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek szervezése, tervezése	56
A nevelőmunka dokumentumai.....	58
Egészségfejlesztési program.....	60
VIII.1. Egészségnevelés alapelvei	61

VIII.2. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	62
VIII.2.1. Az egészséges táplálkozás	62
VIII.2.2. A mindennapos testnevelés, testmozgás.....	64
VIII.2.3. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.....	65
VIII.2.4. A bántalmazás és erőszak megelőzése	66
VIII.2.5. Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás	68
VIII.2.6. Személyi higiéné.....	68
VIII.2.7. Környezeti higiéné.....	71
VIII.3. Kapcsolattartás, együttműködés	72
VIII.3.2. Együttműködés az egészségügyi szervezetekkel.....	73
VIII.4. Ellenőrzés, értékelés rendszere.....	73
A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	87
IX. 1. Iskolára történő felkészítő foglalkozások	88
IX. 2. Iskolaérettség, a fejlődés jellemzőinek összefoglalása.....	89
Nyomtatványok, a nevelőmunka dokumentumai	92
Felhasznált irodalom	94

DÉL-ALFÖLDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ
TÁRSULÁSA ÓVODÁI, BÖLCSÖDÉI ÉS MINI BÖLCSÖDÉI

Szatymazi Barackvirág Óvoda

Pedagógiai programja

2025.

Az óvoda adatai

Az óvoda hivatalos elnevezése és címe:

Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása Óvodái, Bölcsődéi
és Mini Bölcsődéi
Szatymazi Barackvirág Óvoda

Cím:

6763 Szatymaz,
József Attila u. 1-3.
Telefon: 62/283-114
email: ovoda@szatymaz.hu

Az óvoda fenntartója, címe:

Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása

Cím:

6772 Deszk,
Tempfli tér 7.

A Pedagógiai Program elkészítése során figyelembe vettük a törvényi szabályozásokat, szakmai helyzetelemzést, partneri elvárásokat és a szakmai – pedagógiai hagyományainkat.

Ezen módosítás a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, a 20/2012. (VIII.31.) és a 32/2012. (X.8.) EMMI rendeletek, valamint az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet és az intézmény Alapító Okirata alapján készült.

Helyzetkép óvodánkról

I.1. Településünk bemutatása

Szatymaz, Szegedtől 12 km-re, északnyugatra, a Fehér-tó szomszédságában helyezkedik el.

A 18. század első felében szegedi lakosok foglaltak itt állattenyésztés céljából földeket és építettek szállásokat, amelyek később állandóan lakott tanyákká fejlődtek. A falu 1950-ben vált önálló községgé.

Európa-hírű őszibarack-kultúráját néhány oltványokat honosító, nemesítő kisparaszt és tanyai tanító tevékenysége alapozta meg a XX. század elején. A Fehér-tó környéki szikes legelőkön kiterjedt juhtenyésztés folyt. Ma a mezőgazdaságban dolgozók megélhetését elsősorban a szőlő- és gyümölcsstermesztés, őszibarack, továbbá a fóliás zöldség- és virágtermelés biztosítja. A több mint 5000 lelkes lakosság fele külterületen él. Ma már jelentős részük Szegeden dolgozik.

I.2. Az óvoda bemutatása

A Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása Szatymazi Barackvirág Óvoda az 1920-as években épült kúria épületében működik, egy festői en szép, barátságos környezetben.

Óvodánk tágas, fákkal díszített udvara lehetőséget biztosít óvodásaink biztonságos mozgás, illetve játék lehetőségeinek kihasználására.

Madárcsicsergéstől, gyermeknevetéstől hangos udvarunk mosolyt csalogat minden idelátogató vendégünk arcára.

Udvarunk szabványnak megfelelő udvari játékokkal színesíti a gyermekek udvari játék, illetve mozgás lehetőségeit. Színvonalas helyet biztosít az óvodások kulturális; egyéb programjainak. Óvodánk három épületből áll, melyben empatikus, probléma érzékeny attitűddel, a gyermekek pozitív személyiség jegyeinek erősítésével rendelkező pedagógusaink, munkatársaink hat csoportban várják az idejelentkező gyermekeket.

Nevelési programunk a külső világ tevékeny megismerésére épül.

Óvodánk célja, hogy az itt töltött három év alatt derűs, boldog, kiegyensúlyozott gyermekeket neveljen, akik érettekké válnak az iskolakezdésre.

Milyen embert is akarunk formálni?

„A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős,
jó ítéletű, értelmes, tetterre kész,
szép célokért hevülő és áldozó embereket,
akik meg tudják érteni és élni a szépet,
és nagyot minden téren,
akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal,
akik megértik a dolgok összefüggéseit,
akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek,
amely csak a kölcsönösségen, méltányosságon,
és jóakaraton épülhet.” /Szent-Györgyi Albert/

II. Az intézmény jövőképe

Nevelőtestületünk gyermekközpontú szemléleten alapuló nevelő - fejlesztő munkája biztosítja a nyugodt, kiegyensúlyozott gyermeki személyiség teljes kibontakozását, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásával az egyenlő hozzáférést, a gyermeki szükségletek kielégítését, a gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozását, a teremtet világ és az ember által létrehozott környezet védelmét.

II.1. Nevelő munkánk célja

A szülői nevelést kiegészítve, családi, derűs légkörben, sokféle változatos tevékenységgel, optimálisan biztosítjuk a harmonikus személyiség életkorra jellemző tulajdonságainak kibontakoztatását és megerősítését.

Tudatosan és tervszerűen alakítjuk azokat a szociális és értelmi képességeket, amelyek biztosítják a sikeres iskolai beilleszkedést és teljesítményt.

A személyiség kialakulásának alapfeltétele a szűkebb és tágabb társadalmi környezettel való kapcsolat, melyben a gyermek életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségleteivel vesz részt.

A sokoldalú nevelőmunkánk átfogja a gyermeki személyiség egészét, az érzelmi biztonság függvényében biztosítjuk a testi, értelmi és szociális fejlődést.

II.2. A program alapelve

Óvodánk nevelőmunkájára jellemző vonás: „A külső világ, a környezet tevékeny megismerése, a fejlesztés tartalmi eszközeivel.”

Nevelőtestületünk gyermekközpontú szemléleten alapuló, nevelő - fejlesztő munkája biztosítja a nyugodt, kiegyensúlyozott gyermeki személyiség kibontakozását, az emberi jogok, a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, az egyenlő hozzáférést, a gyermeki szükségletek kielégítését, a gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozását, a teremtet világ és az ember által létrehozott környezet védelmét.

II.3. Óvodakép

Az óvodában a gyermeki tulajdonságok, készségek és képességek alakítása optimális feltételekkel, vidám, boldog, örömteli, szabad, játékos, bizalmas óvodai életben valósul meg, minden esetben igazodva a gyermek személyiségéhez, szükségleteihez, képességeihez.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, melyben az óvoda kiegészítő, hátránycsökkentő szerepet tölt be a gyermekek 2,5-3 életévétől addig, ameddig a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdik. Az óvoda az első intézményes nevelés, mely felerősíti a család gyermeknevelésben betöltött alapvető szerepét. Óvodánk nyitott a szülők számára, betekintést nyerhetnek gyermekeik óvodai életébe, szülői értekezletek, fogadó órák, befogadás, közös programok, nyílt napok, ünnepek alkalmával.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul.

Biztosítjuk minden gyermek számára az egyformán magas színvonalú szeretetteljes nevelést, az egyenlő hozzáférést, melyben meglévő hátrányai csökkennek, benne lévő értékei felszínre kerülnek. Semmiféle előítélet nem elfogadott. Az óvodában arra neveljük a gyermekeket, hogy az emberek különböznek egymástól, és ezt fogadják el, értsék meg.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete biztosítja az óvodás korú gyermekeink fejlődésének megfelelő feltételeit.

Az óvodában, miközben teljesítik a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Óvodai nevelésünk célja az, hogy elősegítsük az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Óvodai nevelésünkben alapelv, hogy:

a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;

a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;

az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Óvodai nevelésünk során az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; a tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A gyermekek egyéni fejlődési ütemét figyelembe véve tervezzük, szervezzük nevelő-fejlesztő munkánkat. Mindezeket jól szervezett színes, gazdag, változatos tevékenységekkel valósítjuk meg, melyek során a gyermekek átélhetik az önálló felfedezés örömeit.

Pedagógusaink, munkatársaink empátikus, probléma érzékeny attitűddel, a gyermekek pozitív személyiségjegyeinek erősítésével érzelmi biztonságot nyújtanak óvodásaink számára. Kiegyensúlyozott légkörben nevelik a rájuk bízott gyermekeket a beszoktatástól az óvodáskor végéig.

Valljuk, hogy az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget, gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

11.4. Gyermekkép

A gyermek a legértékesebb.

Az óvodai nevelésünk alapelvei a gyermeki személyiség köré rendeződnek, óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek, mint személyiség, mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi, szociális lény. Gyorsan és intenzíven fejlődő személyiség, fejlődését együttesen határozzák meg a veleszületett genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, valamint a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások.

Sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi (gondozás, táplálkozás, tisztálkodás, öltözködés, mozgás, pihenés) és lelki (szeretet, érzelmi biztonság, türelem, megértés, elfogadás, tisztelet) szükségletei vannak.

A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet meghatározó szerepe hatalmas.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az óvodás életkori szakasz a gyermek fejlődésében, személyisége alakulásában az egész életére meghatározó, megismételhetetlen lehetőségeket rejt.

Az óvodában a Pedagógiai Program megvalósításával az óvodáskor végére olyan gyermekeket kívánunk nevelni, akikre jellemző, hogy

- Érzelmeiket tudják szabályozni, vágyaikat késleltetni, le tudnak mondani pillanatnyi érdekeikről, tudnak más célkitűzéseivel azonosulni, meghatározott célok irányában együttműködni, képesek kapcsolatot teremteni és fenntartani a kortársaikkal, nehézségek nélkül beilleszkednek a csoportjukba, végül képesek a felnőttekkel való kapcsolat kialakítására, fenntartására, és elfogadják azok irányítását is.
- Testi fejlettségük és egészségi állapotuk optimális, amely magába foglalja az életkornak megfelelő testsúly (kb. 18 kg), testmagasság (kb. 110 cm) mellett a nagy- és finommozgások összerendezettségét, a látás-mozgás megfelelő koordinációját. Mozgásszerveik, látásuk, hallásuk jól funkcionál, beszédük érthető.
- Bizonyos terjedelmű és kitartású aktív figyelem, koncentrációs készség, emlékezeti befogadás, felidézés készsége jellemzi őket. Képesek elemi fogalmak, ítéletek és

következtetések alkotására, valamint differenciáló és ok-okozati összefüggések felismerésére.

- Szociális kapcsolataikban együttműködők, kapcsolatteremtők, barátkozóak, kezdeményezők, segítőkészek, engedelmesek, udvariasak, kötelességtudóak, feladattudóak és mindezeket belső szükségletből, lelkiismeretből teszik.

II.5. Az óvodapedagógusok alapvető feladata

a gyermekek nevelése az Óvodai nevelés országos alapprogramja szerint. A helyi nevelési program cél - és feladatrendszerének megfelelően magas színvonalú nevelő-fejlesztő munkát végeznek, a nevelés elsődleges színterére építve, képviselve az intézményben folyó nevelőmunka szakmai értékeit.

Óvodapedagógusainkkal szembeni általános elvárás, hogy:

- nevelő munkájuk során gondoskodjanak a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyenek meg minden tőlük elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét, az aktuális fizikai és érzelmi állapotát
- sokszínű, változatos pedagógiai hatásrendszert alkalmazzanak (módszerek, eszközök, szervezési-irányítási módok, technikák megválasztása), melyek a gyermekek kompetenciáinak fejlesztését támogatják
- használják és építsék be nevelőmunkájukba, a partnerekkel történő kapcsolattartásba a modern infokommunikációs eszközöket
- a tanulási, képességfejlesztési segéd/digitális anyagokat, eszközöket ismerjék és a céloknak megfelelően használják
- pedagógiai munkájukban a PDCA ciklus nyomon követhető legyen
- pedagógiai terveiket a siker, vagy a sikertelenség okainak feltárásával felülvizsgálják, az eredmények alapján tervezik meg a tovább lépést
- pedagógiai munkájukban felhasználják a különféle mérések során keletkezett eredményeket
- a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítanak a gyermeknek változatos tevékenységeket, melyek során minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődik

- biztosítják a gyermekek számára a szabad választás lehetőségét, az önállóan megválasztott, belső igényből fakadó tevékenységek végzését
- reálisan értékeljék szakmai felkészültségüket, képességeiket, tudjanak alkalmazkodni a változásokhoz
- a gyermekek meglévő képességeiről folyamatos megfigyelés útján alkossanak képet
- a gyermekek folyamatos, pozitív értékelését mindig az egyéni képességekhez viszonyítva végezzék, melyhez gazdag értékelési eszköztárral rendelkezzenek
- értékeléseik, visszajelzéseik egyértelműen a gyermeki cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak, mellyel segítik a gyermekek reális önértékelésének kialakulását
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzanak, szükség szerint együttműködjenek gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek felzárkózását elősegítsék
- segítsék a tehetségek felismerését, kiteljesedését
- előmozdítsák a gyermek erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjenek azok betartatására
- a közösségfejlesztést változatos módszerek alkalmazásával, játék és élménygazdag tevékenységek során valósítsák meg
- a társas kapcsolatok alakítása érdekében pozitív érzelmekre épülő, konfliktusmegelőző, -kezelő módszereket alkalmaznak: pl. közös szabályalakítás, pozitív példák megerősítése
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, valamint együttműködésre neveljék a gyermekeket
- környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre neveljék a gyermekeket,
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyenek meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő- és szükség esetén más szakemberek - bevonásával
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítsék
- személyes kommunikációjuk példaértékű, mintát nyújtó módon segítse, ösztönözze a gyermekek kommunikációját
- kommunikációjukat a kölcsönösség, a pozitív, alkotó szándék jellemezze

- a pedagógiai programban előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladataikat maradéktalanul teljesítsék
- a gyermek érdekében együttműködjenek munkatársaikkal és más intézményekkel
- feladataikat, problémáikat önállóan kezeljék, oldják meg, a kompetenciahatárok betartásával
- legyenek nyitottak a külső visszajelzésekre, azokat használják fel szakmai fejlődésük érdekében
- folyamatosan tájékozódjanak, kövessék figyelemmel az óvodapedagógiát érintő változásokat, tudományos eredményeket, digitális technológiai eszközöket, melyeket építsenek be nevelőmunkájukba

Óvodánkban a gyermekek nevelése a teljes óvodai életet magában foglaló napi tevékenységek, foglalkozások keretében történik, ezáltal a tanulási folyamat a nevelés szerves részévé válik. Az óvodában a gyermekekkel, a csoportokban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként napi két óra átfedési idővel.

Nevelőtestületünk szakmai tudására, saját emberi erőforrására, adottságára, végzettségére támaszkodva, a mai kor társadalmi igényeinek megfelelően korszerű, a nevelés távlatait is figyelembe vevő óvodai nevelőmunkát végez.

Óvodapedagógus, dajka és más szakemberek összehangolt munkája a siker kritériuma.

A program megvalósításának feltételei

III.1 Személyi feltételek

Az óvodánkban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcsszereplői az óvodapedagógusok, akiknek személyisége, kommunikációja, viselkedése meghatározó, példaértékű a gyermekek számára. Jelenlétük a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek, elfogadó, segítő, támogató attitűdjük modell, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusok szakmailag nyitottak, képzettek, tájékozottak, alapos, elmélyült pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudással rendelkeznek. A nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazottak is felkészültek a gondozó-nevelő munkában való aktív részvételre.

Az óvodapedagógusi tevékenység és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakember közreműködését vesszük igénybe.

Humán erőforrás	
Óvodapedagógusok száma	16 fő
Fejlesztő pedagógus	1 fő
Pedagógiai munkát közvetlenül segítők száma	11 fő
Egyéb: udvaros	1 fő

A nevelőtestület képzettsége

Óvónőképző főiskolát végzettek száma	16 fő
Egyetemi végzettség	3 fő
Szakvizsgával rendelkezik	Közügyvezető: 1 fő Differenciáló, fejlesztő szakpedagógus: 2 fő Gyermektánc az óvodában: 1 fő Tanügy igazgatási, nevelési- oktatási, intézményi ismeretek: 1 fő Drámapedagógia 1 fő Zeneóvoda vezető: 1 fő Tanfelügyeleti és pedagógusminősítési elemző- szakértő 1 fő

Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultságai

Továbbképzések megnevezése	Résztevők száma
Számítástechnika - ECDL	3 fő
Minőségirányítás az óvodában	2 fő
Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel	3 fő
Vizuális játékok, érdekes technikák, eszközök a gyakorlatban	1 fő
A beilleszkedési és magatartászavarok kezelése	2 fő
A zene szeretetére nevelés, tehetséggondozás	1 fő
Migráns gyerekek az óvodában	1 fő
A fejlődésükben akadályozott gyermekek óvodai integrációját előkészítő tanfolyam	1 fő
A projektrendszerű „tanulás” az óvodában	1 fő
Fiatál, tehetséges óvodapedagógusok tehetségműhelye	2 fő
Tehetség és személyiségfejlődés (Környezetismereti játékok elemzése és készítése)	2 fő
Technikák a tanítással, tanulással kapcsolatos pszichés gátlások oldására	1 fő
Felkészítés az intézményi tehetségkonceptió kialakítására, tehetséggondozó programok kidolgozására	1 fő
Tevékenység és személyiségfejlődés (Fejlesztő játékok elemzése és készítése)	1 fő
Restorativ eljárások	1 fő
Óvodából iskolába zökkenőmentesen	6 fő
Gyermek és tevékenységközpontú óvodai nevelés	6 fő
Élhető környezet ma és a jövőben, tudatos magatartásra nevelés	6 fő
Tehetséggondozás, tehetségbarát környezet	3 fő
Óvodáskorú gyermekeket fejlesztő-differenciáló pedagógus képzés	1 fő
Óvodapedagógusok szakmai megújító továbbképzése	2 fő
Professzionális pedagógiai kommunikáció	2 fő
Projektmenedzsment alapelemei	1 fő

Korszerű óvodavezetés a köznevelés új rendszerében	1 fő
Szakértők felkészítése pedagógus minősítésre	1 fő
Tanfolyeleti szakértők felkészítése a pedagógiai-szakmai ellenőrzésre	1 fő
Tanulás támogatás digitális alapú módszerekkel	1 fő
Lelki egészségvédelem és személyiségfejlesztés	1 fő
PEK torna	1 fő
A Differ használata és erre alapozott fejlesztés 4-8 éves	3 fő
Ember, aki pedagógus	1 fő
Játékra fel...	2 fő
DiabMentor továbbképzés	1 fő
Mozgásterápia a tanulási nehézségek megelőzésére és oldására	7 fő
Ünnepek a néphagyományokban	1 fő

Pedagógiai munkát közvetlenül segítők képzettsége:

Érettségizettek száma	8 fő
Szaktanárképzőt végzettek száma	3 fő
Dajkaképzőt végzettek száma	7 fő

III.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda belső-külső környezetét oly módon alakítjuk, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé tesszük mozgás- és játékigényük kielégítését. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra való figyelemmel helyezzük el. Megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk az óvodai munkatársaknak, és lehetőséget teremtünk a szülők fogadására. Az óvodánk objektív feltételrendszerének a fejlesztése az intézmény évenkénti költségvetési keretének a függvénye, melyet a Fenntartó a mindenkori gazdasági helyzetnek megfelelően biztosít. Az óvoda tárgyi fejlesztéséhez pályázatokon való részvétellel, a meglévő eszközök óvásával, javításával, és újak készítésével járunk hozzá.

Az óvodánkra jellemző adottságokat az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Csoportszoba	8
Tornaszoba	1
Logopédiai foglalkoztató	1
Játszó udvar	2
Óvodavezetői és nevelői szoba	1
Elkülönítő	1
Gyermeköltöző	4
Gyermekmosdó és WC	4
Akadálymentes WC	1
Felnőtt öltöző	1
Felnőtt mosdó és WC	3
Tálaló, mosogató	2

III.3.Csoportok száma, szerkezete

A három épületben, hat csoport működik. A férőhelyek száma: 190 fő.

A csoportszerkezet kialakításakor figyelembe vesszük a gyermekek személyiségét, a szülők igényeit és a gyermekközösségek szociális összetételét. Minden esetben a gyermekek érdeke a fő szempont.

Óvodánk nyitva tartása 6.00-17.30-ig.

Az óvoda nyitvatartási idejében a gyermekek felügyeletét és fejlesztését szakképzett óvodapedagógusok látják el.

Napirend

Óvodai napirend:

6:00–11:30	Játék, benne: mindennapos testedzés tízórai tanulási és munka jellegű tevékenységek szervezése iskola előkészítő foglalkozás nagycsoportosoknak (45 perc) egyéni és csoportos fejlesztés levegőzés
11:30–13:00	Tisztálkodási teendők, étkezési előkészületek Ebéd Testápolás, előkészületek pihenéshez
13:00–15:00	Pihenés
15:00–17:30	Uzsorna Játék

Hetirend

A hetirend összeállításának szempontjai:

- figyelembe veszi a helyi sajátosságokat,
- a kötiött foglalkozás (mozgás a tornaszobában) idejét,
- biztosítja a gyermekek egészséges testi, lelki fejlődésének feltételeit,
- összehangolja az óvodai csoportok életét

A hetirendet a csoportok óvodapedagógusok állítják össze, minden tanév elején.

III.4 .Az óvoda nevelési alapelvei és célkitűzései, feladatai

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelemgazdag, állandó értékrendet képviselő óvodát teremtünk meg, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy gyermeki tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó egészséges én-tudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek, teret enged önkifejező törekvéseinek.

Fontosnak tartjuk a (2,5) 3-6-7 (8) éves gyermekek testi – érzelmi, szociális - értelmi képességek fejlődésének, a harmonikus személyiségfejlődésének elősegítését.

A család nevelőmunkáját kiegészítjük, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs szeretetteljes óvodai légkörben boldog, kiegyensúlyozott gyermekeket nevelünk, akik személyiségük kibontakoztatása közben örömeiket lelik nevelési rendszerünkben.

Óvodapedagógusaink figyelembe veszik a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait, alkotó, biztonságot nyújtó légkörben segítik önkibontakozásukat úgy, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez viszonyítva fejlődjön testi, lelki, szociális, értelmi érettség téren.

Sokszínű tevékenységeken keresztül és a mással nem helyettesíthető játéktevékenység által olyan készségek, képességek kialakítása törekszünk, melyek alkalmassá teszik a gyermekeket a zökkenőmentes iskolakezdésre.

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése is fontos részét képezi pedagógiai programunknak.

Alapfeladatunk pozitív mintát közvetíteni óvodásaink számára az értékes élethez.

- A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.
- Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermeki személyiséghez kell igazodniuk.
- Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:
 - a gyermeki szükséglet kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről
 - a testi, szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról
 - a gyermeki közösségben végezhető sokszínű –az életkornak és fejlettségnek megfelelő- tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékra
 - e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó megfelelő műveltségterületek közvetítéséről
 - a kisgyermek egészséges fejlődéséhez szükséges személyi, tárgyi feltételekről
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átöröklését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- Minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése is fontos részét képezi nevelési programunknak.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára a szükséges segítség, gondozás, nevelés biztosítása.

- A hazájukat elhagyni kényszerülő, (migráns) családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok védelmét.
 - Pedagógusaink, munkatársaink befogadó attitűdje meghatározó, személyisége, magatartása, tevékenysége modellt nyújt a gyermekek számára.
- Az óvodai nevelés általános feladatai
- Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:
- az egészséges életmód alakítása,
 - az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
 - az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

IV.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Célja: a gyermekek testi-lelki egészségének biztosítása, komfortérzetük kielégítése. Megalapozza a gyermek pozitív kapcsolatát a természeti és társadalmi környezettel.

Az egészséges életmódra nevelés a test és a lélek egészségének megóvásával elősegíti a gyermek szervezetének egészséges fejlődését, szükségleteinek kielégítését. Szabad és irányított mozgás lehetőségek biztosításával mozgástapasztalataik bővítése, harmonikus testi fejlődésük biztosítása.

Feladata:

- a gyermekek életkorának megfelelő életritmus kialakítása, a rendszeres tevékenységek biztosításával a testi-szellemi fejlődés segítése,
- egészséges, biztonságos, balesetmentes környezet megteremtése,
- testi szükségletek, mozgásigények kielégítése, testi képességek fejlődésének segítése,
- egészségügyi szokások, készségek, képességek kialakítása,
- a család és az óvoda egészségnevelési szokásainak összehangolása,

- prevenció, korrekció alkalmazása,
- a gyermekek és a családok figyelmének felhívása a tudatos táplálkozás és a mozgás fontosságára,
- a mindennapos testneveléssel a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgás megszerettetése.
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;

Tevékenységek:

- Napi életritmus, a rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenységek (étkezés, pihenés) visszahatnak az életfolyamatokra, biztonságot nyújtanak, a testi, szellemi fejlődés alapfeltétele.
- Testápolás: a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és igényességük kialakulását szolgálja.
 - Táplálkozás: a növekedés és fejlődés elengedhetetlen feltétele. Ismerkedjenek meg a tudatos táplálkozás fontosságával, annak egészségükre való hatásával.
 - Öltözködés: a gyermekek figyelmének felhívása a réteges öltözködés fontosságára, ízlésük, önállóságuk fejlesztése.
- Környezet rendben tartása: fejlesztí esztétikai érzéküket, igényességüket.
- Mozgás, edzés: biztosítja a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásfejlődését, elősegíti edzettségüket, ezáltal egészségük megőrzését.
- Pihenés: mesével, énekkel, zenehallgatással a gyermekek egyéni szokásainak tiszteletben tartásával a nyugodt pihenés biztosítása.

Óvodapedagógus feladatai:

A gyermek gondozása, testi- lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése érdekében:

- kialakítja a helyes napirendet, a gyermekek megfelelő életritmusát, az egészségügyi szokások pontos menetét,
- kialakítja az egészséges és korszerű táplálkozás igényét,

- lehetőséget biztosít a mozgásigény sokrétű kielégítésére,
- a nyugodt pihenéshez optimális feltételeket biztosít.

A dajka, az óvodapedagógus útmutatásai és irányítása alapján vesz részt a tevékenységekben.

A fejlődés várható eredménye, óvodáskor végére:

- a személyi higiénával kapcsolatos tevékenységeket – tisztálkodás, öltözködés – önállóan és tudatosan végezzék, váljék számukra szokássá,
- legyen igényük a kulturált étkezésre, változatos és egészséges ételekre,
- életkoruknak és egyéni fejlődésüknek megfelelően pihenjenek,
- egyéni fejlődési ütem figyelembe vételével végezzenek irányított és szabad mozgást, télen – nyáron, szabadban és teremben egyaránt,
- váljék igényükké a szűkebb és tágabb környezetük esztétikája,
- szeressék meg és óvják a természetet.

IV.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége.

Az óvodánk a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermekeket, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Célja:

- Állandó értékrendet közvetítő, derűs, szeretetteljes, biztonságot adó légkör megteremtésével kiegyensúlyozott, az őket körülvevő világban önállóan eligazodó gyermekek nevelése.
- A gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlesztése, éntudatának alakítása, és normarendszerének megalapozása.

Feladata:

- erkölcsi, szociális, esztétikai, intellektuális érzelmek fejlesztése,
- az óvodai dolgozók modell szerepe nagy hatást gyakorol az óvónő-gyermek, gyermek-gyermek, dajka-gyermek közötti érzelmi kötődés, az egyéni fejlődés erősítésére,

- prevenció, korrekció alkalmazása,
- a gyermekek és a családok figyelmének felhívása a tudatos táplálkozás és a mozgás fontosságára,
- a mindennapos testneveléssel a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgás megszerettetése.
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;

Tevékenységek:

- Napi életritmus, a rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenységek (étkezés, pihenés) visszahatnak az életfolyamatokra, biztonságot nyújtanak, a testi, szellemi fejlődés alapfeltétele.
- Testápolás: a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és igényességük kialakulását szolgálja.
 - Táplálkozás: a növekedés és fejlődés elengedhetetlen feltétele. Ismerkedjenek meg a tudatos táplálkozás fontosságával, annak egészségükre való hatásával.
 - Öltözködés: a gyermekek figyelmének felhívása a réteges öltözködés fontosságára, izlésük, önállóságuk fejlesztése.
- Környezet rendben tartása: fejleszti esztétikai érzéküket, igényességüket.
- Mozgás, edzés: biztosítja a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásfejlődését, elősegíti edzettségüket, ezáltal egészségük megőrzését.
- Pihenés: mesével, énekkel, zenehallgatással a gyermekek egyéni szokásainak tiszteletben tartásával a nyugodt pihenés biztosítása.

Óvodapedagógus feladatai:

A gyermek gondozása, testi- lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése érdekében:

- kialakítja a helyes napirendet, a gyermekek megfelelő életritmusát, az egészségügyi szokások pontos menetét,
- kialakítja az egészséges és korszerű táplálkozás igényét,

- én-tudat, én-érvényesítés alakítása,
- társas szükségletek kielégítése,
- közös élményekre épülő közös tevékenységek biztosítása,
- erkölcsi tulajdonságok fejlesztése,
- felelősségérzés, kötelességtudat fejlesztése,
- gyermek-gyermek, valamint a gyermek-felnőtt közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Tevékenységek:

- Befogadás: az első találkozás az óvoda emberi-, tárgyi környezetével, mely alapvetően befolyásolja az óvodához fűződő későbbi kapcsolatot. A szülő is részt vesz gyermeke beszoktatásában, ismerkedik az óvodai környezettel, az óvónő nevelő munkájával.
- Napirend: hozzájárul a gyermek egészséges fejlődéséhez, biológiai és pszichológiai feltételek megteremtéséhez. A legtöbb időt a játék kapja, hiszen a gyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.
- A közösségi magatartás szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. A közös ünnepek, a születésnapok bensőséges megtartásával segítjük a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl. az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

Óvodapedagógus feladatai:

- az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, elfogadó légkör biztosítása, tevékenységszükséglet kielégítése,
- segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását és engedjen teret, önkifejező törekvéseinek,
- nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

Az érzelmi nevelés színterében fontos modell szerepe van a gyermek- óvodapedagógus –dajka, valamint az óvodapedagógus –dajka viszonyoknak.

A mindennapok során a dajka kiegészíti az óvodapedagógus érzelmi biztonságot nyújtó nevelési attitűdjét.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvodánk együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A fejlődés várható eredménye, óvodáskor végére:

- igényükké válik a helyes viselkedési normák betartása,
- kialakul a szabály- és feladattudatuk,
- kérés nélkül is segítenek egymásnak és a kisebbeknek,
- meghallgatják egymást és a felnőtteket,
- tiszteletben tartják egymás személyiségét, fejlettségi szintjét,
- erkölcsi tulajdonságaik koruknak megfelelően fejlettek, akaratú tulajdonságaikat kontrolálni képesek.

IV.2.1. Boldog Óvoda program

Magyarországon a Jobb Veled a Világ Alapítvány szervezésében a Boldogság Intézet szakmai csapata egy teljes programot kidolgozott ki a gyermekek boldogságra való tanítására. Számos vizsgálat bizonyítja, hogy a Boldogságórák csökkentik a gyermekek szorongását, miközben erősíti önbizalmukat. Így nemcsak kiegyensúlyozottabbá válnak, de jobban is teljesítenek. A Boldogságórák tapasztalataiból születettek meg a Boldogságóra kézikönyvek és munkafüzetek, melyek segítik a gyakorlati megvalósítását a programnak.

Intézményünkben a Boldogság óra (foglalkozás) bevezetésével szeretnénk kialakítani, fejleszteni óvodás gyermekeink problémakezelő képességét, megoldási módszereket kínálva nekik.

Célunk, hogy vezérfonalat nyújtsunk a gyermekeknek, hogy a későbbiekben könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, legyenek képesek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészség megtartására törekszünk (mentálhigiénia).

Intézményünk az értelmi nevelés mellett egyaránt fontosnak tartja az érzelmi és erkölcsi nevelés fontosságát, így a Boldogságprogram kiemelt módon támogatja ezen szemléletünket. A Program segítségével az óvodában nevelt gyermekek számos megküzdési technikát

- én-tudat, én-érvényesítés alakítása,
- társas szükségletek kielégítése,
- közös élményekre épülő közös tevékenységek biztosítása,
- erkölcsi tulajdonságok fejlesztése,
- felelősségérzés, kötelességtudat fejlesztése,
- gyermek-gyermek, valamint a gyermek-felnőtt közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Tevékenységek:

- Befogadás: az első találkozás az óvoda emberi-, tárgyi környezetével, mely alapvetően befolyásolja az óvodához fűződő későbbi kapcsolatot. A szülő is részt vesz gyermeke beszoktatásában, ismerkedik az óvodai környezettel, az óvónő nevelő munkájával.
- Napirend: hozzájárul a gyermek egészséges fejlődéséhez, biológiai és pszichológiai feltételek megteremtéséhez. A legtöbb időt a játék kapja, hiszen a gyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.
- A közösségi magatartás szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. A közös ünnepek, a születésnapok bensőséges megtartásával segítjük a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl. az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

Óvodapedagógus feladatai:

- az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, elfogadó légkör biztosítása, tevékenység-szükséglet kielégítése,
- segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását és engedjen teret, önkifejező törekvéseinek,
- nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

Az érzelmi nevelés színterében fontos modell szerepe van a gyermek- óvodapedagógus –dajka, valamint az óvodapedagógus –dajka viszonynak.

sajátíthatnak el, amely nemcsak lelki egészségük megőrzéséhez, de a mindennapi életben is egyaránt segítséget nyújthat.

Óvodásaink a témák feldolgozása során lehetőséget kapnak arra, hogy jobban megismerjék társaikat, érzelmi intelligenciájukat fejlesztve erős érzelmi kapcsolatokat, önismeretet és szociális képességeket sajátítsanak el.

Fontosnak tartjuk az értelmi nevelésen túl a gyermekek lelki nevelését.

Szeretnénk, hogy az általunk nevelt gyermekek olyan technikákat tanuljanak, ami segítséget ad számukra a mindennapi életben.

Hiszünk abban, hogy minden gyermeknek jár a boldogság.

Hiszünk abban, hogy a pozitív megerősítés kihat a gyermek önismeretének egészséges fejlődésére, teljesítményére és eredményeire, kapcsolataira.

Tudományosan bizonyított, hogy a Boldogság órák hozzájárulnak a gyermekek pozitív lelki fejlődéséhez és belső jóllétéhez.

„Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élménygazdag feladatai, játéakai, valamint gyakorlatai fokról fokra kihontakoztassák a derűt és életszeretetet. Gyermekeink így a jövőbe vetett hittel, bátran járják végig a felnőttiséghez vezető utat, majd boldogságra képes emberré válhatnak.”

Prof. Dr. Bagdy Emőke, a Boldogságóra program fővédnöke

A Boldogság órák az alábbi témakörökkel foglalkoznak, melyeket hónapról hónapra fogunk feldolgozni, a kapott segédanyagok alapján. A téma anyagát folyamatosan, esetenként napokon keresztül ismertetjük meg a gyermekekkel, ahol a megszokott, az óvodai csoportban napi szinten alkalmazott tanulásszervezési eljárásokat alkalmazzuk (pl.: mikrocsoporthoz). Az óvodai munkatervben feltüntetjük a Boldog Óvoda program felelősét ütemtervvel, s határidők megszabásával.

A témakörök:

- Boldogságfokozó hála
- Optimizmus gyakorlása
- Kapcsolatok ápolása

- Boldogító jócselekedetek
- Célok kitűzése és elérése
- Megküzdési stratégiák
- Apró örömsök élvezete
- Megbocsátás
- Testmozgás
- Fenntartható boldogság

A szülőkkel nyilatkozatot íratunk alá, melyben hozzájárulnak, hogy gyermekeik részt vegyenek a programban.

IV.3. Zöld Óvoda, Állatbarát Óvoda, Madárbarát Óvoda

Intézményünk elkötelezett a környezettudatos nevelés iránt. A *Zöld Óvoda*, *Állatbarát Óvoda* és *Madárbarát Óvoda* címek megszerzésével célunk, hogy a gyermekek környezeti érzékenysége, természet iránti tisztelete, valamint felelős állattartáshoz való viszonya életkoruknak megfelelő szinten, élményeken keresztül fejlődjön. Mindennapi tevékenységeink során kiemelt figyelmet fordítunk a természetes környezet megóvására, az állatokkal való humánus bánásmódra, valamint a fenntarthatóság alapelveinek közvetítésére. Élményszerző kirándulások és óvodai állatbarát programok szervezésével hozzuk a gyermekekhez közelebb az állatvilágot és a természetet. A közvetlen tapasztalatszerzés során fejlődik bennük az empátia, az élőlények iránti felelősségérzet és a természeti környezet megóvásának fontossága. Állatbarát foglalkozásaink során külön hangsúlyt fektetünk az állatokkal szembeni helyes viselkedési formák megismertetésére – például a lovak megközelítésének módjára, az ismeretlen kutya csak gazdája engedélyével való megszólítására, vagy a nyúl kézbevitelének helyes technikájára. A gyakorlati élmények segítik a gyermekeket abban, hogy természetessé váljon számukra a gondoskodó, óvó attitűd. A gyerekekkel együtt fedezzük fel, hogy a 'nem szeretem állatok' is lehetnek kedvesek és érdekesek, ha jobban megismerjük őket (pl: kígyó, bogarak). Az intézmény állateledel, madáreleség gyűjtésével a gyermekek érzékennyé válnak a rászoruló állatok iránt, így alakul ki bennük a gondoskodó, együttérző magatartás.

IV .4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő

környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenységünk egészében jelen van.

Az óvodai nevelésünk a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Célja:

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- A gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, a gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása és a válaszok igényének kielégítése.

Feladat

- nyugodt, derűs, együttműködésre, utánzásra alkalmas, „beszélő környezet” kialakítása a nevelő tevékenység egészében,
- a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének ösztönzése, fenntartása, az anyanyelv ismeretére, szeretetére, megbecsülésére nevelés,
- helyes minta szabályközvetítéssel (javítgatás elkerülésével),
- kifogástalan, egyszerű, változatos, szemléletes, természetes beszédhelyzet megteremtése,
- a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
- Közös élményekhez, közvetlen tapasztalatokhoz kapcsolódó kommunikációs helyzetek megteremtése,
- beszédszint megismerése, felmérése, fejlődés nyomon követése, fejlesztés,
- Az értelmi képességek, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

- szakemberek bevonása: speciális beszédhibák javításához, nyelvi nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztéséhez

Tevékenységek

- nagy figyelmet fordítunk az anyanyelv megismertetésére, megbecsülésére, szeretetére a nevelés folyamatában,
- a gyermek természetes beszéd-és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére,
- a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk a gyermekeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további tapasztalatokat, élményeket szerezhetnek, az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről,
- különböző kommunikációs helyzetben a gyermek érzelmeinek megjelenítése,
- anyanyelvi és kommunikációs játékok alkalmazása,
- bábozás, dramatizálás, önálló mesélés, történet folytatása,
- példamutatás- hogyan lehet kérni, udvariasan elutasítani, erős érzelmi felindulást levezetni, konfliktus helyzetet megoldani,
- gyermeki kérdések támogatása minden helyzetben, azok kielégítő megválaszolása.

Óvodapedagógus feladatai:

- az óvodapedagógus példája, (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés)
- kommunikációs helyzetek teremtése,
- a gyermekek közötti kommunikáció ösztönzése,
- metakommunikációs ismeretek gazdagítása (érzelmeket jelző gesztusok arckifejezések, testtartások).

A dajka modellértékű kommunikációja kiegészíti az óvodapedagógus munkáját.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- képesek szükségleteik, élményeik, bánatuk, törekvéseik, vágyaik és különböző élethelyzeteik kifejezésére,
- bátran, érthetően, fejezik ki gondolataikat, tisztán ejtenek minden hangot,
- rendelkeznek általános és „relációs” szókinccsel,

- természetes gesztusokkal és arcmimikával kísérik érzelmeiket kifejező beszédüket,
- gondolataikat érthető formában, megfelelő hangerővel és megfelelő tempóban, hangsúllyal fejezik ki mások számára,
- megfelelő beszédfigyelemmel rendelkeznek,
- érthetően és folyamatosan kommunikálnak.

V. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI

V.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Óvodapedagógusaink utánozható mintát adnak a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, akkor is bevonható társ maradnak, illetve segítők, kezdeményezővé lesznek, ha a játékfolyamat elakad. Óvodapedagógusaink jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játék folyamatában a tudatos jelenlét biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógusaink feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszással, támogató, serkentő, ösztönző magatartással, indirekt reakcióval érik el.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvodánk napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységsszervezésben is meg kell mutatkoznia.

Feladatok:

- elősegíti a szociális és értelmi funkciók együttes fejlődését,
- kiegészíti a mozgás és testséma fejlesztést,

- hatékonyan segíti az értelmi fejlesztést és az észlelési területek fejlesztését.

Tevékenységek:

- *Gyakorló játék:* a gyermek mozgásigényének, manipulációs vágyának kielégítése, majd kialakulnak a szabálykonstruáló szerepjáték elemei.
- *Szerepjáték:* tapasztalatokat, ismereteket, elképzeléseket és ehhez fűződő érzelmeket fejeznek ki vele.
- *Barkácsolás:* a játékhoz szükséges eszközök készítése. A szerepjáték és a bábozás természetes alkotórésze.
- *Dramatizálás, bábozás:* a szerepjátékot gazdagítja azzal, hogy a gyermekek irodalmi élményeiket szabadon választott módon dramatizálhatják. A mesék gyermekek saját elgondolásaik alapján hőseinek tettei, a cselekmény menetét, a szereplők mondanivalóját, -hangját, -mozdulatait, a gyermekek saját elgondolásaik alapján játsszák el. A bábozás igazi kifejező eszköze maga a mozgás, mely vizuális élményt is jelent. Saját érzelmeit eljátszhatja, személyiségfejlesztő hatású.
- *Építő, konstruáló játék:* gyakran kapcsolódik a szerepjátékhoz. Élethelyzetek reprodukálása közbeni építés, szerelés, szerkesztés. Tapasztalatok hatására, a spontán létrejövő alkotások mellett, fontos helyet kap az előre elgondolt, meghatározott céllal végzett építés. Az alkotás öröme, sokféleképpen összeállítható játékszer, építőelem felhasználása ösztönzi a gyermekeket.
- *Szabályjátékok:* szabályok határozzák meg a játék megkezdésének módját, menetét, a viselkedést. A gyermekek akár nyernek, akár nem, megtanulják a helyes magatartás alapvető formáit: a szerénységet, mértéktartást, eredményekre törekvést. Mozgás- és értelmi képességfejlesztést, közösségi érzést és felelősségtudatot fejlesztenek ezek a játékok.

Óvodapedagógus feladatai:

- az óvodapedagógusnak biztosítani kell a játéktevékenységhez szükséges alapvető feltételeket,
- a feltételek megteremtésénél figyelembe veszi az adott csoport összetételét, érdeklődési irányultságát, attitűdjét, valamint a gyermekek egyéni sajátosságait,
- a csoport napirendjével determinálja a játék kiemelt szerepét,

- az óvodapedagógus sokrétű élményszerzési lehetőséggel biztosítja a gyermekek komplex személyiségfejlődését, ismereteik, tapasztalataik gyarapodását, pozitív, kompetens személyiségjegyek kialakulását, társas interakciók létrejöttét,
- az óvodai játék során a gyermekek saját elképzeléseiket, elgondolásaikat valósíthatja meg,
- az óvodapedagógus a játék folyamatában tudatosan, de indirekt módon, segítő személyként van jelen.

A dajka az óvodapedagógus útmutatása és irányítása alapján segíti a játék személyiségfejlesztő hatásának kibontakozását.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- az elemi gyakorló játékból a fejlődés során a gyermekek játéktevékenységüket egyre magasabb szintre emelik, elfogadják és alkalmazzák az adott játékhoz szükséges feltételeket, szabályokat
- erősödik kudarcűrő képességük, empátiájuk, feladattudatuk, kompromisszum készségük
- élményeiket kreatívan, sokoldalúan használják fel
- társas kapcsolatokat alakítanak ki, megfelelő kommunikációs csatornákat hoznak létre,
- óvják, védik, megbecsülik játékeszközeiket, játéktérüket.

V.2. Verselés, mesélés

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermekeink szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mesélővel, óvodapedagógusainkkal való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a meseshallgatás elengedett intim

állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A mindennapos mesélés, mondókázás és versek a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Óvodánkban a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Feladat:

- A játékoság megőrzésével, megfelelő motivációval, a játékos tevékenységek örömteli végzésével valósul meg, és a céltudatos képességfejlesztést szolgálja a gyermekek érdekében,
- a gyermekek nyelvvileg tiszta, esztétikailag értékes mesét, verset halljanak,
- a mese érzelmi biztonságot teremt, a gyermek kifejezheti önmagát, kérdez, véleményt alkot, válaszol,
- fejleszti a figyelmet, a hallási differenciáló képességet,
- fejleszti a térben és az időben való tájékozódást,
- felkelti a gyermekek beszédkedvét, oldja gátlásaikat, bővíti aktív és passzív szókincsüket.

Tevékenységek:

- a gyermekek önmagukról, környezetükről szerzett ismereteinek gyarapítása,
- versek, mondókák közben a gyerekek gyakorolják a helyes beszédet, a párbeszédhelyzeteket, gyarapodik szókincsük,
- képeskönyvvel való találkozás, annak megszerettetése, óvása, megbecsülése,
- állatmesék, népmesék, tréfás mesék, versek megismerése,
- utánpótláson alapuló, ritmikus, mozgással kísért versek, mondókák,
- mesehőssel való azonosulás érzelmi kinyilvánítása,
- meseélmények játékban és rajzban történő kifejezése.

Az óvodapedagógus feladata:

- nyugodt légkör biztosítása az élmények befogadására, átélésére, feldolgozására,
- a szöveg érzelmi, hangulati tartalmának megéreztetése,

- kialakított szabályok érvényesítése, (mesehallgatás alatti csend)
- a gyermekek igényeinek figyelembevétele, csoport összetétele, a mindennapos mesevers hallgatás biztosítása,
- a gyermeki kezdeményezések segítése, önálló vers-, mesemondás, dramatizálás, bábozás.

A dajka segíti az óvodapedagógus munkáját a kapott instrukciók alapján.

A fejlődés várható eredménye, óvodáskor végére:

- hangzás, hangulat, érzelem, és alkalom egységében felfogják a mondott vagy hallott versek, mesék témáját,
- a gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, népi mondókákat, várják, igénylik a mesehallgatást,
- megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások,
- a figyelem fenntartására képes, belső képek alakulnak ki,
- a folytatásos mese szálait össze tudják kötni,
- az ismert mesei motívumokat, - kifejezéseket, képesek beépíteni önálló tevékenységükbe dramatizáláskor, bábozáskor,
- tudnak meséket kitalálni, és azt mozgással megjeleníteni, kifejezni,
- erkölcsi ítéleteket alkotnak.

V.3. Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Feladat:

- A környezet hangjainak megfigyelésével, az ölbeli játékokkal, a népi gyermekdalokkal, az énekléssel, az énekes játékokkal, a zenéléssel a gyermekek zenei fogékonyságának megalapozása.
- A népdalok éneklésével, a népi játékkal és a gyermek néptáncsal a hagyományok felelevenítése, és azok átörökítése.
- Az énekes népi játékokkal, és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokkal a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakítása.

Tevékenységek:

- Rítmusérzék fejlesztés: a mondókázás, dalok éneklése közben, először akusztikusan, majd látható, érezhető mozgásokkal a dal ütemhangsúlyának, majd ritmusának kiemelése, szünetek érzékeltetése
- Közös éneklés, játékkal. Az éneklés örömeinek átéléséhez juttatni a gyermekeket.
- Rítmus- és dallam-visszhangjáték.
- Dallamfelismerés és dallambújtatás.
- Dinamikai érzék fejlesztése: halk-hangos különbségének érzékeltetése.
- Tempóérzék fejlesztése: gyors-lassú tempóváltások megismertetésével
- Magas-mély hangok közti különbség érzékeltetése. Egyéni improvizáció.
- Zenehallgatás

Az óvodapedagógus feladatai:

- A különböző zenei készségek, képességek fejlesztése, valamint e készségek és képességek fejlesztésének összehangolása más készségek, részképességek, pszichikus és gondolkodási funkciók fejlesztésével, valamint a szocializációs folyamattal.
- Az ének, zene, énekes játék és gyermektánc tevékenységben, illetve az egész óvodai életben a teljes személyiség fejlesztése.
- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése, tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszervezése.
- Zenei élmények nyújtása, a néphagyomány, művészi értékű gyermekdalok, előzenei szemelvények csak tiszta forrásból történő alkalmazásával.

- A gyermekek biztonságérzetének növelése, gátlásaik feloldása, közösségi érzésük, magatartásuk alakítása.
- A közös éneklés, mondókázás, népi gyermektánc segítségével az együttes élmény biztosítása, játékos jókedv megteremtése.
- Céltudatosan fejlessze a mozgáskészséget, találjon ki változatos mozdulatokat és serkentse a gyermekeket is erre, hogy alkotó fantáziájuk a táncban is kibontakozhasson.
- Metrum érzék fejlesztése: A dalok, mondókák egyenletes lüktetésének bemutatásával, gyakorlásával, ami megjelenhet hangzásban, mozgásban vagy látványban, illetve mindháromban egyszerre.

A dajka segíti az óvodapedagógus munkáját a kapott instrukcióknak megfelelően.

A fejlődés várható eredménye, óvodáskor végére:

- Ismer 10-15 mondókát, 20-25 különböző hangkészletű és szöveghosszúságú népi gyermek játékdalt, néhány alkalmi dalt, műdalt.
- Mondókák és dalok felét csoportosan és egyénileg is biztosan-, jó hangmagasságban-, érthető szövegmondással-, tagoltan-, tisztán tudja játék közben mondani, illetve énekelni.
- Szívesen és örömmel vesz részt mondókázásban, énekes játékokban, kezdeményezésekben.
- Ismeri a zenei fogalompárok jelentését. Képes mondókákat, dalokat óvónői segítséggel, magasabb-mélyebb kezdő hanggal, különböző tempóban és eltérő hangerővel is megszólaltatni.
- Tudja az egyszerű szerkezetű- és ritmusú mondókák, illetve dalok
- Megszólaltatásához az egyenletes lüktetést, a motívumhangsúlyokat és a ritmust különböző mozgásformákkal.
- Felismeri a tanult dalokat dúdolásról, hangszerjátékról.
- Képes rövid, kétütemes-, szöveges ritmus illetve dallammotívumokat bemutatás után megismételni.
- Képes mondókákat, egyszerű dalokat hangosan és magában elmondani, énekelni, kétféle megszólaltatást cserélgetni. (bújtatást végezni)

- Képes oldott zenei légkörben az elsajátított mondókák, dalok összetevőit önállóan variálni, az egyes elemekhez új összetevőket kitalálni. (játékot, szöveget, ritmust, dallamfordulatot improvizálni)
- Képes rövid-, élményt adó-, előzenei bemutatást, hangszeres játékot, zenedarabokat figyelemmel-, türelemmel-, érdeklődéssel végighallgatni.

V.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Óvodapedagógusaink az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosítanak. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek térforma és szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Feladat:

- A gyermek környezete iránti érzékenységeinek, valamint az alkotásra, önkifejezésre és esztétikai élmények befogadására való igény kialakítása.
- Kreatív magatartás érvényre juttatása hangulati-, környezeti-, eszközbeli lehetőségek nyújtásával, közös és egyéni élményekre, tapasztalatokra alapozva.
- A gyermekek aktivitásának fokozása, képzeletüknek, fantáziájuknak, feladattudatuknak fejlesztése.

- Tér-forma, színeképzet gazdagodása, képi gondolkodás fejlődése, szép iránti nyitottság, esztétikai érzékenység kialakítása.
- Hagyományörzés, ismerkedés népművészeti elemekkel, technikákkal, alkotásokkal.
- Művészi alkotásokkal való ismerkedés.

Tevékenységek:

- Ismerkedés az ábrázolás anyagaival, lehetőségeivel, az eszközök helyes használatával, technikai alapelvekkel és eljárásokkal.
- Képalakítás, firkálgatás, rajzolás, festés képzeteik, emlékképeik, képzeletük nyomán. Képek készítése festéssel, rajzolással, ragasztással, karcolással, nyomatokkal, stb.
- Tájékozódás a kép síkján, térviszonyok megismerése.
- Plasztikai munkák: különféle formák, tárgyak gyurkálása, formálgatása, díszítése, különböző eljárásokkal, (homok, hó, agyag, termések, gipsz, stb.)
- Egyszerű népi motívumok megjelenítése, technikák kipróbálása, hagyományörzés /tojásfestés, fonások, szövések/.
- Művészeti albumok nézegetése, kiállítások lehetőség szerinti megtekintése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek élmény és fantáziavilágának, szépség iránti vonzódásának és értékelő képességének alakítása.
- A gyermekek tér-, forma-, színeképzetének, képi gondolkodásának fejlesztése.
- Esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük fejlesztése.
- Megismertetni a gyermekeket a különböző anyagokkal, egyszerű munkafogásokkal, eszközök használatával.
- Egyéni képességbeli különbségek figyelembe vétele, fejlettségüknek megfelelő irányítás

A dajkák az óvodapedagógusok irányítása és útmutatása alapján segítik a fejlesztő munkát.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Formaábrázolásuk változatos, képesek hangsúlyozni-, kiemelni jellemző formákat, részleteket.

- Emberábrázolásukban megjelennek a részformák, próbálkoznak a mozgások megjelenítésével.
- Képesek közösen, közös cél érdekében tevékenykedni. Belső ösztönzést éreznek saját készülő alkotásuk továbbfejlesztésére. Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Alkotásaikra jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása.
- Örülnek a saját és társaik alkotásaiknak, valamint a közösen készített kompozícióknak.
- Téralkotásban bátrak, kezdeményezők, ötletesek.
- Tudnak gyönyörködni, rácsodálkozni a szépre.
- Fejlődik alkotóképességük, fantáziájuk csiszolódik.
- Tudnak beszélni az alkotásokról és megfogalmazzák értékítéletüket.
- Jókedvvel, szívesen alkotnak.

V.5. Mozgás, mozgásos játék

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékokat, tevékenységeket, feladatokat rendszeres alkalmazzák óvodapedagógusaink, ezáltal kedvező hatást érnek el a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgásokat beépítik az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének - a pozitív énkép,

önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás - fejlődésére.

A spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban - megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelésünk minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Feladat:

- A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.
- Hozzájárul a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához.
 - Megteremteni azokat a feltételeket, melyek elősegítik a gyermekek biológiai fejlődését, növelik a szervezetük teherbírását, ellenálló- és alkalmazkodó képességét.
 - Lehetővé teszi a különböző mozgások pontos elsajátítását, mozgástapasztalatok bővítését.
- Testi képességek, fizikai erőnlét folyamatos fejlesztése.

Tevékenységek:

- utánzó játékok,
- futó játékok,
- szabályjátékok, fogójátékok,
- szerepvállalás egyéni és csoportos játékokban,
- játékszerek, tomaszerek felhasználása rendeltetésszerűen
- megismerkedés gimnasztikai alapformákkal, szergyakorlatokkal,
- egyensúlyérzék- fejlesztő gyakorlatok,
- támaszgyakorlatok, dobó-, ugró gyakorlatok,
- versenyjátékok.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése, és a mozgás megszerettetése.
- Mozgástapasztalatok bővítése, testi képességek, fizikai erőnlét, mozgáskultúra fejlesztése egyéni szükségletek, képességek figyelembe vétele mellett minden gyermek számára.
- Jó levegőjű környezet biztosítása gyakori szellőztetéssel.
- Biztosítja a gyermekek szabad mozgáslehetőségét a délelőtti, délutáni udvari játék, séta során.
- Megismerteti a rendelkezésre álló tornaszerek használatának balesetvédelmi szabályait.
- A napirendben helyet kap a mindennapos testnevelés, biztosítja annak feltételeit.

A dajka az óvodapedagógus irányítása és útmutatása szerint segíti a fejlesztő munkát.

A fejlődés várható eredménye, óvodáskor végére:

- Szereti és igényli a mozgást, kifejlődött ellenálló képessége.
- Mozgása rendezett, harmonikus.
- Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció, finommotorika.
- Mozgását, viselkedését szándékosan irányítani képes.
- Egyensúlyérzéke, mozgástapasztalatai növekednek.
- Cselekvőképessége gyors, mozgásban kitartó.
- Fejlődik tér- és időbeli tájékozódó képessége, ismeri az irányokat.
- Egyéni- és csoportos versenyeken a szabályokat betartja, társaira figyel, kudarc és sikerélményt elviselni képes.

V.6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermekeink, miközben felfedezik környezetüket, olyan tapasztalatok birtokába jutnak, amelyek a környezetben való, életkoruknak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és

néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermekeink a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jutnak, és azokat a tevékenységeikben alkalmazzák. Felismerik a mennyiségi, alakí, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképességük, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük.

Az óvodapedagógusaink feladata, hogy tegyék lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítsanak elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítsék elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeiknek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzenek hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Természet- és környezetvédelem

- a környezet megbecsülése, megóvása, rendben tartása, a társadalmi és természeti környezethez a pozitív érzelmi viszony kialakítása,
- környezettudatos magatartás megalapozása,
- a külső világ tevékeny megismerése, lehetővé teszi a néphagyományok megismerését, a családi, tárgyi kultúra értékeinek tiszteletét, védelmét, a csoporthoz való érzelmi kötődést. A kapcsolatok kialakításának, ápolásának társadalmi szokásai, az együttélés normái, biztosítják a kommunikáció képességének tudatos-, és a személyiség fejlődése szempontjából nélkülözhetetlen érzelmi színezetű kialakítását, fejlesztését,
- a gyermek a környezetéből szerzett ismereteit, tapasztalatait tevékenységeiben felhasználja, ítéli, folyamatosan gyakorolja, egyéb tevékenységeiben alkalmazza.

A környezettudatos magatartás megalapozása nem korlátozódik csak a környezeti foglalkozásokra és a tervszerű, tudatos kezdeményezésekre, hanem átfogja az egész óvodai életet. Benne van a spontán játékban, az önkiszolgáló tevékenységben, az udvari élet pillanataiban, a beszélgetésekben, megfigyelő sétákban, kirándulásokban.

Feladat:

- A gyermekek egyéni élményeire, tapasztalataira való építés, vagy olyan jellegű élményszerzés biztosítása, mely lehetővé teszi a szűkebb és távolabbi környezetükben végbemenő folyamatok megfigyelését, azokban való tevékeny részvételüket.
- Olyan hagyományok beépítése az óvodai életbe, melyek szebbé, gazdagabbá teszik a gyermekek életét.
- A környezet megismerését, védelmét, környezettudatos magatartás elsajátítását szolgáló játékok szervezése.
 - Matematikai tartalmú ismeretek nyújtása, ok-okozati összefüggések, mennyiségi viszonyok, fogalmak megismertetése, melyek a környezetben rejlenek.

Tevékenységek:

- Tapasztalatszerzés:
 - emberi és társadalmi környezetükből,
 - természeti környezetükből. (évszakok megfigyelése.),
 - mennyiségi-, formai-, térbeli-, alaki, nagyságbeli viszonyok,
 - környezetvédelem,
 - környezetalakítás,
 - szimulációs játékok.
- Az óvodai környezet megismerése pozitívan hatson értelmileg, érzelmileg. Az intézmény környezetében megfigyelhető felnőttek munkája.
- Orvos, védőnő, betegellátás, gyógyszerhasználat, baleset-megelőzés, (tűz, víz, rozsdás vas, stb.)
- Testrészek, - tisztántartásuk, érzékszervek funkciói, - védelmük.
- Helyes gyalogos közlekedés, megfelelő viselkedés, udvariasság, közlekedési eszközök.
 - Évszakok megfigyelése, időjárás, természeti jelenségek, jellemzőik, változásaik, színeik, szépségeik.
- Növény- és állatvilág megismerése, - védelme, - gondozása.
 - A gyermekek természetes környezetben végzett megfigyeléseik során vegyék észre, hogy a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatóak, szétválogathatóak tulajdonságaik szerint.

- Számfogalom megalapozása, mérési-, összemérési feladatok mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel.
- Tapasztalatszerzés a geometria körében, építéssel, síkbeli alkotásokkal.
 - Cselekvően vegyenek részt környezetük szépítésében, megóvásában, védelmében. Az esztétikum megláttatása.
- Jeles napok, hagyományok környezettudatos szemlélet alakítása. Mindezek keretét az évszakok adják, melyek feldolgozásánál még különböző fejlesztési célok érvényesülnek. Mozgás, én-kép, test-séma, vizuális-, zenei-, verbális fejlesztés.

Az óvodapedagógus feladatai:

- tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését,
- biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására,
- segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására,
- a pedagógusok közösségében olyan értékrend kialakítását tartjuk fontosnak, mely az elődök értékteremtő és természetmegőrző munkáját helyezi előtérbe. (az intézmény valamennyi dolgozójára vonatkoztatva),
- a tapasztalatszerzések során az óvónő irányítása mellett a dajka tevékenyen részt vesz a közös tevékenységekben.

A fejlődés várható eredménye, óvodáskor végére:

- Ismeretekkel rendelkezik önmagáról, környezetéről.
- Pozitív érzelmi viszonyulása megerősödik az őt körülvevő környezet iránt. Megismeri lakóhelye szépségét, - nevezetességeit, környezetében található intézményeket.
- Évszakok felismerése mellett képes az ok-okozati összefüggések megfogalmazására.
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Problémamegoldó gondolkodása fejlett.

- Ismeri az elemi közlekedési szabályokat.
- Ismeri a falusi élet szokásait.
 - Kialakul igénye a környezet szépítésére, megóvására, óvja,- megbecsüli a természetet.
- Iskolai tanuláshoz szükséges értelmi képességek jól fejlettek.

V.7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység - az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógusainktól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Feladata

- a gyermekek szerezzenek tapasztalatot a munka jellegű tevékenységek közben természeti és társadalmi környezetükről,
- alakuljon ki felelősségérzetük, feladattudatuk, kitartásuk, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát,
- a sikerrel végrehajtott munka legyen ösztönző, motiváló hatású,

- a gyermekeknek válnak igényükké az önkiszolgálás, testápolás, öltözködés, a kulturált étkezés, környezetgondozás,

Tevékenység

- Az óvodában a munka elsősorban a csoportért végzett tevékenység, például a naposság vagy egyéb munka (környezet-, növény- és állatgondozás). Hozzájárul a gyermekek közötti társas kapcsolatok alakulásához, a csoportért végzett tevékenység értelmének-, szükségességének- és örömének felfogásához, átéléséhez.
- Lehetővé válik a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek alakítása, mint például a kitartás, felelősségérzet, céltudatosság, kötelességtudat gyakorlása, miközben alakul a gyermekek önértékelése, és ezzel együtt a csoport értékelése is.
- A gyermekek munkáját a környezet szükségessége indokolja, annak eredményessége mindenki számára érzékelhető, mert erősíti a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit. A munka jellegű tevékenység a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.
- A munka szervezése igényli a gyermekkel való együttműködést, folyamatos, reális a gyermek önmagához mért fejlesztő értékelését.
- Ízlésformáló hatásával fejleszti a gyermekek esztétikai alkotóképességét.

Óvodapedagógus feladata:

A gyermek önálló szükségletéből fakadó munkavégzésének támogatása, próbálkozásainak segítése, kezdeményező készségének fejlesztése, formálása. Felelősségérzet megalapozása, kitartásra nevelés.

A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos pozitív értékelést igényel.

Dajka feladata: az óvodapedagógus útmutatása és irányítása alapján segíti a munka jellegű tevékenységek személyiségfejlesztő hatásának kibontakozását, példamutató viselkedésével, a baleset megelőzést szem előtt tartva, segíti a gyermekek helyes eszközhasználatának megalapozását.

A fejlődés várható eredménye, óvodáskor végére:

- Szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
- Önállóan, igényesen végzik a napi munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások teljesítésére.
- Szívesen közreműködnek a növények és állatok gondozásában.
- Örömmel segítenek társaiknak.
- Szeretnek meglepetést készíteni, kisebbeknek, szüleiknek.

V.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógusaink által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Óvodapedagógusaink a tanulást támogató környezet megteremtése során építenek a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, a felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodánkban:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Óvodapedagógusaink a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segítik a gyermekek személyiségének kibontakozását.

Feladat:

- A gyermekek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése. Ismeretszerzés, amely a gyermekekben felmerülő kérdésekre, válaszokra épül.
- Lehetőséget kínálni a gyermekeknek, olyan szituációk átélésére, amelyekben megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit, ezzel kreativitásuk erősítése
- Egyéni érdeklődésüknek megfelelő tevékenységek biztosítása, cselekvéses tanulás.
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- Olyan tapasztalatok szerzésében való segítségnyújtás, melyeknek során, a gyermek megismerheti saját teljesítőképességét.
- a tanulás irányítása során egyéni értékeléssel segíti a gyermeki személyiség kibontakozását
- minden tevékenység során támogató és ösztönző attitűddel ösztönzi az önálló próbálkozásokat.

A pedagógus szerepe a tanulási folyamatban:

- Az óvodapedagógus tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- Az óvodapedagógus felelőssége annak meghatározása, hogy gyermekei részére milyen differenciált tanulási helyzeteket tervez és teremt.
- A tanulási folyamatban mindig a gyermek aktuális fejlettségéhez, érdeklődéséhez igazodunk. A gyermekek spontán szerzett tapasztalatait, ismereteit rendszerezzük, célirányosan bővítjük oly módon, hogy ezen keresztül fejlődjenek megismerő képességeik (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás).
- Biztosítja a tapasztalatszerzés, felfedezés lehetőségeit.
- Megőrzi a tanulás játékos jellegét.
- Megismeri a gyermekek spontán élményeit, képességeit.
- A tanulási folyamatban elfogadja aktív vagy passzív részvételüket, egyéni fejlettségükhöz igazodik.
- A tanulás irányítása, értékelése motiváló, ösztönző, személyre szabott, differenciált.
- Naprakész ismeretanyaggal rendelkezik.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek hat-hét éves korára eléri az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintet. A lassú átmenet azon állapotába kerül, amikor óvodásból iskolássá érik. Ezen folyamat a gyermek belső érése, a családi és óvodai nevelés eredménye.

Célunk: a Köznevelési törvényt, és a gyermek életkorát figyelembe véve, akkor kezdje el tanulmányait a gyermek, amikor fejlettsége megfelelő. A gyermek, akkor tud megfelelően teljesíteni az iskolában, ha mind testileg, mind lelkileg, mind szociálisan fejlett, az iskolaérettségi kritériumoknak megfelel.

A testileg fejlett az a gyermek aki

- testarányai megváltoznak,
- elkezdődik a fogváltás,
- teherbíró,
- mozgása összerendezettebb, harmonikusabb,
- mozgáskoordinációja, finommotorikája fejlődik,
- testi szükségleteit irányítani tudja.

Lelkileg egészségesen fejlődő gyermek, aki

- érdeklődő,
- téri észlelése fejlett,
- vizuális és akusztikus differenciáló képessége megfelelő,
- térben korának megfelelően tájékozódik,
- térbeli mozgásfejlettsége az óvodáskor végi szintet eléri,
- testséma kialakulása 6-7 éves kornak megfelel,
- megjelenik a szándékos bevésés és felidézés,
- egyre hosszabb idejű az emlékezeti megőrzés,
- nem csak felismer, de egyre gyakrabban felidéz,
- fejlődik szándékos figyelme,
- figyelmének tartalma és terjedelme nő,
- figyelmének megosztása, átvitele nem jelent számára nehézséget,

- kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás.

A gyermek *beszéde*, akkor megfelelő az óvodáskor végére, ha

- minden szófajt használó, környezete számára érthető, folyamatos,
- a hangzók ejtése megfelelő (fogváltás figyelembevétele),
- képes mások beszédét végig hallgatni és meg is érti azt,
- beszéd tempója, hangsúlya hat-hét éves korak megfelelő.

A *társadalmi és természeti környezetéről* a következő ismeretekkel rendelkezik

- tudja nevét, lakcímét, szülei nevét, foglalkozását,
- napszakok ismerete,
- közlekedésen belül a gyalogosokra vonatkozó fontosabb szabályokat ismeri,
- fontosnak tartja a növények és állatok védelmét,
- tisztában van az időjárás és öltözködés összefüggéseivel,
- kialakulóban vannak azon szabályok ismerete, amellyel megóvhatja természeti és társadalmi környezetét.

Szociálisan érettnek mondható az a gyermek, aki

- elfogad más felnőtteket és nyílt a kapcsolatteremtésben,
- együttműködésre, kapcsolatteremtésre képes,
- a szabályokhoz alkalmazkodni tud,
- szükségletei, kielégítését késleltetni tudja,
- kialakulóban van feladattudata,
- megérti a kapott feladatot,
- kitartó,
- munkatempója, önállósága az óvodáskor végének megfelelő,
- önfegyelme korának megfelelő.

VI. Az óvoda hagyományos ünnepei

Az óvoda természetes közege a hagyományörzésnek. Fontos feladat a hagyományok-, népszokások ápolása, értékek megőrzése, - továbbadása. Arra törekszünk, hogy az ünnepek emelkedjenek ki a mindennapokból, külsőségeiben-, és belső tartalmában egyaránt.

Minden ünnepet egy hosszabb előkészület vezet be, mely lehetőséget biztosít az érzelmi átélésre, és gazdagon motivált tevékenységekre.

Óvodánkban ünnepelt jeles napok:

Az őszi jeles napjai

- szüret,
- Márton napi ludasságok,

A téli jeles napjai

- Adventi délután,
- Mikulás,
- Karácsony,
- Farsang.

A tavaszi jeles napjai

- Nemzeti ünnepünk (márc.15.)
- Húsvét

Óvodánk rendezvényei:

- Kirándulások
- Munkadélutánok
- Anyák napja
- Családi gyermeknap
- Sport programok
- Gyermekszínház, bábszínházi programok
- Évzáró, nagycsoportosok búcsúztatása.

VII. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek szervezése, tervezése

Óvodánkban a gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi

szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoportok óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Óvodapedagógusaink a gondozás folyamatában is nevelnek, építik kapcsolataikat a gyermekekkel, egyúttal segítik önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Óvodai nevelésünk csak a jóváhagyott pedagógiai programunk alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Az óvodapedagógusaink feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- Pedagógiai munkáját az intézmény/tagintézmény pedagógiai programjában megfogalmazottak alapján hosszabb-rövidebb időszakokra bontva tervezi meg
- Tervező munkájában a célkitűző és célmegvalósító tevékenység egysége érvényesül, melyhez tudatosan választja meg módszereit, az eszközöket és a szervezési módokat
- Módszertani, eszközbeli megoldásai változatosak, azokat a pillanatnyi helyzethez rugalmasan alkalmazza
- A gyermek szűkebb és tágabb környezetében megszerzett, átélt élményeit és tapasztalatait, előzetes tudását, ötleteit, aktuális tevékenységeit beépíti a nevelőmunkába
- A gyermekek cselekvő aktivitására, tevékenykedésére alapozva a cselekvésbe épített tanulási folyamatot tartja szem előtt, melyben tudatosan, sokszínűen motiválja a gyermekeket

A nevelőmunka dokumentumai

Csoportnapló: Elektronikusan vezetett dokumentum, Ovi Kréta. A nevelőmunka tervezésének dokumentálása, gyermekcsoportok nevelési, tevékenységi programja.

Szakszerű, folyamatos vezetése során a differenciálás, a készség és képességfejlesztés hangsúlyozása történik. A cselekvő tapasztalás, a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése a gyermekek eltérő adottságainak, életkorának, fejlettségének figyelembevételével történik.

A csoportokban a heti tervezés a korcsoportoknak megfelelő:

- A (2,5)3-4 éves korcsoport óvodapedagógusai nov. 01-től készítenek heti terveket, mert elsődleges feladatuk az új gyermekek beszoktatása, a közösség szokás- és szabályrendszerének megalapozása, alakítása. A gyermeki képességfejlesztés több szintű tervezése első félévben 1 szintre, második félévben 2 szintre történik.
- A 4-5 évesek okt.01-től vesznek részt tervezett tevékenységekben, a visszaszoktatással kapcsolatos feladatok megfelelő ellátása érdekében. A gyermeki képességfejlesztés több szintű tervezése első félévben 2 szintre, második félévben 3 szintre történik.
- Az 5-6-7 évesek és a vegyes csoportba járó gyermekek szept. 15-től vesznek részt tervezett tevékenységekben, a visszaszoktatással kapcsolatos feladatok megfelelő ellátása érdekében. A gyermeki képességfejlesztés több szintű tervezése 3 szintre történik.

Tartalma:

- gyermekek névsora, jele
- csoport jellemző adatai
- gyermekek születésnapja
- hetirend
- napirend
- szervezett tanulás formái
- csoportra vonatkozó egészségügyi adatok
- családlátogatás
- szülők tájékoztatása gyermekük fejlődéséről
- balesetvédelem
- szakmai ellenőrzések

- nevelési tervek: tervezés, értékelés, eseményterv
- éves terv: anyaggyűjtés
- heti tervek,
- nyári élet: napirend, nevelési terv, tevékenységek
- feljegyzések a csoport életéből

Gyermeki fejlődést nyomon követése: Az Ovi Kréta elektronikus naplóban vezetett. Egyéni fejlettséget diagnosztizáló, fejlesztési feladatokat tervező dokumentum.

Vezetése: folyamatosan, de legalább fél évente (nov., ápr.)

Tartalma:

- gyermek anamnézise
- befogadás, beszoktatás tapasztalatai
- a gyermek fejlődésének jellemzői, fejlesztési terv: testalkat, mozgásfejlettség, érzelmi-akaratú élet, társas kapcsolatok, játék, rajzkészség, beszédfejlettség, értelmi fejlettség
- szülők tájékoztatása
- fejlődés eredménye óvodáskor végén – összegző
- vezetői ellenőrzések
- szakértői bizottság határozata, megállapításai

Az óvodapedagógusok feladatai, hogy minél változatosabb módon alkalmazzák a személyiségfejlődés nyomon követésének lehetséges módszereit, eszközeit.

Megfigyelés

- folyamatos (nem kampányszerű)
- a gyerekek minden képességére kiterjedő
- lehetőleg a csoportban, a szokásos tevékenységek végzése közben történik

Beszélgetés

- szorosan kapcsolódik a megfigyelésekhez.
- bármikor elkezdhető, folytatható, spontán
- szükséges a nyugodt, bizalommal teli légkör

Mérések:

- DIFER mérés
- Szociometria

Egészségfejlesztési program

A teljes körű egészségfejlesztés célja:

A nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermekek és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A mindennapos működés során kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, egészségéhez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § meghatározza a nevelési-oktatási intézmény feladatait a gyermek egészségfejlesztésével összefüggésben:

„(3) A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és erőszak megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéné területére terjednek ki.”

VIII.1. Egészségnevelés alapelvei

Az egészségvédő és egészségfejlesztő magatartás elérésének feltétele azoknak az alapképességeknek az elsajátítása, amelyek az egészséget védik, fejlesztik (ha kell, korrigálják).

Az egészség védelme és karbantartása tanítható, fejleszthető.

Az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, ezért az óvodai egészségfejlesztés kiemelt nevelési terület.

Napjainkban az egészség megtartása, fejlesztése az életre, a sikerre vonatkozó kompetenciák kialakítására épül, amely feltételezi a személyiség megismerését, gyakorlással erősíti a különböző élethelyzetekben a testi-lelki edzettséget, pótolja, kiegészíti a hiányzó egészségvédő képességet, továbbá attitűddé alakítja az egészségvédő magatartást.

Az egészség védelme az egyén és a társadalom érdeke, abban a családnak, az egészségügyi szakszolgálatnak, a köznevelési rendszernek és más érdekelt társadalmi szervezetnek alkotmányos feladata van.

Egészségnevelési elveink:

- Biztosítjuk a gyermekek számára a teljes testi-lelki jólétet, egészségét, egészségi állapotát fejlesztő tevékenységekben való részvételt.
- Figyelembe vesszük a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait.
- Az óvodai nevelés elválaszthatatlan része az egészség fejlesztésére és az egészségkárosodás megelőzésére irányuló egészségnevelő tevékenység. Mindkét egészségfejlesztési feladat a testi, a lelki, és szociális nevelő tevékenységre vonatkozik.
- Pedagógia elméletünkben megkülönböztetjük a testi nevelést a testnevelést. A testi nevelés felölel minden olyan ápolási, gondozási, esztétikai tevékenységet, amely a testre, a biológiai szervezetre irányul. Mindennapos óvodai feladat a személyi higiéniára nevelés (a testápolás, a ruházat, a helyes táplálkozás, a kulturált étkezés gyakorlása), az óvoda környezeti tisztaságának megóvása, a fertőző betegségek és tartási rendellenességek megelőzése. A szomatikus nevelés aktív gyakorlatának tartjuk a testedzést, az óvodai nevelési programban szereplő testnevelést, a mozgáskultúra megalapozását, vagyis a rendszeres mozgást, fizikai aktivitást szokássá, magatartásuk részévé alakítását, a biológiaiilag szükséges mozgásigény kielégítését.

Tevékenyen együttműködünk a családokkal, hiszen az életmód kialakulásában meghatározó a család szerepe. Valljuk, hogy az egészséges életmódot az óvodáskorú gyermek a környezetétől

sajátítja el, tapasztalatok, tevékenységek gyakorlása, ismeretszerzés során. A Gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó intézményekkel, hatóságokkal folyamatos, illetve szükség szerint tartjuk a kapcsolatot.

Tartalmi elemei:

- Az óvodai gyermek-egészségügyi szolgálat és az óvodapedagógus együttműködése kiterjed a gyermek-egészségügyi ellenőrző vizsgálatokra, az óvodai egészségnevelésre, a pedagógusokra, szülőkre és gyermekekre vonatkozó egészségmegelőző és -fejlesztő (orvosi, védőnői) tevékenységekre. A védőnői feladat a látogatások alkalmával a szomatikus fejlődés ellenőrzésére, az egészségfejlesztő alapképességek regisztrálására.
- Minden egészségügyi vizsgálat együttes védőnői és óvodapedagógusi előkészítést, megbeszélést igényel. A szűrővizsgálatok megszervezése során elvárható az óvodapedagógustól és a védőnőtől az orvosi kezelésektől való félelem feloldása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek egészségvédő feladataiban nagy szerepe van a speciális felkészültséggel rendelkező szakembereknek, akik rendszeresen foglalkoznak a gyermekekkel.

VIII.2. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

VIII.2.1. Az egészséges táplálkozás

Célunk: Alakuljon ki a gyermekekben a korszerű táplálkozás iránti igény, hogy a későbbiekben egészségesen táplálkozó felnőtt váljon belőlük.

Feladatunk:

- a megfelelő étkezési szokások kialakítása
- az egészséges táplálkozásra nevelés
- a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység
- a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén

A feladatok megvalósításának szempontjai:

- a fejlődés egyik alapfeltétele a gyermek egészséges táplálása
- az óvodai étkeztetés az otthoni étkezés kiegészítését szolgálja
- a helyes étkezési szokásokat kisgyermek korban kell kialakítani
- a gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alap élelmiszercsoport mindegyik tagjából kell fogyasztania – melyet az étkeztető figyelemmel kísér az étrend összeállításakor
- a gyermekek gyakran fogyasztanak az idénynek megfelelő gyümölcsöt és zöldséget
- az óvodában tízórai, ebéd, uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére
- törekszünk a szülők szemléttetformálására – káros hatású a túl cukros, sós, zsíros ételek, a cukrozott szörpök, kóla-félék, chips, édesség fogyasztása
- orvosi igazolás alapján biztosítjuk az ételallergiás gyermekek étkeztetését – az ételallergiás gyermek étele külön edényben érkezik
- a gyermekek étvágyát, eltérő szokásait figyelembe vesszük - nem erőltetjük az ételt, de igyekszünk megismertetni, megszerettetni az új ízeket
- folyadékot állandóan biztosítunk a csoportszobában és az udvaron egyaránt
- az étkezés lebonyolítása az óvodapedagógus egészségpedagógiai feladatát alkotja
- az étkezéshez való előkészületben a gyermekek is vegyenek részt életkori fejlettségüknek megfelelő szinten – önkiszolgálás

A megvalósítás során adódó feladataink:

- kulturált étkezési körülmények biztosítása
- tiszta, kulturált étkezés kialakítása – csukott szájjal rágás, halk étkezés
- kanál, villa, kés helyes használatának kialakítása
- szalvétahasználat igényének kialakítása
- folyadék folyamatos biztosítása, kancsóhasználat fejlettségnek megfelelően
- az étkezés közben az asztal és a környezet rendjének megóvása, étkezés után az asztalok rendjének helyreállítása – gyermekek a felnőttekkel együttműködve
- a gyermekekkel új ízek, addig ismeretlen étel-és italfélesek megismertetése, elfogadtatása
- az ételallergiás gyermekek diétájának következetes betartása
- szülők tájékoztatása, tanácsadás az egészséges táplálkozással kapcsolatban
- az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos tevékenységek szervezése, alkalmak teremtése

VIII.2.2. A mindennapos testnevelés, testmozgás

Célunk: a testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladatunk:

- a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése

A feladatok megvalósításának szempontjai:

- egészségük megőrzése, betegségmegelőzés - minden időszakban sokat tartózkodunk a friss levegőn, ahol futkározhatnak, szabadon mozoghatnak
- edzettségük biztosításáért, eltérő mozgásigényük kielégítésére naponta futó-kocogó lehetőség szervezése
- szervezett Mozgás foglalkozások (heti 1 alkalom)
- a mindennapi, rendszeres testmozgással fejlesztjük a gyermekek testi képességeit
- 4-5 éves korban gyakori a hanyag testtartás – prevenciós fejlesztő torna: gerinc deformitások megelőzése, lábboltozat erősítése

A megvalósítás során adódó feladataink:

- a napirendben a rendszeres friss levegőn tartózkodás biztosítása – udvari játékok, munkatevékenységek, séta
- az udvar lehetőségeinek kihasználása a gyermekek nagymozgásának fejlesztéséhez (járás, futás, kúszás, mászás).
- változatos mozgáslehetőségek biztosítása elsősorban a játéktevékenységen keresztül
- mindennapi testnevelés középpontjában is a sok mozgással járó játék áll
- a szervezett mozgás foglalkozások mellett a mindennapi, rendszeres testmozgással fejlesztjük a gyermekek testi képességeit – változatos eszközök biztosításával
- a mozgásos tevékenységet, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, egyéni szükségleteihez, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez méretezzük

- prevenciós fejlesztő torna alkalmazása - gerinc deformitások megelőzése, lábboltozat erősítése
- időjárástól függően (köd, -5 fok, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfény-edzést biztosítani a gyerekeknek a fokozatosságot betartva
- a nyári napirend alakításánál az egész napos levegőn való tartózkodásra törekvés (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak)
- az általános balesetvédelmi szabályok megismertetése, begyakoroltatása és ellenőrzése a gyermekek biztonságának és egészségének védelmében
- a mozgás utáni regenerálódás biztosítása
- Sportnap szervezése gyermekeink és családjaik számára

VIII.2.3. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

A nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drogfogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése.

Célunk: olyan egészségvédő modell megismertetése a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől *adatunk:*

- a gyermekek ismerjék meg az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénia fontosságát
- a jó példa, a helyes életvitel és harmonikus, derűs létünk modell szerepe

Szabad beszélgetések kezdeményezése - alkalmak, lehetőségek:

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkémények füstje, füstmérgező balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan - hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).

VIII.2.4. A bántalmazás és erőszak megelőzése

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja - nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások

támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegyenyítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Feladataink:

- Intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, segítséget kérünk a gyermekjóléti szolgálattól.
- A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatjuk a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.
- A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges.
- Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeghírközlések, filmek kivédését is.

VIII.2.5. Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás

- A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.
- Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.
- Elsősegély doboz kötelező az óvodában.
- Odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset elkerülhető.
- A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel:
 - a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás)
 - a beteggel való kapcsolatteremtés
 - a könnyebb sérülések ellátása
- A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Módszere: a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Védő-óvó előírások:

- Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk.
- A gyermekekkel- az óvodai nevelési év, valamint- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetjük a következő védő-óvó előírásokat:
 - az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
 - a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
 - a tilos és az elvárható magatartásforma.
- A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

VIII.2.6. Személyi higiéné

A gyermek az óvodába érkezéskor magával hozza az otthoni higiénés szokásokat, amelyek nem feltétlenül azonosak az óvoda mindennapos szokásrendszerével.

Kiemelt óvónői feladat a fertőző betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Célunk: Alakuljon ki a gyermekekben a személyi higiénia iránti igény, biztosítva legyen a gyermekek egészségének, testi épségének védelme. Alakuljanak ki az egészségvédő jó szokások.

Feladatunk:

- az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás, gyakoroltatás, ellenőrzés, folyamatos korrekció
- példamutatással, ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása
- Testápolás

A feladatok megvalósításának szempontjai:

- a gyermekek egészségének védelme, testük, ruházatuk gondozása
- rendszeres és szükség szerinti tisztálkodás és tisztálkodás igényének kialakítása
- a gyermek nem megfelelő higiénés állapotának szükség szerinti pótlása – intimitás
- az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelő idő és segítség biztosítása gyermekeknek a tevékenység elvégzésére
- a személyi higiénés felszerelés minden gyermek számára álljon rendelkezésre
- a gyerekek méretének megfelelő mosdókagyló, WC álljon rendelkezésre

A megvalósítás során adódó feladataink:

- a gyermekmosdókban válaszfal biztosítása - intimitás
- orrtöröléshez, orrfújáshoz a papír zsebkendő biztosítása, annak higiénikus tárolása
- vízfogyasztás lehetősége a nap bármely szakában - jellel ellátott poharak
- járványos időszakban a higiénias szabályok fokozott betartása
- a tisztálkodási folyamat megismertetése: helyes sorrendiség és technika begyakorlása
- a helyes kézmosás szokásának kialakítása, jellel ellátott törölköző használata
- a WC és a WC-papír használatának megtanítása
- a napirend keretei között elegendő idő biztosítása a gyermekeknek a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére – szükséges mértékben segítségadás, önállósodás
- Öltözködés

A feladatok megvalósításának szempontjai:

- a gyermekek időjárásnak megfelelő öltöztetése (réteges öltözködés) – szülők
- váltóruha álljon rendelkezésre – saját jellel ellátva
- a kényelem szerinti öltöztetés előnyben részesítése, hogy mozgásukban ne legyenek akadályozva
- gyermekeknek jellel ellátott öltözőhely biztosítása, az öltöző rendjének megőrzésére szoktatás
- megfelelő minőségű, méretű váltócipő használata – balesetek elkerülése
- öltözködés során egyénre szabott segítségadás, önállósodási törekvések segítése

A megvalósítás során adódó feladataink:

- saját ruhájuk felismerésének gyakorlása
- az öltözködés helyes sorrendjének megismertetése és begyakoroltatása
- a napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek az öltözködés egyéni tempó szerinti végzésére
- technikai fogások megtanítása: gombolás, kötés, zippzározás, kifordítás, eleje-háta, bal-jobb megkülönböztetése, cipőkötés
- fejlettség szerinti segítségadás, önállóság fokozatos kialakítása
- Pihenés

A feladatok megvalósításának szempontjai:

- a napirendben a pihenési idő azonos időpontban történő megvalósítása
- a nyugodt pihenés feltételeinek biztosítása (csend, biztonság, friss levegő)
- elalvás előtt mese, altatóének
- a gyermekek eltérő alvásigényének szem előtt tartása

A megvalósítás során adódó feladataink:

- megfelelő napirend biztosítása, betartása
- a helyes életritmus alakítása a családok együttműködésével
- a pihenés nyugodt feltételeinek biztosítása a csoportok hagyományainak megfelelően: éneklés, zenehallgatás, mesélés elalvás előtt
- az egyéni szokások figyelembevétele - „otthoni kedvencek”
- a gyermekek egymás iránti toleranciára szoktatása - pihenő idő alatt csendben vannak, nem zavarják a társaikat

VIII.2.7. Környezeti higiéné

Célunk: a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása a gyermekekben, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladatunk:

- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás.
- a gyermekek természeti környezethez való pozitív viszonyának alakítása, az élet tiszteletére, növények, állatok szeretetére nevelés.
- a környezeti értékek, szépségek felfedeztetése, ápolása.

A feladatok megvalósításának szempontjai:

- a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése
- a gyerekek által használt berendezési tárgyak megfelelnek testméreteiknek, ugyanakkor stabilak, biztonságosak, könnyen tisztán tarthatóak
- az eszközök, játékok tisztán és rendben tartása
- rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcsere biztosítása
- a helységek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításának biztosítása
- a rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás
- az egészségre ártalmas anyagoknak az előírásoknak megfelelő módon történő tárolása
- az óvoda udvarának rendszeres karbantartása - udvari eszközök EU szabványa

A megvalósítás során adódó feladataink:

- az óvoda tisztaságának megóvása, környezetének szépítése
- a csoportszobák szellőztetése
- a helyes fűtés és világítás biztosítása
- az udvar tisztántartása, gondozása a helyiségek, mellékhelyiségek takarítása, a foglalkozási eszközök higiénája, rendben tartása – dajka
- pozitív attitűdök kialakítása az élő és élettelen természet iránt, leglényegesebb összefüggéseinek megvilágítása a helyi sajátosságok felhasználásával

- hulladék anyagok szelektálásának és újrahasznosításának fontossága
- felelősségtudat alakítása a közvetlen környezet rendjének megtartásáért (hulladék elhelyezése – környezetesztétika)
- a szépségre, harmóniára, tisztaságra való igény felkeltése, esztétikai ízlésformálás, tevőleges részvétel a környezet ápolásában, szépítésében
- állatok, növények védelmére, szeretetére, gondozására nevelés, részt vesznek a gyermekek az elemi természetvédelmi tevékenységekben (pl.: téli madáretetés)
- a környezettudatos életvitel alakítása (energiával, vízzel, árammal való takarékoskodás, illetve a pazarlás elkerülése)

VIII.3. Kapcsolattartás, együttműködés

A család és az óvoda nevelési elveinek összehangolása

A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáját a családból hozza magával az óvodába.

A szokásalakítás alapja a példamutatás, a tevékenységek gyakori végzése, ismétlése. Az óvodai szokásokról a szülőket is tájékoztatjuk, hiszen azok megszilárdulásának feltétele az egységes szemlélet.

A szokások kialakításához mindig kapcsoljuk a helyes viselkedési szabályokat, a szülőket többféle formában is tájékoztatjuk programunkról: írásos összefoglaló, szülői értekezlet, fogadó óra, elektronikus felület.

Szülői értekezletek, egészségügyi előadások

- Szülői értekezletek - kisgyermek nevelése, egészséggondozása, egészséges életmódra szoktatása
- Szülői Fórum – szakemberek bevonásával
- Elsősegélynyújtás – alkalmazotti körnek

VIII.3.2. Együttműködés az egészségügyi szervezetekkel

A kapcsolattartás formái:

- A védőnővel folyamatos együttműködés /félévenként megfigyelési naplót vezet a gyermekek fejlődéséről, méri őket./
- Alkalmankénti esetmegbeszélések

VIII.4. Ellenőrzés, értékelés rendszere

Az Egészségfejlesztési Programban megfogalmazott feladatok elvégzését és az elért eredmények dokumentálását az óvodapedagógusok végzik.

A gyermekek fejlődésének dokumentálása az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart.

Az ellenőrzési, értékelési folyamat irányultsága:

- a gyermekek egyéni képességeinek, fejlettségi szintje
- az egészséges életmódhoz kapcsolódó testi, lelki és pszichés készségek és képességek

Óvodánkban a gyermek fejlődését az óvodai Fejldési naplóban vezetik óvodapedagógusaink. A gyermekekről félévente (félévkor és évvégén) az óvodapedagógusok a gyermek legfőbb fejlődési jellemzőit jegyzik le, amely tartalmazza az egészségfejlesztéshez kapcsolódó értékelést is.

Az egészség védelme az egyén (saját) és a társadalom (közös) érdeke, abban a családnak, az egészségügyi szakszolgáltatnak, a köznevelési rendszernek és más társadalmi szervezetnek alkotmányos feladata van.

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület a védőnők közreműködésével készítette el.

- A környezettudatos magatartás kialakítása, megalapozása

A környezettudatos magatartás kialakításának fő színtere az óvodában a külső világ tevékeny megismerése, mint tevékenységforma. Ez olyan nevelési folyamatot jelent, mely valamennyi nevelési területre kiterjed, azokkal kölcsönhatásban van. Komplex tapasztalatszerzés, mely egységben mutatja, érzékelteti azt, ami a valóságban is egységesen érzékelhető. A környezettudatos magatartás megalapozása nem korlátozódik csak a környezeti

foglalkozásokra, és a tervszerű, tudatos kezdeményezésekre, hanem átfogja az egész óvodai életet. Benne van a spontán játékban, az önkiszolgáló tevékenységben, az udvari élet pillanataiban, a beszélgetésekben, megfigyelő sétákban, kirándulásokban.

A fenntarthatóság pedagógiájának fontos értékei: A gondolkodás, a konfliktusok kezelése, a személyes életviteli szokások alakulása, a meghatározó döntési mechanizmus formálása és az aktív részvétel nagyban hozzájárul a gyermeki személyiség fejlődéséhez.

A környezettudatos magatartás kialakításának célja:

- A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-, emberi-, tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
- Segíti a gyermek spontán és irányítottan szerzett tapasztalatainak feldolgozását, fejleszti értelmi képességeit. A gyermeki megismerést, az észleléshez és megtapasztaláshoz társított szóbeli értelmezést, a szimbolikus, fogalmi gondolkodás elemi szintjéhez közelíti, így készítve fel az iskolai tanulásra.
- A külső világ tevékeny megismerése lehetővé teszi a csoporthoz való érzelmi kötődést. A kapcsolatok kialakításának, ápolásának társadalmi szokásai, az együttélés normái, biztosítják a kommunikáció képességének tudatos-, és a személyiség fejlődése szempontjából nélkülözhetetlen érzelmi színezetű kialakítását, fejlesztését.
- A gyermek a környezetéből szerzett ismereteit játékában felhasználja, átéli, folyamatosan gyakorolja, egyéb tevékenységekben alkalmazza.

A célok elérését szolgáló legfontosabb feladatok, tevékenységek:

- tapasztalatszerzés emberi és társadalmi környezetünkből (évszakok megfigyelése, környezetvédelem, -alakítás, szimulációs játékok)
- az élet tisztelete
- kultúra, hagyományok őrzése, átmentése a jövő generációja számára
- holisztikus látásmód kialakítása a gyermekekben – minden, mindennel összefügg
- ismeretszerzés, fogalmak tisztázása, ökológiai szemléletmód kialakítása
- aktivitás: cselekvő tevékenység segítségével alakul ki a környezettudatosság

- a gyermekek életkorának előrehaladtával lineárisan bővülnek és koncentrikusan mélyülnek az egyes témák
- problémamegoldó képesség kialakítása

Mindezeket a családok hatékony és folyamatos bevonásával, élethosszig tartó folyamattal és holisztikus szemlélettel tudjuk a leghatásosabban elérni.

A környezettudatos magatartás megvalósításának folyamatához tartozó tartalmak:

- A gyermek, miközben felfedezi a környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, szokások, a család és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.
- A gyermek a környezete megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítélőképessége, fejlődik tér-sík- és mennyiségsszemlélete.

Feladatok:

- Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermekek számára környezetük tevékeny megismerését.
- Biztosítson elegendő időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Segítse elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességük fejlődését.
- A fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartás formálására, alakítására.
- Az óvodapedagógusok és dajkák közösségében olyan értékrend alakuljon ki, amely az értékteremtő és természetmegőrző munkát helyezi előtérbe.
- Inkluzív pedagógia, integráció a sajátosságok megőrzésével
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése.
 - Különleges bánásmódot igénylő gyermek:

- sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI) szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:
 - mozgásszervi
 - érzékszervi
 - értelmi, vagy beszéd fogyatékos
 - autizmus spektrum zavarral küzd (súlyos tanulási, figyelem-, vagy magatartásszabályozási)
 - egyéb pszichés fejlődési zavarral küzd
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTM)a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján
 - az életkorához viszonyítottnan jelentősen alul teljesít,
 - társas kapcsolati problémákkal,
 - tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd,
 - közösségbe való beilleszkedése, személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül SNI-nek
- kiemelten tehetséges gyermek

Fontos, hogy az óvodapedagógus oktató-nevelő munkája során mindig figyelembe vegye a gyermekek egyéni képességeit, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét. Feladata, hogy elősegítse optimális fejlődését, tehetségének kibontakoztatását, hátrányos helyzetének kompenzálását. Különösen jelentős feladata, hogy együttműködésre törekszik a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Alapelveink közé tartozik többek között:

- Azonos jogok és lehetőségek biztosítása a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára.
- A gyermekek sajátos szükségleteit igyekszünk minél inkább egyénre szabott nevelési-oktatási programmal kielégíteni, differenciálást alkalmazni.
- A gyermekek terhelése során figyelembe vesszük egyéni képességeit, melyekhez a segítségnyújtás során is igazodunk. Önállósodásukat elősegítjük.
- A lehetőségekhez való egyenlő hozzáférés.
- Elfogadó és befogadó szemléletű környezet biztosítása.
- Bizalmi kapcsolat a gyermek családjával.

A gyermekek egyéni fejlődésének optimális szintjének eléréséhez az alábbi feladatokat határozzuk meg:

- Gyermekek és családjaik több szempontú megismerése (pl.: részletes anamnézis, családlátogatás, környezettanulmány).
- Fogadóórák, egyéni konzultációs lehetőségek.
- Szükség esetén további vizsgálatok kezdeményezése (pl.: szakorvosi, tanulási képességet vizsgáló szakértői).

Sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése

Az SNI gyermekek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíthet a többi gyermekkel való integrált nevelésük, melyhez igénybe kell venni szakirányú végzettségű, integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus közreműködését, aki segíti, felkészíti a gyermeket fejlesztő óvodapedagógust.

Az integráltan fejlesztett gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, foglalkozásokat melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz.

Az óvodapedagógust az elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség kell, hogy jellemezze, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák. Foglalkozásai során beépíti a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat, szükség esetén eljárásait megváltoztatja. Egy-egy nevelési helyzet megoldásához alternatívákat keres, alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít.

Ehhez a feladathoz a gyógypedagógus speciális szaktudását is lehetőség szerint igénybe kell venni, aki rendszeresen tapasztalatot cserél az óvodapedagógussal.

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

A nevelés hatására a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődnie kell az:

- alkalmazkodó készségnek
- az akaraterőnek.
- az önállóságra törekvésnek
- az együttműködésnek

A napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, ami a tovább önálló cselekvéshez szükséges.

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása és a szükséges tárgyi feltételek és segédeszközök megléte biztosítja a célok megvalósítását.

A program megvalósításakor figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg.
- az elvárások igazodjanak az adott gyermek fejlődésének üteméhez
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak az óvodai élet elemeivé.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a gyermek életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és alacsonyabb szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő, fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A gyermekek habilitációs, és rehabilitációs célú fejlesztéséhez a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltakat kell alapul venni.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti
- a gyermek iránti elvárás fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolja.

Az alapvető nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az SNI igényű gyermekeknél is az általános nevelési célkitűzések megvalósulására törekszünk. Mindegyik gyermeket a saját igénye, tempója, fejlődési üteme szerint nevelünk a többiekkel

együtt. Cél, hogy összhangba kerüljenek az általános irányelvekkel. A fejlesztés mindenki számára a megfelelő területen valósuljon meg, mindig figyelembe véve az egyéni szükségleteket a gyermek állapotából fakadóan. A sajátos nevelési igény nagyobb mértékű differenciálást tesz szükségessé.

A harmonikus személyiségfejlődésben elengedhetetlen az elfogadó, eredményeket értékelő környezet.

- A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységeink, feladataink:

- Családlátogatás, szülői konzultáció az óvodapedagógussal és a fejlesztést végző szakemberrel, valamint a gyermekvédelmi felelőssel.
- Szülőknek tartott óvodai előadások.
- Egészségnevelés.
- Fejlesztő-kompenzáló tevékenység az óvodai csoportokban, egyénileg, illetve mikro-csoportosan.
- Szükség esetén speciális végzettségű szakember bevonása.
- Szükségletek kielégítése terén: egészséges környezet megteremtése, a gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása, alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése, valamint a nyugodt kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása.
- Szülők segítése tanácsadással (szociális juttatások, lehetőségeik megismertetése).

A hátrányos helyzet leggyakoribb okai (környezeti, anyagi, egészségügyi, a gyermek személyiségében rejlő okok)

- Környezeti okok: egyszülős család, sokgyermekes család, szűkös lakásviszonyok, szülők iskolázatlansága, nevelési problémák, negatív hatású személyek.
- Anyagi okok: munkanélküliség, alacsony jövedelem, csökkent munkaképesség vagy munkaképtelenség, a kereset nem a családi szükségletek kielégítésére fordítódik.
- Egészségügyi okok: születési rendellenesség, szerzett fogyatékosság, tartós betegség, idegrendszeri problémák, pszichés gondok, higiénés hiányosságok.
- Gyermek személyiségében rejlő okok: értelmileg és/vagy érzelmileg visszamaradt, viselkedéses eltérések.
- A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése.

Óvodánkban az esélyegyenlőséget az alábbi elvek mentén biztosítjuk:

- Óvodai nevelésbe való bekapcsolódás lehetőségének biztosítása
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek azonosítása
- A gyermekek személyiségének minél pontosabb megismerése, ehhez igazított fejlesztés
- A gyermekek fejlődésének önmagukhoz való mérése, tehetségjegyeiknek azonosítása, fejlesztése
- Kötelező foglalkozásokon való részvétel lehetősége
- Óvodai eszközök használatának lehetősége
- Óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatásokhoz való hozzájutás azonos feltételei
- Iskolai életmódra való felkészítés a képességek figyelembe vételével

Az esélyegyenlőség megteremtésében feladatunk, hogy senkit ne érjen hátrányos megkülönböztetés:

- Nemi, faji hovatartozás
- Bőrszín
- Nemzetiség
- Nemzeti, etnikai hovatartozás
- Anyanyelv
- Fogyatékoság
- Egészségi állapot
- Vallási, világnézeti, politikai hovatartozás
- Családi állapot
- Nemi identitás
- Életkor
- Vagyoni helyzet alapján.
- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítése

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

67/A. § (1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,

(3) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

(4) A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

A fejlesztés alapelvei:

- Fontos, hogy figyelembe vegyük a gyermek speciális szükségleteit, egyéni teherbíró képességét. Valljuk az egyéni bánásmód fontosságát.
- A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai módszerek alkalmazása.
- A foglalkozásokon, a fejlesztőmunka megvalósítása során a komplexitás elvét szükséges érvényesíteni. A ráhatás egyidejűleg mindig több funkcióra irányuljon.
- A fejlesztés akkor hatékony, ha indirekt módon történik.
- A fejlesztés mindig komplex tevékenység, amely a meglévő pozitív értékekből indul ki és a meglévő kompetenciákra építkezik, a gyermek egyéni fejlődési üteméhez igazodik, kiterjed az egész személyiségre.

A gyermekek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatok:

A fejlesztésben saját egyéni utat kell találni a gyermek képességeihez és személyiségéhez igazodva. A fejlesztés hosszú folyamat, következetességet igényel.

Kulcsfontosságú szereplő a befogadó pedagógus, akinek elfogadó attitűddel kell rendelkeznie. A hatékony pedagógiai munka alapja az óvodapedagógus motiváltsága a gyermekek megismerésére. A megismerés nem lehet akciójellegű, hanem komplex pedagógiai folyamatba ágyazott, integráns része kell, hogy legyen a mindennapi pedagógiai munkának. Fontos, hogy a megismerés a gyermek személyiségének egészére irányuljon. Elengedhetetlen a család szociokulturális hátterének feltérképezése arra vonatkozólag, hogy milyen körülmények között él, naponta honnan érkezik az óvodába. Mindezek információt nyújtanak a gyermeket segítő és gátló tényezőkről.

Néhány, a gyermeki megismerésben alkalmazható módszer:

- dokumentumelemzés (gyermekrajzok, hivatalos és személyes dokumentumok, szak- és szakértői vélemények, írásos feljegyzések elemzése, szülői beszélgetések).
- megfigyelés (foglalkozásokon, játéktevékenységben, otthoni környezetben történő megfigyelés)
- szülőkkel történő beszélgetések

A gyermekek számára biztosítani kell az optimális fejlődési feltételeket, az óvodapedagógus legfőbb feladata a megfelelő feltételek, támogató környezet létrehozása.

Az ilyen környezet:

- segíti a különbözőségek elfogadását
- megerősíti, hogy minden gyermeknek vannak értékei, erősségei
- bátorít, elismeri az egyéni erőfeszítést, táplálja az alkotó szellemet
- táplálja, erősíti az önállóságot
- elismeri mindenkinek a munkáját, tevékenységét.

e.) Tehetségigérek az óvodában

„Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagost messze túlhaladó teljesítményeket tud létre hozni.” (Harsányi István)

Feladatunk az óvodás gyermekek adottságainak, képességeinek, fejlődésükkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban, minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Tehetségazonosítás módszerei:

Az óvodás korú gyermekek esetében a személyiség megismerésének alapvető eszköze a megfigyelés.

Típusai:

- mindennapi tevékenységek során történő spontán megfigyelés,
- adott szempont alapján történt célzott, szervezet megfigyelés.

Tehetseggondozás célja:

- felismerni a tehetséget és megjelenési formáit
- segíteni a gyermeket a tovább fejlődésben
- kielégíteni a kiemelkedő képességű gyermek megismerési, alkotási és speciális szükségleteit, erős oldalának fejlesztése
- a tehetséges gyermek tehetséggel összefüggő gyenge oldalának erősítése (pszichomotoros és érzelmi – akaratilag éretlenség)
- megfelelő szeretetteljes légkör biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek optimális fejlesztése, önmagukhoz mérten tehetségük kibontakoztatása,
- a gyermekek együttműködésének, társas kapcsolatainak, kommunikációjának fejlesztése,
- az 5-6 éves, illetve iskolába készülő gyermekek számára olyan műhelytevékenység biztosítása, melyben önmagához mérten kibontakoztathatja tehetségét, ezáltal esélyegyenlőség biztosítása,
- a tehetségszűrtés rendszerének kialakítása, megvalósítása, felülvizsgálata,
- a gyermek személyiségének figyelembevételével átlagon felüli adottságai, kreativitásuk, motivációjuk felfedezése,
- az egyéni képességekhez igazodó tehetségtartalmak kidolgozása, műhelyek kialakítása,
- éves munkaterv kidolgozása,
- újszerű módszerek, egyénre szabott technikák kidolgozása,
- a műhelymunkához szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

(Budapesti POK, 2012.)

Tehetséges gyermek jellemzői:

- rövidtávú memória,
- az átlagnál sokkal hosszabb ideig képesek egy dologra figyelni,
- gyorsan kialakuló, változatos és gazdag szókincs,
- fejlett képzelőerő, amely megnyilvánulhat korai szerepjátékokban,
- korai figuratív rajzolás.

Az DAKTT Szatymazi Barackvirág Óvoda tehetségműhelyei:

- Zöldítő, tehetség manó
- Eszterlánc, zenei nevelés a néphagyományok mentén
- Iskola felé kacsingató

A bevontak körét, célját, feladatát, módszerét az éves munkaközösségi munkaterv szabályozza.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Az óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvodánk nyitott és kezdeményező.

Óvodánk a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik oktatási tér kialakítása érdekében, és - lehetőségeink szerint - szakmai kapcsolatot tartanak fenn.

Családokkal:

Törekszünk arra, hogy a szülők megelégedésére, a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, - ápoljuk, - védjük, - szocializáljuk, - neveljük, - fejlesszük a gyermekeket.

A szülőket nevelőpartnernek tekintjük, ismertetjük velük nevelői felfogásunkat, programunk céljait. A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan konzultálunk.

Óvodánk nyitott, a szülők igényeinek megfelelően lehetőséget adunk arra, hogy betekintést nyerjenek gyermekeik óvodai életébe.

A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés, csak a kölcsönös bizalom alapján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkkal-, szakmai felkészültségünkkel példamutatóak legyünk.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Fenntartóval:

Kapcsolatunk a fenntartóval részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását a segítő szándék, együttműködés jellemzi. A kölcsönös tájékoztatás, bizalom és egymás munkájának megbecsülése a legfontosabb alapelvek.

Bölcsődével:

Az átmenet zökkenőmentessé tétele érdekében a bölcsőde nevelőmunkájának megismerése elengedhetetlen az óvodapedagógusok számára.

A bölcsőde és az óvoda munkája együttműködő, segítő, támogató jellegű. A fejlődési szintek egymásra épülésén alapszik.

Iskolával:

Kapcsolatunkban arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően, úgy neveljük és fejlesszük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők-, kapcsolatteremtők legyenek, és képesek legyenek az iskolai tanulmányok megkezdésére. Fontosnak tartjuk a minél zökkenő-mentesebb átmenetet.

Kölcsönös látogatásokat és szakmai tanácskozásokat szervezünk. Az első osztályos nevelők meglátogatják a leendő iskolásokat az óvodában és az iskolások is visszajönnek „vendégségbe” az óvodába.

A leendő első osztályos nevelők tájékoztatják az iskolába készülő gyermekek szüleit pedagógiai elképzeléseikről, az iskolába lépés teendőiről.

A gyermekek megismerkednek a tanító nénivel, az iskolai környezettel.

Közművelődési intézményekkel:

- folyamatos és hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk, nevelési feladataink sokoldalú megoldásának elősegítése érdekében,
- gyermekműsorok szervezése,
- könyvtárlátogatások, gyermekfoglalkozások.

Szakmai szervezetekkel:

- Szakmai szakszolgálattal,
- Folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai képzéseket, programokat. Szakmai tevékenységünk fejlesztése érdekében igénybe vesszük segítségüket, speciális feladatok ellátásában való közreműködésüket.

Egészségügyi szervekkel:

- Védőnő, gyermekorvos, fogorvos.
- Évente orvosi vizsgálat minden csoportban.
- Tanköteles korú gyermekek számára iskola-alkalmassági-, látás-, hallás vizsgálat.
- Fogászati szűrés.
- Alkalmanként esetmegbeszélések.

Civil szervezetekkel:

- „Mi Óvodánk Alapítvány Szatymaz”
- Kapcsolat Központ

Gyermejjóléti és családsegítő szolgálattal:

Gyermekvédelmi feladatok ellátásában való együttműködés, segítségnyújtás.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Alapelvünk: Az óvodai nevelés országos alapprogramja tartalmazza, hogy az óvoda óvó-védő funkciót tölt be. Kiemelten kell kezelni a gyermekvédelmet. Az óvodai gyermekvédelem az első és legfontosabb jelzőrendszer, hiszen itt érzékelhető először a gyermek, és rajta keresztül a család minden problémája. Mivel a gyermek napja nagy részét az óvodában tölti, itt tudjuk legkönnyebben kiszűrni a problémákat.

A gyermekvédelmi munka alapja a prevenció és a segítségnyújtás, valamint az egyénre szabott bánásmód és a tapintatos kapcsolattartás

Célja: Legfontosabb a megelőzés, a gyermeki jogok védelme. A szülők segítése a problémák megoldásában, a megfelelő hivatalos helyre irányítva.

Évenként feltárni azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik, illetve veszélyeztetik. Minden nevelési év elején felmérést végzünk annak érdekében, hogy a családok körülményeit megismerjük.

Feladata: Fontos feladat az egyéni sorsokkal való törődés, segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére az óvodai keretek közötti kompenzálás biztosítása.

A gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás, környezettanulmány készítése, kapcsolattartás a Gyermekjóléti szolgálattal, a Nevelési Tanácsadóval, a Szakértői Bizottsággal, minden óvodapedagógus feladatkörébe beletartozik.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység:

A családban megjelenő életvezetési problémák nagymértékben befolyásolják a gyermekek egészséges fejlődését. E negatív hatások leggyakrabban a gyermekek viselkedésének, kapcsolatrendszerének és teljesítményének zavaraiiban jelentkeznek az óvodában. Ezért elkerülhetetlen, hogy az óvodapedagógusok ismerjék a családok helyzetét.

Pedagógiai tevékenység, gyermekvédelmi feladatok a nevelőtestületben

- a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése
- segíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését
- az óvodában olyan légkör kialakítása, ami kizárja annak a lehetőségét is, hogy a gyermek bármilyen oknál fogva hátrányos vagy kizsármított legyen
- az új óvodások befogadásának és beilleszkedésének segítése
- a szülőkkel való kapcsolatfelvétel, együttműködésre ösztönzés
- rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérjük
- a segítő szervezetekkel, intézményekkel kapcsolatot tartunk
- kapcsolatot tartunk az orvossal, védőnővel
- részt veszünk továbbképzéseken
- indokolt esetben hatósági eljárást kezdeményezünk
- a veszélyeztetett gyermekekről nyilvántartást vezetünk

IX. 1. Iskolára történő felkészítő foglalkozások

- A képesség, készségfejlesztő foglalkozások napi 45 perces intervallumban, azon gyermekek számára, akik a tanköteles kort a következő nevelési évben érik el, illetve, akik már tankötelesek, de még óvodai ellátásban részesülnek.
- A 45 perces foglalkozás, a gyermekek képességének, fejlettségének, terhelhetőségének figyelembevételével zajlik.
- A tervezett tevékenységek az iskola kezdéshez szükséges képességterületek fejlesztésére helyezik a hangsúlyt (pl. mozgás, kommunikáció, szándékos figyelem, gondolkodás, finommotorika, feladattudat, szabálytudat, szociális kapcsolatok)

- A nagycsoportos óvodások számára bevezetett, napi 45 perces fejlesztő foglalkozások feladata, hogy játékos és élményszerű módon segítsék az iskolai életre való fokozatos ráhangolódást, figyelembe véve a gyermekközpontú szemléletet.
- A foglalkozások célja a kudarcmentes, sikeres iskolakezdés előkészítése, az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése.
- A foglalkozások játékos formában, az adott korosztályhoz alkalmazkodva, differenciálva, a már alkalmazott módszerek alkalmazásával valósul meg.
- A gyermekek fejlesztése az óvodai foglalkozási területeknek megfelelően, műveltségi területekre bontva, és komplexen is tervezhető.

IX. 2. Iskolaérettség, a fejlődés jellemzőinek összefoglalása

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolaérettségnek *testi, lelki és szociális* kritériumi vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek:

- Hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- Mozgása összerendezettebb harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségleti kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek:

- Az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.
- A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.
- Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megővéséhez szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek:

- Készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb -szükség szerint kreatív- elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Intézményünkben óvodai szakmai munkaközösség működik, melynek minden óvodapedagógus és nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazott tagja. A munkaközösség vezetőjének feladatai közé tartozik a munkaközösség munkatervének és beszámolójának összeállítása, a pedagógiai munka koordinálása, a tapasztalatszerzések megszervezése.

Évente két alkalommal, ősszel és tavasszal 1-1 héten át tartó „Tudás napok”-at szervezünk. Mindkét alkalommal egy nevelés nélküli munkanapon elméleti, szakmai képzésen vesznek részt az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát közvetlenül segítőik. A szakmai munkaközösség éves munkatervében meghatározott témában és tartalommal előadásokat hallgatnak, a fennmaradó négy napon pedig bemutató foglalkozásokat tekinthetnek meg az érdeklődők az óvodában. Minden óvodapedagógus minimum egy foglalkozást meglátogat, amelyet követő szakmai elemzésen, megbeszélésen aktívan részt vesz. Kezdeményezően és aktívan részt vállalnak a feladatok megvalósításában.

Nyomtatványok, a nevelőmunka dokumentumai

Az óvodai dokumentumok a KIR felületén rögzítve vannak.

Óvodai felvételi előjegyzési napló

Az óvodába jelentkezett gyermekek nyilvántartása

Felvételi és mulasztási napló

Az óvodába felvett gyermekek naprakész nyilvántartása, mulasztások pontos vezetése

Óvodai törzskönyv

Az óvodára vonatkozó legfontosabb adatok vezetése

A nevelőmunka dokumentumai

- *Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja*

- *DAKTT Óvodai Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi Szatymazi Barackvirág*

Óvoda pedagógiai programja

- *Éves munkaterv*

- Az óvodai nevelési év rendje

- Pedagógiai feladatok

- Aktuális szervezési-tanügyigazgatási feladatok

- Működési feladatok

- A feladatok végrehajtásának ellenőrzési terve

- *Munkaközösségi munkatervek*

Feltáró – elemző munka

Kiemelt pedagógiai megfigyelések

Előadások, továbbképzések, bemutatók tervezése, szervezése

- *Csoportnapló:* a nevelőmunka tervezésének dokumentálása, gyermekcsoportok nevelési, tevékenységi programja

- *Fejlődési napló:* egyéni fejlettséget diagnosztizáló, fejlesztési feladatokat tervező dokumentum.

Érvényességi rendelkezés:

- A pedagógiai program érvényessége: a kihirdetés napjától 2025.08.31-től határozatlan időre, vagy visszavonásig
- A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:
 - szervezeti átalakulás
 - jogszabályi változás
 - a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,
 - egyéb érdekegyeztető fórum módosítást javasol

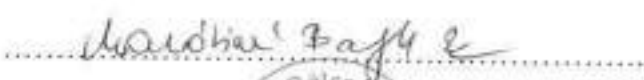
Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- írásbeli előterjesztés az intézményvezetőnek
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten
- A pedagógiai program nyilvánossága: helyben szokásos módon, honlapon

Felhasznált irodalom

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja 363/2012. (XII.17.) Korm. rend
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
- A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet
- Az 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről és módosításai
- Az ENSZ Gyermek jogairól szóló Egyezménye (1989.11.20)
- Szatymazi Óvoda Helyi Programja 2007.
- Porkolábné dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában Budapest, Alex typo, 1992.
- Dr Tótszőllősiné Varga T.: Mozgásfejlesztés az óvodában 1994.
- Acsai Gézőné- Hegedűs Anikó –Víz Istvánné: Környezeti nevelés az óvodában Aqua Kiadó, Budapest 1990.
- Tarján Gábor: Mindennapi hagyomány Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 1984.
- https://dloadoktatasi.educatio.hu/pedagogiai_oktatasi_kozpontok/400/412_prezentacio_Gerencser_Zita.pdf (letöltés ideje: 2023.06.01.)
- <https://magvarkozlony.hu/dokumentumok/647d1b4425bb349cc9316be3cea68b56da823dd2/letoltes> (letöltés ideje:2025.06.17.)

Szatymazi Gyöngyvirág Bölcsőde és Hóvirág Mini Bölcsőde

DÉL-ALFÖLDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA ÓVODAI, BÖLCSŐDEI ÉS MINI BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAM	OM azonosító: 202002
Jóváhagyta: 	Egységes szerkezet 2025.08.31.
Egyetértését kinyilvánító, a Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása társulási Tanácsa a Polgármesterek Tanácsa a 35/2025.(VI.27.) PT. sz. határozattal: Fenntartó, működető nevében 	
Iktató szám: Deltt/1168-3/2025 Hatályos: 2025. augusztus 31. napjától	

Tartalomjegyzék - Hóvirág Mini Bölcsőde

1. Az intézmény bemutatása.....	99
2. A bölcsődei ellátás törvényi háttere.....	99
3. A bölcsődei ellátás szükségessége, ellátandó célcsoport és ellátandó terület.....	100
3.1. A bölcsődei ellátás célja.....	100
3.2. A bölcsőde ellátási területe.....	101
4. Szatymaz község bemutatása.....	101
5. A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei.....	101
5.1. Küldetésnyilatkozat.....	101
5.2. A bölcsőde személyi és tárgyi feltételei.....	103
5.3. A bölcsődei gondozás – nevelés célja.....	106
5.4. A bölcsődei nevelés alapelvei.....	106
6. A bölcsőde működésének jellemzői.....	109
7. Az ellátás igénybevételének módja.....	109
8. A szülők és gyermekek jogai és kötelezettségei.....	112
9. Az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok, alapelvek.....	113
10. Az Érdekképviselői Fórum működése.....	114
11. Gyermekekélelmezés a bölcsődében.....	115
12. A szolgáltatás térítési díja.....	116
13. A feladatellátás szakmai tartalma, a bölcsőde gondozási-nevelési feladatai.....	117
14. A bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzetei.....	119
15. Intézményekkel való együttműködés.....	124
16. Programjaink, saját rendezvényeink.....	124
17. Kapcsolattartás a szülőkkel.....	126
18. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás.....	128
19. Kötelezően vezetendő dokumentáció.....	128
20. A fejlődés jellemzői bölcsődéskor végére.....	129
21. A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek bölcsődei nevelése, gondozása.....	130
22. Kötelező továbbképzések biztosítása.....	131
23. Összegzés.....	132
Mellékletek.....	133

SZAKMAI PROGRAM

Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása
Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi

Szatymazi Gyöngyvirág Bölcsőde és
Hóvirág Mini Bölcsőde

Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek,

Megtanulnak türelmesnek lenni.

Ha a gyerekek bátorítva élnek,

Megtanulnak bízni.

Ha a gyerekek dicsérve élnek,

Megtanulják megbecsülve érezni magukat.

Ha a gyerekek méltányosságban élnek,

Megtanulják az igazságosságot.

Ha a gyerekek biztonságban érzik magukat,

Megtanulnak hittel élni.

Ha a gyerekek megerősítve élnek,

Megtanulják szeretni magukat,/és másokat./

Dorothy Low Holte

1. Az intézmény bemutatása

Az intézmény neve: DAKTT Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi Szatymazi Gyöngyvirág Bölcsőde és Hóvirág Mini Bölcsőde

A bölcsőde címe: 6763 Szatymaz, József Attila u. 1-3.

Telefonszáma: 0662/283020

A bölcsőde vezetője: Kormányos Éva

Fogadóóra: minden páros héten hétfőn 15-16 óráig.

A bölcsőde férőhelyszáma: Gyöngyvirág Bölcsőde: 24 fő

Hóvirág Mini Bölcsőde: 14 fő

Csoportok száma: bölcsőde: 2 + mini bölcsőde: 2

Nyitva tartás: 6.00 és 17.00 között

Ellátási terület: Csongrád-Csanád Vármegye területe

Fenntartó neve, székhelye, elérhetősége: Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása
6772 Deszk, Tempfli tér 7.

2. A bölcsődéi ellátás törvényi háttere

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 369/2013. (X.24.) Kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 257/2000. (XII.26.) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 329/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet a szociális gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról
- 328/2011-es (XII. 29) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és szakellátások térítési díjáról és igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról.

- 8/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 1993. évi III. törvény A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 18/1998. (VI.3.) NM rendelet a fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről
- 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságosságáról
- 38/2011. (X. 5.) NGM rendelet a gyermekjátékok biztonságáról
- 37 / 2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közzétételre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- Bölcsődei nevelés-gondozás országos Alapprogramja 2023
- Magyar Bölcsődék Egyesülete módszertani kiadványai

3. A bölcsődei ellátás szükségessége, ellátandó célcsoport és ellátandó terület

3.1. A bölcsődei ellátás célja

A bölcsődei ellátás célja a településen élő azon családok támogatása, akik valamilyen oknál fogva nem tudják biztosítani a kisgyermekük napközbeni ellátását, melyre az elmúlt évek tapasztalatai alapján egyre nagyobb igény mutatkozik. A bölcsődés korú gyermeket nevelő családoknál gyakran szükségessé válik, hogy az édesanya is visszatérjen a munka világába a családfenntartás érdekében, amelyre ösztönzően hat a GYED Extra ellátás igénybevétele is. Előfordulhat olyan eset is, hogy a gyermek fejlődése során igényli a gyermekközösséget, az

otthonon túli szocializációs színteret és vannak olyanok is, akiknek szociális helyzetük miatt van szükségük a bölcsődei ellátás igénybevételére.

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként, a családban nevelkedő gyermekek (20 hetes kortól 3 éves korig) napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. A 3. életévét betöltött gyermekek a bölcsődei nevelési - gondozási év végéig maradhatnak bölcsődénkben, illetve a 4. életév betöltését követő augusztus 31-ig, amennyiben nem érett az óvodai nevelésre és az orvosi szakvélemény a bölcsődében maradást indokolja.

3.2. A bölcsőde ellátási területe

2023.09.01. napjától kibővült Csongrád-Csanád vármegye területére, de elsősorban szatymazi lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek ellátását biztosítjuk. Amennyiben a helyi igények kielégítettek, abban az esetben veszünk fel más településről érkező gyermekeket.

4. Szatymaz község bemutatása

Szatymaz község bemutatása

A több, mint 5000 főt számláló település Szegedtől 12 kilométerre északnyugatra, a Szegedi Fehér-tó szomszédságában helyezkedik el. További szomszédjai: észak felől Balástya, kelet felől Sándorfalva, nyugat felől Zsombó, északnyugat felől pedig Forráskút. Ma a mezőgazdaságban dolgozók megélhetését elsősorban a szőlő- és gyümölcstermesztés, az őszibarack-, továbbá a fóliás zöldség- és virágtermelés biztosítja. A lakosok több mint fele külterületen él. A lakosság jelentős része napjainkban már szegedi munkahelyeken dolgozik.

5. A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre. Az első három év, az első kötődések, a korai szocializáció időszaka, melynek döntő jelentősége van a későbbi személyiség fejlődésében. Ebben az életszakaszban a kisgyermek testileg-lelkileg még erősen függ a felnőttektől. A bölcsődei munkánk, nevelésünk éppen ezért gyermekközpontú, a gyermeki személyiség egészséges fejlődésére és kibontakoztatására törekszik.

5.1. Küldetésnyilatkozat

Bölcsődekép

Bölcsődénk családbarát intézményként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez. Legfőbb célunk, hogy jól és otthonosan érezze magát nálunk gyermek és felnőtt egyaránt. A családra, mint komplex rendszerre tekintünk,

melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozzuk meg. A kora gyermekkort, mint a további életesélyek, az egész életen át tartó tanulás képességének kibontakozása szempontjából meghatározó időszaknak tekintjük. Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink nyugodt, biztonságot adó nevelői légkörben, játékokon keresztül, játékba integrált tanulással gazdagodjanak értelmileg, érzelmileg, szociálisan. A játék a legfontosabb tevékenység, ez határozza meg arculatunkat, legfontosabb feladatunk a szabad játék biztosítása.

Kisgyermeknevelő kép

Mindenki csak úgy bánjon és viselkedjen a rá bízott gyermekekkel, ahogyan Ő maga szeretné, hogy a saját gyermekével viselkedjenek. Ezt a szemléletet nagyon fontosnak tartom és úgy gondolom, hogyha valamennyi kisgyermeknevelő így végzi a munkáját a mindennapokban, akkor a gyermekek számára biztosított egy szeretetteljes, elfogadó környezet, mely a szülő számára is megnyugtató, hiszen, ha a legteljesebb odafigyeléssel óvjuk és vigyázunk a ránk bízott gyermekekkel, akkor a szülő is nyugodt, hogy jó helyen és jó emberek között tudhatja legföltettebb kincsét.

A kisgyermek életében az első három évnek meghatározó szerepe van a későbbi személyiségfejlődésében, hiszen ilyenkor a legsérülékenyebb testileg, lelkileg egyaránt. Erősen függ a felnőttektől, ezért a kisgyermeknevelő személyisége meghatározó. A kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség. Képes érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolat kialakítására minden gyermekkel. Jól ismeri a gyermekek életkori sajátosságait, egyéniségét, támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást. Képes a szülőkkel együttműködve elősegíteni a szokások, a viselkedési szabályok elsajátítását. A gyermekek gondozását elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi. Képes folyamatos megújulásra, szakmai fejlődésre. Tudatában van annak, hogy személye és viselkedése mindenkor példa lehet a gyermekek és a szülők számára. Fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó környezetet, melyben a legteljesebb odafigyeléssel óvjuk, és vigyázunk a ránk bízott gyermekekkel.

A bölcsőde gyermekképe

„Nincs az életben nagyobb felelősség és nagyobb megtiszteltetés, mint, hogy felneveljük a következő nemzedéket” (Everett Koop)

A gyermekek számára megteremtett szeretetteljes, biztonságos, családi légkörben minden gyermek saját képességei szerint fejlődhet, megismerkedhet az önfelelt, szabad játék örömeivel, ezáltal élmény és fantázia világa gazdagodhat, mely képessé teszi őt a későbbi kreatív

gondolkodásra. A gyermekek életkori sajátossága a nyitottság, érdeklődés és az önmegvalósításra való törekvés. Természetes fejlődéséhez értő irányításra, elfogadásra és szabadságra van szüksége. Minél több lehetőséget nyújtunk ehhez számára, minél jobban elfogadjuk olyannak, amilyen, annál kevesebb beavatkozásra lesz szüksége a felnőtt részéről. Törekszik a világ megismerésére, felfedez, tevékenykedik, emlékezik, gondolkodik, érez. Minél tudatosabban figyel, gondolkodik, annál kíváncsiabbá válik, annál több dolgot akar felismerni, felfedezni. Ebben az életkorban a gyermek fő tevékenysége a játék. A játék útján megtanul tanulni, érdeklődni, próbálkozni, kísérletezni.

Mindezek mellett legfőbb célunk, hogy bölcsődénkben boldog gyermekeket láthassunk nap mint nap, hiszen leginkább ezért dolgozunk.

Pedagógiai hitvallásunk

A bölcsődés korú gyermekek számára ebben az időszakban a családi minta a legmeghatározóbb, ezért fontosnak tartjuk a családok és az intézményünk értékrendjének összehangolását, az egymás iránti megbecsülés, a következetességet és feltétel nélküli elfogadást, a gyermeki személyiség tiszteletét. Célunk, hogy a fejlődés elősegítése, az érzelmi és az értelmi intelligencia kibontakoztatása a családokkal együttműködve, a családok nevelési funkcióját pozitív irányba befolyásolva történjen. Így az intézményi és a családi nevelés egymást erősítő folyamata megfelelő alapokat biztosít a gyermekek optimális fejlődéséhez.

Mindennapjainkban biztosítjuk a gyermekek számára a nyugodt, szeretetteljes légkört és tudatosan törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására és a hátrányok csökkentésére, valamint a pozitív hatások felerősítésére.

5.2. A bölcsőde személyi és tárgyi feltételei

Személyi feltételek

Bölcsődevezető	1 fő főiskolai diplomával és szakképesítéssel
Kisgyermeknevelő-gondozó	6 fő érettségivel és szakképesítéssel
Dajka dolgozó	4 fő dajka képesítéssel

Tárgyi feltételek

A bölcsőde a település egyik mellékutcájában, jól megközelíthető helyen, csendes, nyugodt környezetben működik, az óvoda mellett közvetlenül helyezkedik el. Könnyen megközelíthető, akadálymentesített épület.

A szatymazi Gyöngyvirág Bölcsőde, és Hóvirág Mini Bölcsőde összesen 38 férőhelyen, 2+2 bölcsődei csoportban fogadja a gyermekeket.

Csoportszobák:

A bölcsőde összes helyisége megfelel az Európai Unió elvárásainak. A egy-egy gondozási egység 4 csoportszobát foglal magába, melyek berendezése, felszereltsége biztonságos, minden szempontból megfelel a szakmai előírásoknak. Két- két csoportszoba összenyitható, egy – egy mosdó blokkal, tehát egy- egy gondozási egység van. A gyermekek biztonságos és egészséges környezetben történő nevelése érdekében a feltételek javítása állandó feladat. A csoportban lévő bútorokat igyekszünk minél több, a gyermekek életkorának megfelelő játékkal feltölteni. A mindenkori berendezést a csoportlétszámhoz és a gyermekek fejlettségéhez igazítjuk és a bútorok megfelelő elhelyezésével alakítjuk ki az elkülönített, nyugodt játszóhelyeket. Elegendő helyet biztosítunk a nagymozgásos tevékenységekhez és a csendes játékokhoz egyaránt. A meghitt érzelmi biztonságot nyújtó légkört játszópárnákkal, ülőpárnával, kuckóval és egyéb pihenési lehetőségekkel biztosítjuk. Minden kisgyermek saját helyén ül az asztaloknál és saját ágyneműjében, korszerű, jellel ellátott kényelmes fektető ágyakon tölthetik a pihenőidejüket. A kisgyermeknevelői asztaloktól jól belátható az egész szoba területe. A kisgyermeknevelők a lehetőségeikhez mérten igyekeznek a bölcsődét és a csoportszobákat szebbé, esztétikusabbá, barátságosabbá tenni. Az ünnepi eseményeket és az évszakváltások figyelembevételével készülnek mindig a dekorációk, melyek kellő hangulatot biztosítanak.

Játékkészlet

A játékkészlet összeállításánál figyelembe vesszük az egészségügyi és a pedagógiai szempontokat, a gyermekcsoport összetételét, létszámát. Fontosnak tartjuk, hogy biztonságos környezetben, jó minőségű, korszerű játékokkal, fejlesztőeszközökkel játszhassanak a gyerekek. Biztosítjuk az anyag és a funkció szerinti változatosságot. Funkció szerint csoportosítjuk, gyermekmagasságban helyezzük el a játékokat. Változatos eszközöket kínálunk minden tevékenységformához (manipuláció, konstruálás, utánozás, nagymozgás, szerepjáték, stb.). A csoportokban babakonyhát, fodrászsarkot, bújó rendezünk be. Ötletes, házilag készített játékokkal, hangszerekkel, bábokkal bővítjük a készletet. Legalább négy különböző építőjáték van a csoportokban, típus szerint csoportosítva, kosarakban elhelyezve. Minden korcsoportban vannak ismeretadó és mesélő képeskönyvek az aktuális évszaknak, ünnepnek megfelelően. Az alkotótevékenységekhez állandó jelleggel biztosítjuk a firkafalat, a rajzpapírt, a zsírkretát, a gyurmát. Könnyen formálható házi készítésű só- liszt és főzött gyurmát használunk. A

játékokat rendszeresen tisztítjuk, fertőtlenítjük. A készletet folyamatosan bővítjük, fejlesztjük lehetőségeinkhez mérten.

Öltözők:

Barátságos környezet fogadja az öltözőbe belépőket. Minden gyermeknek jellel ellátott szekrényt biztosítunk ruhák és egyéb személyes tárgyak, eszközök tárolására. Az utcai és váltó cipőket külön helyen tároljuk. A pelenkázáshoz pelenkázó asztal, a vetkőztetéshez pad áll a szülők rendelkezésére. A faliújságokon helyezzük el a neveléssel, gondozással kapcsolatos aktuális tájékoztatókat és egyéb információkat, valamint a gyermekek munkáit.

A folyosón kerül elhelyezésre a bölcsőde szakmai programja, a házirend, a bölcsőde elérhetőségének adatai, a heti étrend is.

Mosdók:

A gondozáshoz használt terület biztonságosan megközelíthető. Célszerű, megfelelően elhelyezett eszközök (pelenkázó, zuhany tálca, kisszék, törülköző-, és fésűtartó, tükör, szennyesstartó, lemosó tárolók, ápolási szerek stb.) segítik a gondozás folyamatosságát. A gyermekvéde és a mosdó elérhetőségét szükség esetén dobogóval is biztosítjuk. A gyermekméretű eszközök lehetőséget adnak az önálló tevékenységhez, a helyes szokások elsajátításához.

Orvosi szoba:

Külön orvosi és elkülönítő szoba áll rendelkezésünkre. Zárt szekrényben tároljuk az elsősegély dobozt és kötszereket, valamint a település gyermekorvosa által javasolt házi patikában tartott gyógyszereket. Jelenleg nincs bölcsőde orvosunk.

Terasz:

Alkalmas levegőzésre, játékra, esetenkénti pihenésre. Lehetőségünk nyílt kerti piknik asztalok beszerzésére, így a jó idő beköszöntével a délelőtti étkezések is a teraszon zajlanak.

Kapuk, ajtók, zárok, szegletek, sarkok, lépcsők:

Biztonságosak, veszélyeik megfelelően védettek.

Személyzeti rész:

Öltöző, tusolóval, és mosdóval, illetve egy felszerelt étkező került kialakításra az épületben a dolgozók számára.

Tálalókonyha:

Tálaló-étkeztető, edényeink és eszköztárunk, valamint egyéb konyhai felszerelésünk megfelelő. Az étkeztetés modern táplálkozástudományi elvek szem előtt tartásával, a HACCP követelményeknek megfelelően történik. A napi négyszeri étkezést a szatymai konyha biztosítja. A bölcsődei étkeztetésben érvényes nyersanyag-, energia- és tápanyagtartalom normáit az 1/2000.(I.7) SzCsM rendelet 5.sz. melléklete határozza meg.

Udvar:

A gondozási egységekhez terasszal kapcsolódó játszóudvar megfelelő a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. Alapvető felszereltségű, fűves és szilárdabb részek is vannak, árnyékos, félárnyékos és napsütötte területek is fellelhetők udvarunkon. Változatos mozgáslehetőségeket biztosítunk minden évszakban a rögzített és mobil játékokkal (babaház, rugós hinta, homokozó, labdák, motorok, dőmperek stb.), szabványnak megfelelően.

5.3. A bölcsődei gondozás – nevelés célja

A cél egy olyan szeretetteljes, biztonságot nyújtó bölcsődei környezet megteremtése, ahol a szakszerű gondozás – nevelés családi, derűs, nyugodt légkörben zajlik, biztosítva ezáltal a gyermek fejlődéséhez szükséges feltételeket. A bölcsőde egészségügyi, egészségnevelési, nevelési, szociális és családsegítő funkciókat tölt be. Legfontosabb cél a gyermekek számára kialakítani azt a napirendet, amely a saját kisgyermeknevelő rendszerrel együtt biztonságot, nyugalmat ad. A kisgyermeknevelők feladata a gyermek elismerő, támogató ösztönzése, melynek eszköze egyrészt a nevelők saját személyisége, másrészt munkájuk mozgatórugója a szeretet és az empátia. Az életkornak megfelelő napi életritmus kialakítása az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele, ezért a jól szervezett, folyamatos napirend központi kérdés.

5.4. A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

A koragyermekkori intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkori intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek iránti tolerancia kialakítására.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul

szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosság a bölcsődei nevelés minden területét érinti, bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán éréseinek, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken

keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömeit, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait

6. A bölcsőde működésének jellemzői

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó határozza meg, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek munkakezdését és befejezését. A nyitvatartási idő napi 11 óra, azaz 06.00-tól 17 óráig tart nyitva bölcsődénk.

A bölcsőde a gondozási-nevelési év során az alábbiak szerint tart zárva:

- minden év április 21-én, illetve a hozzá legközelebb eső munkanapon a Bölcsődék Napja alkalmával. Ezen a napon nélküli munkanap keretében a munkatársak szakmai fejlődését támogató programot szervezünk
- nyári bezárás a fenntartó által meghatározva általában 3 hétig, a helyi óvodával azonos időszakban
- téli bezárás alkalmával a karácsonyi időszakot megelőző munkanap/ok és az újév utáni időszakban.

Előzetes igényfelmérés alapján ügyeletet biztosítunk. A bölcsőde szüneteiről minden évben a fenntartó dönt, azok időpontjáról minden év február 15-ig szükséges a szülőket tájékoztatni.

7. Az ellátás igénybevételének módja

A bölcsődébe felvehető: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: gyermekvédelmi törvény vagy Gyvt.) 41. § (1) „ *A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.*

(2) Az (1) bekezdés szerinti egyéb ok miatt a gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,

b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,

c) akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

(3) A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

a) a bölcsődei ellátás,

b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és

c) az alternatív napközbeni ellátás."

A továbbiakban a gyermekvédelmi törvény 42/A. §-a értelmében a bölcsődei felvételnél előnyben kell részesíteni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket. A gyermekvédelmi törvény 68. § (3) bekezdés a) pontja alapján a települési önkormányzat jegyzője kötelezheti a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő kérheti, egyéb esetekben a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a védőnő,
- a háziorvos, házi gyermekorvos,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság,
- a szociális illetve családgondozó,
- a gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló rendelet értelmében bölcsődébe a gyermek 20 hetes korától 3 éves korának betöltéséig, illetve annak az évnek december 31. napjáig vehető fel, amelyben a gyermek a 3. életévét betölti. Fogyatékkal élő gyermek az 5. életév betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-ig vehető fel, amelyben a gyermek az 5. életévét betölti.

A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A felvételi kérelmek benyújtására folyamatosan van lehetőség az év folyamán.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel az ellátás feltételeiről. A megállapodás a következő kötelező elemeket tartalmazza:

- gyermek és a szülők (törvényes képviselő) személyazonosító adatai,
- az ellátás kezdetét, időtartalmát (határozott, vagy határozatlan megjelöléssel),
- a gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalmát, módját,
- a személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályokat,
- az ellátás megszűnésének módját,
- a felek jogait, kötelességeit.

Szükséges dokumentumok a beiratkozáshoz:

- a gyermek anyakönyvi kivonata,
- a gyermek társadalombiztosítási igazolványa,
- a gyermek lakcím kártyája,

A gyermek bölcsődei felvételének gyakorlata intézményünkben:

- védelembe vett gyermekek felvétele kötelező,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek,
- akinek szülője, vagy törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,
- akinél egészségügyi vagy szociális indok áll fenn,
- egyéb okok miatt felvételt kért gyermek felvétele.

A gyermekek felvételéről a bölcsőde intézményvezetője dönt.

A bölcsődei ellátás megszűnése

- a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. évét betöltötte,
- a 3. évet betöltött, de orvosi igazolás alapján testi vagy szellemi fejlettségi szintje még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.
- meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható,
- megszűnik az ellátás abban az esetben, ha a szülő nem kívánja gyermeke számára a szolgáltatást igénybe venni, vagy másik bölcsődébe szeretné beiratni,
- a házirend ismételt súlyos megsértése esetén.

8. A szülők és gyermekek jogai és kötelezettségei

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Tevékenységét a vonatkozó gyermeki és szülői jogok és kötelességek figyelembevételével végzi.

A szülő joga, hogy

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését-gondozását bízza,
- megismerhesse a gyermekcsoportok életét,
- megismerje a nevelési-gondozási elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől,
- a bölcsőde működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot,
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- a fizetendő térítési díjat időben rendezze,
- az intézmény házirendjét betartsa.

A gyermek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartás, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban-nevelésben részesüljön.

A bölcsődelátogatás, a családlátogatás, a szülővel történő fokozatos beszoktatás és a napi találkozások során a szülők megismerik a bölcsődei nevelés elveit és gyakorlatát, a

kisgyermeknevelő pedig a szülő segítségével megismeri a gyermek egyéni szokásait. Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítik az együttnevelés megvalósulását.

9. Az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok, alapelvek

A bölcsődei ellátás tekintetében nem beszélhetünk a három éven aluli gyermek önrendelkezéséről, tehát a szülőket tekintjük a szolgáltatás igénybe vevőinek, azaz rájuk vonatkozóan határozzuk meg a szolgáltatás alapelveit.

Önrendelkezés

A bölcsődés gyermek szülei gondozási – nevelési szokásait a bölcsőde maximálisan figyelembe veszi, amennyiben ezek nem ellentétesek a gyermek legjobb érdekével.

Részvétel

A bölcsődés gyermek szülei vegyenek részt a bölcsőde által szervezett rendezvényeken, a szülőcsoportban, vegye figyelembe a bölcsőde a nyitva tartását, illetve a speciális szolgáltatások kialakításánál a szülők munkarendjét és a gyermekek és szüleik szükségleteit.

Érdekérvényesítési esélyek növelése

A szülők családi kompetenciáinak erősítése, nevelési szokásaik támogatása révén tudja a bölcsődei ellátás eleget tenni ennek az alapelvnek.

Eredményesség

Amennyiben a szülő és a gyermek elégedett a szolgáltatással, annak során megvalósul a szülő munkaerő-piaci re integrációjának és a gyermek szocializációjának támogatása, akkor eleget tesz az eredményesség alapelvének a szolgáltatás.

A szolgáltatás alapelvei

- Széleskörű együttműködés (ágazati, szakmai, intézményi és személyi szinten megvalósuló összefogás) a gyermek védelme, egészsége érdekében,
- Kompetencia határokon átnyúló felelősségvállalás a gyermek megsegítése érdekében

A segítő munka alapelvei

- A másik ember tisztelete. Mindenki, mint ember egyedi, egyszeri és különleges, tiszteletet érdemel.
- A másik ember, a szülő feltétel nélküli elfogadása
 - Pozitív odafordulás, valódi érdeklődés a másik iránt

- Non-direktivitás. A kisgyermeknevelő hagyja megnyilatkozni a szülőket, negatív, bíráló / címkéző módon nem értékeli a szülőket, nem türelmetlen, nem hűvösen távolságtartó.
- Feltétel nélküliség: a kisgyermeknevelő elfogadja a másik embert /szülőt. Ez nem helyeslése pl. szülő nem túl jó megoldásának, viselkedésének. Az elfogadás annak megértése (és nem helyeslése), hogy a szülő, abban a helyzetben, azt tudta tenni.
- A másik támogatása, segítése: alapvetően saját belső erőinek megerősítése, a közös munka eredményeként való fejlődése által.
- A másik ember empátiás megértése és annak visszatükrözése.
- Tudatos törekvés a kisgyermeknevelő részéről az előítéletesség ellen, hogy kialakuljon a szülőkkel egy őszinte, bizalmi munkakapcsolat a kisgyermek érdekében.

A legkisebb beavatkozás elve:

A gyermekvédelem minden szintjén, úgy az alap-, mint a szakellátásban (a gyermek érdekének való megfelelés mellett) mindenkor úgy kell tanácsot adni, segítséget nyújtani, ellátást biztosítani, hogy az csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit a család helyett, illetve ellenében. Mind a gyermek, mind szülei számára a maximális véleményalkotási, döntési lehetőséget kell biztosítani.

10. Az Érdekképviselői Fórum működése

A bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmére Érdekképviselői Fórumot kell létrehozni. Az Érdekképviselői Fórum célja a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek és szülei, ill. törvényes képviselőjük érdekvédelmének szolgálata. Az Érdekképviselői Fórum feladatai:

- Figyelemmel kíséri és véleményezi a bölcsőde gondozási-nevelési programját, véleményezési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.
- A bölcsőde dolgozóival közösen rendezi a család – bölcsőde együttműködését szolgáló rendezvényeket.
- 15 napon belül köteles kivizsgálni a gyermekekkel és hozzátartozóikkal kapcsolatos hozzá érkezett sérelmeket, panaszokat, mely vizsgálat eredményéről írásban értesíti a panasztevőt, vázolván a megoldási módot is. (A szülőnek, ha e fórumon nem történik meg panaszának kivizsgálása, illetve nem elégedett az eredménnyel – joga van az intézmény fenntartójához fordulni.)
- dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben,

- intézkedéseket kezdeményezhet a Fenntartónál, az intézmény szakmai ellenőrzését ellátó megyei gyámhivatalnál, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- véleményt nyilváníthat az intézmény vezetőjénél a gyermeket érintő ügyekben,
- javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról,
- véleményezési jogot gyakorol az intézmény házirendjének jóváhagyása tekintetében.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselőti és szakmai szervek panasszal élhetnek a fórumnál:

- az intézményi ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme, valamint
- az intézmény dolgozóinak kötelezettségszegése esetén.

A fórum tagjai:

- az ellátásban részesülő gyermekek szülei vagy más törvényes képviselő közül 2+2 fő
- az intézmény dolgozói közül 1 fő
- fenntartó képviselőjében 1 fő

A működés részletes szabályait az Érdekképviselőti Fórum Szakmai Szabályzata tartalmazza.

Gyermekjogi képviselő

Vetési Csilla

e-mail cím: csilla.vetesi@ujb.bm.gov.hu.

Telefonszám: +36 20 489 9626

11. Gyermekélelmezés a bölcsődében

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe a táplálkozás.

A táplálkozásnak, étkezésnek nemcsak a gyermek testi fejlődésében van szerepe, hanem az érzelmi élet (csecsemőtáplálás), az értelmi és szociális fejlődésében is. Az önállósodás, a szokások helyes kialakításának fontos területe.

Az étkeztetés során a korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálkozási elveket és normatívákat vesszük figyelembe úgy, hogy a táplálék:

- mennyiségileg elegendő,
- minőségileg helyes összetételű,
- higiénés követelményeknek megfelelő,
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített,
- élvezhető legyen,

- lehetőséget adjon új ételek, receptek kipróbálása, mely alkalmazkodik a gyermek egészséges életmódra neveléséhez.

Intézményünkben a korszerű táplálkozás tárgyi, személyi feltételei adottak.

Az étrend tervezésekor figyelembe vesszük, hogy a kisgyermek bölcsődei ételmezésében, napi négyszeri étkezés esetén (reggeli-tízórai-ebéd-uzsonna) az ajánlott nap energia- és tápanyagtartalom 75%-át biztosítsuk. Az étrendünk változatos, mindig idényszerű, ízében összehangolt, valamint mindig szem előtt tartjuk, hogy az önálló étkezésre való nevelés szempontjából is megfelelő legyen. Bölcsődénk tálalókonyhával rendelkezik, a modern táplálkozástudományi elvek szem előtt tartásával, szigorúan ellenőrzött minőségi követelményeknek (HACCP) megfelelően. Garantált minőségű ételeket állít elő naponta, minőségi alapanyagok felhasználásával, modern konyhatechnológiai eljárások alkalmazásával, a szigorú konyhatechnológiai előírásokat betartva.

Étlapunkat a konyha ételmezésvezetője állítja össze a 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet korosztályra vonatkozó ételmezési- és nyersanyagnormáinak figyelembevételével.

Az étkezés jól szervezett, a kisgyermeknevelő nyugodt, kellemes hangulatot biztosít, kellő időt az étel elfogyasztásához, figyelembe veszi a gyermek egyéni szokásait, irányítja azt.

Törekszünk a gyermekeknél az étkezési kedv fenntartására. A korszerű gyermekételmezés elveinek és gyakorlatának változásait figyelemmel kell kísérni, és fel kell használni a bölcsődei étkeztetésben.

A csecsemőtáplálás

Az előírások, a higiénia maximális betartásával, különös gondossággal kell, hogy történjenek. A csecsemő edényeinek tárolása, mosogatása, fokozott odafigyelést igényel. Az étkeztetés közegészségügyi szabályai rendelkeznek a bölcsőde helyiségének megfelelőségéről, a tálalásról, a mosogatról, a személyzetre vonatkozó előírásokról.

12. A szolgáltatás térítési díja

A bölcsődei ellátásért a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint az intézmény fenntartójának döntése alapján intézményi térítési díjat kell fizetni. Az intézményi térítési díj a fenntartó döntése és a jogszabályi előírásoknak megfelelően külön kerül megállapításra az étkezés, és a gondozás vonatkozásában.

A Szatymazi Gyöngyvirág Bölcsődében és Hóvirág Mini Bölcsődében a gondozási térítési Díj jelenleg 300.- Ft/ nap, amelyet a törvényben meghatározott családoknak kell fizetni.

Ingyenes étkezésben részesítjük azokat a családokat:

-amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át,

-ahol tartós beteg, vagy súlyosan fogyatékos gyermeket nevelnek,

-ahol három, vagy több gyermeket nevelnek.

Az igénybe nem vett étkezésre befizetett díjat túlfizetésként jóváírjuk a következő hónapban, vagy az ellátás megszűnésekor visszautaljuk a befizető részére.

13. A feladatellátás szakmai tartalma, a bölcsőde gondozási-nevelési feladatai

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A betegség gyanúját a bölcsődei kisgyermeknevelő jelzi a szülőnek, aki gondoskodik arról, hogy minél hamarabb hazavigye a gyermekét. A bölcsődében minden esetben ún. sürgősségi ellátás (lázcsillapítás, elsőleges sebellátás... stb.) történik, a betegség kezelése a család orvosának feladata. Lezajlott betegség után a szülő köteles orvosi igazolást hozni a bölcsődébe, melyet a kisgyermeknevelő a bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslapon dokumentál, és megőriz.

A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására.

Gyógyszeradás, elsősegély

Lázás, hurutos, antibiotikummal kezelt beteg gyerek nem jöhet bölcsődébe. Egyes nem fertőző/allergia, anyagcsere, vese - húgyúti, epilepszia stb. / betegségben szenvedő gyerekek, ha szükséges a háziorvosa által előírt gyógyszerét beadják a bölcsődében.

Sürgős esetben láz-és fájdalomcsillapítót kap a gyermek. A szülőknek írásban kell nyilatkozniuk a gyógyszerzedéssel kapcsolatos valamennyi kérdésben/ milyen gyógyszert kaphat a gyerek, milyen gyógyszerre érzékeny stb /. A kisgyermeknevelőnek ugyancsak írásban kell jeleznie azt, hogy milyen gyógyszert kapott a gyerek. A bölcsődében van elsősegély doboz, mely a kisgyermeknevelők számára hozzáférhető helyen, a gyermekek elől elzártan van tárolva.

Prevenció

Naponta fogyasztanak nyers zöldséget vagy gyümölcsöt a gyermekek, ezzel támogatva immunrendszerüket. Gyümölcsnapok vannak a csoportokon belül, amikor a gyermekek a kisgyermeknevelőkkel együtt készítik elő fogyasztásra a gyümölcsöket.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermekek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és

helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

Higiénés szabályok betartása, takarítás

A főétkezések előtti kézmosás fontosságának hangsúlyozása nagyon fontos feladat, ahogyan a papír zsebkendő és papírszalvéta helyes használatának megtanulása is. A csoportszobák gyakori szellőztetése is kiemelten fontos, valamint kéthetente, ill. szükség esetén, soron kívül játékmosás, fertőtlenítés. A takarítást úgy szervezzük, hogy az a gyermekeket ne zavarja. Csak azokat a helyiségeket lehet nyitvatartási idő alatt takarítani, ahol gyermekek nem tartózkodnak.

14. A bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzetei

A bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás igényének és kompetencia érzésének erősítése.

Tanulás

A bölcsődében a kisgyermek tevékenységei során, tevékenységbe ágyazottan szerzi ismereteit, tapasztalatait az őt körülvevő világról. A tanulás alapja a személyes kíváncsiság, érdeklődés. Az azonos időben zajló tanulási folyamatok intenzitása különböző. A fejlődés, a tanulás folyamatos, időkorlátok nélküli, egyéni ütemnek megfelelő. A gyermekek közötti érdeklődés, tanulási stratégia, tanulási típus tekintetében megmutatkozó különbségek léte természetes. A tanulási folyamatban vannak megtorpanások, stagnálások, sőt visszaesések is. A teljesítmény elváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye, ugyanis nem a fejlettebb szint gyors elérése a cél, hanem az, hogy minden gyermek örömteli tevékenységének során jusson előbbre. Az önálló gondolkodás, a véleményalkotás és a döntésképeség kibontakozásának segítése a tanulás fontos célja. A sikert dicséréssel jutalmazzuk. A tanulás az érzékszerveken át szerzett információkból kiindulva a feltételes reflexláncok sokaságán keresztül valósul meg. A tanulásban sok-sok gyakorláson keresztül érhetnek el a gyerekek sikereket.

A kisgyermekkor tanulás színterei: a természetes élethelyzetek a gondozás és a játék a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció

A tanulás formái: utánzás • spontán játékos tapasztalatszerzés • a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. A játék a tanulás fő színtere. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása. Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl.: hempergő, elkerített szobasarok. A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint a szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is szükségesek nagymozgásos játékok. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget. A szabad mozgástevékenység lehetőségének biztosításával célunk a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése. A feltételek biztosításának szempontjai, hogy a csoportszobákban is legyenek - a lehetőségekhez képest - mozgásra inspiráló eszközök. Változatos eszközökkel és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tesszük lehetővé, hogy a mindennapi mozgás örömet jelentsen a gyermekek számára.

A világ megismerésének egyik fontos eszköze az érzékszervekkel való észlelés is, melyhez nagy segítségül szolgálnak a házilag készített szenzomotoros fejlődést szolgáló eszközök, melyből egy kis pálya szokott épülni. Ennek segítségével a gyermekek felfedezhetik a különböző felületeket és anyagokat, melyet nagy kíváncsisággal és élvezettel tesznek.

Szenzomotoros fejlesztés során mozgásokon és ingereken keresztül serkentik az idegrendszeri működést.

Mondóka, ének, zene

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, hangulati állapotához igazodó ének, mondóka felkeltik érdeklődését, formálják esztétikai ízlését, emellett pozitív érzelmeket keltenek, érzelmi biztonságot nyújthatnak. A dal, zene kifejezi örömről, bánatunkat. A zene, az ének színesebbé teszi a bölcsődében töltött időt. Feladatunk felkelteni a gyermek zene iránti érdeklődését, a zenei anyagokat igyekszünk az életkoruknak megfelelően válogatni. A személyes kapcsolatban, játék helyzetben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömmélményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. A zene belső löktetése, az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Hangszerekkel (dob, csörgő, xilofon) igyekszünk érdekesebbé tenni a löktetések, ritmusok világát. Nem telik el nap, hogy a kisgyermeknevelő bizonyos spontán helyzetekben ne énekelgessen és mondókázzon a gyerekeknek. Mindig keresi az alkalmat, amikor dalolgatni, verselgetni lehet. Fontos, hogy ezt ne feladatként élje meg a kisgyermeknevelő, hanem a dal mindig „szívből jövő”, érzelmmel telített legyen. Így válik a gyerekek számára is igényné a zene iránti vágy, és gyakorta fogjuk majd hallani, hogy játék közben dúdolgatnak, ritmizálnak.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére. A bölcsődében az irodalmi és a népi műveknek egyaránt helye van. Sokféle helyzethez kapcsolódhat, alakulását a gyermek pillanatnyi állapota, igényei befolyásolják. Az irodalmi alkotások kiválasztásában fontos feladatunk, hogy az anyagot a gyermekek életkori sajátosságaihoz, nyelvi fejlettségéhez, érdeklődéséhez állítsuk össze. A napi tevékenység során többször is mondhatunk a helyzethez illő mondókát, rövid verset. A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. Bensőséges kommunikációs légkör kialakítása (mesekuckó stb). Népi- és gyermekirodalmi művek helyes kiválasztása az életkornak megfelelően, a pillanatnyi helyzet, érzelmi állapot figyelembevételével. A verselés, mesélés az egyik legjobb lehetőség arra, hogy képet kapjunk gyermekeink figyelmének, gondolkodásmódjának, kommunikációjának fejlődéséről. Hiszen a mesélés során kérdéseket teszünk fel, reakciókat várunk, együtt mondjuk a versikét, ami képet ad a gyermekek kognitív fejlődéséről. Ehhez persze szükséges az is, hogy rendelkezzen a kisgyermeknevelő gazdag vers repertoárral, hogy mindig az aktuális helyzethez, szituációhoz, a gyerekek igényéhez tudjon

választani. Ismétlje meg annyiszor a versikéket, ahányszor a gyerekek szeretnék. Az ismétlés mindig új élményt ad, és a kicsik is könnyebben megtanulják azt.

Nagyon szeretik a gyermekek, ha egy mese bábelőadás formájában kerül előadásra, mindig nagy örömmel fogadják.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény. A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését. Feladata a kisgyermeknevelőnek: a feltételek biztosítása, alkotói légkör megteremtése. Az egyes technikák helyes kiválasztása és bemutatása, a gyermek igényeinek megfelelő technikai segítség, alkotókedv fenntartása, az alkotások elismerése, megbecsülése, megőrzése.

Az alkotó tevékenységek játékosan fejlesztik a kisgyermekek kezűgyességét, finommotorikus képességüket. A bölcsődei napirendbe tervezetten beépített foglalkozások többsége finommotorikát fejlesztő tevékenység, hiszen minden, amihez az ujjaiuk, szemük vagy szájuk koordinált mozgása szükséges, az ezt a képességüket segíti. Ilyen például a gyöngy-, vagy térszafűzés, a gyurmázás, a szalvéta gombóc vagy papírdarabkák ragasztása, a rajzolás, építő tevékenység és a Montessori toronyjáték szintén ennek fejlesztésére hivatott észrevétlenül, játékos formában.

Gondozási műveletek, a gondozás szervezése

A kisgyermek nevelésének legfontosabb területe a gondozás. Bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek a kezdetektől aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, érezve a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. A gondozás jelentősen befolyásolja a szokások kialakítását és az önállósodást. A gondozási műveletek (öltözködés, pelenkacseré, WC-használat, kézmosás, étkezés) alatt a gyermekek fizikális szükségleteit elégítjük ki elsősorban. Ezekben a helyzetekben a gyermeknek kellő időt és lehetőséget biztosítunk a próbálkozásra, támogató megerősítő

magatartással, dicsérettel támogatjuk próbálkozásait, célunk, hogy a gyermek aktív közreműködője legyen a műveleteknek.

- *Gondozás, bili, WC-használat:* A szobatisztaság komoly lépés a kisgyermek szociális fejlődésében. Az első olyan elhatározás, amely során kényelmetlenséget vállal annak érdekében, hogy a felnőttek rendjébe beilleszkedjék. Az elhatározás alapja, hogy olyan akar lenni, mint a felnőttek. Az ehhez szükséges elhatározásra kb. 2 éves kora körül érik meg, és mindenféle előzetes szoktatás nélkül, 2 – 3 éves kora között – vagy egyik napról a másikra, esetleg néhány heti próbálkozás után – szobatiszta lesz. Fontos, hogy ebben is kezdettől fogva támogassuk, együttműködjünk vele. Bölcsődénkben vegyes csoportok vannak, minden csoportban van pelenkás és szobatiszta gyermek. A napi gondozások üteme rendszeresen történik, (illetve szükség szerint) a napirend része. A 2 éves gyermeknek is felkínáljuk a bilit, a kisgyermek eldöntheti, hogy rá akar-e ülni, vagy sem. A nagyobb gyermekek választhatnak a WC vagy a bili között. A szobatisztaságra szoktatásnál nagy felelőssége van a kisgyermeknevelőnek azzal, hogy ne sűrgesse a gyermeket sem a próbálkozásban, sem az eredményben. Tapintatos mozdulataival és magatartásával, dicsérő, elismerő szavaival ösztönözheti a gyermeket a siker elérésében.

- *Tisztálkodás:* Minden gondozási művelet kapcsán arra törekszünk, hogy az a gyermeknek kellemes élmény legyen. Segítségére vagyunk abban, hogy a tisztálkodással és fürdetéssel kapcsolatban elsajátítsa azokat a készségeket, melyeket 3 éves korra általában el lehet várni. Abban is segítenünk kell, hogy a tisztálkodással kapcsolatban egyre több szót, kifejezést sajátítson el, használjon fel helyesen. A kéz-arcmosás minden étkezés előtt és után, illetve szükség szerint történik. A WC- használat, illetve gondozás is a gyermek igényei szerint valósul meg. Ezekben a helyzetekben a közösség nagy segítséget nyújt, hiszen a kisebbek látják, a nagyobbak – akikhez hasonlítani szeretnének - hogyan mosnak kezet, hogyan ülnek a WC-re és ez ösztönzi a tevékenységüket.

- *Étkeztetés:* Az étkezési sorrend fontos szerepet játszik abban, hogy a gondozás, az étkezés időpontjai minden nap közel azonos időpontban kerülnek egy- egy gyermeknél sorra. A kialakított étkezési sorrendnek köszönhetően nagyon hamar kialakul a gyermekeknél, pont arra az időpontra lesznek éhesek, mikor ők következnek az evésnél. Egészen addig, amíg ez a kialakult időpont elérkezik nyugodtan, elmélyülten tevékenykedhet.

- *Pihenés és alvás biztosítása:* A gyermek, ha egyéni alvásszükségleteinek megfelelő ideig alszik, a megfelelő ritmusban könnyen alszik el, nyugodtan, magától, vidáman ébred. A feladatunk a nyugodt alvás körülményeinek megteremtése.

15. Intézményekkel való együttműködés

- Szatymazi Barackvirág Óvoda: tájékoztatás a leendő óvodások szülei számára a beiratkozással kapcsolatban és szülői értekezlet szervezése, óvodát kezdő gyermekekről tájékoztatás, információnyújtás az óvoda felé.
- Szatymazi Önkormányzat: Szükségleteiket, problémáinkat jelezve kapunk segítséget az önkormányzattól, megjelenünk a helyi újságban a bölcsődében történt eseményekről, így betekintést nyerhetnek az itt élők a bölcsőde életébe.
- Módszertani Bölcsőde: szakmai tanácskozásokon való részvétel, szorosabb együttműködés kezdeményezése van folyamatban. A kisgyermeknevelők részt vesznek módszertani látogatáson, tapasztalat szerzés céljából.
- Magyar Bölcsődék Egyesülete: a bölcsődevezető tagja az Egyesületnek, így minden bölcsődét érintő változásról azonnal értesül az intézmény, valamint számos kérdésben kikéri az Egyesület a bölcsődék véleményét, hogy minél inkább tudja képviselni az intézmények érdekeit.
- Család,- és Gyermekjóléti Központ munkatársai: A jelzőrendszer tagjaiként meghívást kap intézményünk is a jelzőrendszeri megbeszélésekre, szoros a kapcsolatunk a családsegítő kolleganókkal.
- Helyi védőnők: szoros kapcsolatban állunk, kölcsönös tájékoztatás történik a bölcsődébe járó gyermekek fejlődésével kapcsolatban.
- Környékbeli bölcsődékkel

16. Programjaink, saját rendezvényeink

Az ünnepeket és a hagyományok ápolását nem lehet kihagyni egy bölcsőde életéből sem, hiszen játékos formában viselkedési formák, magatartási módok átadására van lehetőség, a gyermekek számára megkülönböztethetővé válnak a hétköznapiak és a jeles napok. A szokások, hagyományok megtartása a kulturális örökség ápolását jelenti, amelyre a korai életszakasztól kell szocializálnunk a gyermekeket. Csak élet közeli ünnepek és hagyományok ápolása lehet a cél ebben a korosztályban. Az ünnepek nem műsorok szervezését jelentik, hanem rákészülést, közös ünneplést.

- Születésnapok, névnapok: Amelyik szülő szeretné, annak lehetősége van gyermeke születésnapját, névnapját megünnepelni a csoporton belül a járványügyi helyzetet figyelembevéve egyelőre bolti rácsálni valóval, üdítővel. Ezen alkalmakkor a kisgyermeknevelők apró ajándékkal köszöntik az ünnepeltet.

- Őszi készülődés: Csoportjainkban is készülnek szebbnél szebb alkotások a töklámpásokból, különböző festési technikákkal készítik el őket a kisgyermeknevelők segítségével. A gyermekek nagyon élvezik, aktívan részt vesznek benne, főként a tökök tisztításában, magoktól való megszabadításában. Kis kezükkel szorgosan markolásszák, húzzák ki a magokat, rostokat és vidáman gyűjtögetik őket a tálcára.

- Mikulás várás: Mikulás dalok hallgatásával, éneklésével készülnek a csoportok a Mikulás érkezésére. Nagy izgalommal fogadják minden évben, a Mikulás a csoportokban hozza a csomagot, és külön szaloncukrot oszt ki a gyermekek között.

- Karácsonyra hangolódás: Karácsonyi dalokkal, énekekkel, gyönyörű dekorációval - a feldíszített karácsonyfával varázsolnak ünnepi hangulatot a kisgyermeknevelők a bölcsőde életébe. A téli szünet előtti utolsó napon tartjuk a szülőkkel közös családi délutánunkat, ahol minden gyermeket megajándékozunk. Karácsonyi zenékkal, dalokkal, kellemes beszélgetéssel telik el a délután.

- Farsang: Akinek van kedve hozzá, beöltözhet a farsangi bulira egyéni jelmezbe. Nagy sikernek örvend a farsang, ilyenkor mindenki megcsodálja a társai különleges megjelenését.

-Húsvét: a hagyományok őrzése céljából a bölcsődében is készülődünk a húsvéti ünnepekre, így tojásfestés, különböző módon kivitelezett tojás alkotások készülnek ezen alkalomból. Minden évben tojáskereséssel is kedveskedünk a gyermekeknek, melyet nagy örömmel szoktak fogadni.

- Nyílt nap: Erre a programra azokat a szülőket és gyermekeiket várjuk, akik érdeklődnek a bölcsőde iránt és a jövőben tervezik hozzánk beíratni gyermeküket. Lehetőségük van bepillantani a bölcsőde mindennapjaiba és megismerkedni az itt dolgozó szakemberekkel.

- Anyák napja: Apróbb, többnyire fényképes ajándékok készülnek az Édesanyáknak erre a szép ünnepre.

- Gyermeknap: ez alkalomból lehetőségünk nyílik a csoportok számára ajándék vásárlására, ajándékozásra gyermekek számára. Zene, buborékpárti, csillámtetoválás, bohóc, vattacukros, traktorok érkeznek a gyereknapi délutánunkra.

- Évzáró: egy családi délután keretében elkészönünk jelképesen az óvodát kezdő gyermekektől, ajándékkal búcsúzunk tőlük.

17. Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei gondozás-nevelés kialakításában, és a családokat is segíti gyermekük nevelésében. A tájékoztatás mindig őszinte, hiteles, személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó.

A kisgyermek nevelésében, gondozásában a bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva vesz részt. A bölcsődei nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, ezért fontos feladatunknak tekintjük, hogy minél szélesebb körben lehetővé tegyük a bölcsődénkben nevelt és gondozott gyermekek szüleinek a bölcsődei életbe való tevékeny bekapcsolódást. Arra törekszünk, hogy a szülők megalégedésére, a családi nevelést kiegészítve, neveljük, gondozzuk a gyerekeket. Nevelési problémák esetén közös módszert keressünk és találjunk.

Az eredményes együttműködés legfontosabb feltételei:

- kölcsönös bizalom, a nyílt, őszinte együttműködéshez.
- a szülő érezze, hogy gyermekét szeretjük, hogy fontos a véleménye, számítunk az együttműködésére.
- azt tapasztalja, hogy a gyermeke szeret bölcsődébe járni, szereti nevelőit, gyermektársait.
- a kisgyermeknevelő emberi magatartásával, szakmai felkészültségével egyaránt példamutató legyen.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van. Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, a cél minél többet alkalmazni közülük:

- beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor: a szülők napi kapcsolatban vannak velünk, reggel és délután mindig meg lehet beszélni a fontosnak tartott eseményeket
- egyéni beszélgetés, a szülőnek lehetősége van bármikor előre egyeztetett időpontban egyéni beszélgetést kérni a kisgyermeknevelővel, vagy a bölcsődevezetővel, vagy együttesen is.

- szülői értekezleten tájékoztatást adunk a családok részére a bölcsődei életéről, a beszoktatásról, a szülők jogairól és kötelezettségükről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről és lehetőség van a kisgyermeknevelők személyes megismerésére is. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.
- hirdetőtábla
- szülőcsoportos beszélgetés: tematikus beszélgetések a csoport kisgyermeknevelőinek vezetésével a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató, előre egyeztetett nevelési témáról. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását
- családlátogatás: A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermek otthoni környezetben való megismerése. Az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerül sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor, a családlátogatás alatt és után a család kívánságait mindenekfelett tiszteletben kell tartani. A kisgyermeknevelő fontos, hogy ismerje a családlátogatás jelentőségét, a családlátogatáson hivatásának megfelelően viselkedjen, a szülők felé hitelesen képviselje azt, hogy a családlátogatás előnyös a gyermek szempontjából.
- beszoktatás (adaptáció): A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének bevezetése, a bölcsődei gondozó-nevelő munka egyik fontos feladatát, a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, csökkenti az adaptáció során fellépő negatív tüneteket (pl. étvágytalanság, súlyesés, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, alvászavar stb.). A beszoktatás terén a szülővel együtt történő, legalább kéthetes beszoktatásra törekszünk. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás ideje alatt a szülőknek és a gyermekeknek

lehetősége van arra, hogy megismerhesse az intézményben dolgozókat, a szokásokat, kialakuljon az együttműködő, kölcsönös bizalmi viszony a család és a bölcsőde között. A beszoktatás kezdeti szakaszában a gyermek édesanyjával vagy más gondviselőjével együtt tölt el rövidebb, hosszabb időt a bölcsődei csoportban. A kisgyermeknevelő a gyermek reakcióit figyelembe véve veszi át az anyától a gondozási műveleteket. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékli az adaptáció során fellépő stressz reakciókat (sírás, tiltakozás, szülőhöz való fokozott ragaszkodás stb.)

- **Érdekképviselői Fórum:** Tagjai a szülői közösségből és a fenntartó képviselői közül kerülnek ki. Évente egy alkalommal, vagy szükség esetén gyakrabban ülésezik, amennyiben jelzés, javaslat érkezik be hozzájuk, amelyet meg kell tárgyalni, át kell beszélni.

A kapcsolattartás legbensőségesebb formájának a családokkal való közös programokat tekintjük, melynek széles körét biztosítjuk az intézmény falain belül a családokkal közösen szervezett rendezvények, események alkalmával.

18. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás

A bölcsődénk iránt érdeklődő szülők a Fenntartó honlapján tudnak tájékozódni, ahol egy rövid bemutatkozás után az elérhetőségek valamelyikén lehetőségük van személyes találkozót megbeszélni. Minden évben meghirdetjük az újonnan érkező és érdeklődő szülőknek és gyermekeiknek a nyílt napot, ahol belecsöppenhetnek a bölcsődénk mindennapi életébe, megismerkedhetnek kisgyermeknevelőinkkel és dajkáinkkal, informálódhatnak a beiratkozás menetéről. Ennek plakátja is, mint minden egyéb bölcsődei eseményünk a helyi újságban, valamint a település közösségi felületén szokott megjelenni.

19. Kötelezően vezetendő dokumentáció

Elkülönítjük a bölcsődevezető és a kisgyermeknevelő által készítendő nyilvántartásokat. A dokumentációnk vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszemenőkig figyelembe vesszük.

Bölcsődevezető által vezetett dokumentáció

- dolgozók egészségügyi könyve
- felvételi könyv
- TAJ alapú nyilvántartás- KENYSZI

- munkaköri leírások
- költségvetés (gazdasági ügyintézővel)
- heti étrend
- dolgozók szabadságának nyilvántartása
- dolgozók jelenléti kimutatása
- személyügyi anyagok vezetése

Kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik. A dokumentáció nem a gyermekek minősítését szolgálja.

- csoportnapló: naponta vezetendő
- napi jelenlét kimutatása
- bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslap, fejlődési lappal együtt 1 év alatt havonta, 1-3 évig negyedévente, oltások követése
- fejlődési napló vezetése. A gyermek fejlődéséről vezetett alapos, részletes összefoglalót, nagyon fontos része a munkánknak.
- családi füzet
- feljegyzés a szülővel történő célzott beszélgetésről
- megfigyelések dokumentálása

20. A fejlődés jellemzői bölcsődéskor végére

A gyermekek többsége az érés, fejlődés, a családi nevelés és a bölcsődei nevelés eredményeként a bölcsődés kor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

Az óvoda érettség jellemzői:

- főtevékenysége a játék, aktív, tevékeny, szereti, amit csinál
- képes kötődni, érzi, hogy szeretik, a közösséghez tartozik, családjának, társainak örül, a felnőtt-gyerek kapcsolaton túl, a gyerek-gyerek kapcsolatokban is biztonságban, jól érzi magát, szívesen játszik társaival.
- kialakult én-tudata, én-képe pozitív,
- nyitott, érdeklődő, kíváncsi, örömmel vesz részt új tevékenységekben,

- több területen önálló, élvezi önállóságát, a gyakorlást, kisebb segítséget igényel,
- jól tájékozódik a környezetében, ismeri napirend eseményeit, a szokásokat, elfogadja a csoportban kialakított szabályokat, alkalmazkodás nem jelent számára megterhelést,
- tudomásul veszi, hogy nem teheti mindig azt, amit akar,
- képes a konfliktusokat, negatív érzéseket önállóan, vagy felnőtt segítségével feldolgozni,
- mozgása összerendezett, változatos mozgásformákat használ. Érzékeli teste térbe való elhelyezkedését, mozdulatai hatását.
- képes kifejezni magát, szabadon megnyilatkozik különböző területeken. Szavakkal fejezi ki szükségleteit.
- elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot a felnőttekkel és a gyerekekkel,
- szobatiszta, legtöbbször „ágytiszta”. Büszke arra, hogy nem használ pelenkát,
- együttműködik a felnőttekkel, szívesen segít, kisebb feladatokat teljesít. A gyermekek egészséges fejlődés esetén is jelentős egyéni különbségeket mutatnak,
- az intézmények a család, bölcsőde és óvoda együttműködése fontos a gyermek zavartalan fejlődése és az óvodai adaptáció érdekében.

21. A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek bölcsődei nevelése, gondozása

Sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek felvétele: A bölcsődei ellátásba kerülő gyermekek sajátos nevelési igényét a Szakértői Bizottság szakértői véleménye állapítja meg.

Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (figyelem, magatartásszabályozási zavar) küzd. Amennyiben a bölcsőde SNI-s gyermek napközbeni ellátását biztosítja, együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását, vagy a fejlesztő nevelését ellátó területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

A sajátos nevelési igényű kisgyermek lehetőségei a világ megismerésében igen korlátozottak. A szűkebb élettér következtében ezek a gyermekek másodlagosan értelmileg is elmaradhatnak társaiktól, elszigetelődhetnek a gyermekközösségtől. Ezért nagyon fontos már a csecsemőkorban felderíteni azokat a sokszor alig szembetűnő rendellenességeket, viselkedési formákat, mozgásszervi elváltozásokat, beszédfejlődés zavarait, mivel azok később történő

észlelése nehezen behozható, vagy esetleg behozhatatlan hátrányt jelentenek a gyermek életében, és késleltetik az adekvát terápia megkezdését is.

A prevenciót nagyon fontosnak tartjuk, általa lehetőség nyílik még súlyosabb testi és pszichés elváltozások megelőzésére, elkerülésére.

A sajátos nevelési igényű gyermekek teljes integrációja a közösség jótékony hatása által a gyermekeknek a társadalomba való beilleszkedését is könnyebbé teszi, az egészséges gyermekeket pedig hozzásegíti egy humánusabb, „másságot” toleráló pozitív személyiség kialakulásához.

Az SNI-s kisgyermekek bölcsődei nevelése, gondozása lehetővé teszi, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve segítsük a gyermek optimális fejlődését, biztosítsuk a szülőkkel való együttműködést. A szülők lehetőséget kapnak arra, hogy figyelemmel kísérhessék gyermekük bölcsődei fejlődését, választ kaphassanak kérdéseikre. A kisgyermeknevelő a sajátos nevelési igényű gyermekkel való foglalkozás során módszerében figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direktbben kell részt vennie, mint az egészséges gyermekeknél.

A SNI-s gyermek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán. Teljes integrációban a nevelési - gondozási folyamatokba épített játékos foglalkozás és az ép társakkal való együttlét biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermek harmonikus fejlődését.

Az intézményünk felvállalja az SNI-s gyermekek gondozását, jelenleg egy sajátos nevelési igényű gyermek jár a bölcsődénkbe, aki várhatóan további egy gondozási-nevelési évre marad is nálunk. A bölcsődét megkezdve mi tapasztaltunk nála eltérést, melyet a szülő felé jeleztünk is, így indult el a gyermek szakértői vizsgálata, melyben segítséget nyújtottunk az édesanyának. Minden segítséget igyekszik a bölcsőde megadni számukra, emellett folyamatosan kapcsolatban állunk a Szakértői Szolgálattal, valamint a korai fejlesztését végző intézménnyel is a gyermek fejlődését érintő kérdésekben.

22. Kötelező továbbképzések biztosítása

A mai szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képzik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják.

A 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételét, a 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg. Ezen rendeletek

értelmében, a nyilvántartásba vett, szakképzett dolgozóknak egy továbbképzési időszak alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 kreditpontot kell megszerezniük a továbbképzési időszak tartama alatt, mely 4 év. Ez történhet akkreditációs képzésen való részvétellel vagy magasabb szintű szakképzettség megszerzésével is. A képzések témaköreiket tekintve lehetnek kötelező, munkakörhöz kötött és választható továbbképzések. 2016. január 1-jétől kiterjesztésre került a pedagógus életpálya modell, azokra a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett BA felsőfokú végzettséggel rendelkeznek. 2018. január 1-től a vezetői megbízással rendelkező kisgyermeknevelők, a szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet alapján vezetőképzés keretében a vezetői megbízás kezdetétől számított egy éven belül alapoó képzés teljesítésére, továbbá az alapoó képzés teljesítésének időpontjától számított két éven belül, majd ezt követően kétévenként megújító képzés teljesítésére kötelesek. A vezetőképzés kétszintű, egy alap vezetőképzésből és a mester vezetőképzésből áll. Az alap, illetve a mester vezetőképzés alapoó és megújító képzési szakaszokból áll. A bölcsődei dajka munkakörre vonatkozóan, a 20/2017. (IX. 18.) EMMI rendelete a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeit határozta meg. A továbbképzésekről minden évben továbbképzési terv készül, melyben szükséges feltüntetni az adott továbbképzési időszakban megszerzett továbbképzések pontjait és az adott évre tervezett továbbképzéseket és a képzésen résztvevők helyettesítésének rendjét is.

23. Összegzés

Bölcsődénk életének minden mozzanatát a gyermekek szeretete, tisztelete, elfogadása tölti ki. Fontosnak tartjuk, hogy a nálunk töltött idő, a gondozásunk-nevelésünk során szerzett élmények pozitív érzelmekkel telve legyenek. Felnőve az emberben mindig azok az élmények maradnak meg, amelyekhez erős érzelmek köthetők. Mi erre alapozzuk nevelési módszerünket. Arra törekszünk, hogy a bölcsődénk olyan hely legyen, ahol a gyermekek érzik, hogy elfogadják, támogatják őket, ahol számíthatnak az őket gondozók segítségére, ahol önfeledten, boldogan és vidáman tölthetik napjaikat és ahol úgy érezhetik, hogy minden nap gyermeknap.

Mellékletek

.....
Bölcsőde

MEGÁLLAPODÁS

mely létrejött egyrészről az **DAKTT Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi Szatymazi Gyöngyvirág Bölcsőde és Hóvirág Mini Bölcsőde**, mint a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény képviselőjében a bölcsődevezető,
valamint a bölcsődei ellátásban részesülő **gyermek szülője** (törvényes képviselője) között.

A szülő (törvényes képviselő) adatai:

Név: _____
Születési név: _____
Anyja neve: _____
Lakcíme: _____

A gyermek adatai:

Név: _____
Születési hely, idő: _____
Anyja neve: _____
TAJ szám: _____
Lakcíme: _____

A bölcsődei gondozás - kezdő időpontja: _____
- időtartama : ☐ határozatlan ☐ határozott, _____-ig

1. Bölcsődei felvétel a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) alapján:

„41. § (1) A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételi elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthon nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

(2) Az (1) bekezdés szerinti egyéb ok miatt a gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,

b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,

c) akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

(3) A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

a) a bölcsődei ellátás,

- b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- c) az alternatív napközbeni ellátás.

„42/A. § (1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható
a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,

b) a sajátos nevelési igényű gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét,

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

(4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

„43. § (1) A bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

(3) A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

a) ha a gyermek szülei (anya, apa), más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,

ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,

ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket és

b) a védelembe vett gyermeket.

2. Sajátos nevelési igényű gyermek: 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján

„35. § (1) Ha a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra (a továbbiakban: korai fejlesztésre és gondozásra) jogosult gyermek napközbeni ellátását biztosítja, a gyermek bölcsődei nevelésének, gondozásának megkezdését követő legalább három hónap elteltével

a) bölcsődében és mini bölcsődében – az intézmény orvosának, gyógypedagógusának, kisgyermeknevelőjének, valamint a család- és gyermekjóléti központ munkatársának a véleménye alapján – az intézmény vezetője a szülővel együtt, ... értékeli a gyermek beilleszkedését, és dönt a gyermek további neveléséről, gondozásáról.”

(2) Ha a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek napközbeni ellátását biztosítja, együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását ellátó, területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

(3) A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek bölcsődei ellátás

keretében való nevelése, gondozása történhet

a) a többi gyermekkel közös bölcsődei csoportban vagy speciális bölcsődei csoportban."

(4) Egy kisgyermeknevelő, szolgáltatást nyújtó személy a speciális bölcsődei csoportban

a) bölcsőde, mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetén legfeljebb három gyermeket ...nevelhet, gondozhat."

(5) A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek szükségleteihez igazodóan a (4) bekezdésben foglaltnál kevesebb számban is meghatározható az egy kisgyermeknevelő, szolgáltatást nyújtó személy által nevelhető, gondozható gyermekek száma.

(6) Ha a bölcsődei nevelési év közben állapítják meg a gyermek sajátos nevelési igényét, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosultságát, a bölcsődei ellátás egyes formáinál az e rendeletben meghatározott sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek ellátására vonatkozó csoportlétszám legfeljebb a bölcsődei nevelési év végéig túlléphető."

3. A szülő tudomásul veszi, hogy megszűnik az ellátás:

Jelen megállapodásban fentebb említett törvényi hivatkozások nem teljesülése esetén, valamint a

Gyvt. 37/A. § bekezdései alapján az alábbi esetekben:

(1) személyes gondoskodást nyújtó ellátás megszűnik a) határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam - illetve meghosszabbított időtartam - leteltével, b) a jogosultsági feltételek megszűnésével.

(2) az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti ellátás megszüntetését a jogosult, illetve törvényes képviselője kérelmezheti, melynek alapján az intézményvezető az ellátást megszünteti. Az ellátás a megegyezés időpontjában, illetve ennek hiányában a megállapodásban foglaltak szerint szűnik meg.

(3) az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti ellátást megszünteti, ha a jogosult a házirendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.

Egyéb okok:

- ha a szülő a bölcsődei ellátás kezdetekor az igénybevételre jogosító munkáltatói igazolásokat vagy egyéb igazolást nem mutatja be
- írásbeli felszólítás ellenére a személyi térítési díjat nem fizeti meg,
- amennyiben a gyermek betöltötte a 2,5 évet és a bölcsődében nincs szabadkapacitás az újonnan érkezőknek, a bölcsődevezetővel történt előzetes egyeztetés alapján, óvodába történő áthelyezéssel szűnik meg a bölcsődei ellátás.

4. A bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára, a 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletnek megfelelően:

„37. § (1) A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermek bölcsődei ellátását.

(2) A Gyvt. 42. § (1) bekezdése szerinti bölcsődei ellátás esetén a gyermek napi gondozási ideje legalább négy óra és legfeljebb tizenkét óra. A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek napi gondozási ideje négy óránál kevesebb időtartamban is meghatározható."

„41. § (4) A bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítani kell

a) a nevelés és gondozás feltételeit, így különösen

- aa) a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,*
 - ab) a felszerelési jegyzékben az adott ellátási forma tekintetében meghatározott textiliát, bútort, egyéb eszközöket és felszerelést,*
 - ac) a játéktevékenység feltételeit,*
 - ad) a szabadban való tartózkodás feltételeit; és*
 - b) a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést azzal, hogy*
 - ba) a bölcsődében és a mini bölcsődében az étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi*
- előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően kell biztosítani"*

5. A bölcsőde a szülő számára biztosítja az alábbiakat:

- a bölcsőde szakmai programjának megismerését,
- a házirend ismertetését,
- az érték-, és vagyonmegőrzés módjáról szóló tájékoztatást,
- adaptációhoz szükséges időt, feltételeket, a szülővel történő fokozatos beszoktatást,
- rendszeres szóbeli és írásbeli (üzenő füzet) tájékoztatás a gyermekkel történt eseményekről, a gyermek fejlődéséről;
- részvétel szülői értekezleten, szülőcsoportos beszélgetésen, egyéni beszélgetésen, nyílt napon, egyéb bölcsődei programokon;
- a gyermek bölcsődei életének, napirendjének, étrendjének megismerése;
- tájékoztatók, étrendek megismertetését,
- érdekvédelmet az Érdekképviselői Fórumon keresztül.

6. A szülő vállalja, hogy:

- a bölcsődei házirendet betartja;
- együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel;
- tudomásul veszi, hogy a felvételt követően – szakmailag indokolt esetben – a bölcsődevezetőnek jogában áll a gyermeket másik csoportba áthelyezni;
- a megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségek elmulasztása esetén panaszával a bölcsőde intézményvezetőjéhez és az Érdekképviselői Fórumhoz fordulhat. Az érdekvédelemmel kapcsolatos szabályokról a Gyvt. 35-36. §-a rendelkezik. Vitatott intézkedéssel szemben a fenntartóhoz fordulhat.

7. Az intézményi térítési díj, az 1997/XXXI. törvény alapján:

A Gyvt. 146. § (1) szerint a gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért és a gyermekétkeztetésért **térítési díjat** kell fizetni. A 147. § (2) alapján a bölcsődében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására, valamint a 151. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a gyermekétkeztetésre vonatkozóan.

„148. § (1) A kötelezett által fizetendő térítési díj összegét (a továbbiakban: személyi térítési díj) az intézményvezető, a szolgáltatást vezető vagy a működtető (a továbbiakban együtt: intézményvezető) konkrét összegben állapítja meg.

(6) Ha a kötelezett a személyi térítési díjat vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, a (3) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

(7) Ha a kötelezett a személyi térítési díj egyházi fenntartó vagy nem állami fenntartó által megállapított összegét vitatja, a bíróságtól kérheti a személyi térítési díj megállapítását. A bíróság jogerős határozatáig a korábban megállapított személyi térítési díjat kell megfizetni.

(8) A személyi térítési díj összege évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, kivéve, ha a kötelezett jövedelme olyan mértékben csökken, hogy az e törvényben szabályozott díjfizetési kötelezettségének nem tud eleget tenni. A kötelezett nem kötelezhető a felülvizsgálatot megelőző időszakokra vonatkozóan az új térítési díj megfizetésére."

A bölcsődei ellátás esetében az intézményvezető a Gyvt. 151. § (4) bekezdése alapján megállapítja a gyermekétkeztetésre, valamint emellett – a fenntartó döntésétől függően – a gondozásra a személyi térítési díjat.

"150. § (1) A személyi térítési díj megállapításánál ...

b) a gyermekek napközbeni ellátása és a gyermekek átmeneti gondozása esetében a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelmet kell figyelembe venni.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 19. § (4) bekezdés a)–e) pontjában felsorolt személyek jövedelmét kell figyelembe venni.

(3) A személyi térítési díj összege igénybe vevőnként nem haladhatja meg az (1) bekezdésben meghatározott jövedelem ...

b) bölcsődében és mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátás esetén, ha a fenntartó a bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetés mellett a bölcsődei ellátás keretében nyújtott gondozásra is megállapított személyi térítési díjat, és a gyermek

ba) nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben –, 25%-át.

bb) ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben részesül –, 20%-át."

A fizetendő intézményi térítési díjakat a Gyvt. illetve a 328/2011. (XII.29) Kormányrendelet szabályozzák. 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet:

"9. § (3) A bölcsődei, mini bölcsődei gondozás személyi térítési díját – a fenntartó eltérő döntése hiányában – akkor is teljes hónapra kell megállapítani, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe."

"13. § (2) Az intézményi gyermekétkeztetés személyi térítési díjának előre történő megfizetése esetén, ha az adott hónapra fizetendő térítési díj összege kevesebb, mint a már befizetett összeg, úgy a többletet a következő fizetés alkalmával be kell számítani, vagy vissza kell fizetni. Ha a fizetendő személyi térítési díj összege növekszik, a befizetett és a ténylegesen fizetendő összeg különbözetét visszamenőleg kell megfizetni....

"13. § (6) Az intézmény vezetője az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés feltételeiről, a szünidei gyermekétkeztetésről és az igénybevétel módjáról tájékoztatja a kötelezettet

a) a beiratáskor,

b) az ellátás igénybevételének megkezdésekor, és

c) az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés feltételeinek megváltozásakor....

"17. § (1) A személyi térítési díj megállapításához a kötelezett – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 30 napnál nem régebbi, az 5. melléklet szerinti jövedelemnyilatkozatot nyújt be az intézményvezetőnek.

(2) A kötelezett

a) a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes intézményi gyermekétkeztetés igénybevételéhez a 6. melléklet szerinti nyilatkozatot,

(3) A kötelezett egy nyilatkozatot nyújt be, ha az ugyanazon intézménybe járó több gyermeke után azonos jogcímen igényli az ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetést....

„18. § (4b) Ha a bölcsődei, mini bölcsődei gondozás térítésmentessége a Gyvt. 150. § (6) bekezdés d) pontja alapján, vagy az ingyenes intézményi gyermekétkeztetésre való jogosultság a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontja vagy d) pontja alapján áll fenn, a gondozási helyet biztosító intézmény vezetője a 9. melléklet szerinti igazolást nyújtja be az intézményvezetőnek.

(5) Bölcsődei, mini bölcsődei gondozásnál a Gyvt. 150. § (6) bekezdés b) pontjában, valamint intézményi gyermekétkeztetésnél a Gyvt. 21/B. § (2) bekezdés c) pontjában foglaltak fennállását a magasabb összegű családi pótlék megállapításáról szóló határozat másolatával, ennek hiányában

a) tartós betegség esetén szakorvosi igazolással,

b) fogyatékoság esetén a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény végrehajtásáról szóló 223/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet 7/A. § (1) bekezdése szerinti szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével kell igazolni.

(5b) Ha a kötelezett a bölcsődei, mini bölcsődei gondozást a Gyvt. 150. § (6) bekezdés e) pontja alapján kívánja térítésmentesen igénybe venni, benyújtja az intézményvezetőnek a gyermek védelembe vételéről szóló gyámhatósági határozat másolatát.”

„(6) Ha a gyermek a Gyvt. 21/B. § (1) és (2) bekezdése szerinti ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre is jogosult, számára az ingyenes étkezésre való jogosultságot kell megállapítani. Ebben az esetben a kötelezettnek kizárólag az ingyenes étkezésre való jogosultság feltételének fennállását kell igazolnia.

„(7) Ha az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés igénybevételét, valamint bölcsődében, mini bölcsődében a gyermek gondozásának térítésmentes biztosítását

a) a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága alapozza meg, az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés és a térítésszám-fizetési mentesség a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság kezdő időpontjától, legkorábban az ellátás igénybevételének első napjától illeti meg a kötelezettet,

b) az a) pont alá nem tartozó feltétel fennállása alapozza meg, az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés és a térítésszám-fizetési mentesség az azok igénybevételére jogosító feltétel fennállásának az intézményvezető részére történő bejelentését, illetve igazolását követő naptól illeti meg a kötelezettet.”

A gondozási díj összege a Polgármesterek Tanácsa számú határozata alapján 0 Ft, így az intézmény térítési díja a következő:

	Intézményi térítési díj
étkezés	770,- Ft/nap
gondozás	300,- Ft/nap
Összesen:	1070,- Ft/nap

Az étkezésre vonatkozó kedvezmények (melyeket igénybevétel esetén igazolni vagy nyilatkozatot tenni szükséges), a Gyvt. 21/B. §-a szerint:

„(1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

*ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
ae) nevelésbe vették"*

Jelen szerződés kiegészítését képezi a 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet 5. és 6. számú melléklete, azaz a Jövedelemnyilatkozat a személyi térítési díj megállapításához, illetve a Nyilatkozat a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igénybevételéhez nyomtatványok, melyek kitöltése alapján az Ön gyermeke után az alábbi személyi térítési díj fizetendő a bölcsődei ellátásért:

étkezési díj:Ft/nap
gondozási díj:Ft/nap
Összesen:Ft/nap

A bölcsődei ellátásért a **térítési díjat előre**, egy összegben, minden tárgyhónap előtti hónap utolsó hetében kell befizetni. Az étkezési díjból a hiányzási napoknak megfelelően a túlfizetés a következő hónapra átvihető, vagy az ellátás megszűnésekor visszafizetendő. A gondozási díj összege megfizetésének alapja az intézményi jogviszony fennállása, azaz teljes hónapra fizetendő.

8. Nyilvántartások

- A szülő hozzájárul ahhoz, hogy az intézmény a gyermeke személyes adatait a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal KENYSZ/TEVADMIN TAJ alapú igénybevevői nyilvántartásában kezeli, egyúttal tudomásul veszi, hogy a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015 (XII. 23.) Korm. rendelet előírja a fenntartók igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatási kötelezettségét,
- A Bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslapban, a gyermek egészségi állapotáról, fejlődéséről meghatározott időközönként feljegyzés készül,
- Az üzenő füzet tájékoztatja a szülőket a gyermek fejlődéséről, bölcsődei életéről.

9. Egyéb nyilatkozatok

A szülő aláírásával nyilatkozza, hogy a Gyvt. 33. §. álló tájékoztatást megkapta az ellátás tartamáról és feltételeiről, az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról, az érték- és vagyonmegőrzés módjáról, a Bölcsőde Szakmai Programjáról, a gyermekek napirendjéről, a az intézmény házirendjéről, panaszjoga gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról és annak fizetési rendjéről, a jogosult jogait és érdekeit képviselő Érdekképviselői Fórumról.

A szülő tudomásul veszi, hogy a bölcsődében történt felvételt **családlátogatás** előzi meg, melynek elvégzéséhez hozzájárul.

Tudomásul veszi mindkét a szülő (anya, apa), hogy **évente két alkalommal** (szeptember, február) új **munkáltatói igazolást** kell benyújtania, továbbá köteles az intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni, és nyilatkozni a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról.

Tudomásul veszi mind két szülő (törvényes képviselő), hogy **ha a bölcsőde zárásáig nem érkezik meg gyermekéért**, a kisgyermeknevelő egy óra várakozás után köteles értesíteni a

rendőrséget, akik hivatalból eljárnak.

A szülők tudomásul veszik, hogy a gyermek bölcsődei ellátása alatt, minden nevelési év szeptemberében új **munkáltatói igazolást** nyújtanak be az intézményvezetőnek. Amennyiben évközből változás következik be az igazolás tekintetében, 8 napon belül jelzéssel élnék.

A szülő, büntetőjogi felelőssége tudatában kijelenti, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek, változás esetén a másik felet haladéktalanul tájékoztatja.

Szatymaz, _____ év _____ hónap _____ nap

(1 példányt átvettem)

Szülő(törvényes képviselő)

PH

bölcsődevezető

Fióka-Lak Bölcsőde Kübekháza

DÉL-ALFÖLDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA ÓVODÁI, BÖLCSŐDÉI ÉS MINI BÖLCSŐDÉI SZAKMAI PROGRAM	OM azonosító: 202002
Jóváhagyta: <i>Maróthy Balázs</i> Főigazgató 	Egységes szerkezet 2025.08.31.
Egyetértését kinyilvánítja a Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása társulási Tanácsa a Polgármesterek Tanácsa a 35/2025. (VI. 27.) PT. sz. határozattal: <i>Dr. Lőrincz R.</i> Fenntartó működtező-nevében 	
Iktató szám: DHET/1683/2025 Hatályos: 2025. augusztus 31. napjától	

SZAKMAI PROGRAM

Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása
Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi

„Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek,
Megtanulnak türelmesnek lenni.
Ha a gyerekek bátorítva élnek,
Megtanulnak bízni.
Ha a gyerekek dicsérve élnek,
Megtanulják megbecsülve érezni magukat.
Ha a gyerekek méltányosságban élnek,
Megtanulják az igazságosságot.
Ha a gyerekek biztonságban érzik magukat,
Megtanulnak hittel élni.
Ha a gyerekek megerősítve élnek,
Megtanulják szeretni magukat /és másokat/.”
/Dorothy Low Holte/

Tartalomjegyzék

Az intézmények bemutatása.....	6
Kübekháza község bemutatása	7
A bölcsődei ellátás szükségessége, ellátandó célcsoport, terület és jellemzői	7
A bölcsődei nevelés-gondozás	8
A bölcsődei nevelés alapelvei.....	9
A bölcsőde működésének jellemzői	11
Szolgáltatás térítési-díja.....	12
Érdekképviselői fórum.....	16
Gyermekélelmezés a bölcsődében.....	17
Tárgyi és személyi feltételrendszer bemutatása	19
A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai.....	20
A bölcsődei élet megszervezésének elvei.....	26
Bölcsődevezető által vezetett dokumentáció	30
Az intézmény szakmai céljainak és megvalósításának eszközei.....	31
A bölcsőde kapcsolata más intézményekkel	32
Az ellátás igénybevételének módja	32
A fejlődés jellemzői bölcsődéskor végére	33
Az óvoda érettség jellemzői:	33
A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek bölcsődei nevelése, gondozása	34
Továbbképzési tevékenység	35

Az intézmények bemutatása

Az intézmény neve: DAKTT Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi Fióka-Lak Bölcsőde

A bölcsőde címe: 6755 Kübekháza, Petőfi tér 45.

Telefonszáma: 62/667-098

A bölcsőde férőhelyszáma: 12

Csoportok száma: 1

Nyitvatartás: 6:30 és 16:30 között

Fenntartó neve, székhelye, elérhetősége: Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása

6772 Deszk, Tempfli tér 7.

A bölcsődei ellátás jogszabályi háttere

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt egyezmény kihirdetéséről,
- 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről.
- 1992. évi XXXIII. törvény a Közalkalmazottak jogállásáról.
- 1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról (adatvédelmi törvény).
- 235/1997. (XII.17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgáltatások és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról.
- 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról.
- 18/1998. (VI.3.) NM rendelet a fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről
- 1998. évi LXXXIV. törvény A családok támogatásáról
- 8/2000. (VIII.4.) SzCsM Rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről.
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM Rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságosságáról
- 38/2011. (X. 5.) NGM rendelet a gyermekjátékok biztonságáról
- 257/2000. (XII.26.) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról
- 2011. évi CXCV. tv. A nemzeti köznevelésről - 1993.évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásról.

- 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- 90/2003. (VII.30.) FVM - ESzCsM együttes rendelet az élelmiszerek előállításának és forgalmazásának élelmiszer higiéniai feltételeiről
- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó

táplálkozásegészségügyi előírásokról

- 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről

- A Bölcsődék Napjának megünnepléséről szóló 7/2010. (II.19.) SzMM utasítás.

Szakmai irányelvek, módszertani levelek

- A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja. 3. bővített kiadás Magyar Bölcsődék Egyesülete Budapest, 2023.

https://issuu.com/magyarbolcsodekegyesulete/docs/bolcsodei_orzagos_alapprogram_2023_is_suu?fr=sNjY5ZTM3MjUzMjY letöltés ideje: 2023.06.20.

- A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai SZMI Bp.2009. 2012

<https://mek.oszk.hu/17700/17715/17715.pdf> letöltés ideje: 2023.06.20.

- A család és a bölcsőde kapcsolata. Módszertani levél. Kézirat. Magyar Bölcsődék Egyesülete, Pedagógus - Pszichológus Tagozat anyaga, 2007.

- Az egészséges csecsemő táplálásának irányelvei. (Az Országos Csecsemő-és Gyermekkegészségügyi Intézet által 1994-ben összeállított, „Az egészséges csecsemő táplálásának irányelveiről” c. viselő 47. számú módszertani levél helyébe lép. 2001.

- Biztos alapokon. Kisgyermekkorai nevelés és gondozás. Nevelés és képességfejlesztés.

- Bölcsődei adaptáció. Módszertani levél. BOMI, Bp., 1979.

- Folyamatos napirend a bölcsődében. Módszertani levél. BOMI, Bp. 1982.

- Gyermek napközbeni ellátása. Standard. SZMI. Bp., 2007.

- Játék a bölcsődében. Módszertani levél. BOMI, Bp., 1997.

- Korai fejlesztés a bölcsődében. Módszertani levél. NCsSzI, Bp. 2003.

- Napközbeni gyermekellátás Európában. Az Európa Tanács ajánlásai. Kézirat.

- Szülővel történő fokozatos bölcsődei beszoktatás. Kiegészítő módszertani útmutató a fokozatos beszoktatás c. módszertani levélhez. BOMI, Bp. 1982.

- Útmutató a bölcsődei gondozónők családlátogatásához. BOMI, Bp. 1989.

Kübekháza község bemutatása

Kübekháza a dinamikusan fejlődő települések közé tartozik. Száz év Trianon okozta "magány" után, 2019. októberében határátkelő nyílt Szerbia irányába, amely felszámolta a település zsákfalu voltát. Az elmúlt egy évtizedben ugrásszerűen megnőtt a letelepedési kedv. A falu átlagéletkora 38 év. A település arculata is gyökeresen megváltozott a tervezett tájépítészeti megoldások, a meglévő közterületek, épületek felújítása, kreatív megújítása folytán. Az önkormányzat nagy hangsúlyt fektetett a falu kulturális és közösségi programjaira és a megtartó erő növelésére. Ezért törekedett az óvodai és iskolai nevelés infrastrukturális, lelki, szellemi megújítására, a helyi civilkapcsolatok támogatására és erősítésére. A fiatalos falu jellegéből adódóan természetes igény mutatkozik az óvodai és iskolai nevelés mellett a bölcsődei szolgáltatásra, amelyet az épület tervezésénél e két egység közé integráltan képzeltek el megvalósítani.

A bölcsődei ellátás szükségessége, ellátandó célcsoport, terület és jellemzői

A bölcsőde célja a településen élő azon családok támogatása, akik valamilyen oknál fogva nem tudják biztosítani a kisgyermekük napközbeni ellátását, melyre az elmúlt évek tapasztalatai alapján egyre nagyobb igény mutatkozik. A bölcsődés korú gyermeket nevelő családoknál gyakran szükségessé válik, hogy az édesanya is visszatérjen a munka világába a családfenntartás az érdekében, amelyre ösztönzően hat a GYED Extra ellátás igénybevétele is. Előfordulhat olyan eset is, hogy a gyermek fejlődése során igényli a gyermekközösséget, az otthonon túli szocializációs színteret és vannak olyanok is, akiknek szociális helyzetük miatt van szükségük a bölcsődei ellátás igénybevételére.

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként, a családban nevelkedő gyermekek (20 hetes kortól 3 éves korig) napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. A 3. életévét betöltött gyermekek a bölcsődei nevelési - gondozási év végéig maradhatnak bölcsődénkben, illetve a 4. életév betöltését követő augusztus 31-ig, amennyiben nem érett az óvodai nevelésre és az orvosi szakvélemény a bölcsődében maradást indokolja.

Elsősorban a kübekházi, illetve az DAKTT illetékességi területén lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek ellátását biztosítjuk.

A bölcsődei nevelés-gondozás

Bölcsődekép

A bölcsődei nevelő munka a családnevelésre épül, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

A gyermek harmonikus fejlődése-fejlesztése szempontjából fontos, hogy a két közeg együttműködjön, nevelő, szocializáló tevékenységét összehangolja. A bölcsőde az első intézmény, amellyel a család kapcsolatba kerül, megalapoz egy nyílt demokratikus elveken alapuló együttműködést. Bölcsődénkben a nevelés-gondozás családias, derűs, nyugodt légkörben folyik. A gyermek fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermekek sajátos, életkoronként és egyénenként változó szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet is meghatározó. Lehetőséget biztosítunk a szülőknek, hogy gyermekük bölcsődei életébe beleszállhassanak, ezzel csökkentve az elválásból fakadó feszültségeket. Bölcsődén belüli, és kívüli találkozások egyaránt mélyítik a kisgyermeknevelő, szülő kapcsolatát. Ismerkedhetnek a csoportszobával, bekapcsolódhatnak a játékokba. Nagyon fontosnak tartjuk a naponkénti információ cserét. A kisgyermeknevelők részletesen beszámolnak a gyermek történéseiről. Szülőcsoportos beszélgetéseket tartunk évente legalább 4 alkalommal.

Bölcsődei nevelés-gondozás célja:

A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre; az első három év, az első kötődések, a korai szocializáció időszaka, amelynek döntő jelentősége van a későbbi személyiség kialakulásában. Ebben az életszakaszban a kisgyermek testileg-lelkileg még erősen függ a felnőttektől. A bölcsődei munkánk, nevelésünk éppen ezért gyermekközpontú, a gyermeki személyiség egészséges fejlődésére és kibontakoztatására törekszik.

A bölcsődei gondozás – nevelés célja egy olyan szeretetteljes, biztonságot nyújtó bölcsődei környezet megteremtése, ahol a szakszerű gondozás – nevelés családias, derűs, nyugodt légkörben zajlik, biztosítva ezáltal a gyermek fejlődéséhez szükséges feltételeket. A bölcsőde egészségügyi, egészségnevelési, nevelési, szociális és családsegítő funkciókat is betölt. Legfontosabb cél a gyermekek számára kialakítani azt a napirendet, amely a saját kisgyermeknevelő rendszerrel együtt biztonságot, nyugalmat ad. A kisgyermeknevelők feladata a gyermek elismerő, támogató ösztönzése, amelynek eszköze egyrészt a nevelők saját személyisége, másrészt munkájuk mozgatórugója a szeretet és az empátia. Az életkornak

megfelelő napi életritmus kialakítása az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele, ezért a jól szervezett, folyamatos napirend központi kérdés.

A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához is.

A koragyermekkori intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkori intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek érdekében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése, és korai megsegítése.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és elsőrendű kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, és fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani azonban az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemzeti, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra.

A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel és a hétköznapi életben is példamutatással bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, emberiségbeli kompetenciáinak gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetszerűleg magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érinti, bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia.

A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömeit, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

A bölcsőde működésének jellemzői

A gyermekek fogadása (nyitvatartás)

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó határozza meg, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek munkakezdését és befejezését, valamint a bölcsődéből a munkahelyre, illetve a visszautazás időtartamát. A bölcsőde zárva tart a nyári időszakban, a fenntartó által meghatározott ideig, a szomszédos óvodával egy időben, valamint a karácsony és újév közötti munkanapokon, és minden év április 21.-én, illetve a hozzá legközelebb eső munkanapon. Ezen a napon, a Bölcsődék Napján nevelés nélküli munkanap keretében a munkatársak szakmai fejlődését támogató programot szervezünk. Előzetes igényfelmérés alapján ügyeletet biztosítunk. A bölcsőde szüneteiről minden évben a fenntartó dönt, azoknak időpontjáról február 15.-ig a szülőket értesítjük.

A nyitvatartási idő: napi 10 óra, azaz 06:30 órától – 16:30 óráig.

Szolgáltatás térítési-díja

A bölcsődei ellátásért a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint az intézmény fenntartójának döntése alapján intézményi térítési díjat kell fizetni. Az intézményi térítési díj a fenntartó döntése és a jogszabályi előírásoknak megfelelően külön kerül megállapításra az étkezés, és a gondozás vonatkozásában.

Ezek figyelembevételével a bölcsődevezető konkrét összegben állapítja meg a személyi térítési díjakat a hatályban lévő kedvezményi jogosultságok alapján, melyek a következők:

- térítésmentesen biztosítjuk az ellátást a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek,
- a három- vagy többgyermekes család gyermekének,
- az átmeneti gondozásban lévő,
- az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett,
- a nevelésbe vett gyermek,
- védelembe vett gyermek számára,
- valamint ingyenes étkezésben részesítjük azokat a családokat, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át.

Az igénybe nem vett étkezésre befizetett díjat túlfizetésként jóváírjuk a következő hónapban, vagy az ellátás megszűnéskor visszautaljuk a befizető részére.

A bölcsődei ellátás megkezdése előtt a bölcsődevezető Megállapodást köt a szülővel, mely a következő kötelező elemeket tartalmazza:

- gyermek és a szülők (törvényes képviselő) személyazonosító adatai,
- az ellátás kezdetét, időtartalmát (határozott, vagy határozatlan megjelöléssel),
- a gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalmát, módját,
- a személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályokat,
- az ellátás megszűnésének módját,
- a felek jogait, kötelelességeit.

Felvétel rendje

Bölcsődébe felvehető: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: gyermekvédelmi törvény vagy Gyvt.) 41. § (1) „A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést,

foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerőpiaci részvételi elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

(2) Az (1) bekezdés szerinti egyéb ok miatt a gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

- a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,
- c) akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

(3) A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

- a) a bölcsődei ellátás,
- b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- c) az alternatív napközbeni ellátás."

A továbbiakban a gyermekvédelmi törvény 42/A. §-a értelmében a bölcsődei felvételnél előnyben kell részesíteni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket. A gyermekvédelmi törvény 68. § (3) bekezdés a) pontja alapján a települési önkormányzat jegyzője kötelezheti a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő kérheti, egyéb esetekben a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a védőnő,
- a háziorvos, házi gyermekorvos,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság,
- a szociális illetve családgondozó,
- a gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló rendelet értelmében bölcsődébe a gyermek 20 hetes korától 3 éves korának betöltéséig, illetve annak az évnek december 31. napjáig vehető fel, amelyben a gyermek a 3. életévét betölti. Fogytékcal élő gyermek az 5. életév betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-ig vehető fel, amelyben a gyermek az 5. életévét betölti.

A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A felvételi kérelem benyújtására folyamatosan van lehetőség az év folyamán.

Ha a gyermek felvételt nyert, és a megbeszélt időben nem kezd meg a beszoktatást, a szülőnek egyeztetni kell a bölcsőde vezetővel és indokolt esetben, korlátozott ideig tartjuk fenn a helyet számára. A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel az ellátás feltételeiről. A Gyvt. 42. § (1) bekezdés értelmében amennyiben a gyermek nem érti az óvodai nevelésre, a 4. életvének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében.

Igénybejelentés/Előjegyzés: Egész évben folyamatos

Beiratkozás: A beiratkozás a megállapodás megkötésekor történik, azon a napon, amikor a gyermek az első beszoktatási napján töli a bölcsődében.

Szükséges adminisztratív és formai feltételek:

- a gyermek anyakönyvi kivonata,
- a gyermek társadalombiztosítási igazolványa,
- a gyermek lakcím kártyája,
- a gyermeket hozza magával a szülő a beiratkozáskor,
- az egyik szülő lakcím kártyája.

A gyermek bölcsődei felvételének gyakorlata intézményünkben:

- védelembé vett gyermekek felvétele kötelező,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek,
- akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,
- akinél egészségügyi vagy szociális indok áll fenn,
- egyéb okok miatt felvételt kért gyermek felvétele.

A gyermekek felvételéről a bölcsőde intézményvezetője dönt.

A bölcsődei elhelyezés megszűnése:

- Ha a gyermeket másik bölcsőde átvette.

- Ha a megszüntetést a szülő kéri.
- A bölcsőde orvosának megállapítása szerint a gyermek egészségügyi állapota miatt bölcsődei nevelésre-gondozásra alkalmatlan.
- Ha a gyermek óvodai felvételt nyert.
- Annak a nevelési-gondozási évnél az utolsó napján, amelyben a gyermek a harmadik (indokolt esetben a negyedik) életévét betölti.
- Szülők és gyermekek jogai és kötelezettségei

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Tevékenységét a vonatkozó gyermeki és szülői jogok és köteleességek figyelembevételével végzi.

A szülő joga, hogy

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelési-gondozását bizza,
- megismerhesse a gyermekcsoportok életét,
- megismerje a nevelési-gondozási elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől,
- a bölcsőde működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot,
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- a fizetendő térítési díjat időben rendezze,
- az intézmény házirendjét betartsa.

A gyermek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartásuk, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,

- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban-nevelésben részesüljön.

A bölcsődelátogatás, a családlátogatás, a szülővel történő fokozatos beszoktatás és a napi találkozások során a szülők megismerik a bölcsődei nevelés elveit és gyakorlatát, a kislgyermeknevelő pedig a szülő segítségével megismeri a gyermek egyéni szokásait. Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítik az együttnevelés megvalósulását.

Érdekképviselői fórum

A bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmére „Érdekképviselői Fórum” -ot kell létrehozni.

Az Érdekképviselői Fórum célja:

A bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek és szüleik, ill. törvényes képviselőjük érdekvédelmét szolgálja.

Az Érdekképviselői Fórum feladata:

- Figyelemmel kíséri és véleményezi a bölcsőde gondozási-nevelési programját, véleményezési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.
- A bölcsőde dolgozóival közösen rendezi a család – bölcsőde együttműködését szolgáló rendezvényeket.
- A bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmére „Érdekképviselői Fórum” -ot kell létrehozni.
- 15 napon belül köteles kivizsgálni a gyermekekkel és hozzátartozóikkal kapcsolatos hozzá érkező sérelmeket, panaszokat, mely vizsgálat eredményéről írásban értesíti a panasztevőt, válaszva a megoldási módot is. (A szülőnek – ha e fórumon nem történik meg panaszának kivizsgálása, illetve nem elégedett az eredménnyel – joga van az intézmény fenntartójához fordulni.)
- dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben,
- intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, az intézmény szakmai ellenőrzését ellátó megyei gyámhivatalnál, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- véleményt nyilváníthat az intézmény vezetőjénél a gyermeket érintő ügyekben,
- javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról,
- véleményezési jogot gyakorol az intézmény házirendjének jóváhagyása tekintetében.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek panasszal élhetnek a fórumnál:

- az intézményi ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme, valamint
- az intézmény dolgozóinak kötelezettségszegése esetén.

A fórum tagjai:

- az ellátásban részesülő gyermekek szülei vagy más törvényes képviselő közül 2 fő
- az intézmény dolgozói közül 1 fő
- fenntartó képviselője 1 fő
- védőnői szolgálat részéről 1 fő

A működés részletes szabályait az Érdekképviselői Fórum Szakmai Szabályzata tartalmazza.

Gyermekjogi képviselő

Vetési Csilla

e-mail cím: csilla.vetesi@lib.bm.gov.hu

Telefonszám: +36 20 489 9626

Gyermekétkeztetés a bölcsődében

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe a táplálkozás.

A táplálkozásnak, étkezésnek nemcsak a gyermek testi fejlődésében van szerepe, hanem az érzelmi élet (csecsemőtáplálás), az értelmi és szociális fejlődésében is. Az önállósodás, a szokások helyes kialakításának fontos területe.

Az étkeztetés során a korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálkozási elveket és normatívákat vesszük figyelembe úgy, hogy a táplálék:

- mennyiségileg elegendő,
- minőségileg helyes összetételű,
- higiénés követelményeknek megfelelő,
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített,
- élvezhető legyen,
- lehetőséget adjon új ételek, receptek kipróbálására, mely alkalmazkodik a gyermek egészséges életmódra neveléséhez.

Intézményünkben a korszerű táplálkozás tárgyi, személyi feltételei adottak.

Táplálkozás: Az étrend tervezésekor figyelembe vesszük, hogy a kisgyermek bölcsődei ételmezésében, napi négyzeri étkezés esetén (reggeli-tízórai-cbéd-uzsonna) az ajánlott nap energia- és tápanyagtartalom 75%-át biztosítsuk. Az étrendünk változatos, mindig idényszerű, ízében összehangolt, valamint mindig szem előtt tartjuk, hogy az önálló étkezésre való nevelés szempontjából is megfelelő legyen. Bölcsődénk tálaló konyhával rendelkezik, melyre a mindennapok során szállítják az ételt. Az ételek előállítását, szállítását megbízott beszállító biztosítja. A modern táplálkozás- tudományi elvek szem előtt tartásával, szigorúan ellenőrzött minőségi követelményeknek (HACCP) megfelelően. Garantált minőségű ételeket állít elő naponta, minőségi alapanyagok felhasználásával, modern konyhatechnológiai eljárások alkalmazásával, a szigorú konyhatechnológiai előírásokat betartva.

Az ételek kijelölt úton, zárt tároló edényekben érkeznek a tálaló – melegítő konyhába.

Éttapunkat a cég ételmezésvezetője állítja össze dietetikus ellenőrzése alatt a 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet korosztályra vonatkozó ételmezési- és nyersanyagnormáinak figyelembevételével.

Az étkezés jól szervezett, a kisgyermeknevelő nyugodt, kellemes hangulatot biztosít, kellő időt az étel elfogyasztásához, figyelembe veszi a gyermek egyéni szokásait, irányítja azt.

Törekszünk a gyermekeknél az étkezési kedv fenntartására. A bölcsődei étkezésre 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról „Az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet vonatkozik, mely a megvalósításban meghatározó. A korszerű gyermekételmezés elveinek és gyakorlatának változásait figyelemmel kell kísérni, és fel kell használni a bölcsődei étkeztetésben.

A csecsemőtáplálás

Az előírások, a higiénia maximális betartásával, különös gondossággal kell, hogy történjenek. A csecsemő edényeinek tárolása, mosogatása, fokozott odafigyelést igényel. Az étkeztetés közegészségügyi szabályai rendelkeznek a bölcsőde helyiségének megfelelőségéről, a tálalásról, a mosogatósról, a személyzetre vonatkozó előírásokról.

A bölcsődében fizetendő díjak:

A gondozási díj tekintetében a fenntartó meghatározza az intézményi térítési díjat, valamint az igénybe vehető kedvezményeket. A szülő jövedelemnyilatkozata alapján ebből számolja ki az intézményvezető a személyi térítési díjat. Ha a szülő nem akar jövedelemnyilatkozatot adni, akkor a nyomtatványon azt nyilatkozza, hogy nem ad, ezzel vállalja a maximális térítési díjak megfizetését. Jövedelem változása esetén: 15 napon belül jelezni köteles a

szülő. Aki ingyenes étkezési díjra jogosult, akkor a gyermek személyi térítési díja az étkezés tekintetében 0,- Ft. Ha nem jogosult, akkor napi térítési díjat köteles fizetni. A hiányzások utólagosan jóváírásra kerülnek. Étkezés lemondás szabálya: telefonon reggel 10 óráig leadott jelzés alapján, másnaptól nem kell fizetni, illetve, mielőtt jön a gyermek előtte egy nappal 10 óráig jelezni kell.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról a 328/2011. (XII.29.) Korm. rendeletben foglaltak az irányadók. A bölcsődei személyi térítési díj az étkezési díj és a gondozási díj együttes összege.

A személyi térítési díjat a működés és ellátás költségeinek figyelembevételével a fenntartó határozza meg.

Az étkezési díj és a gondozási díj is állandó. Megállapításához jövedelem igazolás benyújtása szükséges. Az étkezési és gondozási díj együttes összege nem haladhatja meg a családban az egy főre jutó nettó jövedelem 25%-át.

A Gyvt. 148. § (10) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy a kötelezett jövedelem igazolás benyújtása nélkül vállalja a mindenkori intézményi térítési díj befizetését.

Tárgyi és személyi feltételrendszer bemutatása

Személyi feltételek

Bölcsődevezető	1 fő főiskolai diplomával és szakképesítéssel
Kisgyermeknevelő-gondozó	2 fő érettségivel és szakképesítéssel
Dajka dolgozó	1 fő tanfolyamot végzett

Tárgyi feltételek

Térületi adatok:

- telekterület: 7791 m²
- bölcsőde hasznos alapterülete: 177,38 m²
(raktárral és a fedett terasszal együtt)

Csoportszobák:

A bölcsőde összes helyisége megfelel az európai uniós elvárásoknak. Az egység egy csoportszobát foglal magában, amelyek berendezése, felszereltsége biztonságos, minden szempontból megfelel a szakmai előírásoknak. A gyermekek biztonságos és egészséges környezetben történő nevelése érdekében a feltételek javítása állandó feladat. A gyermekek korszerű, kényelmes fektető ágyakon tölthetik a pihenőidejüket. A csoportban lévő bútorok és játékok a gyermekek életkorának megfelelőek.

A kisgyermeknevelők feladata a bölcsőde és a csoportszoba szebbé, esztétikusabbá tétele. Az ünnepi eseményeket és az évszakváltások figyelembevételével készülnek mindig a dekorációk, amelyek kellő hangulatot biztosítanak.

Játékbőszlet:

A játékbőszlet korszerű, választékos, életkori sajátosságoknak megfelelő. Rendelkezőnk a szerepjátékhöz, konstrukciós játékokhoz, meséléshez és a hábozáshoz szükséges játékokkal.

Öltözők:

Megfelelő méretű, funkciójú, színű szekrények, polcok, öltöztetők állnak a kisgyermeknevelők és a munkatársaink rendelkezésére, jól felszerelt - szeparált egészségügyi szekrénnel rendelkezünk.

Mosdók:

A követelményeknek megfelelő berendezés, gondozó-szekrény, asztal, WC-k, bilik, lemosótárolók, ápolási szerek, tükör, fésűk állnak rendelkezésre.

Terasz:

Alkalmas levegőzésre, játékra, esetenkénti pihenésre.

Udvar:

A gondozási egységekhez terasszal kapcsolódó játszóudvar megfelelő a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. Alapvető felszereltségű, füves és szilárdabb részek is vannak, árnyékos, félárnyékos és napsütötte területek is fellelhetők udvarunkon. A játszó-, mászó- és bújó alkalmatosságok alapkészletével rendelkezünk, de bővítése folyamatos.

Kapuk, ajtók, zárok, szegletek, sarkok, lépcsők:

Biztonságosak, veszélyeik megfelelően védettek.

Személyzeti rész:

Öltöző, tusolóval és mosdóval, illetve egy felszerelt étkező került kialakításra az épületben a dolgozók számára.

A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében is. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósulhat meg. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalom alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermekek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A betegség gyanúját a bölcsődei kisgyermeknevelő jelzi a szülőnek, aki gondoskodik arról, hogy minél hamarabb a gyermekét otthonába szállítja. A bölcsődében minden esetben ún. sürgősségi ellátás (lázcsillapítás, elsődleges sebellátás... stb.) történik, a betegség kezelése a család orvosának feladata.

Lezajlott betegség után a szülő köteles orvosi igazolást hozni a bölcsődébe, amelyet a kisgyermeknevelő a bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslapon dokumentál, és a bölcsőde orvosa számára megőríz.

A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkorak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására.

Gyógyszeradás: elsősegély

Lázas, hurutos, antibiotikummal kezelt beteg gyermek nem vehet részt bölcsődei ellátásban. Egyes nem fertőző/allergia, anyagcsere, vese - húgyúti, epilepszia stb. / betegségben szenvedő gyerekek, ha szükséges a háziorvosa által előírt gyógyszerét adják be a bölcsődében.

Sürgős esetben láz-és fájdalomcsillapítót kap a gyermek. A szülőknek írásban kell nyilatkozniuk a gyógyszerzedéssel kapcsolatos valamennyi kérdésben/ milyen gyógyszert kaphat a gyermek, milyen gyógyszerre érzékeny stb. / A kisgyermeknevelőnek ugyancsak írásban kell jeleznie azt, hogy milyen gyógyszert kapott a gyermek. A bölcsődében van elsősegély doboz, amely a kisgyermeknevelők számára hozzáférhető helyen, a gyermekek elől elzártnak van tárolva. Ha a gyermek saját gyógyszert hoz a bölcsődébe, akkor azt fel kell címkézni. A címke tartalmazza a gyermek nevét, főbb utasításokat (milyen esetben adható) és a gyógyszer lejárati idejét.

• Prevenció

Gyümölcs- és zöldségnapokat biztosítanak a csoportokon belül, amikor a gyermekek a kisgyermeknevelőkkel együtt készítik elő fogyasztásra a gyümölcs- és zöldségféléseket a bölcsődei ellátás során.

Együttműködés keretében a település fogorvosa bizonyos időközönként játékos bemutatót tart a fogmosásról és egyszerűbb szűrővizsgálatot végez annak, akinek a szülője igényt tart erre. Akinek szüksége van további kezelésre, annak ajánlást tesz a szakorvos a további teendőket illetően.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására.

Az együttléti helyzetek az én-érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédkézségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő minőségi környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismereteket nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

• A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

A bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetek, amelyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás-igényének és kompetencia érzésének erősítése.

Tanulás

A bölcsődében a kisgyermek tevékenységei során, tevékenységbe ágyazottan szerzi meg ismereteit, tapasztalatait az őt körülvevő világról. A tanulás alapja a személyes kíváncsiság, érdeklődés. Az azonos időben zajló tanulási folyamatok intenzitása különböző. A fejlődés, a tanulás folyamatos, időkorlátok nélküli, egyéni ütemnek megfelelő. A gyermekek közötti érdeklődés, tanulási stratégia, tanulási típus tekintetében megmutatkozó különbségek léte természetes. A tanulási folyamatban vannak megtorpanások, stagnálások, sőt visszacsúszások is.

A teljesítmény elváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye, ugyanis nem a fejlettebb szint gyors elérése a cél, hanem az, hogy minden gyermek örömteli tevékenységének során jusson előbbre. Az önálló gondolkodás, a véleményalkotás és a döntésképeség kibontakozásának segítése a tanulás fontos célja. A sikert dicsérettel jutalmazzuk. A tanulás az érzékszerveken át szerzett információkból kiindulva a feltételes reflexláncok sokaságán keresztül valósul meg. A tanulásban sok-sok gyakorlásra keresztül érhetnek el a gyerekek sikereket.

A kisgyermekkorai tanulás színterei: a természetes élethelyzetek a gondozás és a játék a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció.

A tanulás formái: utánzás + spontán játékos tapasztalatszerzés + a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

Gondozás

A kisgyermek nevelésének legfontosabb területe a gondozás. Bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek a kezdetektől aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, érezve a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. A gondozás jelentősen befolyásolja a szokások kialakítását és az önállóodást. A gondozási műveletek (öltözködés, pelenkacserc, WC-használat, kézmosás, étkezés) alatt elsősorban a gyermekek fizikális szükségleteit elégítjük ki. Ezekben a helyzetekben a gyermeknek kellő időt és lehetőséget biztosítunk a próbálkozásra, támogató megerősítő magatartással, dicsérettel támogatjuk próbálkozásait, célunk, hogy a gyermek aktív közreműködője legyen a műveleteknek.

- *Pelenkázás, bilit, WC-használat:* A szobatisztaság komoly lépés a kisgyermek szociális fejlődésében. Az első olyan elhatározás, amely során kényelmetlenséget vállal annak érdekében, hogy a felnőttek rendjébe beilleszkedjék. Az elhatározás alapja, hogy olyan akar lenni, mint a felnőttek. Az ehhez szükséges elhatározásra kb. 2 éves kora körül érik meg, és mindenféle előzetes szoktatás nélkül, 2 – 3 éves kora között – vagy egyik napról a másikra, esetleg néhány heti próbálkozás után – szobatiszta lesz. Fontos, hogy ebben is kezdetiől fogva támogassuk, együttműködjünk vele. Bölcsődénkben vegyes csoport van, lesz benne pelenkás és szobatiszta gyermek is. A napi pelenkázások üteme rendszeresen történik, (illetve szükség szerint) a napirend része. A 2 éves gyermeknek is felkínáljuk a bilit, a kisgyermek eldöntheti, hogy rá akar-e ülni, vagy sem. A nagyobb gyermekek választhatnak a WC vagy a bili között. A szobatisztaságra szoktatásnál nagy felelőssége van a kisgyermeknevelőnek azzal, hogy ne sűrgesse a gyermeket sem a próbálkozásban, sem az eredményben. Tapintatos mozdulataival és magatartásával, dicsérő, elismerő szavaival ösztönözheti a gyermeket a siker elérésében.

- *Tisztálkodás:* Minden gondozási művelet kapcsán törekszünk arra, hogy az a gyermeknek kellemes élmény legyen. Segítségére vagyunk abban, hogy a tisztálkodással és fürdetéssel kapcsolatban elsajátítsa azokat a készségeket, amelyeket 3 éves kora általában el lehet várni. Abban is segítünk, hogy a tisztálkodással kapcsolatban egyre több szót, kifejezést sajátítson el, használjon fel helyesen.

A kéz-arcmosás minden étkezés előtt és után, illetve szükség szerint történik. A WC használat, illetve pelenkázás is a gyermek igényei szerint valósul meg. Ezekben a helyzetekben a közösség nagy segítséget nyújt, hiszen a kisebbek látják, a nagyobbak – akikhez hasonlítani szeretnének - hogyan mosnak kezet, hogyan ülnek a WC-re és ez ösztönzi a tevékenységüket.

- *Étkeztetés:* Az étkezési sorrend fontos szerepet játszik abban, hogy a gondozás, az étkezés időpontjai minden nap közel azonos időpontban kerülnek egy-egy gyermeknél sorra. A kialakított étkezési sorrendnek köszönhetően nagyon hamar kialakul a gyermekeknek, pont arra az időpontra lesznek éhesek, mikor ők következnek. Egészen addig, amíg ez a kialakult időpont elérkezik nyugodtan, elmélyülten tevékenykedhetnek.

- *Pihenés és alvás biztosítása:* A gyermek, ha egyéni alvásszükségleteinek megfelelő ideig alszik, a megfelelő ritmusban könnyen alszik el, nyugodtan, magától, vidáman ébred. A feladatunk a nyugodt alvás körülményeinek megteremtése.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. A játék a tanulás fő színtere. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és példamutató nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet és a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttléti örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak és fejlődnek ki. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást.

Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, amelyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk és harmonikussá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgásaktivitás fenntartása. Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat minél inkább kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra kínálkozik lehetőségük a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelnek a játékban. Csecsemőknek olyan játszó helyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok. A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adódik, mint a szobában.

A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is szükségessé válnak nagymozgásos játékok. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget. A szabad mozgástevékenység lehetőségének biztosításával célunk a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése. A feltételek biztosításának szempontjai, hogy a csoportszobákban is legyenek - a lehetőségekhez képest - mozgásra inspiráló eszközök. Változatos eszközökkel és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tesszük lehetővé a mindennapi mozgás örömeit.

A hinta a gyerekek kedvence, kiváló mozgásfejlesztő eszköze. Elősegíti az idegrendszer megfelelő fejlődését, fejleszti az egyensúlyérzéklet, tér tájékozódást, a koncentrációs készséget. A világ megismerésének egyik fontos eszköze az érzékszervekkel való észlelés, amelyhez nagy segítségül szolgál szenzomotoros fejlődést szolgáló játékeszközök. Ennek segítségével a gyermekek felfedezhetik a különböző felületeket és anyagokat, amelyeket nagy kíváncsisággal és élvezettel tesztelhetnek. Szenzomotoros fejlesztés során mozgásokon és ingereken keresztül serkentük az idegrendszeri működést.

Mondóka, ének

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, hangulati állapotához igazodó ének, mondóka felkelti érdeklődését, formálja esztétikai ízlését, pozitív érzelmeket kelt, érzelmi biztonságot nyújt. A dal, a zene kifejezi örömeinket és a bánatunkat. A zene, az ének színesebbé teszi a bölcsődében töltött időt. Célunk az, hogy felkeltsük a gyermek zene iránti érdeklődését, a zenei anyagokat igyekezzünk az életkoruknak megfelelően kiválogatni. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömeiményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek.

A zene belső löktetése, az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Hangszerekkel (dob, csörgő, xilofon) igyekszünk érdekesebbé tenni a löktetések, ritmusok világát. Nem szeretnénk, hogy úgy teljen el egy nap, hogy a kisgyermeknevelő bizonyos spontán helyzetekben ne énekelgessen és mondókázzon a gyerekeknek. Mindig keresse meg az alkalmat, amikor dalolhatni, verselgetni lehet. Fontos, hogy ezt ne feladatként élje meg a kisgyermeknevelő, hanem a dal mindig „szívből jövő”, érzelemmel telt legyen. Így válik a gyermekek számára is vágy a zene iránt, és gyakorta fogjuk majd hallani, hogy játék közben dúdolgatnak, ritmizálnak.

Vers, mese

A vers és a mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére. A bölcsődében az irodalmi és a népi műveknek egyaránt helye van.

Sokféle helyzethez kapcsolódhat, alakulását a gyermek pillanatnyi állapota, igényei befolyásolják. Az irodalmi alkotások kiválasztásában fontos feladatunk, hogy az anyagot a gyermekek életkori sajátosságaihoz, nyelvi fejlettségéhez, érdeklődéséhez állítsuk össze. A verselés, mesélés, képeskönyvnézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. Bensőséges kommunikációs légkör kialakítása (mesekuckó stb). Népi- és gyermekirodalmi művek helyes kiválasztása az életkornak megfelelően, a pillanatnyi helyzet, érzelmi állapot figyelembevételével. A verselés, mesélés az egyik legjobb lehetőség arra, hogy képet kapjunk gyermekeink figyelmének, gondolkodásmódjának, kommunikációjának fejlődéséről. Hiszen a mesélés során kérdéseket teszünk fel, reakciókat várunk, együtt mondjuk a versikét, ami képet ad a gyermekek kognitív fejlődéséről. Ehhez persze szükséges az is, hogy rendelkezzen a kisgyermeknevelő gazdag versi repertoárral, hogy mindig az aktuális helyzethez, szituációhoz, a gyerekek igényéhez tudjon választani. Ismétlje meg annyiszor a versikéket, ahányszor a gyerekek szeretnék. Az ismétlés mindig új élményt ad, és a kicsik is könnyebben megtanulják azt. Ne várja el azonban a gyerekektől, hogy mondják vissza a már sokszor hallott verset, de dicsérje meg őket, ha bekapcsolódnak, ill. önállóan kezdeményeznek.

Nagyon szeretik a gyermekek, ha egy mese bábelőadás formájában kerül előadásra, mindig nagy örömmel fogadják.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény.

A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését. Feladata a kisgyermeknevelőnek: a feltételek biztosítása, alkotói légkör megteremtése. Az egyes technikák helyes kiválasztása és bemutatása, a gyermek igényeinek megfelelő technikai segítség, alkotókedv fenntartása, az alkotások elismerése, megbecsülése, megőrzése.

Az alkotó tevékenységek játékosan fejlesztik a kisgyermekek kézügyességét, finommotorikus képességüket. A bölcsődei napirendbe tervezetten beépített foglalkozások többsége

finommotorikát fejlesztő tevékenység, hiszen minden, amihez az ujjai, szemük vagy szájuk koordinált mozgása szükséges, az ezt a képességet segíti.

Ilyen például a gyöngy-, vagy tésztafüzés, a gyurmázás, a szalvétagombóc vagy papírdarabkák ragasztása, a rajzolás, építő tevékenység és a Montessori toronyjáték szintén ennek fejlesztésére hivatott észrevétlenül, játékos formában.

Egyéb tevékenységek

A környezet aktív megismeréséhez, az egymástól és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódó tevékenységek, mely örömforrás a gyermekeknek. Átélik az „én csinálom” és a közös munkálkodás élményét. A kisgyermek önkéntesen kapcsolódna be a tevékenységekbe, mely lehetőséget nyújt a összefüggések felfedezésére, megértésére.

A bölcsődei élet megszervezésének elvei

Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei gondozás-nevelés kialakításában, és a családokat is segíti gyermekük nevelésében. A tájékoztatás mindig őszinte, hiteles, személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó.

A kisgyermek nevelésében, gondozásában a bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva vesz részt. A bölcsődei nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, ezért fontos feladatunknak tekintjük, hogy minél szélesebb körben lehetővé tegyük a bölcsődénkben nevelt és gondozott gyermekek szüleinek a bölcsődei életbe való tevékeny bekapcsolódást. Arra törekszünk, hogy a szülők megelégedésére, a családi nevelést kiegészítve, neveljük, gondozzuk a gyerekeket. Nevelési problémák esetén közös módszert keressünk és találjunk.

Az eredményes együttműködés legfontosabb feltételei:

- kölcsönös bizalom, a nyílt, őszinte együttműködéshez,
- a szülő érezze, hogy gyermekét szeretjük, hogy fontos a véleménye, számítunk az együttműködésére,
- azt tapasztalja, hogy a gyermeke szeret bölcsődébe járni, szereti nevelőit, gyermektársait.

- a kisgyermeknevelő emberi magatartásával, szakmai felkészültségével egyaránt példamutató legyen,

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van. Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, a cél minél többet alkalmazni közülük:

- Beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor: a szülők napi kapcsolatban vannak velünk, reggel és délután mindig meg lehet beszélni a fontosnak tartott eseményeket.
- Egyéni beszélgetés, a szülőnek lehetősége van bármikor előre egyeztetett időpontban egyéni beszélgetést kérni a kisgyermeknevelővel, vagy a bölcsődevezetővel, vagy együttesen is.
- Szülői értekezleten tájékoztatást adunk a családok részére a bölcsődei életéről, a beszoktatásról, a szülők jogairól és kötelezettségükről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről és lehetőség van a kisgyermeknevelők személyes megismerésére is. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.
- Szülői Klub során cél összehozni a gyermekes családokat, amelyek edukációs tartalma is fontos.
- Hirdetőtábla
- Szülőcsoportos beszélgetés: tematikus beszélgetések a csoport kisgyermeknevelőinek vezetésével a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató, előre egyeztetett nevelési témáról. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását.
- Családlátogatás: a családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermek otthoni környezetben való megismerése. Az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerül sor
- A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor, a családlátogatás alatt és után a család kívánságait mindenekfelett tiszteletben kell tartani. A kisgyermeknevelő fontos, hogy ismerje a családlátogatás jelentőségét, a családlátogatáson hivatásának megfelelően

viselkedjen, a szülők felé hitelesen képviselje azt, hogy a családlátogatás előnyös a gyermek szempontjából.

- **Beszoktatás (adaptáció):** a szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének bevezetése, a bölcsődei gondozó-nevelő munka egyik fontos feladatát, a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, csökkenti az adaptáció során fellépő negatív tüneteket (pl. étvágytalanság, súlycsés, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, alvászavar stb.). A beszoktatás terén a szülővel együtt történő, legalább kéthetes beszoktatásra törekszünk. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás ideje alatt a szülőknek és a gyermekeknek lehetősége van arra, hogy megismerhesse az intézményben dolgozókat, a szokásokat, kialakuljon az együttműködő, kölcsönös bizalmi viszony a család és a bölcsőde között. A beszoktatás kezdeti szakaszában a gyermek édesanyjával vagy más gondviselőjével együtt tölt el rövidebb, hosszabb időt a bölcsődei csoportban. A kisgyermeknevelő a gyermek reakcióit figyelembe véve veszi át az anyától a gondozási műveleteket. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékli az adaptáció során fellépő stressz reakciókat (sírás, tiltakozás, szülőhöz való fokozott ragaszkodás stb.)

Programok, saját rendezvények

A sajátos arculat alakításában fontos szerepe van a hagyományoknak. Az ünnepeket és a hagyományokat nem lehet kihagyni a bölcsődes korosztály életéből sem. Az ünnepek nem műsorok szervezését jelentik, hanem a rákészülést, és a közös ünneplést.

A szokások, hagyományok megtartása a kulturális örökség ápolását jelenti, amelyre a korai életszakasztól kell szocializálnunk a gyermekeket. Csak életközeli ünnepek és hagyományok ápolása lehet a cél ebben a korosztályban.

A szervezett programok a család és a bölcsőde igényeihez igazodva kerül megrendezésre. Pl. közös karácsonyi ráhangolódás, szülő-kisgyermek közös kézműves tevékenységének segítségével. A szülők egyeztetett időpontban bekapcsolódhatnak a tevékenységekbe (Mikulás, húsvét, nyílt napok)

„Saját kisgyermeknevelő” - rendszer

A „saját kisgyermeknevelő” - rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport gyermekeinek egy része tartozik egy kisgyermeknevelőhöz.

A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője.

Ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, fejlődési naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

A „saját kisgyermeknevelő” - rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

Gyermeccsoportok szervezése

A bölcsődei gyermeccsoport létszámát jogszabály határozzák meg. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei csoportban (speciális csoportban vagy integráltan /inkluzívan) történő gondozása, nevelése, fejlesztése 2 egészséges gyermek ellátásához szükséges feltételrendszer biztosításával oldható meg, de természetesen a létszámkorlátok a sajátos nevelési igény természetétől is jelentős mértékben függenek. Lényeges szempont, hogy a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabban a gyermeccsoportba járjon.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét

A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő.

Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremti meg – s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségletétől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása stb.) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját gondozónő-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

- Kötelezően vezetendő dokumentáció

Elkülönítjük a bölcsődevezető és a kisgyermeknevelő által készített nyilvántartásokat. A dokumentációnk vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebb menőkig figyelembe vesszük.

Bölcsődevezető által vezetett dokumentáció

- dolgozók egészségügyi könyve
- felvételi könyv
- TAJ alapú nyilvántartás- KENYSZI
- fertőző betegségekről történő kimutatás
- munkaköri leírások
- költségvetés (gazdasági ügyintézővel)
- heti étrend (bölcsődeorvossal, ételmezésvezetővel)
- dolgozók szabadságának nyilvántartása
- dolgozók jelenléti kimutatása
- személyügyi anyagok vezetése

Kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok és információk a lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik. A dokumentáció nem a gyermekek minősítését szolgálja.

- csoportnapló: naponta vezetendő
- napi jelenlét kimutatása
- bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslap, fejlődési lappal együtt 1 év alatt havonta, 1-3 évig negyedévente, oltások követése
- fejlődési napló vezetése

A gyermek fejlődéséről vezetett alapos, részletes összefoglaló, nagyon fontos része a munkánknak.

- családi füzet
- feljegyzés a szülővel történő célzott beszélgetésről
- megfigyelések dokumentálása

Az intézmény szakmai céljainak és megvalósításának eszközei

Egészségvédelem, egészséges táplálkozás

Az alapfeladat ellátása mellett a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, az egészségvédelem, prevenció, az egészséges táplálkozás biztosítása, higiénias szokások elsajátíttatása, az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése a célunk, melyek érdekében az alábbi konkrét tevékenységek valósulnak meg bölcsődénkben:

- Életkorak, fejlettségnek megfelelő napirend biztosítása.
- Szabad levegőn való tartózkodás.
- Játékos mozgáskezdeményezés eszközzel és eszköz nélkül.

Szájöblítés:

Heti 5 alkalommal naponta folyamatos gondozáskor a gondozási sorrendben.

Eszközök: jellel ellátott fogmosó pohár.

Szabad levegőn való tartózkodás:

Naponta, évszaknak, időjárásnak megfelelően.

Játékos mozgáskezdeményezés eszköz nélkül:

Minden nap a gyermekek igényeinek megfelelően.

Eszköz nélküli, körjáték, énekek, mondókák eljátszása, elmutogatása, útemre való mozgás.

Egészséges táplálkozás:

A kisgyermek bölcsődei ételmezésében négyszeri étkezés esetén ajánlott a napi energia- és tápanyagtartalom 75 %-át kell biztosítani. Az étrendnek változatosság, idényszerűség, ízében való összehangoltság szempontjából is megfelelőnek kell lennie.

Higiénés szabályok betartása:

- főétkezések előtt kézmosás,
- papír zsebkendő, papírszalvéta használata,
- Fürdőszobai gondozásnál a higiénés szabályok betartása: pl. pólózó asztal, bili, WC, kéz fertőtlenítése,

- a csoportszoba gyakori szellőztetése,
- havi 1 alkalommal, illetve soron kívüli játékmosás, fertőtlenítés,
- napi, heti, illetve soron kívüli takarítás, fertőtlenítés,
- havi nagytakarítás, fertőtlenítés,
- kéthetente, illetve soron kívüli ágyneműcsere,
- heti, illetve soron kívüli törölközőcsere,
- a beteg gyermek lázcsillapítása, sebellátása

Prevenelő:

- Vitaminellátás: naponta nyers zöldség vagy gyümölcs fogyasztása.
- Gyermekfogászat: cukorfogyasztás csökkentése, rágásra nevelés, víz fogyasztása, szájöblítés.

Levegőzés: Időpontja, mértéke az évszaknak, időjárási viszonyoknak, gyermekek, életkorának megfelelően van megválasztva. Kánikulában, esőben, erős havazáskor, nagy erejű szélben, sűrű ködben, vagy -5 foknál hidegebb időben mellőzzük!

A bölcsőde kapcsolata más intézményekkel

- Szent Antal Katolikus Általános Iskola és Óvoda

A két intézmény kapcsolattartására a nyitottság és a folyamatosság a jellemző. Cél az átmenet megkönnyítése.

- Védőnői Szolgálat:

A védőnők rendszeresen látogatják az intézményt. Figyelemmel kísérik a gyermekek fejlődését. Külön figyelmet fordítva a hátrányos helyzetű gyerekekre.

- Fenntartó:

Mivel intézményünk kistérségi együttműködésben üzemel, fenntartónk, a Dél Alföldi Kistérség Többcélú Társulása, bölcsődénk napi kapcsolatban áll velük.

- Önkormányzat:

Mivel bölcsődénk terület alapú ellátást biztosít, ezért szinte napi kapcsolatban vagyunk az Kübekháza Községi Önkormányzattal, ha problémánk adódik, őket is értesítjük, kérjük segítségüket.

- Módszertani Bölcsőde: szakmai tanácskozásokon való részvétel, szorosabb együttműködés kezdeményezése van folyamatban.

- Magyar Bölcsődék Egyesülete: tagsági felvétel iránti kérelem folyamatban.
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai: A jelzőrendszer tagjaként meghívást kap intézményünk is a jelzőrendszeri megbeszélésekre, szoros a kapcsolatunk a családsegítő szakemberekkel.

Az ellátás igénybevételének módja

A bölcsődei felvétel jelentkezés útján történik a bölcsőde vezetőjénél. A bölcsődei ellátás igénybevétele önkéntes, de a gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülőn kívül kezdeményezheti a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos, a háziorvos, a szakértői bizottság, a család- és gyermekjóléti szolgálat, az önkormányzat szociális ügyintézője és a gyámhatóság is. A szülő hozzájárulása azonban ezekben az esetekben is szükséges az ellátás igénybevételéhez. A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

Az intézményi ellátás határozatlan időtartamú.

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tart.

A bölcsődei ellátás megszűnése:

- a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. évét betöltötte.
- orvosi igazolás alapján testi vagy szellemi fejlettségi szintje még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében,
- meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható,
- megszűnik az ellátás abban az esetben, ha a szülő nem kívánja gyermeke számára a szolgáltatást igénybe venni,
- a házirend ismételt súlyos megsértése.

A fejlődés jellemzői bölcsődéskor végére

A gyermekek többsége az érés, fejlődés, a családi nevelés és a bölcsődei nevelés eredményeként a bölcsődés kor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

Az óvoda érettség jellemzői:

- főtevékenysége a játék, aktív, tevékeny, szereti, amit csinál
- képes kötődni, érzi, hogy szeretik, a közösséghez tartozik, családjának, társainak örül, a felnőtt-gyerek kapcsolaton túl, a gyerek-gyerek kapcsolatokban is biztonságban, jól érzi magát, szívesen játszik társaival.
- kialakult én-tudata, én-képe pozitív,
- nyitott, érdeklődő, kíváncsi, örömmel vesz részt új tevékenységekben,
- több területen önálló, élvezi önállóságát, a gyakorlást, kisebb segítséget igényel,
- jól tájékozódik a környezetében, ismeri napirend eseményeit, a szokásokat. elfogadja a csoportban kialakított szabályokat, alkalmazkodás nem jelent számára megterhelést,
- tudomásul veszi, hogy nem teheti mindig azt, amit akar,
- képes a konfliktusokat, negatív érzéseket önállóan, vagy felnőtt segítségével feldolgozni,
- mozgása összerendezett, változatos mozgásformákat használ. Érzékeli teste térbe való elhelyezkedését, mozdulatai hatásait.
- képes kifejezni magát, szabadon megnyílik különböző területeken. Szavakkal fejezi ki szükségleteit.
- elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot a felnőttekkel és a gyerekekkel,
- szobatiszta, legtöbbször „ágytiszta”. Büszke arra, hogy nem használ pelenkát,
- együttműködik a felnőttekkel, szívesen segít, kisebb feladatokat teljesít. A gyermekek egészséges fejlődés esetén is jelentős egyéni különbségeket mutatnak,
- az intézmények a család, bölcsőde és óvoda együttműködése fontos a gyermek zavartalan fejlődése és az óvodai adaptáció érdekében.

A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek bölcsődei nevelése, gondozása

Sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek felvétele: A bölcsődei ellátásba kerülő gyermekek sajátos nevelési igényét a Szakértői Bizottság szakértői véleménye állapítja meg.

A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek elhelyezése: Egészséges gyermekekkel közös csoportban (teljes integráció)

A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek ellátása: Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (figyelem, magatartásszabályozási zavar) küzd. Amennyiben a bölcsőde SNI-s gyermek napközbeni ellátását biztosítja, együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását, vagy a fejlesztő nevelését ellátó területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

A bölcsődében ellátott SNI-s gyermekek nevelését- gondozását végző kisgyermeknevelők munkáját megbízott gyógypedagógus segíti, aki szükség szerint konzultál a korai fejlesztést végző szakemberekkel. A sajátos nevelési igényű kisgyermek lehetőségei a világ megismerésében igen korlátozottak. A szűkebb élettér következtében ezek a gyermekek másodlagosan értelmileg is elmaradhatnak társaiktól, elszigetelődhetnek a gyermekközösségtől. Ezért nagyon fontos már a csecsemőkorban felderíteni azokat a sokszor alig szembetűnő rendellenességeket, viselkedési formákat, mozgásszervi elváltozásokat, beszédfejlődés zavarait, mivel azok később történő észlelése nehezen bebozható, vagy esetleg behozhatatlan hátrányt jelentenek a gyermek életében, és késleltetik az adekvát terápia megkezdését is.

A prevenciót nagyon fontosnak tartjuk, általa lehetőség nyílik még súlyosabb testi és pszichés elváltozások megelőzésére, elkerülésére.

A sajátos nevelési igényű gyermekek teljes integrációja a közösség jótékony hatása által a gyermekeknek a társadalomba való beilleszkedését is könnyebbé teszi, az egészséges gyermekeket pedig hozzásegíti egy humánusabb, „másságot” toleráló pozitív személyiség kialakulásához.

Az SNI-s kisgyermekek bölcsődei nevelése, gondozása lehetővé teszi, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve segítsük a gyermek optimális fejlődését, biztosítsuk a szülőkkel való együttműködést. A szülők lehetőséget kapnak arra, hogy figyelemmel kísérhessék gyermekük bölcsődei fejlődését, választ kaphassanak kérdéseikre. A kisgyermeknevelő a sajátos nevelési igényű gyermekkel való foglalkozás során módszerében figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direktbben kell részt vennie, mint az egészséges gyermekeknél.

A SNI-s gyermek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán. Teljes integrációban a nevelési - gondozási

folyamatokba épített játékos foglalkozás és az ép társakkal való együttlét biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermek harmonikus fejlődését.

A gyógypedagógus az integrált formában ellátott gyermekek esetében is figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését

Továbbképzési törekvés

Továbbképzések biztosítása: A mai szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képzik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják.

A 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételét, a 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg. Ezen rendeletek értelmében, a nyilvántartásba vett, szakképzett dolgozóknak egy továbbképzési időszak alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 kreditpontot kell megszerezniük a továbbképzési időszak tartama alatt, mely 4 év. Ez történhet akkreditációs képzésen való részvétellel vagy magasabb szintű szakképzettség megszerzésével is. A képzések témaköreiket tekintve lehetnek kötelező, munkakörhöz kötött és választható továbbképzések. 2016. január 1-jétől kiterjesztésre került a pedagógus életpálya modell, azokra a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett BA felsőfokú végzettséggel rendelkeznek. 2018. január 1-től a vezetői megbízással rendelkező kisgyermeknevelők, a szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet alapján vezetőképzés keretében a vezetői megbízás kezdetétől számított egy éven belül alapoó képzés teljesítésére, továbbá az alapoó képzés teljesítésének időpontjától számított két éven belül, majd ezt követően kétevenként megújító képzés teljesítésére kötelesek. A vezetőképzés kétszintű, egy alap vezetőképzésből és a mester vezetőképzésből áll. Az alap, illetve a mester vezetőképzés alapoó és megújító képzési szakaszokból áll. A bölcsődei dajka munkakörre vonatkozóan, a 20/2017. (IX. 18.) EMMI rendelete a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeit határozza meg. A továbbképzésekről minden évben terv készül.

Domaszéki Minimanó Bölcsőde

DÉL-ALFÖLDI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA ÓVODAI, BÖLCSŐDEI ÉS MINI BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAM	OM azonosító: 202002
Jóváhagyta: <i>Maróti Zsuzsanna</i> 	Egységes szerkezet 2025.08.31.
Egyetértését kinyilvánítja a Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása Társulási Tanácsa a Polgármesterek Tanácsa a 35/2025. (V.27.) PT. sz. határozattal: <i>[Signature]</i> Fenntartó minőségű neveben 	
Tk. szám: PAKT/168-3/2025 Hatályos: 2025. augusztus 31. napjától	

SZAKMAI PROGRAM

Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása
Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi

Domaszéki Minivanó Bölcsőde

Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek,

Megtanulnak türelmesnek lenni.

Ha a gyerekek bátorítva élnek,

Megtanulnak bízni.

Ha a gyerekek dicsérve élnek,

Megtanulják megbecsülve érezni magukat

Ha a gyerekek méltányosságban élnek,

Megtanulják az igazságosságot

Ha a gyerekek biztonságban érzik magukat,

Megtanulnak hittel élni

Ha a gyerekek megerősítve élnek,

Megtanulják szeretni magukat,/és másokat./

Dorothy Low Hoite

Tartalomjegyzék

1. Az intézmény bemutatása	183
2. A bölcsődei ellátás törvényi háttere	183
3. A bölcsődei ellátás szükségessége, ellátandó célcsoport és ellátandó terület	184
3.1. A bölcsődei ellátás célja	184
3.2. A bölcsődei ellátási területe	185
4. Domaszék község bemutatása	185
5. A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei	185
5.1. Küldetésnyilatkozat	186
5.2. A bölcsődei személyi és tárgyi feltételei	188
5.3. A bölcsődei gondozás – nevelés célja	191
5.4. A bölcsődei nevelés alapelvei	191
6. A bölcsődei működésének jellemzői	193
7. Az ellátás igénybevétele módja	194
8. A szülők és gyermekek jogai és kötelezettségei	196
9. Az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok, alapelvek	197
10. Az Érdekképviseleti Fórum működése	199
11. Gyermekélelmezés a bölcsődében	200
12. A szolgáltatás térítési díja	201
13. A feladatellátás szakmai tartalma, a bölcsődei gondozási-nevelési feladatai	202
14. A bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzetei	204
15. Intézményekkel való együttműködés	209
16. Programjaink, saját rendezvényeink	210
17. Kapcsolattartás a szülőkkel	212
18. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás	214
19. Kötelezően vezetendő dokumentáció	215
20. A fejlődés jellemzői bölcsődéskor végére	216
21. A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek bölcsődei nevelése, gondozása	217
22. Kötelező továbbképzések biztosítása	218
23. Összegzés	219
Mellékletek	220

1. Az intézmény bemutatása

Az intézmény neve: DAKTT Óvodái, Bölcsődői és Mini Bölcsődői Domaszéki Minimális Bölcsőde

A bölcsőde címe: 6781 Domaszék, Ady Endre u. 14.

Telefonszáma: 70/376-5140

A bölcsőde vezetője: Maczka-Németh Orsolya

Fogadóóra: minden péntek héten hétfőn 13-16 óráig.

A bölcsőde férőhelyszáma: 34

Csoportok száma: 3

Nyitva tartás: 6.30 és 17.00 között

Ellátási terület: Csongrád-Csanád Vármegye területe

Fenntartó neve, székhelye, elérhetősége: Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása
6772 Deszk, Tempfli tér 7.

2. A bölcsődői ellátás törvényi háttere

*1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról

*15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

*369/2013. (X.24.) Kormányrendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről

*1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról

*257/2000. (XII.26.) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról

*329/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet a szociális gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról

*328/2011-es (XII. 29) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és szakellátások térítési díjáról és igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról.

*8/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról

*9/2000. (VII.4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról

*15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

*2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

*401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

- 1993. évi III. törvény A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

- 18/1998. (VI.3.) NM rendelet a fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről

- 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságosságáról

-38/2011. (X. 5.) NGM rendelet a gyermekjátékok biztonságáról

- 37 / 2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról

-415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről

*Bölcsődei nevelés-gondozás országos Alapprogramja 2023

*Magyar Bölcsődék Egyesülete módszertani kiadványai

3.A bölcsődei ellátás szükségessége, ellátandó célcsoport és ellátandó terület

3.1. A bölcsődei ellátás célja

A bölcsődei ellátás célja a településen élő azon családok támogatása, akik valamilyen oknál fogva nem tudják biztosítani a kisgyermekük napközbeni ellátását, melyre az elmúlt évek tapasztalatai alapján egyre nagyobb igény mutatkozik. A bölcsődés korú gyermeket nevelő családoknál gyakran szükségessé válik, hogy az édesanya is visszatérjen a munka világába a családfenntartás érdekében, amelyre ösztönzően hat a GYED Extra ellátás igénybevétele is. Előfordulhat olyan eset is, hogy a gyermek fejlődése során igényli a gyermekközösséget, az

otthonon túli szocializációs színteret és vannak olyanok is, akiknek szociális helyzetük miatt van szükségük a bölcsődei ellátás igénybevételére.

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként, a családban nevelkedő gyermekek (20 hetes kortól 3 éves korig) napközbeni ellátását, szakzerű gondozását és nevelését végző intézmény. A 3. életévét betöltött gyermekek a bölcsődei nevelési - gondozási év végéig maradhatnak bölcsődénkben, illetve a 4. életév betöltését követő augusztus 31-ig, amennyiben nem érett az óvodai nevelésre és az orvosi szakvélemény a bölcsődében maradást indokolja.

3.2. A bölcsőde ellátási területe

2023.09.01. napjától kibővült Csongrád-Csanád vármegye területére, de elsősorban domaszéki lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek ellátását biztosítjuk. Amennyiben a helyi igények kielégítettek, abban az esetben veszünk fel más településről érkező gyermekeket.

4. Domaszék község bemutatása

Domaszék egy hangulatos község Szegedtől mindössze 12 km-re nyugatra fekszik. A község dél-nyugaton Mórahalommal, észak-nyugati irányban Zákányszékkal és Bordánnyal, keleten Szegeddel, délen Rőszkével határos, közúton az 55-ös úton közelíthető meg. A település a kistérség egyik legdinamikusabban fejlődő községe, fejlődését Szegedhez közeli fekvésének köszönheti, a jelentős odavándorlás miatt népessége egyre gyarapszik. Teljes népessége a 2024. január 01-es adatok alapján 4731 fő. A község gazdasága elsősorban a mezőgazdaságra épül, gyümölcs- és zöldségtermesztés biztosítja nagyon sok család megélhetését. A falunak sűrűn lakott, kiterjedt tanyavilága van.

5. A szolgáltatás célja, feladatai, alapelvei

A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre. Az első három év, az első kötődések, a korai szocializáció időszaka, melynek döntő jelentősége van a későbbi személyiség fejlődésében. Ebben az életszakaszban a kisgyermek testileg-lelkileg még erősen függ a felnőttektől. A bölcsődei munkánk, nevelésünk éppen ezért gyermekközpontú, a gyermeki személyiség egészséges fejlődésére és kibontakoztatására törekszük.

5.1. Küldetésnyilatkozat

Bölcsődékép

Bölcsődénk családbarát intézményként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez. Legfőbb célunk, hogy jól és otthonosan érezze magát nálunk gyermek és felnőtt egyaránt. A családra, mint komplex rendszerre tekintünk, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozzuk meg. A kora gyermekkor, mint a további életesélyek, az egész életen át tartó tanulás képességének kibontakozása szempontjából meghatározó időszaknak tekintjük. Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink nyugodt, biztonságot adó nevelői légkörben, játékokon keresztül, játékokba integrált tanulással gazdagodjanak értelmileg, érzelmileg, szociálisan. A játék a legfontosabb tevékenység, ez határozza meg arculatunkat, legfontosabb feladatunk a szabad játék biztosítása.

Kisgyermeknevelő kép

Mindenki csak úgy bánjon és viselkedjen a rá bízott gyermekekkel, ahogyan Ő maga szeretné, hogy a saját gyermekével viselkedjenek. Ezt a szemléletet nagyon fontosnak tartom és úgy gondolom, hogyha valamennyi kisgyermeknevelő így végzi a munkáját a mindennapokban, akkor a gyermekek számára biztosított egy szeretetteljes, elfogadó környezet, mely a szülő számára is megnyugtató, hiszen, ha a legteljesebb odafigyeléssel óvjuk és vigyázunk a ránk bízott gyermekekkel, akkor a szülő is nyugodt, hogy jó helyen és jó emberek között tudhatja legféltettebb kincsét-

A kisgyermek életében az első három évnek meghatározó szerepe van a későbbi személyiségfejlődésében, hiszen ilyenkor a legsérülékenyebb testi, lelki egyaránt. Erősen függ a felnőttektől, ezért a kisgyermeknevelő személyisége meghatározó. A kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség. Képes érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolat kialakítására minden gyermekkel. Jól ismeri a gyermekek életkori sajátosságait, egyéniségét, támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást. Képes a szülőkkel együttműködve elősegíteni a szokások, a viselkedési szabályok elsajátítását. A gyermekek gondozását elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi. Képes folyamatos megújulásra, szakmai fejlődésre. Tudatában van annak, hogy személye és viselkedése mindenkor példa lehet a gyermekek és a szülők számára. Fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó környezetet, melyben a legteljesebb odafigyeléssel óvjuk, és vigyázunk a ránk bízott gyermekekkel.

A bölcsőde gyermekképe

„Nincs az életben nagyobb felelősség és nagyobb megtiszteltetés, mint, hogy felneveljük a következő nemzedéket” (Everett Koop)

A gyermekek számára megteremtett szeretetteljes, biztonságos, családias légkörben minden gyermek saját képességei szerint fejlődhet, megtapasztalhatja az önfeledt, szabad játék örömeit, ezáltal élmény és fantázia világa gazdagodhat, mely képessé teszi őt a későbbi kreatív gondolkodásra. A gyermekek életkori sajátossága a nyitottság, érdeklődés és az önmegvalósításra való törekvés. Természetes fejlődéséhez érő irányításra, elfogadásra és szabadságra van szüksége. Minél több lehetőséget nyújtunk ehhez számára, minél jobban elfogadjuk olyannak, amilyen, annál kevesebb beavatkozásra lesz szüksége a felnőtt részéről. Törekszik a világ megismerésére, felfedez, tevékenykedik, emlékezik, gondolkodik, érez. Minél tudatosabban figyel, gondolkodik, annál kíváncsiabb válik, annál több dolgot akar felismerni, felfedezni. Ebben az életkorban a gyermek fő tevékenysége a játék. A játék útján megtanul tanulni, érdeklődni, próbálkozni, kísérletezni.

Mindezek mellett legfőbb célunk, hogy bölcsődénkben boldog gyermekeket láthassunk nap mint nap, hiszen leginkább ezért dolgozunk.

Pedagógiai hivatásunk

A bölcsődés korú gyermekek számára ebben az időszakban a családi minta a legmeghatározóbb, ezért fontosnak tartjuk a családok és az intézményünk értékrendjének összehangolását, az egymás iránti megbecsülés, a következetességet és feltétel nélküli elfogadást, a gyermeki személyiség tiszteletét. Célunk, hogy a fejlődés elősegítése, az érzelmi és az értelmi intelligencia kibontakoztatása a családokkal együttműködve, a családok nevelési funkcióját pozitív irányba befolyásolva történjen. Így az intézményi és a családi nevelés egymást erősítő folyamata megfelelő alapokat biztosít a gyermekek optimális fejlődéséhez.

Minden napjainkban biztosítjuk a gyermekek számára a nyugodt, szeretetteljes légkört és tudatosan törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására és a hátrányok csökkentésére, valamint a pozitív hatások felerősítésére.

5.2. A bölcsőde személyi és tárgyi feltételei

Személyi feltételek

Bölcsődevezető	1 fő főiskolai diplomával és szakképesítéssel
Kisgyermeknevelő-gondozó	6 fő érettségivel és szakképesítéssel
Dajka dolgozó	3 fő

Tárgyi feltételek

A bölcsőde a település egyik mellékutcájában, jól megközelíthető helyen, csendes, nyugodt környezetben működik. az óvoda mellett közvetlenül helyezkedik el. Könnyen megközelíthető, akadálymentesített épület.

A Domaszéki Minimanó Bölcsőde 34 férőhelyen, három bölcsődei csoportban fogadja a gyermekeket.

Csoportszobák

A bölcsőde összes helyisége megfelel az Európai Unió elvárásainak. A két gondozási egység három csoportszobát foglal magába, melyek berendezése, felszereltsége biztonságos, minden szempontból megfelel a szakmai előírásoknak. Két csoportszoba összenyitható, egy csoportszoba pedig különállóan helyezkedik el az épület másik szárnyában. A gyermekek biztonságos és egészséges környezetben történő nevelése érdekében a feltételek javítása állandó feladat. A csoportban lévő bútorokat igyekszünk minél több, a gyermekek életkorának megfelelő játékkal feltölteni. A mindenkori berendezést a csoportlétszámhoz és a gyermekek fejlettségéhez igazítjuk és a bútorok megfelelő elhelyezésével alakítjuk ki az elkülönített, nyugodt játszóhelyeket. Elegendő helyet biztosítunk a nagymozgásos tevékenységekhez és a csendes játékokhoz egyaránt. A meghitt érzelmi biztonságot nyújtó légkört játszópárnákkal, ülőpárnával, kuckóval és egyéb pihenési lehetőségekkel biztosítjuk. Minden kisgyermek saját helyén ül az asztaloknál és saját ágyneműjében, korszerű, jellel ellátott kényelmes fektető ágyakon tölthetik a pihenőidejüket. A kisgyermeknevelői asztaloktól jól belátható az egész szoba területe. A kisgyermeknevelők a lehetőségeikhez mérten igyekeznek a bölcsődét és a csoportszobákat szebbé, esztétikusabbá, barátságosabbá tenni. Az ünnepi eseményeket és az évszakváltások figyelembevételével készülnek mindig a dekorációk, melyek kellő hangulatot biztosítanak.

Játékkészlet

A játékkészlet összeállításánál figyelembe vesszük az egészségügyi és a pedagógiai szempontokat, a gyermekcsoport összetételét, létszámát. Fontosnak tartjuk, hogy biztonságos környezetben, jó minőségű, korszerű játékokkal, fejlesztőeszközökkel játszhasanak a gyerekek. Biztosítjuk az anyag és a funkció szerinti változatosságot. Funkció szerint csoportosítjuk, gyermekmagasságban helyezzük el a játékokat. Változatos eszközöket kínálunk minden tevékenységformához (manipuláció, konstruálás, utánozás, nagymozgás, szerepjáték, stb.). A csoportokban babakonyhát, fodrászsarkot, boltot rendezünk be. Őrleves, háziilag készített játékokkal, hangszerekkel, bábokkal bővítjük a készletet. Legalább négy különböző építőjáték van a csoportokban, típus szerint csoportosítva, kosarakban elhelyezve. Minden korcsoportban vannak ismeretadó és mesélő képeskönyvek az aktuális évszaknak, ünnepeknek megfelelően. Az alkotótevékenységekhez állandó jelleggel biztosítjuk a firkafalat, a rajzpapírt, a zsírkrétát, a gyurmát. Könnyen formálható házi készítésű só- liszt és főzött gyurmát használunk. A játékokat rendszeresen tisztítjuk, fertőtlenítjük. A készletet folyamatosan bővítjük, fejlesztjük lehetőségeinkhez mérten.

Öltözők:

Barátságos környezet fogadja az öltözőbe belépőket. Minden gyermeknek jellel ellátott szekrényt biztosítunk ruhák és egyéb személyes tárgyak, eszközök tárolására. Az utcai és váltó cipőket külön helyen tároljuk. A pelenkázáshoz pelenkázó asztal, a velköztetéshez pad áll a szülők rendelkezésére. A faliújságokon helyezzük el a neveléssel, gondozással kapcsolatos aktuális tájékoztatókat és egyéb információkat, valamint a gyermekek munkáit.

A folyosón kerül elhelyezésre a bölcsőde szakmai programja, a házirend, a bölcsőde elérhetőségének adatai, a heti étrend is.

Mosdók:

A gondozáshoz használt terület biztonságosan megközelíthető. Célszerű, megfelelően elhelyezett eszközök (pelenkázó, zuhany tálca, kisszék, törülköző-, és fésűtartó, tükrök, szennyeztartó, lemosó tárolók, ápolási szerek stb.) segítik a gondozás folyamatosságát. A gyermekvéde és a mosdó elérhetőségét szükség esetén dohogóval is biztosítjuk. A gyermekmértékű eszközök lehetőséget adnak az önálló tevékenységhez, a helyes szokások elsajátításához.

Orvosi szoba:

Külön orvosi és elkülönítő szoba áll rendelkezésünkre. Zárt szekrényben tároljuk az elsősegély dobozt és kötszereket, valamint a település gyermekorvosa által javasolt házipatikában tartott gyógyszereket.

Terasz.

Alkalmas levegőzésre, játékra, esetenkénti pihenésre. Lehetőségünk nyílt kerti piknik asztalok beszerzésére, így a jó idő beköszöntével a délelőtti étkezések is a teraszon zajlanak.

Kapuk, ajtók, zárok, szegletek, sarkok, lépcsők:

Biztonságosak, veszélyeik megfelelően védettek.

Személyzeti rész:

Öltöző, tusolóval, és mosdóval, illetve egy felszerelt étkező került kialakításra az épületben a dolgozók számára.

Főzőkonyha:

Bölcsődénkben főzőkonyha van, a konyhát a Domatisz Kft. szerződés alapján üzemelteti. Az étrendet az ételmezésvezető állítja össze és a bölcsőde szakácsa az ő iránymutatása alapján készíti el a gyermekek ebédjét. Főző, tálaló edényzetünk és eszköztárunk, valamint egyéb konyhai felszerelésünk megfelelő. A bölcsődei étkeztetésben érvényes nyersanyag-, energia- és tápanyagtartalom normáit az 1/2000.(I.7) SzCsM rendelet 5.sz. melléklete határozza meg. Kiemelten fontosnak tartjuk a jó minőségű gyermekétkeztetést. Az ételmezésvezető a hatályos jogszabályok mellett rendszeresen figyelembe veszi az étrend összeállításakor a gyermekek igényeit és a kisgyermeknevelők javaslatait.

Udvar:

A gondozási egységelhez terrasszal kapcsolódó játszóudvar megfelelő a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. Alapvető felszereltségű, fűves és szilárdabb részek is vannak, ámyékos, félámyékos és napsütötte területek is fellelhetők udvarunkon. Változatos mozgáslehetőségeket biztosítunk minden évszakban a rögzített és mobil játékokkal (mászóka, babaház, rugós hinta, játékvonat, labdák, motorok, dőmperek stb.), és a szahválnak megfelelő homokozókkal, melyből 3 db áll a gyermekek rendelkezésére. Az udvarról közvetlenül megközelíthető mosdóval ellátott gyermek wc segíti a gyermekek gondozását. 2024. tavaszán új telepített játékokat kapott bölcsődénk, így egy csúszdás mászóka várral, kis vonattal, rugós hintával és új kisházzal gazdagodott játékkészletünk.

5.3.A bölcsődei gondozás – nevelés célja

A cél egy olyan szeretetteljes, biztonságot nyújtó bölcsődei környezet megteremtése, ahol a szakszerű gondozás – nevelés családirias, derűs, nyugodt légkörben zajlik, biztosítva ezáltal a gyermek fejlődéséhez szükséges feltételeket. A bölcsőde egészségügyi, egészségnevelési, nevelési, szociális és családszolgáltató funkciókat tölt be. Legfontosabb cél a gyermekek számára kialakítani azt a napirendet, amely a saját kisgyermeknevelő rendszerrel együtt biztonságot, nyugalmat ad. A kisgyermeknevelők feladata a gyermek elismerő, támogató ösztönzése, melynek eszköze egyrészt a nevelők saját személyisége, másrészt munkájuk mozgatórugója a szeretet és az empátia. Az életkorának megfelelő napi életritmus kialakítása az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele, ezért a jól szervezett, folyamatos napirend központi kérdés.

5.4.A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

A koragyermekkori intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkori intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosság a bölcsődei nevelés minden területét érinti, bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermekek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiai szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

A gyermeki kompetenciaképzetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömeit, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

6. A bölcsőde működésének jellemzői

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó határozza meg, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek munkakezdését és befejezését. A nyitvatartási idő napi 10,5 óra, azaz 06.30-tól 17 óráig tart nyitva bölcsődénk.

A bölcsőde a gondozási-nevelési év során az alábbiak szerint tart zárva:

- tavaszi bezárás alkalmával 2 munkanapot

-minden év április 21-én, illetve a hozzá legközelebb eső munkanapon a Bölcsődék Napja alkalmával. Ezen a napon nélküli munkanap keretében a munkatársak szakmai fejlődését támogató programot szervezünk

-nyári bezárás a fenntartó által meghatározva általában 2 hétig, a helyi óvodával azonos időszakban

-őzi bezárás

- téli bezárás alkalmával a karácsonyi időszakot megelőző munkanap és az újév közötti időszakban.

Előzetes igényfelmérés alapján figyeletet biztosítunk. A bölcsőde szüneteiről minden évben a fenntartó dönt, azok időpontjáról minden év február 15-ig szükséges a szülőket tájékoztatni.

7. Az ellátás igénybevételének módja

A bölcsődébe felvehető: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: gyermekvédelmi törvény vagy Gyvt.) 41. § (1) .. *A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozási segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása mellett munkavégzést is -, munkaerőpiaci részvételi elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az ámeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.*

(2) Az (1) bekezdés szerinti egyéb ok miatt a gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani.

a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,

b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,

c) akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

(3) A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

a) a bölcsődei ellátás,

b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és

c) az alternatív napközbeni ellátás."

A továbbiakban a gyermekvédelmi törvény 42/A. §-a értelmében a bölcsődei felvételnél előnyben kell részesíteni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket. A gyermekvédelmi törvény 68. § (3) bekezdés a) pontja alapján a települési önkormányzat jegyzője kötelezheti a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő kérheti, egyéb esetekben a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a védőnő,
- a háziorvos, házi gyermekorvos,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság,
- a szociális illetve családgondozó,
- a gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló rendelet értelmében bölcsődébe a gyermek 20 hetes korától 3 éves korának betöltéséig, illetve annak az évnek december 31. napjáig vehető fel, amelyben a gyermek a 3. életévét betölti. Fogyatékkal élő gyermek az 5. életév betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-ig vehető fel, amelyben a gyermek az 5. életévét betölti.

A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A felvételi kérelmek benyújtására folyamatosan van lehetőség az év folyamán.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel az ellátás feltételeiről. A megállapodás a következő kötelező elemeket tartalmazza:

- gyermek és a szülők (törvényes képviselő) személyazonosító adatai,
- az ellátás kezdetét, időtartalmát (határozott, vagy határozatlan megjelöléssel),
- a gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalmát, módját,
- a személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályokat,
- az ellátás megszűnésének módját,
- a felek jogait, kötelezéseit.

Szükséges dokumentumok a beiratkozáshoz:

- a gyermek anyakönyvi kivonata,
- a gyermek társadalombiztosítási igazolványa,
- a gyermek lakcím kártyája,

A gyermek bölcsődei felvételének gyakorlata intézményünkben:

- védelembe vett gyermekek felvétele kötelező,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek,
- akinek szülője, vagy törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,
- akinél egészségügyi vagy szociális indok áll fenn,
- egyéb okok miatt felvételt kért gyermek felvétele.

A gyermekek felvételéről a bölcsőde intézményvezetője dönt.

A bölcsődei ellátás megszűnése

- a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. évét betöltötte,
- orvosi igazolás alapján testi vagy szellemi fejlettségi szintje még nem éri el az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében,
- meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható,
- megszűnik az ellátás abban az esetben, ha a szülő nem kívánja gyermeke számára a szolgáltatást igénybe venni, vagy másik bölcsődébe szeretné beíratni,
- a házirend ismételt súlyos megsértése esetén.

8.A szülők és gyermekek jogai és kötelezettségei

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Tevékenységét a vonatkozó gyermeki és szülői jogok és kötelezettségek figyelembevételével végzi.

A szülő joga, hogy

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését-gondozását bízta,
- megismerhesse a gyermekcsoportok életét,
- megismerje a nevelési-gondozási elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől,

- a bölcsőde működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot,
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- a fizetendő térítési díjat időben rendezze,
- az intézmény házirendjét betartsa.

A gyermek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban-nevelésben részesüljön.

A bölcsődelátogatás, a családlátogatás, a szülővel történő fokozatos beszoktatás és a napi találkozások során a szülők megismerik a bölcsődei nevelés elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelő pedig a szülő segítségével megismeri a gyermek egyéni szokásait. Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítik az együttnevelés megvalósulását.

9. Az ellátottak és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok, alapelvek

A bölcsődei ellátás tekintetében nem beszélhetünk a három éven aluli gyermek önrendelkezéséről, tehát a szülőket tekintjük a szolgáltatás igénybe vevőinek, azaz rájuk vonatkozóan határozzuk meg a szolgáltatás alapelveit.

Önrendelkezés

A bölcsődés gyermek szülei gondozási –nevelési szokásait a bölcsőde maximálisan figyelembe veszi, amennyiben ezek nem ellentétesek a gyermek legjobb érdekével.

Részvétel

A bölcsődés gyermek szülei vegyenek részt a bölcsőde által szervezett rendezvényeken, a szülőcsoportban, vegye figyelembe a bölcsőde a nyitvatartás, illetve a speciális szolgáltatások kialakításánál a szülők munkarendjét és a gyermekek és szüleik szükségleteit.

Érdekérvényesítési esélyek növelése

A szülők családi kompetenciájának erősítése, nevelési szokásaik támogatása révén tudja a bölcsődei ellátás eleget tenni ennek az alapelvnek.

Eredményesség

Amernyiben a szülő és a gyermek elégedett a szolgáltatással, annak során megvalósul a szülő munkacsoport-piaci reintegrációjának és a gyermek szocializációjának támogatása, akkor eleget tesz az eredményesség alapelvének a szolgáltatás.

A szolgáltatás alapelvei

- Széleskörű együttműködés (ágazati, szakmai, intézményi és személyi szinten megvalósuló összefogás) a gyermek védelme, egészsége érdekében,
- Kompetencia határokon átnyúló felelősségvállalás a gyermek megsegítése érdekében

A segítő munka alapelvei

- A másik ember tisztelete. Mindenki, mint ember egyedi, egyszeri és különleges, tiszteletet érdemel.
- A másik ember, a szülő feltétel nélküli elfogadása
 - Pozitív odafordulás, valódi érdeklődés a másik iránt
 - Non-direktivitás. A kisgyermeknevelő hagyja megnyilatkozni a szülőket, negatív, bíráló / címkéző módon nem értékeli a szülőket, nem türelmetlen, nem hávoson távolságtartó.
 - Feltétel nélküliség: a kisgyermeknevelő elfogadja a másik embert /szülőt. Ez nem helyesítése pl. szülő nem túl jó megoldásának, viselkedésének. Az elfogadás annak megértése (és nem helyesítése), hogy a szülő, abban a helyzetben, azt tudta tenni.
- A másik támogatása, segítése: alapvetően saját belső erőinek megerősítése, a közös munka eredményeként való fejlődése által.
- A másik ember empátias megértése és annak visszatükrözése.
- Tudatos törekvés a kisgyermeknevelő részéről az előítéletesség ellen, hogy kialakuljon a szülőkkel egy őszinte, bizalmi munkakapcsolat a kisgyermek érdekében.

A legkisebb beavatkozás elve:

A gyermekvédelem minden szintjén, úgy az alap-, mint a szakellátásban (a gyermek érdekének való megfelelés mellett) mindenkor úgy kell tanácsot adni, segítséget nyújtani, ellátást biztosítani, hogy az csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit a család helyett, illetve ellenében. Mind a gyermek, mind szülei számára a maximális véleményalkotási, döntési lehetőséget kell biztosítani.

10. Az Érdekképviselői Fórum működése

A bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmére Érdekképviselői Fórumot kell létrehozni. Az Érdekképviselői Fórum célja a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek és szülei, ill. törvényes képviselőjük érdekvédelmének szolgálata. Az Érdekképviselői Fórum feladatai:

- Figyelemmel kíséri és véleményezi a bölcsőde gondozási-nevelési programját, véleményezési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál
- A bölcsőde dolgozóival közösen rendezi a család – bölcsőde együttműködését szolgáló rendezvényeket.
- 15 napon belül köteles kivizsgálni a gyermekekkel és hozzátartozóikkal kapcsolatos hozzá érkezett sérelmeket, panaszokat, mely vizsgálat eredményéről írásban értesíti a panasztevőt, válaszolva a megoldási módot is. (A szülőnek, ha e fórumon nem történik meg panaszának kivizsgálása, illetve nem elégedett az eredménnyel – joga van az intézmény fenntartójához fordulni.)
- dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben,
- intézkedéseket kezdeményezhet a Fenntartónál, az intézmény szakmai ellenőrzését ellátó megyei gyámhivatalnál, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- véleményt nyilváníthat az intézmény vezetőjénél a gyermeket érintő ügyekben,
- javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról,
- véleményezési jogot gyakorol az intézmény házirendjének jóváhagyása tekintetében.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek panasszal élhetnek a fórumnál:

- az intézményi ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme, valamint
- az intézmény dolgozóinak kötelezettségszegése esetén.

A fórum tagjai:

- az ellátásban résztvevő gyermekek szülei vagy más törvényes képviselő közül 2 fő
- az intézmény dolgozói közül 1 fő
- fenntartó képviselőjében 1 fő

A működés részletes szabályait az Érdekképviseleti Fórum Szakmai Szabályzata tartalmazza.

Gyermekjogi képviselő

Vetési Csilla

e-mail cím: csilla.vetesi@jib.bm.gov.hu

Telefonszám: +36 20 489 9626

11. Gyermekélelmezés a bölcsődében

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe a táplálkozás.

A táplálkozásnak, étkezésnek nemcsak a gyermek testi fejlődésében van szerepe, hanem az érzelmi élet (csecsemőtáplálás), az értelmi és szociális fejlődésében is. Az önállósodás, a szokások helyes kialakításának fontos területe.

Az étkeztetés során a korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálkozási elveket és normatívákat vesszük figyelembe úgy, hogy a táplálék:

- mennyiségileg elegendő,
- minőségileg helyes összetételű,
- higiénés követelményeknek megfelelő,
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített,
- élvezhető legyen,
- lehetőséget adjon új ételek, receptek kipróbálására, mely alkalmazkodik a gyermek egészséges életmódra neveléséhez.

Intézményünkben a korszerű táplálkozás tárgyi, személyi feltételei adottak.

Az étrend tervezésekor figyelembe vesszük, hogy a kisgyermek bölcsődei ételmezésében, napi négyszeri étkezés esetén (reggeli-tízórai-cbéd-uzsonna) az ajánlott nap energia- és tápanyagtartalom 75%-át biztosítsuk. Az étrendünk változatos, mindig időnyszerű, ízében összehangolt, valamint mindig szem előtt tartjuk, hogy az önálló étkezésre való nevelés szempontjából is megfelelő legyen. Bölcsődénk főzőkonyhával rendelkezik, a modern táplálkozástudományi elvek szem előtt tartásával, szigorúan ellenőrzött minőségi követelményeknek (HACCP) megfelelően, Garantált minőségű ételeket állít elő naponta,

minőségi alapanyagok felhasználásával, modern konyhatechnológiai eljárások alkalmazásával, a szigorú konyhatechnológiai előírásokat betartva.

Étlapunkat a bölcsőde élmezőnyvezetője állítja össze a 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet korosztályra vonatkozó étkezési- és nyersanyagnormáinak figyelembevételével.

Az étkezés jól szervezett, a kisgyermeknevelő nyugodt, kellemes hangulatot biztosít, kellő időt az étel elfogyasztásához, figyelembe veszi a gyermek egyéni szokásait, irányítja azt.

Törekszünk a gyermekeknél az étkezési kedv fenntartására. A korszerű gyermekétkeztetés elveinek és gyakorlatának változásait figyelemmel kell kísérni, és fel kell használni a bölcsődei étkeztetésben.

A csecsemőtáplálás

Az előírások, a higiénia maximális betartásával, különös gondossággal kell, hogy történjenek. A csecsemő edényeinek tárolása, mosogatása, fokozott odafigyelést igényel. Az étkeztetés közegészségügyi szabályai rendelkeznek a bölcsőde helyiségének megfelelőségéről, a tállalásról, a mosogatósról, a személyzetre vonatkozó előírásokról.

12.A szolgáltatás térítési díja

A bölcsődei ellátásért a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint az intézmény fenntartójának döntése alapján intézményi térítési díjat kell fizetni. Az intézményi térítési díj a fenntartó döntése és a jogszabályi előírásoknak megfelelően külön kerül megállapításra az étkezés, és a gondozás vonatkozásában.

A Domaszéki Minimax Bölcsődében a gondozás térítésmentes valamennyi család számára. Ingyenes étkezésben részesítjük azokat a családokat:

- amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékcal csökkentett összegének 130%-át,
- ahol tartós beteg, vagy súlyosan fogyatékos gyermeket nevelnek,
- ahol három, vagy több gyermeket nevelnek.

Az igénybe nem vett étkezésre befizetett díjat túlfizetésként jóváírjuk a következő hónapban, vagy az ellátás megszűnésakor visszautaljuk a befizető részére.

13.A feladatellátás szakmai tartalma, a bölcsőde gondozási-nevelési feladatai

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalom alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermekek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szak tudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A betegség gyanúját a bölcsődei kisgyermeknevelő jelzi a szülőnek, aki gondoskodik arról, hogy minél hamarabb hazavigye a gyermekét. A bölcsődében minden esetben ún. sürgősségi ellátás (lázcsillapítás, elsőleges sebelfátás... stb.) történik, a betegség kezelése a család orvosának feladata. Lezajlott betegség után a szülő köteles orvosi igazolást hozni a bölcsődébe, melyet a kisgyermeknevelő a bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslapon dokumentál, és a bölcsőde orvosa számára megőrizz.

A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkoruk megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására.

Gyógyszeradás, elsősegély

Láz, hurutos, antibiotikummal kezelt beteg gyerek nem jöhet bölcsődébe. Egyes nem fertőző/allergia, anyagesere, vese - húgyúti, epilepszia stb. / betegségben szenvedő gyermeknek, ha szükséges a háziorvosa által előírt gyógyszerét beadják a bölcsődében.

Sürgős esetben láz-és fájdalomcsillapítót kap a gyermek. A szülőnek írásban kell nyilatkoznia a gyógyszerzedéssel kapcsolatos valamennyi kérdésben/ milyen gyógyszert kaphat a gyerek, milyen gyógyszerre érzékeny stb / . A kisgyermeknevelőnek ugyancsak írásban

kell jeleznie azt, hogy milyen gyógyszert kapott a gyermek. A bölcsődében van elsősegély doboz, mely a kisgyermeknevelők számára hozzáférhető helyen, a gyermekek elől elzártan van tárolva. A település gyermekorvosa állítja össze a bölcsőde gyógyszerkészletét. Ha a gyermek saját gyógyszert hoz a bölcsődébe, akkor azt fel kell címkézni. A címke tartalmazza a gyermek nevét, főbb utasításokat (milyen esetben adható) és a gyógyszer lejárati idejét.

Prevenció

Naponta fogyasztanak nyers zöldséget vagy gyümölcsöt a gyermekek, ezzel támogatva immunrendszerüket. Gyümölcsnapok vannak a csoportokon belül, amikor a gyermekek a kisgyermeknevelőkkel együtt készítik elő fogyasztásra a gyümölcsöket.

Új együttműködés eredményeként a település fogorvosa bizonyos időközönként játékos bemutatót tart a fogmosásról és egyszerűbb szűrővizsgálatot végez annak, akinek a szülője igényt tart erre. Szinte mindenki kérte ezt megelőzően a vizsgálatot, nagyon örültek a szülők ennek a lehetőségnek. Akinek szükséges volt további kezelés, annak ajánlást tett a szakorvos a további teendőket illetően.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttléti helyzetek az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Türekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és

helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

Higiénés szabályok betartása, takarítás

A főétkezések előtti kézmosás fontosságának hangsúlyozása nagyon fontos feladat, ahogyan a papír zsebkendő és papírszalvéta helyes használatának megtanulása is. A csoportszobák gyakori szellőztetése is kiemelten fontos, valamint kéthetente, ill. szükség esetén, soron kívül játékosítás, fertőtlenítés. A takarítást úgy szervezzük, hogy az a gyermekeket ne zavarja. Csak azokat a helyiségeket lehet nyitvatartási idő alatt takarítani, ahol gyermekek nem tartózkodnak.

14. A bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzetei

A bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás igényének és kompetencia érzésének erősítése.

Tanulás

A bölcsődében a kisgyermek tevékenységei során, tevékenységbe ágyazotian szerzi ismereteit, tapasztalatait az őt körülvevő világról. A tanulás alapja a személyes kíváncsiság, érdeklődés. Az azonos időben zajló tanulási folyamatok intenzitása különböző. A fejlődés, a tanulás folyamatos, időkorlátok nélküli, egyéni ütemnek megfelelő. A gyermekek közötti érdeklődés, tanulási stratégia, tanulási típus tekintetében megmutatkozó különbségek léte természetes. A tanulási folyamatban vannak megtorpanások, stagnálások, sőt visszaesések is. A teljesítmény elváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye, ugyanis nem a fejlettebb szint gyors elérése a cél, hanem az, hogy minden gyermek örömteli tevékenységének során jusson előbbre. Az önálló gondolkodás, a véleményalkotás és a döntésképeség kibontakozásának segítése a tanulás fontos célja. A sikert dicsérettel jutalmazzuk. A tanulás az érzékszerveken át szerzett információkból kiindulva a feltételes reflexláncok sokaságán keresztül valósul meg. A tanulásban sok-sok gyakorlásun keresztül érhemek el a gyerekek sikereket.

A kisgyermekkor tanulás színterei: a természetes élethelyzetek a gondozás és a játék a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció

A tanulás formái: utánzás • spontán játékos tapasztalatszerzés • a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. A játék a tanulás fő színtere. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzetétől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása. Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelnek a játékban. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl.: hempergő, elkerített szobasarok. A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint a szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is szükségesek nagymozgásos játékok. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget. A szabad mozgástevékenység lehetőségének biztosításával célunk a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése. A feltételek biztosításának szempontjai, hogy a csoportszobákban is legyenek - a lehetőségekhez képest - mozgásra inspiráló eszközök. Változatos eszközökkel és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tesszük lehetővé, hogy a mindennapi mozgás örömet jelentsen a gyermekek számára.

Domaszéki Bölcsődénkben mindhárom csoportban van most már csepphinta, mely mellett, hogy a gyerekek kedvence, kiváló mozgásfejlesztő eszköz is. Elősegíti az idegrendszer megfelelő fejlődését, fejleszti az egyensúlyérzéklet, téri tájékozódást, koncentrációs készséget.

A világ megismerésének egyik fontos eszköze az érzékszervekkel való észlelés is, melyhez nagy segítségül szolgálnak a házilag készített szenzomotoros fejlődést szolgáló eszközök, melyből egy kis pálya szokott épülni. Ennek segítségével a gyermekek felfedezhetik a különböző felületeket és anyagokat, melyet nagy kíváncsisággal és élvezettel tesznek. Szenzomotoros fejlesztés során mozgásokon és ingereken keresztül serkentik az idegrendszeri működést.

Mondóka, ének, zene

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, hangulati állapotához igazodó ének, mondóka felkeltik érdeklődését, formálják esztétikai ízlését, emellett pozitív érzelmeket keltenek, érzelmi biztonságot nyújthatnak. A dal, zene kifejezi örömlünket, bánatunkat. A zene, az ének színesebbé teszi a bölcsődében töltött időt. Feladatunk felkelteni a gyermek zene iránti érdeklődését, a zenei anyagokat igyekszünk az életkoruknak megfelelően válogatni. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömlélményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. A zene belső lüktetése, az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Hangszerekkel (dob, csörgő, xilofon) igyekszünk érdekesebbé tenni a lüktetéseket, ritmusok világát. Nem telik el nap, hogy a kisgyermeknevelő bizonyos spontán helyzetekben ne énekelgessen és mondókázzon a gyerekeknek. Mindig keresi az alkalmat, amikor dalolgatni, verselgetni lehet. Fontos, hogy ezt ne feladatként élje meg a kisgyermeknevelő, hanem a dal mindig „szívből jövő”, érzelemmel telített legyen. Így válik a gyerekek számára is igényné a zene iránti vágy, és gyakorta fogjuk majd hallani, hogy játék közben dúdolgatnak, ritmizálnak.

Bölcsődénk egyik kiemelt szakmai célja a gyermekek ének-zenei nevelésének hangsúlyozása. A 2025-ös évben egy pályázati lehetőségnek köszönhetően Zenébölcsis foglalkozás valósul meg bölcsődénkben, melyet a gyerekek minden alkalommal nagyon várnak. Megismerhetnek különböző hangszereket, amelyek a bölcsőde alapkészletében nem szerepelnek. Új dalokkal is megismerkedhetünk, még a kisgyermeknevelők is sok új dalt tanulhatnak a foglalkozást tartó szakembertől.

A kisgyermeknevelők egy részének lehetősége volt részt venni már Zenei nevelés a bölcsődében című tanfolyamon, valamint Kerekítő bábos tanúsítványt adó tanfolyamot is elvégezni, melyet nap, mint nap tudnak kamatoztatni a gyermekek körében.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére. A bölcsődében az irodalmi és a népi műveknek egyaránt helye van. Sokféle helyzethez kapcsolódhat, alakulását a gyermek pillanatnyi állapota, igényei befolyásolják. Az irodalmi alkotások kiválasztásában fontos feladatunk, hogy az anyagot a gyermekek életkori sajátosságaihoz, nyelvi fejlettségéhez, érdeklődéséhez állítsuk össze. A napi tevékenység során többször is mondhatunk a helyzethez illő mondókát, rövid verset. A verselés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. Bensőséges kommunikációs légkör kialakítása (mesekuckó stb). Népi- és gyermekirodalmi művek helyes kiválasztása az életkornak megfelelően, a pillanatnyi helyzet, érzelmi állapot figyelembevételével. A verselés, mesélés az egyik legjobb lehetőség arra, hogy képet kapjunk gyermekeink figyelmének, gondolkodásmódjának, kommunikációjának fejlődéséről. Hiszen a mesélés során kérdéseket teszünk fel, reakciókat várunk, együtt mondjuk a versikét, ami képet ad a gyermekek kognitív fejlődéséről. Ehhez persze szükséges az is, hogy rendelkezzen a kisgyermeknevelő gazdag versi repertoárral, hogy mindig az aktuális helyzethez, szituációhoz, a gyerekek igényéhez tudjon választani. Ismételje meg annyiszor a versikéket, ahányszor a gyerekek szeretnék. Az ismétlés mindig új élményt ad, és a kicsik is könnyebben megtanulják azt.

Nagyon szeretik a gyermekek, ha egy mese bábeloadás formájában kerül előadásra, mindig nagy örömmel fogadják.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény. A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését. Feladata a kisgyermeknevelőnek: a feltételek biztosítása, alkotói légkör megteremtése. Az egyes technikák helyes kiválasztása és bemutatása, a gyermek igényeinek megfelelő technikai segítség, alkotókedv fenntartása, az alkotások elismerése, megbecsülése, megőrzése.

Az alkotó tevékenységek játékosan fejlesztik a kisgyermekek kezűgyességét, finommotorikus képességüket. A bölcsődei napirendbe tervezetten beépített foglalkozások többsége

finommotorikát fejlesztő tevékenység, hiszen minden, amihez az ujjak, szemük vagy szájuk koordinált mozgása szükséges, az ezt a képességüket segíti. Ilyen például a gyöngy-, vagy tézsaűzés, a gyurmázás, a szalvéta gombóc vagy papírdarabkák ragasztása, a rajzolás, építő tevékenység és a Montessori toronyjáték szintén ennek fejlesztésére hivatott észrevétlenül, játékos formában.

Gondozási műveletek, a gondozás szervezése

A kisgyermek nevelésének legfontosabb területe a gondozás. Belsőleges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek a kezdetektől aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, érezve a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. A gondozás jelentősen befolyásolja a szokások kialakítását és az önállósodást. A gondozási műveletek (öltözködés, pelenkaeset, WC-használat, kézmosás, étkezés) alatt a gyermekek fizikális szükségleteit elégítjük ki elsősorban. Ezekben a helyzetekben a gyermeknek kellő időt és lehetőséget biztosítunk a próbálkozásra, támogató megerősítő magatartással, dicséréssel támogatjuk próbálkozásait, célunk, hogy a gyermek aktív közreműködője legyen a műveletnek.

- *Gondozás, bili, WC-használat.* A szobatisztaság komoly lépés a kisgyermek szociális fejlődésében. Az első olyan elhatározás, amely során kényelmetlenséget vállal annak érdekében, hogy a felnőttek rendjébe beilleszkedjen. Az elhatározás alapja, hogy olyan akar lenni, mint a felnőttek. Az ehhez szükséges elhatározásra kb. 2 éves kora körül érik meg, és mindenféle előzetes szoktatás nélkül, 2 – 3 éves kora között – vagy egyik napról a másikra, esetleg néhány heti próbálkozás után – szobatiszta lesz. Fontos, hogy ebben is kezdettől fogva támogassuk, együttműködjünk vele. Bölcsődénkben vegyes csoportok vannak, minden csoportban van pelenkás és szobatiszta gyermek. A napi gondozások üteme rendszeresen történik, (illetve szükség szerinti) a napirend része. A 2 éves gyermeknek is felkínáljuk a bilit, a kisgyermek eldöntheti, hogy rá akar-e ülni, vagy sem. A nagyobb gyermekek választhatnak a WC vagy a bili között. A szobatisztaságra szoktatásnál nagy felelőssége van a kisgyermeknevelőnek azzal, hogy ne sűrgesse a gyermeket sem a próbálkozásban, sem az eredményben. Tapintatos mozdulataival és magatartásával, dicsérő, elismerő szavaival ösztönözheti a gyermeket a siker elérésében.

- *Tisztálkodás:* Minden gondozási művelet kapcsán arra törekszünk, hogy az a gyermeknek kellemes élmény legyen. Segítségére vagyunk abban, hogy a tisztálkodással és fürdetéssel

kapcsolatban elsajátítsa azokat a készségeket, melyeket 3 éves korra általában el lehet várni. Abban is segítenünk kell, hogy a tisztálkodással kapcsolatban egyre több szót, kifejezést sajátítson el, használjon fel helyesen. A kéz-arcmosás minden étkezés előtt és után, illetve szükség szerint történik. A WC- használat, illetve gondozás is a gyermek igényei szerint valósul meg. Ezekben a helyzetekben a közösség nagy segítséget nyújt, hiszen a kisebbek látják, a nagyobbak – akikhez hasonlítani szeretnének - hogyan mosnak kezet, hogyan ülnek a WC-re és ez ösztönzi a tevékenységüket.

- *Étkeztetés.* Az étkezési sorrend fontos szerepet játszik abban, hogy a gondozás, az étkezés időpontjai minden nap közel azonos időpontban kerülnek egy- egy gyermeknél sorra. A kialakított étkezési sorrendnek köszönhetően nagyon hamar kialakul a gyermekeknél, pont arra az időpontra lesznek éhesek, mikor ők következnek az evésnél. Egészen addig, amíg ez a kialakult időpont elérkezik nyugodtan, elmélyülten tevékenykedhet.

- *Pihenés és alvás biztosítása.* A gyermek, ha egyéni alvászükségleteinek megfelelő ideig alszik, a megfelelő ritmusban könnyen alszik el, nyugodtan, magától, vidáman ébred. A feladatunk a nyugodt alvás körülményeinek megteremtése.

15. Intézményekkel való együttműködés

-Domaszéki Kincskereső Óvoda: tájékoztatás a leendő óvodások szülei számára a beiratkozással kapcsolatban és szülői értekezlet szervezése, óvodát kezdő gyermekekről tájékoztatás, információnyújtás az óvoda felé.

-Domaszék Nagyközségi Önkormányzat: Mindenben számíthatunk az Önkormányzat támogatására. Rendszeresen lehetőséget kapunk, hogy beszámoljunk a helyi újságban a bölcsődében történt eseményekről, így betekintést nyerhetnek az itti élők a bölcsőde életébe.

-Módszertani Bölcsőde: szakmai tanácskozásokon való részvétel, szorosabb együttműködés kezdeményezése van folyamatban. A közelmúltban valamennyi kisgyermeknevelő részt vett módszertani látogatáson. Célunk, hogy minden évben minden kollégánál legalább egy alkalommal látogatást tegyen valamelyik módszertani bölcsődébe, mert szakmailag nagyon sokat lehet tanulni.

-Magyar Bölcsődék Egyesülete: a bölcsődevezető tagja az Egyesületnek, így minden bölcsődét érintő változásról azonnal értesül az intézmény, valamint számos kérdésben kikéri az Egyesület a bölcsődék véleményét, hogy minél inkább tudja képviselni az intézmények érdekeit.

- Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai: A jelzőrendszer tagjaként meghívást kap intézményünk is a jelzőrendszeri megbeszélésekre, szoros a kapcsolatunk a családsegítő kolleganőkkel.
- Helyi védőnők: szoros kapcsolatban állunk, kölcsönös tájékoztatás történik a bölcsődébe járó gyermekek fejlődésével kapcsolatban.
- Környékbeli bölcsődevezetők: Befogadást nyert a bölcsődénk a környékbeli bölcsődevezetők által létrehozott szervezetükbe, ahol sok hasznos információhoz juthatunk
- Óvodák és Bölcsődék Kistérségi Egyesülete: A korábbi Óvodák Kistérségi Egyesületébe meghívást kapott számos környékbeli bölcsőde is 2024-ben, köztük a Domaszéki Minimanó Bölcsőde is. Az Egyesület célja a bölcsődés gyermekek számára különböző programok szervezést, valamint a dolgozók számára kötelező továbbképzés helyszínre szervezése, így mindenképpen hasznos, hogy becsatlakozhatott a bölcsődénk hozzájuk.

16. Programjaink, saját rendezvényeink

Az ünnepeket és a hagyományok ápolását nem lehet kihagyni egy bölcsőde életéből sem, hiszen játékos formában viselkedési formák, magatartási módok átadására van lehetőség, a gyermekek számára megkülönböztethetővé válnak a hétköznapiak és a jeles napok. A szokások, hagyományok megtartása a kulturális örökség ápolását jelenti, amelyre a korai életszakaszról kell szocializálnunk a gyermekeket. Csak élet közeli ünnepek és hagyományok ápolása lehet a cél ebben a korosztályban. Az ünnepek nem műsorok szervezését jelentik, hanem rákészülést, közös ünneplést.

-Születésnapok, névnapok: Amelyik szülő szeretné, annak lehetősége van gyermeke születésnapját, névnapját megünnepelni a csoporton belül a járványügyi helyzetet figyelembe véve egyelőre bolti rágcsálni valóval, üdítővel. Ezen alkalmakkor a kisgyermeknevelők apró ajándékkal köszöntik az ünnepeltet.

-Őszi készülődés. Csoportjainkban is készülnek szebbnél szebb alkotások a töklámpásokból, különböző festési technikákkal készítik el őket a kisgyermeknevelők segítségével. A gyermekek nagyon élvezik, aktívan részt vesznek benne, főként a tökök tisztításában, magoktól való megszabadításában. Kis kezükkel szorgosan markolásszák, húzzák ki a magokat, rostokat és vidáman gyűjtögetik őket a tálcára.

-Mikulásvárás: kézműveskedéssel, Mikulás dalok hallgatásával, éneklésével készülnek a csoportok a Mikulás érkezésére. Nagy izgalommal fogadják minden évben, csomag várja őket délután a cipőjükben, a Mikulás a csoportokban külön szaloncukrot oszt ki a gyermekek között.

-Karácsonyra hangolódás: Karácsonyi dalokkal, énekekkel, gyönyörű dekorációval varázsolnak ünnepi hangulatot a kisgyermeknevelők a bölcsőde életébe. Az utolsó napokon minden évben valamennyi csoport talál magának ajándékot a bölcsi karácsonyfája alatt, amelyeket nagy örömmel bontanak ki ki és vesznek birtokukba. A téli bezárást megelőzően 2023-ban első alkalommal rendeztük meg a karácsonyra hangolódó családi délutánt, melyet nagy örömmel fogadtak a szülők, ezért terveink szerint minden évben megrendezzük majd. A csoportokban a gyermekek lelkesen nyújtják szülői segítséggel a mézeskalács tésztáját és szaggatják a formákat. A szülők segítségével karácsonyi dekorációkat, díszeket is tudnak készíteni a gyermekekkel. Karácsonyi zenékkal, dalokkal, kellemes beszélgetéssel telnek el ezek a délutánok.

-Farsang: Akinek van kedve hozzá, beöltözhet a farsangi bulira egyéni jelmezbe, de többször fordult már elő, hogy a csoportok egyforma jelmezt öltöttek. Nagy sikerek örvend a farsang, ilyenkor mindenki megcsodálja a társai különleges megjelenését.

-Húsvét: a hagyományok őrzése céljából a bölcsődében is készülődünk a húsvéti ünnepekre, így tojásfestés, különböző módon kivitelezett tojás alkotások készülnek ezen alkalomból. Jó idő esetén tojáskereséssel is kedveskedünk a gyermekeknek, melyet nagy örömmel szoktak fogadni. A jól sikerült karácsonyra hangolódó családi délután példáját követve a húsvéti időszakot megelőzően is szervezünk egy családi kézműves délutánt, ahol nyuszis ajtódísz és tojásokat készíthetnek a gyermekek szüleikkel együtt és ismét együtt tölthetnek egy kellemes délutánt a csoportok, melyet ilyenkor a kisgyermeknevelők és a dajkák is egyaránt izgalommal várnak.

-Nyílt nap: Erre a programra azokat a szülőket és gyermekeiket várjuk, akik érdeklődnek a bölcsőde iránt és a jövőben tervezik hozzánk beírni gyermeküket. Lehetőségük van bepillantani a bölcsőde mindennapjaiba és megismerkedni az itti dolgozó szakemberekkel.

-Anyák napja: Apróbb, töbhnyire fényképes ajándékok készülnek az Édesanyáknak erre a szép ünnepre, amelyet egy kis ünnepség keretében adnak át a gyermekek.

-Gyermeknap: az önkormányzatnak köszönhetően ezen alkalomból lehetőségünk nyílik a csoportok számára ajándék vásárlására, legutóbb udvari járműveket, dőmpereket és fűnyírókat tudunk ajándékozni a gyermekek számára. Zene, buborékparti, csillámtetoválás. Lovaskocsikázás kíséretében talnak a gyermeknap délelőtti. Így ezen a napon különösen jó lehet a bölcsődében gyermeknek lenni. Az idei évben terápiás kutyák is érkeztek a gyermekekhez ezen alkalomból, akik egy kis bemutatót tartottak nekünk, mely nagy élmény volt felnőttek és gyermekek egyaránt.

-Évzáró: egy családi délután keretében elkészítünk jelképesen az óvodát kezdő gyermekelől, ajándékkal búcsúznak tőlük.

17.Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei gondozás-nevelés kialakításában, és a családokat is segíti gyermekük nevelésében. A tájékoztatás mindig őszinte, hiteles, személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó.

A kisgyermek nevelésében, gondozásában a bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva vesz részt. A bölcsődei nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, ezért fontos feladatunknak tekintjük, hogy minél szélesebb körben lehetővé tegyük a bölcsődénkben nevelt és gondozott gyermekek szüleinek a bölcsődei életbe való tevékeny bekapcsolódást. Arra törekszünk, hogy a szülők megelégedésére, a családi nevelést kiegészítve, neveljük, gondozzuk a gyerekeket. Nevelési problémák esetén közös módszert keressünk és találjunk.

Az eredményes együttműködés legfontosabb feltételei.

- kölcsönös bizalom, a nyílt, őszinte együttműködéshez.
- a szülő érezze, hogy gyermekét szeretjük, hogy fontos a véleménye, számíthat az együttműködésére.
- azt tapasztalja, hogy a gyermeke szeret bölcsődébe járni, szereti nevelőit, gyermektársait.
- a kisgyermeknevelő emberi magatartásával, szakmai felkészültségével egyaránt példamutató legyen.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van. Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, a cél minél többet alkalmazni közülük:

- beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor: a szülők napi kapcsolatban vannak velünk, reggel és délután mindig meg lehet beszélni a fontosnak tartott eseményeket
- egyéni beszélgetés: a szülőnek lehetősége van bármikor előre egyeztetett időpontban egyéni beszélgetést kérni a kisgyermeknevelővel, vagy a bölcsődevezetővel, vagy együttesen is.
- szülői értekezleten tájékoztatást adunk a családok részére a bölcsődei életéről, a beszoktatásról, a szülők jogairól és kötelezettségükről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről és lehetőség van a kisgyermeknevelők személyes megismerésére is. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.
- hirdetőtábla
- szülőcsoportos beszélgetés: tematikus beszélgetések a csoport kisgyermeknevelőinek vezetésével a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató, előre egyeztetett nevelési témáról. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását
- családlátogatás: A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermek otthoni környezetben való megismerése. Az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerül sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor, a családlátogatás alatt és után a család kívánságait mindenekfeletti tiszteletben kell tartani. A kisgyermeknevelő fontos, hogy ismerje a családlátogatás jelentőségét, a családlátogatáson hivatásának megfelelően viselkedjen, a szülők felé hitelesen képviselje azt, hogy a családlátogatás előnyös a gyermek szempontjából.
- beszoktatás (adaptáció): A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének bevezetése a bölcsődei gondozó-nevelő munka egyik fontos feladatát, a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A

kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, csökkenti az adaptáció során fellépő negatív tüneteket (pl. étvágytalanság, súlycsés, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, alvászavar stb.). A beszoktatás terén a szülővel együtt történő, legalább kéthetes beszoktatásra törekszünk. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás ideje alatt a szülőknek és a gyermekeknek lehetősége van arra, hogy megismerhesse az intézményben dolgozókat, a szokásokat, kialakuljon az együttműködő, kölcsönös bizalmi viszony a család és a bölcsőde között. A beszoktatás kezdeti szakaszában a gyermek édesanyjával vagy más gondviselőjével együtt tölti el rövidebb, hosszabb időt a bölcsődei csoportban. A kisgyermeknevelő a gyermek reakcióit figyelembe véve veszi át az anyától a gondozási műveleteket. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékli az adaptáció során fellépő stressz reakciókat (sírás, tiltakozás, szülőhöz való fokozott ragaszkodás stb.)

- **Érdekképviselői Fórum:** Tagjai a szülői közösségből és a fenntartó képviselői közül kerülnek ki. Évente egy alkalommal, vagy szükség esetén gyakrabban ülésezik, amennyiben jelzés, javaslat érkezik be hozzájuk, amelyet meg kell tárgyalni, át kell beszélni.

A kapcsolattartás legbensőségesebb formájának a családokkal való közös programokat tekintjük, melynek széles körét biztosítjuk az intézmény falain belül a családokkal közösen szervezett rendezvények, események alkalmával.

18. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás

A bölcsődénk iránt érdeklődő szülők a Fenntartó honlapján tudnak tájékozódni, ahol egy rövid bemutatkozás után az elérhetőségek valamelyikén lehetőségük van személyes találkozót megbeszélni. Minden évben meghirdetjük az újonnan érkező és érdeklődő szülőknek és gyermekeiknek a nyílt napot, ahol beleszöppenhetnek a bölcsődénk mindennapi életébe, megismerkedhetnek kisgyermeknevelőinkkel és dajkáinkkal. Informálódhatnak a beiratkozás menetéről. Ennek plakátja is, mint minden egyéb bölcsődei eseményünk a helyi újságban, valamint a település közösségi felületén szokott megjelenni.

19.Kötelezően vezetendő dokumentáció

Elkülönítjük a bölcsődevezető és a kisgyermeknevelő által készítendő nyilvántartásokat. A dokumentációnk vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebbmögig figyelembe vesszük.

Bölcsődevezető által vezetett dokumentáció

- dolgozók egészségügyi könyve
- felvételi könyv
- TAJ alapú nyilvántartás- KENYSZI
- munkaköri leírások
- költségvetés (gazdasági ügyintézővel)
- heti étrend (bölcsődeorvossal, élelmezésvezetővel)
- dolgozók szabadságának nyilvántartása
- dolgozók jelenléti kimutatása
- személyügyi anyagok vezetése

Kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik. A dokumentáció nem a gyermekek minősítését szolgálja.

- csoportnapló: naponta vezetendő
- napi jelenlét kimutatása
- bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslap, fejlődési lappal együtt 1 év alatt havonta, 1-3 évig negyedévente, oltások követése
- fejlődési napló vezetése. A gyermek fejlődéséről vezetett alapos, részletes összefoglalót, nagyon fontos része a munkánknak.
- családi füzet
- feljegyzés a szülővel történő célzott beszélgetésről
- megfigyelések dokumentálása

20. A fejlődés jellemzői bölcsődéskor végére

A gyermekek többsége az érés, fejlődés, a családi nevelés és a bölcsődei nevelés eredményeként a bölcsődés kor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

Az óvoda érettség jellemzői:

- főtevékenysége a játék, aktív, tevékeny, szereti, amit csinál
- képes kötődni, érzi, hogy szeretik, a közösséghez tartozik, családjának, társainak örül, a felnőtt-gyerek kapcsolaton túl, a gyerek-gyerek kapcsolatokban is biztonságban, jól érzi magát, szívesen játszik társaival.
- kialakult én-tudata, én-képe pozitív,
- nyitott, érdeklődő, kíváncsi, örömmel vesz részt új tevékenységekben,
- több területen önálló, élvezi önállóságát, a gyakorlást, kisebb segítséget igényel,
- jól tájékozódik a környezetében, ismeri napirend eseményeit, a szokásokat, elfogadja a csoportban kialakított szabályokat, alkalmazkodás nem jelent számára megterhelést,
- tudomásul veszi, hogy nem teheti mindig azt, amit akar,
- képes a konfliktusokat, negatív érzéseket önállóan, vagy felnőtt segítségével feldolgozni,
- mozgása összerendezett, változatos mozgásformákat használ. Érzékeli teste térbe való elhelyezkedését, mozdulatai hatását.
- képes kifejezni magát, szabadon megnyilatkozik különböző területeken. Szavakkal fejezi ki szükségleteit.
- elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot a felnőttekkel és a gyerekekkel,
- szobatiszta, legtöbbször „ágytiszta”. Büszke arra, hogy nem használ pelenkát,
- együttműködik a felnőttekkel, szívesen segít, kisebb feladatokat teljesít. A gyermekek egészséges fejlődés esetén is jelentős egyéni különbségeket mutatnak,
- az intézmények a család, bölcsőde és óvoda együttműködése fontos a gyermek zavartalan fejlődése és az óvodai adaptáció érdekében.

21. A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek bölcsődei nevelése, gondozása

Sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek felvétele: A bölcsődei ellátásba kerülő gyermekek sajátos nevelési igényét a Szakértői Bizottság szakértői véleménye állapítja meg.

Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (figyelem, magatartásszabályozási zavar) küzd. Amennyiben a bölcsőde SNI-s gyermek napközbeni ellátását biztosítja, együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását, vagy a fejlesztő nevelését ellátó területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

A sajátos nevelési igényű kisgyermek lehetőségei a világ megismerésében igen korlátozottak. A szűkebb életkor következtében ezek a gyermekek másodlagosan értelmileg is elmaradhatnak társaiktól, elszigetelődhetnek a gyermekközösségtől. Ezért nagyon fontos már a csecsemőkorban felderíteni azokat a sokszor alig szembetűnő rendellenességeket, viselkedési formákat, mozgásszervi elváltozásokat, beszédfejlődés zavarait, mivel azok később történő észlelése nehezen behozható, vagy esetleg behozhatatlan hátrányt jelentenek a gyermek életében, és késleltetik az adekvát terápia megkezdését is.

A prevenciót nagyon fontosnak tartjuk, általa lehetőség nyílik még súlyosabb testi és pszichés elváltozások megelőzésére, elkerülésére.

A sajátos nevelési igényű gyermekek teljes integrációja a közösség jótékony hatása által a gyermekeknek a társadalomba való beilleszkedését is könnyebbé teszi, az egészséges gyermekeket pedig hozzásegíti egy humánusabb, „másságot” toleráló pozitív személyiség kialakulásához.

Az SNI-s kisgyermekek bölcsődei nevelése, gondozása lehetővé teszi, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve segítsük a gyermek optimális fejlődését, biztosítsuk a szülőkkel való együttműködést. A szülők lehetőséget kapnak arra, hogy figyelemmel kísérhessék gyermekük bölcsődei fejlődését, választ kaphassanak kérdéseikre. A kisgyermeknevelő a sajátos nevelési igényű gyermekkel való foglalkozás során módszerében figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direkter kell részt vennie, mint az egészséges gyermekekénél.

A SNI-s gyermek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán. Teljes integrációban a nevelési - gondozási folyamatokba épített játékos foglalkozás és az ép társakkal való együttlét biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermek harmonikus fejlődését.

Az intézményünk felvállalja az SNI-s gyermekek gondozását, jelenleg egy sajátos nevelési igényű gyermek jár a bölcsődénkbe, aki várhatóan további egy gondozási-nevelési évre marad is nálunk. A bölcsődét megkezdve mi tapasztaltunk nála eltérést, melyet a szülő felé jeleztünk is, így indult el a gyermek szakértői vizsgálata, melyben segítséget nyújtottunk az édesanyjának. Minden segítséget igyekszik a bölcsőde megadni számukra, emellett folyamatosan kapcsolatban állunk a Szakértői Szolgálattal, valamint a korai fejlesztést végző intézménnyel is a gyermek fejlődését érintő kérdésekben.

22. Kötelező továbbképzések biztosítása

A mai szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képzik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják.

A 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételét, a 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg. Ezen rendeletek értelmében, a nyilvántartásba vett, szakképzett dolgozóknak egy továbbképzési időszak alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 kreditpontot kell megszerezniük a továbbképzési időszak tartama alatt, mely 4 év. Ez történhet akkreditációs képzésen való részvétellel vagy magasabb szintű szakképzettség megszerzésével is. A képzések témaköreiket tekintve lehetnek kötelező, munkakörhöz kötött és választható továbbképzések. 2016. január 1-jétől kiterjesztésre került a pedagógus életpálya modell, azokra a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett BA felsőfokú végzettséggel rendelkeznek. 2018. január 1-től a vezetői megbízással rendelkező kisgyermeknevelők, a szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet alapján vezetőképzés keretében a vezetői megbízás kezdetétől számított egy éven belül alapoató képzés teljesítésére, továbbá az alapoató képzés teljesítésének időpontjától számított két éven belül, majd ezt követően két évenként megújító képzés teljesítésére kötelesek. A vezetőképzés kétszintű, egy alap vezetőképzésből és a mester vezetőképzésből áll. Az alap, illetve a mester vezetőképzés alapoató és megújító képzési szakaszokból áll. A bölcsődei dajka munkakörre vonatkozóan, a 20/2017.

(IX. 18.) EMMI rendelete a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyeleti szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeit határozta meg. A továbbképzésekről minden évben továbbképzési terv készül, melyben szükséges feltüntetni az adott továbbképzési időszakban megszerzett továbbképzések pontjait és az adott évre tervezett továbbképzéseket és a képzésen résztvevők helyettesítésének rendjét is.

23. Összegzés

Bölcsődénk életének minden mozzanatát a gyermekek szeretete, tisztelete, elfogadása tölti ki. Fontosnak tartjuk, hogy a nálunk töltött idő, a gondozásunk-nevelésünk során szerzett élmények pozitív érzelmekkel telve legyenek. Felnőve az emberben mindig azok az élmények maradnak meg, amelyekhez erős érzelmek köthetők. Mi erre alapozzuk nevelési módszerünket. Arra törekszünk, hogy a bölcsődénk olyan hely legyen, ahol a gyermekek érzik, hogy elfogadják, támogatják őket, ahol számíthatnak az őket gondozók segítségére, ahol önfeledten, boldogan és vidáman tölthetik napjaikat és ahol úgy érezhetik, hogy minden nap gyermeknap.

Mellékletek

Bölcsőde

MEGÁLLAPODÁS

mely létrejött egyrészről az **DAKTT Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi Domaszéki Minimális Bölcsőde**, mint a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény képviselőjében a bölcsődevezető,
valamint a bölcsődei ellátásban részesülő **gyermek szülője** (törvényes képviselője) között.

A szülő (törvényes képviselő) adatai:

Név: _____

Születési név: _____

Anyja neve: _____

Lakcíme: _____

A gyermek adatai:

Név: _____

Születési hely, idő: _____

Anyja neve: _____

TAJ szám: _____

Lakcíme: _____

A bölcsődei gondozás - kezdő időpontja: _____
- időtartama : ☐ határozatlan ☐ határozott, _____-ig

3. Bölcsődei felvétel a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) alapján:

„41. §(1) A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása mellett munkavégzést is -, munkaadó-piaci részvételi elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerinti szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatásokat időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthoni nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

(2) Az (1) bekezdés szerinti egyéb ok miatt a gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,

b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,

c) akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

(3) A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

a) a bölcsődei ellátás,

- b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- c) az alternatív napközbeni ellátás.

„42/A. § (1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek használatos korától nevelhető és gondozható a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,

b) a sajátos nevelési igényű gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét,

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

(4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

„43. § (1) A bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

(3) A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

a) ha a gyermek szülei (anya, apa), más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,

ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,

ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket és

b) a védelembe vett gyermeket.

4. Sajátos nevelési igényű gyermek: 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján

„35. § (1) Ha a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra (a továbbiakban korai fejlesztésre és gondozásra) jogosult gyermek napközbeni ellátását biztosítja, a gyermek bölcsődei nevelésének, gondozásának megkezdését követő legálább három hónap elteltével

a) bölcsődében és mini bölcsődében – az intézmény orvosának, gyógypedagógusának, kisgyermeknevelőjének, valamint a család- és gyermekjóléti központi munkatársának a véleménye alapján – az intézmény vezetője a szülővel együtt... értékeli a gyermek beilleszkedését, és dönt a gyermek további neveléséről, gondozásáról.”

(2) Ha a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek napközbeni ellátását biztosítja, együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását ellátó, területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

(3) A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek bölcsődei ellátás

keretében való nevelése, gondozása történhet

a) a többi gyermekkel közös bölcsődei csoportban vagy speciális bölcsődei csoportban.”

(4) Egy kisgyermeknevelő, szolgáltatót nyújtó személy a speciális bölcsődei csoportban

a) bölcsőde, mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetén legfeljebb három gyermeket nevelhet, gondozhat.”

(5) A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek szükségleteihez igazodóan a (4) bekezdésben foglaltnál kevesebb számban is meghatározható az egy kisgyermeknevelő, szolgáltatót nyújtó személy által nevelhető, gondozható gyermekek száma.

(6) Ha a bölcsődei nevelési év közben állapítják meg a gyermek sajátos nevelési igényét, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosultságát, a bölcsődei ellátás egyes formáinál az e rendeletben meghatározott sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek ellátására vonatkozó csoportlétszám legfeljebb a bölcsődei nevelési év végéig túlléphető.”

3. A szülő tudomásul veszi, hogy megszűnik az ellátás:

Jelen megállapodásban fentebb említett törvényi hivatkozások nem teljesülése esetén, valamint a

Gyvt. 37/A. § bekezdései alapján az alábbi esetekben:

(1) személyes gondoskodást nyújtó ellátás megszűnik a) határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam - illetve meghosszabbított időtartam - leteltével, b) a jogosultsági feltételek megszűnésével.

(2) az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti ellátás megszüntetését a jogosult, illetve törvényes képviselője kérelmezheti, melynek alapján az intézményvezető az ellátást megszünteti. Az ellátás a meggyezés időpontjában, illetve ennek hiányában a megállapodásban foglaltak szerint szűnik meg.

(3) az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti ellátást megszünteti, ha a jogosult a házirendet ismételtül súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.

Egyéb okok:

- ha a szülő a bölcsődei ellátás kezdetekor az igénybevételre jogosító munkáltatói igazolásokat vagy egyéb igazolást nem mutatja be
- írásbeli felszólítás ellenére a személyi térítési díjat nem fizeti meg,
- amennyiben a gyermek betöltötte a 2,5 évet és a bölcsődében nincs szabadkapacitás az újonnan érkezőknek, a bölcsődevezetővel történő előzetes egyeztetés alapján, óvodába történő áthelyezéssel szűnik meg a bölcsődei ellátás.

4. A bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára, a 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletnek megfelelően:

„37. § (1) A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermek bölcsődei ellátását.

(2) A Gyvt. 42. § (1) bekezdése szerinti bölcsődei ellátás esetén a gyermek napi gondozási ideje legalább négy

óra és legfeljebb tizenkét óra. A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek napi gondozási ideje négy óránál kevesebb időtartamban is meghatározható.”

„41. § (4) A bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítani kell

a) a nevelés és gondozás feltételeit, így különösen

- aa) a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- ab) a felszerelési jegyzékben az adott ellátási forma tekintetében meghatározott textiliát, bútorzatot, egyéb eszközöket és felszerelést,
- ac) a játéktevékenység feltételeit,
- ad) a szabadban való tartózkodás feltételeit; és
- b) a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést azzal, hogy:
 - ba) a bölcsődében és a mini bölcsődében az étkeztetést a kiegészítésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi
 - előírásokról szóló miniszeri rendeletben foglaltaknak megfelelően kell biztosítani"

5. A bölcsőde a szülő számára biztosítja az alábbiakat:

- a bölcsőde szakmai programjának megismerését,
- a házirend ismertetését,
- az érték-, és vagyonmegőrzés módjáról szóló tájékoztatást,
- adaptációhoz szükséges időt, feltételeket, a szülővel történő fokozatos beszoktatást,
- rendszeres szóbeli és írásbeli (üzenő füzet) tájékoztatás a gyermekkel történt cselekményekről, a gyermek fejlődéséről;
- részvétel szülői értekezleten, szülőcsoportos beszélgetésen, egyéni beszélgetésen, nyílt napon, egyéb bölcsődei programokon;
- a gyermek bölcsődei életének, napirendjének, étrendjének megismerése;
- tájékoztatók, étrendek megismertetését,
- érdekvérvényesítést az Érdekképviselői Fórumon keresztül.

6. A szülő vállalja, hogy:

- a bölcsődei házirendet betartja;
- együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel;
- tudomásul veszi, hogy a felvételt követően – szakmailag indokolt esetben – a bölcsődevezetőnek jogában áll a gyermeket másik csoportba áthelyezni;
- a megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségek elmulasztása esetén panaszával a bölcsőde intézményvezetőjéhez és az Érdekképviselői Fórumhoz fordulhat. Az érdekvédelemmel kapcsolatos szabályokról a Gyvt. 35-36. §-a rendelkezik. Vitatott intézkedéssel szemben a fenntartóhoz fordulhat.

7. Az intézményi térítési díj, az 1997/XXXI. törvény alapján:

A Gyvt. 146. § (1) szerint a gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért és a gyermekétkeztetésért térítési díjat kell fizetni. A 147. § (2) alapján a bölcsődében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására, valamint a 151. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a gyermekétkeztetésre vonatkozóan.

„148. § (1) A kötelezett által fizetendő térítési díj összegét (a továbbiakban: személyi térítési díj) az intézményvezető, a szolgáltatást vezető vagy a működtető (a továbbiakban együtt: intézményvezető) konkrét összegben állapítja meg.

(6) Ha a kötelezett a személyi térítési díjat vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, a (3) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

(7) Ha a kötelezett a személyi térítési díj egyházi fenntartó vagy nem állami fenntartó által megállapított összegét vitatja, a bíróságtól kérheti a személyi térítési díj megállapítását. A bíróság jogerős határozatáig a korábban megállapított személyi térítési díjat kell megfizetni.

(8) A személyi térítési díj összege évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, kivéve, ha a kötelezett jövedelme olyan mértékben csökken, hogy az e törvényben szabályozott díjfizetési kötelezettségének nem tud eleget tenni. A kötelezett nem kötelezhető a felülvizsgálatot megelőző időszakra vonatkozóan az új térítési díj megfizetésére."

A bölcsődei ellátás esetében az intézményvezető a Gyvt. 151. § (4) bekezdése alapján megállapítja a gyermekétkeztetése, valamint emellett – a fenntartó döntésétől függően – a gondozásra a személyi térítési díjat.

"150. § (1) A személyi térítési díj megállapításánál .

b) a gyermekek napközbeni ellátása és a gyermekek átmeneti gondozása esetében a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelmei kell figyelembe venni.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 19. § (4) bekezdés a)–e) pontjában felsorolt személyek jövedelmét kell figyelembe venni.

(3) A személyi térítési díj összege igénybe vevőnként nem haladhatja meg az (1) bekezdésben meghatározott jövedelem .

b) bölcsődében és mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátás esetén, ha a fenntartó a bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetés mellett a bölcsődei ellátás keretében nyújtott gondozásra is megállapított személyi térítési díjat, és a gyermek

ba) nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben –, 25%-át.

bb) ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben részesül –, 20%-át."

A fizetendő intézményi térítési díjakat a Gyvt. illetve a 328/2011. (XII.29) Kormányrendelet szabályozza. 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet:

"9. § (3) A bölcsődei, mini bölcsődei gondozás személyi térítési díját – a fenntartó eltérő döntése hiányában – akkor is teljes hónapra kell megállapítani, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe."

"13. § (2) Az intézményi gyermekétkeztetés személyi térítési díjának előre történő megfizetése esetén, ha az adott hónapra fizetendő térítési díj összege kevesebb, mint a már befizetett összeg, úgy a többletet a következő fizetés alkalmával be kell számítani, vagy vissza kell fizetni. Ha a fizetendő személyi térítési díj összege növekszik, a befizetett és a ténylegesen fizetendő összeg különbözetét visszamenőleg kell megfizetni....

"13. § (6) Az intézmény vezetője az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés feltételeiről, a szüneti gyermekétkeztetésről és az igénybevétel módjáról tájékoztatja a kötelezettet

a) a beiratáskor,

b) az ellátás igénybevételének megkezdésekor, és

c) az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés feltételeinek megváltozásakor....

"17. § (1) A személyi térítési díj megállapításához a kötelezett – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 30 napnál nem régebbi, az 5. melléklet szerinti jövedelemnyilatkozatot nyújt be az intézményvezetőnek

(2) A kötelezett

a) a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes intézményi gyermekétkeztetés igénybevételéhez a 6. melléklet szerinti nyilatkozatot,

(3) A kötelezett egy nyilatkozatot nyújt be, ha az ugyanazon intézménybe járó több gyermek után azonos jogcímen igényli az ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetést....

„13. § (4b) Ha a bölcsődei, mini bölcsődei gondozás térítésmentessége a Gyvt. 150. § (6) bekezdés d) pontja alapján, vagy az ingyenes intézményi gyermekétkeztetésre való jogosultság a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontja vagy d) pontja alapján áll fenn, a gondozást helyet biztosító intézmény vezetője a 9. melléklet szerinti igazolást nyújtja be az intézményvezetőnek.

(5) Bölcsődei, mini bölcsődei gondozásnál a Gyvt. 150. § (6) bekezdés b) pontjában, valamint intézményi gyermekétkeztetésnél a Gyvt. 21/B. § (2) bekezdés c) pontjában foglaltak fennállását a magasabb összegű családi pótlék megállapításáról szóló határozat másolatával, ennek hiányában

a) tartós betegség esetén szakorvosi igazolással,

b) fogvatékosság esetén a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény végrehajtásáról szóló 223/1998 (XII. 30.) Korm. rendelet 7/A § (1) bekezdése szerinti szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével kell igazolni.

(5b) Ha a kötelezett a bölcsődei, mini bölcsődei gondozást a Gyvt. 150. § (6) bekezdés e) pontja alapján kívánja térítésmentesen igénybe venni, benyújtja az intézményvezetőnek a gyermek védelembe vételéről szóló gyámhatósági határozat másolatát.

„(6) Ha a gyermek a Gyvt. 21/B. § (1) és (2) bekezdése szerinti ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre is jogosult, számára az ingyenes étkezésre való jogosultságot kell megállapítani. Ebben az esetben a kötelezettnek kizárólag az ingyenes étkezésre való jogosultság feltételének fennállását kell igazolnia.

„(7) Ha az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés igénybevételét, valamint bölcsődében, mini bölcsődében a gyermek gondozásának térítésmentes biztosítását

a) a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága alapozza meg, az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés és a térítésszám-fizetési mentesség a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság kezdő időpontjától, legkorábban az ellátás igénybevételének első napjától illeti meg a kötelezettet.

b) az a) pont alá nem tartozó feltétel fennállása alapozza meg, az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés és a térítésszám-fizetési mentesség az azok igénybevételére jogosító feltétel fennállásának az intézményvezető részére történő bejelentését, illetve igazolását követő naptól illeti meg a kötelezettet.

A gondozási díj összege a Polgármesteri Tanácsa számú határozata alapján 0 Ft, így az intézmény térítési díja a következő:

	Intézményi térítési díj
étkezés	800,- Ft/nap
gondozás	0,- Ft/nap
Összesen:	800,- Ft/nap

Az étkezésre vonatkozó kedvezmények (melyeket igénybevétel esetén igazolni vagy nyilatkozatot tenni szükséges), a Gyvt. 21/B. §-a szerint:

„(1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogvatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogvatékos gyermeket nevelnek

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy az) nevelésbe vették”

Jelen szerződés kiegészítését képezi a 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet 5. és 6. számú melléklete, azaz a Jövedelemnyilatkozat a személyi térítési díj megállapításához, illetve a Nyilatkozat a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei és óvodai gyermekékeztetés igénybevételehez nyomtatványok, melyek kitöltése alapján az Ön gyermeke után az alábbi személyi térítési díj fizetendő a bölcsődei ellátásért:

étkezési díj: Ft/nap
gondozási díj: Ft/nap
Összesen: Ft/nap

A bölcsődei ellátásért a térítési díjat előre, egy összegben, minden tárgyhónap előtti hónap utolsó hetében kell befizetni. Az étkezési díjból a hiányzási napoknak megfelelően a túlfizetés a következő hónapra átvihető, vagy az ellátás megszűnésakor visszafizetendő. A gondozási díj összege megfizetésének alapja az intézményi jogviszony fennállása, azaz teljes hónapra fizetendő.

8. Nyilvántartások

- A szülő hozzájárul ahhoz, hogy az intézmény a gyermeke személyes adatait a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal KENYSZ/TEVADMIN TAJ alapú igénybevevői nyilvántartásában kezeli, egyúttal tudomásul veszi, hogy a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015 (XII. 23.) Korm. rendelet előírja a fenntartók igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatási kötelezettségét,
- A Bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslapban, a gyermek egészségi állapotáról, fejlődéséről meghatározott időközönként feljegyzés készül,
- Az űzenő füzet tájékoztatja a szülőket a gyermek fejlődéséről, bölcsődei életéről.

9. Egyéb nyilatkozatok

A szülő aláírásával nyilatkozza, hogy a Gyvt. 33. §. álló tájékoztatást megkapta az ellátás tartamáról és feltételeiről, az intézmény által vezetett, rá vonatkozó nyilvántartásokról, az érték- és vagyongörzés módjáról, a Bölcsőde Szakmai Programjáról, a gyermekek napirendjéről, a az intézmény házirendjéről, panaszjoga gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról és annak fizetési rendjéről, a jogosult jogait és érdekeit képviselő Érdekképviselői Fórumról.

A szülő tudomásul veszi, hogy a bölcsődében történt felvételt családlátogatás előzi meg, melynek elvégzéséhez hozzájárul.

Tudomásul veszi mindkét a szülő (anya, apa), hogy évente két alkalommal (szeptember, február) új munkáltatótól igazolást kell benyújtania, továbbá köteles az intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni, és nyilatkozni a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról.

Tudomásul veszi mind két szülő (törvényes képviselő), hogy ha a bölcsőde zárásáig nem érkezik meg gyermekéért, a kisgyermeknevelő egy óra várakozás után köteles értesíteni a

rendőrséget, akik hivatalból eljárnak.

A szülők tudomásul veszik, hogy a gyermek bölcsődei ellátása alatt, minden nevelési év szeptemberében új munkáltatói igazolást nyújtanak be az intézményvezetőnek. Amennyiben évköziben változás következik be az igazolás tekintetében, 8 napon belül jelzéssel éleik.

A szülő, büntetőjogi felelőssége tudatában kijelenti, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek, változás esetén a másik felet haladéktalanul tájékoztatja.

Domaszék, _____ év _____ hónap _____ nap

(1 példányt átvettem)

Szülő _____ (törvényes képviselő)
bölcsődevezető

PH

Újszentiván Tölgyfa Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Program

DÉL-ALFÖLDI KISTÉRSÉG TOBBCÉLÚ TÁRSULÁSA ÓVODAI, BÖLCSŐDEI ÉS MINI BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAM	OM azonosító: 202002
Jövőhugyla: <i>Mezősági Zoltán</i> 	Hegységes szerkezet 2025.08.31.
Egyetértésérnyilvánítva, a Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása társulási Tanácsa a Polgármesterek Tanácsa a 35/2015.(VI.24.) PT. sz. határozattal: <i>[Signature]</i> <i>Fenntartó működő nevében</i> 	
Iktató szám: <i>PALETT</i> : <i>1683/2025</i> Hatályos: 2025. augusztus 31. napjától	

Tartalomjegyzék

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere	6
A Pedagógiai Program nyilvánossága	7
1. Bevezető	7
2. Küldetésnyilatkozat	8
3. Az intézmény adatai	8
Személyi feltételek	9
3.1 Intézmény/bemutató	9
3.2. A tevékenységközpontú óvodai nevelés adaptálásának indokai	10
3.3 Intézményünk alapelvei	10
3.4. Az intézményi működés céljai	11
3.5 Az intézményi működés feladatai	11
4. Helyzetkép	13
4.1. Óvodakép	13
4.2. Pedagóguskép	13
4.3. A pedagógiai munkát segítő képe (dajka, pedagógiai asszisztens)	14
4.4. Gyermekkép	15
5. Az óvodai nevelés feladatai	16
5.1. Az egészséges életmód alakítása	16
5.1.1. A differenciálás lehetőségei	17
5.1.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	21
5.1.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	22
5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	22
5.2.1 A differenciálás lehetőségei	23
5.2.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	25
5.2.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	26
5.3. Az anyanyelvi nevelés, az értelmi fejlesztés megvalósítása	26
5.3.1. Anyanyelvi nevelés	26
5.3.1.1. A differenciálás lehetőségei	27
5.3.2 Értelmi fejlesztés	28
5.3.2.1. A differenciálás lehetőségei	29
5.3.3. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	29

5.3.4. Fejlődés jellemzői óvodáskor végére	30
6. Az óvodai élet megszervezése	31
6.1. Napirend	31
6.1.1. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	33
6.2. Hetirend	33
6.2.1. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	34
6.3. Ünnepek, hagyományok	34
6.3.1. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	35
6.3.2. Ünnepek, jeles napok óvodánkban	35
6.4. Az óvoda külső kapcsolatai	35
6.4.1. Óvoda-Fenntartó kapcsolata	35
6.4.2. Óvoda-bölcsőde kapcsolata	36
6.4.3. Óvoda-család kapcsolata	36
6.4.4. Óvoda-iskola kapcsolata	36
6.4.5. További szakmai kapcsolatok	36
7. Az óvodai élet tevékenységformái	38
7.1. Játék	38
7.1.1. A differenciálás lehetőségei	38
7.1.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	40
7.1.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	41
7.2. Munka jellegű tevékenységek	41
7.2.1. A differenciálás lehetőségei	42
7.2.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	44
7.2.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	44
7.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	45
7.3.1. A differenciálás lehetőségei	46
7.3.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	47
7.3.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	47
7.4. Külső világ tevékeny megismerése matematikai tapasztalatszerzéssel	48
7.4.1. A differenciálás lehetőségei	49
7.4.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	52
7.4.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	53
7.5. Verselés, mesélés	54

7.5.1.	A differenciálás lehetőségei	55
7.5.2.	Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	57
7.5.3.	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	58
7.6.	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	58
7.6.1.	A differenciálás lehetőségei	59
7.6.2.	Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	60
7.6.3.	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	61
7.7.	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	61
7.7.1.	A differenciálás lehetőségei	62
7.7.2.	Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	63
7.7.3.	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	64
7.8.	Mozgás	64
7.8.1.	A differenciálás lehetőségei	65
7.8.2.	Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	68
7.8.3.	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	68
8.	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	70
9.	A pedagógiai munka tervezése, Mérés, értékelés	73
9.1.	A tervező munka és a csoportnapló	73
9.1.1.	Csoportnapló	73
9.2.	A mérés, értékelés folyamata és dokumentációja	76
10.	A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	78
10.1.	Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	79
10.2.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	79
10.2.1.	Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	81
11.	Gyermekevédelmi intézkedések az óvodában	83
11.1.	Alapelvek	83
11.2.	A gyermekbántalmazás megelőzése	84
11.3.	Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során	86
11.4.	A gyermekevédelmi felelős feladatai a nevelési év folyamán	87
11.5.	Az igazgató gyermekevédelmi feladatai	87
11.6.	Az óvodai és iskolai szociális segítő szerepe, feladatai	88
12.	Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek az óvodában	90
12.1.	Sajátos nevelési igényű gyermek	91

12.2.	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség	92
12.3.	Tehetségigéretes gyerekek az óvodában	93
13.	Felhasznált irodalom	94
14.	Záró rendelkezések	96

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 77/2025. (IV.15.) Korm. rendelet
- 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény
- A kormány 363/2012.(XII.17.) kormányrendelete az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- 48/2012 (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátóintézményekről és a pedagógiai-szakmaiszolgáltatásokban való közreműködésfeltételeiről
- 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Az 1998.évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről.

A Pedagógiai Program nyilvánossága

A Pedagógiai Program nyilvános, egy példánya megtekinthető az óvodában, és az intézmény honlapján.

1. Bevezető

"A gyerek az öröm, a reménység. Gyöngye testében van valami világi; ártatlan lelkében van valami égi; egész kedves valója olyan nékünk, mint a tavaszi vetés: ígért és gyönyörűség."

(Gárdonyi Géza)

Valljuk, hogy minden gyermek egyedi és megismerhetetlen, ezért gyermekeink személyiségfejlődését, egyéni képességeik kibontakoztatását spontán és szervezett tevékenységekkel segítjük elő.

Nevelőtestületünk álláspontja szerint a nevelés személyiségformálás, személyiségfejlesztés. A képességek fejlődése komplex tevékenységek, cselekvések által valósítható meg. Ez adta Pedagógiai Programunk alapelvét, amely Fábian Katalin: Tevékenységközpontú Óvodai nevelés adaptált programja.

Programunkban gyermekközpontú, nevelésközpontú, tevékenységközpontú óvodai nevelést tűztünk ki megvalósítandó célként. A tevékenységközpontú óvodai nevelési program középpontba állítja a gyermeki tevékenységre épülő nevelést és ezt az elvet a teljes nevelési folyamaton keresztül kiemelten kezeli.

Miközben gyermekeink kíváncsiságára, érdeklődésére, nyitottságára építve gazdagítjuk, bővítjük ismereteiket, olyan képességeket alapozunk meg, melyek az egész életen át tartó tanulásra hatással vannak.

2. Küldetésnyilatkozat

- Valljuk, hogy valódi tudás az, amit a gyermek maga fedez fel, és önkéntes cselekvésen keresztül tapasztal meg.
- Valljuk, hogy a játék a gyermekek számára a legfőbb élményforrás, a személyiségfejlesztés és tanulás leghatékonyabb módja.
- Valljuk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön.
- Valljuk, hogy a gyermekek személyiségének alakulásában az őket körülvevő környezet, a felnőttek mintaadása elengedhetetlen.

3. Az intézmény adatai

Az intézmény neve	Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi Újszentiváni Tölgyfa Óvoda és Bölcsőde
Címe	6754 Újszentiván, Fő u. 23.
Levelezési címe	6754 Újszentiván, Fő u. 23.
OM azonosító	202002
Típusa	Óvoda-bölcsőde
Óvoda tagintézmény székhelye	6754 Újszentiván, Fő u.23.
Nyitva tartás	6.00-17.00
E-mail címe	ovoda@ujszentivan.hu
Telefonszám	+36-20-772-3559
Igazgató	
Fogadóóra	Minden hónap első hétfője 16.00.-17.00

Nyitvatartási idő: napi 11 óra 6.00-17:00-ig

Férőhelyek száma: 75 fő

Csoportok száma: 3

Személyi feltételek

Munkakör	A működéshez szükséges személyi feltételek
Igazgató/Tagintézmény-igazgató	1 fő
Óvodapedagógus	5 fő
Pedagógiai asszisztens	1 fő
Óvodai dajka	3 fő
Kisegítő munkatárs	2 fő

3.1. Intézménybemutató

Óvodánk történetében 100 éves múltira tekinthetünk vissza. Újszentivánon 1909. szeptember elsején nyílt meg az első óvoda. A jelenlegi épületet 2016. szeptember elsején vehettük birtokba.

Az udvaron homokozó, ügyességi és mozgásfejlesztést szolgáló játékok, nyári időszakra árnyékolók biztosítják a szabadidő tevékenység lehetőségét. A hatalmas területű udvaron ovifoci pálya is található a hozzá szükséges sporteszközökkel.

Óvodánk három csoportja 75 férőhellyel munkanapokon 6 órától várja a gyermekeket. Csoportjainkban nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a gyermeki tulajdonságok, készségek és képességek fejlődése optimális feltételekkel, boldog, örömteli, játékos, nyugodt óvodai légkörben valósuljanak meg, minden esetben igazodva a gyermek személyiségéhez, szükségleteihez, képességeihez.

Óvodánk nevelőközössége jó szakmai közösséget alkot, amely kreatív, nyitott az új kihívások iránt, önképzésre és szakmai megújulásra alkalmas, rendelkezik az együttműködés és egymásra figyelés képességével.

A csoportszobák igényesen és gazdagon felszereltek. Az óvoda nagy tornateremmel rendelkezik jól felszerelt, korszerű mozgásfejlesztő eszközök biztosítják a gyermekek mozgásigényének kielégítését. Fejlesztőszobánk, alkalmas egy vagy több gyermek egy időben történő fejlesztésére is.

A mindennapi tevékenységközpontú foglalkozásokon túl lehetőséget biztosítunk további egyéni és kiscsoportos foglalkozásokra is.

3.2. A tevékenységközpontú óvodai nevelés adaptálásának indokai

Tevékenységre csak tevékenységgel nevelhetünk, ahol a cselekvés magát a gyakorlást jelenti. A rendszeres tevékenység segítségével egy időben érhető el a már kifejlesztett képességek alkalmazása és a még hiányzó képességek kifejlesztése. A gyermekek a tevékenységek végzése során természetes módon spontán fejlődnek. A kitűzött nevelési céloknak megfelelően tudatosan befolyásoljuk a gyermeki tevékenységek irányát, helyét, tartalmát azzal, milyen eszközökkel, milyen nevelési tanulási tartalmakat, milyen komplex nevelési szituációkat teremtünk a gyermekek számára. A tevékenységközpontú óvodai nevelés a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiteljesítését tekinti alapvető feladatának.

Ezzel az elvvel azonosulva adaptálta nevelőtestületünk a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelés programot, amely a tevékenykedtetések során biztosítja az óvodapedagógusok módszertani szabadságát és a gyermekek személyiségének komplex fejlődését.

Az óvoda alkalmazotti közössége egyetért abban, hogy a tevékenység pedagógiai előkészítése, megszervezése és értékelése közös feladata az óvodapedagógusnak, a dajkának és az egész óvodai környezetnek. A gyermekek megismerési vágyát kihasználva szükséges minél több élményt nyújtani számukra, minél több lehetőséget kínálni az őket körül vevő világ megismerésére.

3.3. Intézményünk alapelvei

- A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, óvodai nevelésünk a családi élet kiegészítésére törekszik;

-
- A gyermeki személyiség fejlesztése az óvoda teljes időtartama alatt, annak minden percében alakul, fejlődik, megvalósul.
 - Nevelésünk a személyiség teljes kibontakoztatására, emberi jogok tiszteletben tartására és erősítésére irányul;
 - Az alkalmazott pedagógiai eszközöket, módszereket a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez igazítjuk, ezzel segítve a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
 - A gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
 - Előtérbe helyezzük a komplexitást, törekedve arra, hogy a gyermekeink megszerezzék az iskolába lépéshez szükséges érettséget;
 - Az anyanyelvi nevelés áthatja az óvodai nevelés egészét;
 - A kiemelt figyelmet igénylő gyermek is teljes értékű ember.

3.4. Az intézményi működés céljai

- Szeretetteljes, biztonságot adó, érzelmgazdag óvodai élet szervezése.
- A pedagógiai programban foglaltak megvalósulása, ezáltal a nevelés hatékonyságának növekedése.
- A természetszeretet, a hagyományápolás eszközeivel, annak személyiségformáló erejével elősegítjük a gyermekek magyarságtudatának alapozását.
- A személyiség tevékenység közben történő fejlődésének segítése.
- Az innovatív pedagógiai törekvések támogatása.
- A pedagóguskompetenciák folyamatos fejlesztése.

3.5. Az intézményi működés feladatai

- a játék mással nem helyettesítő szerepének hangsúlyozása,
- a játék integráló szerepének biztosítása,
- az óvodás gyermek tevékenységvágyának kielégítése,
- a sokszínű tevékenység lehetőségének, feltételekkel biztosítása,
- az élményszerű tevékenység biztosítása,
- az életszerű helyzetekben történő tevékenység megszervezése,
- a multiszenzoros megismerés biztosítása,

-
- a tapasztalás útján, tevékenység közbeni tanulás hangsúlyozása,
 - a tevékenységekhez a nyugodt, derűs légkör biztosítása, érzelmi biztonság megteremtése,
 - a tevékenységek lehetőségeinek biztosítása a gyermekek egész napi szükségleteire, érdeklődésére tekintettel,
 - a segítő óvodapedagógus feltételteremtő és támogató szerepe.

4. Helyzetkép

4.1. Óvodakép

- Óvodánk biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit a személyi, tárgyi és szakmai feltételek biztosításával.
- A gyermekek számára megteremtjük az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes légkört a befogadás változatos módszereivel.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott összehangolt pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazodnak és biztosítják minden gyermek számára az egyenlő bánásmód elvét.
- Segítjük az integrált, inkluzív és differenciált nevelést, a hátrányok leküzdését, a teljesség gondozását.
- Az óvoda funkciói: az óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciók közvetlenül segítik a gyermeki személyiségvonások fejlődését.
- Programunk megvalósítása során a kitűzött nevelési céloknak megfelelően tudatosan befolyásoljuk a gyermeki tevékenységek irányát, helyét, tartalmát.
- Az ingergazdag környezet biztosítja a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartását, a gyermeki kérdések támogatását, a mindennapi anyanyelvi és értelmi nevelést és fejlesztést.
- Az óvodapedagógusok, a nevelő, oktató munkát közvetlenül segítők (dajkák, pedagógiai asszisztens), személyes példájukkal támogatják a gyermekek környezetrudatos magatartásának kialakulását.

4.2. Pedagóguskép

- Az óvodapedagógus személyisége meghatározó a gyermek számára és egyben modellként is szolgál.
- Tiszteletben tartja a gyermek személyiségét, egyéni és életkori sajátosságait;
- Azonosul az intézményi célokkal, a feladatokat megvalósítja;
- Magas szintű hivatástudat jellemzi;
- Hiteles, tapintatos, toleráns, együttműködő, empátikus, segítőkész;
- Anyanyelvi és kommunikációs készsége modell értékű;

-
- Biztosítja minél változatosabb többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszközök, ötletek);
 - A tevékenységek megszervezésében támaszkodik a gyermekek tapasztalataira, a gyermekek aktuális élményvilágára;
 - Élmények nyújtásával elősegíti a minél komplexebb tevékenységformák kialakulását az óvodai csoportban;
 - Betartja a Nemzeti Pedagógus Kar elvi előírásait;
 - Kölesönös tiszteleten alapuló kollegiális kapcsolatokat ápol;
 - Tiszteletben tartja kollégái és a családok különbözőségeit;
 - Innovációra képes
 - Az intézményi értékeket megbecsüli és mások számára hitelesen közvetíti

4.3. A pedagógiai munkát segítőik képe (dajka, pedagógiai asszisztens)

A pedagógiai munkát segítőik feladata az óvodáskorú gyermekek gondozásának segítése óvodapedagógusi irányítással. A gyermekek közvetlen és közvetett környezetének tisztántartása, az étkeztetéssel, gondozással kapcsolatos feladatok ellátása.

- Tiszteletben tartja a gyermek személyiségét, egyéni és életkori sajátosságait;
- Képes azonosulni a pedagógusok nevelési elvével, céljaival, módszereivel;
- Munkájával partnere és támogatója az óvodapedagógusnak, törekszik az összhangra;
- Együttérző, toleráns, befogadó, együttműködő, segítőkész, tapintatos;
- Etikus magatartást „tanúsít”, titkokat megőriz;
- Tiszteletben tartja, elfogadja, megérti a kollégák és a családok különbözőségeit;
- Feladatait lelkiismeretesen, körültekintően végzi el, tiszta, higiénés, biztonságos környezetet teremt;
- Az óvodapedagógus irányítása mellett a napi- és heti rend alapján tevékenyen részt vesz a csoport életében és az óvodai programokon, rendezvényeken;
- Rendelkezik a munkakör betöltéséhez szükséges kompetenciákkal.

4.4. Gyermekkép

- Gyermekképünk abból a tényből indul ki, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.
- Az óvodás gyermek fejlődésben lévő személyiség, akinek egész életére meghatározó lehetőségeket rejtnek az ebben az életkorban gyűjtött tapasztalatai, élményei.
- Az óvodás gyermek:
 - érzelmek által vezérelt;
 - sajátos világgéppel rendelkezik;
 - érdeklődő, tevékeny, lelkes, befogadó, kreatív;
 - környezete iránt nyitott, kíváncsi, felfedező;
 - ismeri és tiszteli a hagyományokat;
 - nagy mozgásigénnyel rendelkezik.

5. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

5.1. Az egészséges életmód alakítása

Célunk:

- A gyermek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, mely hozzájárul egészségük védelméhez, jó közérzetükhöz
- Az egészséges életmód szokásainak kialakítása

Feladatunk:

- A gyermekek egészséges életmódhoz szoktatása, életkoruknak megfelelően
- A gondozáshoz szükséges bensőséges kapcsolat megteremtése, elmélyítése felnőtt és gyermek között;
- Testi szükségletek, mozgásigény kielégítése;
- Harmonikus, összerendezett mozgásfejlődés elősegítése;
- A szabadban való tevékenykedés és tartózkodás megszervezése;
- A testi képességek fejlődésének segítése;
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- A környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása;
- A kialakítandó szokások feleljenek meg a gyermek korának, testi-lelki és értelmi sajátosságainak;

-
- A szokások kialakításában biztosítsuk az ismétlési lehetőségeket;
 - A felállított szabályok érinthetők és teljesíthetők legyenek, bevezetésük, megismerésük és megtanulásuk fokozatos legyen;
 - A gyermek számára folyamatos legyen a kontroll és a korrekció;
 - Legyen biztosítva a pozitív visszacsatolás;
 - Követendő pozitív modelleket állítsunk;
 - Juttassuk sikerélményhez a gyermekeket.

5.1.1. A differenciálás lehetőségei

Iszint.

Kulturált étkezési szokások kialakítása

- Ismerjék meg és felnőtt segítségével gyakorolják az önkiszolgálás folyamatát;
- Tízórainál, ebédnél, uzsonnánál felnőtt irányítása mellett vegyék el a tálalóasztalról a poharat, tányért, szalvétát.
- Étkezés végén tányérjukat, poharukat vigyék a tálalóasztalra, szalvétájukat a szemetesbe dobják.
- Ismerkedjenek meg a szalvéta rendeltetésszerű használatával.
- Kézfelnyújtással jelezzék, ha még valamiből kérnek.
- Próbáljanak az étkezések időtartama alatt nyugodtan, a helyükön ülve enni, tányérjuk fölé hajolva.
- Étkezés végén köszönjék meg az ételt, széküket próbálják az asztalhoz tolni.

Testápolás:

- Felnőtt segítségével ismerkedjenek meg és gyakorolják a tisztálkodás folyamatait;
- A WC papírt rendszeresen használják, használat után a WC-t próbálják lehúzni.
- Felnőtt segítségével alaposan, szappannal mossanak kezet, próbálják ruhájuk ujját feltűni.
- A folyékony szappan adagolásánál kérjenek felnőtt segítséget.
- Önállóan találják meg jelükkel ellátott törölközőjüket, kezüket törölkéj száraza.
- Fogrém adagolásánál kérjék felnőtt segítségét, ismerkedjenek meg és gyakorolják a fogmosás helyes technikáját.

-
- Fogmosás után felszerelésüket segítséggel tegyék a jelűkhöz.
 - Felnőtt segítséggel fésülködjenek.
 - Felnőtt segítségével fokozatosan sajátítsák el a köhögési etikettet: mindig zsebkendőbe köhögjenek, tüsszentsenek, majd a dajka néni segítségével alaposan, szappannal mossanak kezet.

Öltözködés:

- Öltözköznél, vetkőzöknél egyéni fejlettségüknek megfelelően differenciált segítséget nyújtunk.
- Cipőváltásnál törekedjenek az önállóságra.
- Levetett ruhadarabjukat tegyék a jelükre.

Balesetmegelőzés és egészségmegőrzés:

- Felnőtt segítségével ismerkedjenek meg a csoportszobában és az udvaron alkalmazott szokás-és szabályrendszerrel;
- Felnőttek és a nagyobbak mintaadása által ismerkedjenek meg a játékok helyével, használatával.
- Az apróbb játékokat ne vegyék a szájukba.
- Felnőtt segítséggel a nem használt játékot próbálják a helyére tenni.
- Az udvaron csak a kijelölt udvarrészen játszanak, vigyázzanak egymás testi épségére.
- A mászókat, hintát felnőtt felügyelete mellett használják.
- Jelezzék, ha szorjasak.
- Felnőtt segítséggel gyakorolják az ortofűzés helyes technikáját.

Környezettudatos magatartás kialakítása:

- A mosdóban a vízzel ne pancsoljanak, próbálják a csapot használat után elzárni.
- Vigyázzanak az udvaron található fák, bokrok épségére, a leveleket ne tépjék le, az apróbb állatokat ne tapossák szét.
- Figyeljék meg és felnőtt segítséggel gyakorolják a szelektív hulladékgyűjtést.

Pihenés:

- Pihenés előtt alapos szellőztetéssel biztosítjuk a friss levegőt.
- Pihenés előtt és után állandó helyükön felnőtt segítséggel öltözzenek, vetkőzzenek.

-
- Levett ruhadarabjukat tegyék a székre, cipőjüket a szék alá.
 - A pihenés kezdetekor hallgassák nyugodtan a meséket. A relaxációs zene, vagy alátódal is elősegíti a könnyebb elalvást.
 - Mosdóhasználat előtt húzzanak papucsot

Mozgás:

- A szervezett és spontán mozgáslehetőségek biztosítása által válják természetes igényükké a rendszeres testmozgás az udvaron, csoportszobában, tornateremben egyaránt.
- Felnőtt segítségével ismerkedjenek meg a változatos mozgásfejlesztő eszközök rendeltetésszerű használatával.
- Végezzenek minél több nagymozgásos tevékenységet az udvaron, hogy mozgásuk harmonikussá, összerendezetté váljon.

Illeszt

Kulturált étkezési szokások kialakítása:

- Biztonsággal gyakorolják a kialakult étkezési szokásokat:
- Étkezések alkalmával önállóan vegyék el a tálalóasztalról a poharat.
- Önállóan öntsenek a folyadékból.
- Bátran jelezzék, ha még kérnek az ételből.
- Biztonsággal használják helyes eszközfogással a kanalat, villát, próbálkozzanak a kés használatával.
- Gyakorolják a szalvéta rendszeres, helyes használatát.
- Étkezzenek a tányér fölé hajolva, ügyelve asztaluk tisztaságára.
- Étkezés végén székeket önállóan tolják az asztalhoz, szalvétájukat dobják a szemetesbe, poharukat tegyék a tálalóasztalra.

Testápolás:

- Önállóan mossanak kezet étkezések előtt, után, mosdóhasználat után. Ruhájuk ujját önállóan rúgják fel.
- Használják önállóan, takarékosan a folyékony szappan adagolót.

-
- Figyeljenek a helyes kézmosási technikára: szappannal, alaposan mossanak kezet.
 - A vizet ne fröcsköljék, a vizet a mosdókagylóban rázzák le a kezükről.
 - Fogmosásnál a fogkefét önállóan adagolják, használat után fogkeféjüket mossák ki, és önállóan tegyék a jelükre.
 - Gyakorolják a WC papír önálló használatát.
 - Próbálkozzanak az önálló fésülködéssel.
 - A papírzsebkendőt önállóan, figyelmeztetés nélkül használják. A köhögési etikett rendszeres gyakorlásával sajátítsák el a köhögés, tüsszentés utáni teendőket (zsebkendőbe, utána kézmosás).

Öltözködés:

- Önállóan öltözzenek, vetkőznek.
- Próbálják ruhájukat összehajtva a jelükre tenni.
- Próbálkozzanak a cipőfűző önálló bekötésével.
- Ügyeljenek öltözőszekrényük rendjére.

Balesetmegelőzés és egészségmegőrzés:

- A csoportszobai játékokkal rendeltetésszerűen játszanak, ne hagyják szét maguk után.
- Az apróbb, vagy leesett játékokat figyelmeztetés nélkül vegyék fel a földről.
- Figyeljenek kisebb társaik testi épségére a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- Az udvari játékokat a megfelelő helyen és céllal használják.
- Náthás időszakban gyakran, alaposan mossanak kezet szappannal, orrukat figyelmeztetés nélkül fújják ki.

Környezettudatos magatartás kialakítása:

- Ügyeljenek a takarékos vízhasználatra, a csapot önállóan, figyelmeztetés nélkül zárják el használat után.
- Aktívan vegyenek részt a növénygondozásban (csíráztatás, ültetés, viráglocsolás), és az állatok védelmében (madáretetés).
- A szemetet mindig dobják a tárolóba, gyakorolják a szelektív hulladékgyűjtést.

Pihenés:

-
- Önállóan, a helyükön öltözzenek, vetkőzzenek.
 - Ruhájukat kifordítva, összehajtva tegyék a szekrékre.
 - Csendben, önállóan keressék jellel ellátott ágyneműt.
 - A meséket nyugodtan hallgassák.
 - A kisebb alvásigényű gyermekek mesekönyv nézgetésével, csendben tevékenykedjenek, ne zavarják kisebb társaikat a nyugodt pihenésben.
 - Ébredés után segítsenek az ágyneműk összehajtásában, elrakásában, ágyak elpakolásában.

Mozgás:

- A csoportszobában, udvaron biztonsággal, rendszeresen mozogjanak egyéni igényeiknek megfelelően.
- A változatos mozgásformákat rendszeresen gyakorolják, próbáljanak ki új mozgásformákat.
- Kezdeményezzenek minél több nagymozgásos tevékenységet az udvaron.
- A mozgásfejlesztő eszközöket önállóan, rendeltetésszerűen használják, vigyázva egymás testi épségére.

5.1.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Biztonságos érzelmi kapcsolatot alakít ki a feladatok teljesítéséhez;
- A kialakítandó szokásokat együtt végzi a gyermekkel, ezáltal mintát ad;
- Minden tevékenységet pozitív visszacsatolással kíséri;
- Biztosítja a folyamatossgot;
- A gyermekeket ösztönzi a különböző ételfajták megkóstolására;
- Lehetőség szerint, a mindennapi gyümölcs- vagy zöldségfogyasztást biztosítja;
- Biztosítja a megfelelő folyadékbevitelt a nap bármely szakában;
- Megismerteti a helyes öltözködési sorrendet, megfigyelteti az időjárás és az öltözködés összefüggéseit;
- Nyugodt alvást biztosít mesével, énekkel, zenehallgatással;
- Biztosítja a mindennapi szabad mozgást változatos mozgásformákkal, udvaron és a csoportszobában;
- Nyári időszakban lehetővé teszi a pancsolást;

-
- Sétákat szervez.

5.1.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek, amikor azt szükségesnek érzik.
- Önállóan használják a mosdót.
- Köhögéskor, tüsszentéskor igénylik a zsebkendő használatát. Helyesen fűjják az orrukat.
- Esztétikusan megterítenek, vigyáznak az asztal rendjére, tisztaságára.
- Tudnak önállóan szedni az ételből, önteni a folyadékából, eldöntve, hogy mennyit tudnak elfogyasztani.
- Önállóan öltöznak, vetkőznek, ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Kialakul bennük a tiszta, esztétikus környezet iránti igény, s vigyázni is tudnak rá.
- A környezet védelméhez, megóvásához kapcsolódó szokások kialakulnak.
- Mozgásuk harmonikus, összerendezett.
- Szívesen és örömmel vesznek részt mozgástevékenységekben.

5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célunk:

- Szeretettel teli, derűs, otthonos légkör megteremtése, melyben a gyermekeknek élmény együtt lenni, tevékenykedni;
- Közösségi érzés, közösségi tudat és magatartás alakítása – mások megbecsülése, hagyományok tisztelete, erkölcsi értékek közvetítése;
- A természet és az ember által létrehozott környezet megismerésére, környezettudatos magatartásra az emberi munka, alkotások megbecsülésére, hagyományok ápolására nevelés;
- családi nevelést kiegészítve, helyes viszony kialakítása önmagával és az őt körbevevő
- szűkebb és tágabb társadalmi és természeti környezettel - szokás és normarendszer.

Feladataink:

- Óvodapedagógus, dajka és gyermek harmonikus, bensőséges kapcsolatának erősítése;

-
- Egyéni sajátosságok, különbözőségek tiszteletben tartása, elfogadása – differenciált nevelés, multikulturális nevelés;
 - Közös élményekre épülő tevékenységek megszervezésével a közösségi magatartás fejlesztése, a másokra figyelés, kortárs kapcsolataik alakulásának biztosítása;
 - Társas érintkezési formák megismertetése;
 - Erkölcsi (együttérzés, önzetlenség, figyelemesség, segítőkészség) és akarat (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladat tudat, szabálytudat) tulajdonságok fejlesztése;
 - Nemzeti ünnepekhez való pozitív viszony alakítása;
 - Családi értékek tiszteletben tartása;
 - A pozitívumokra épülő differenciált fejlesztő értékelés előnyben részesítése
 - A nehezen szocializálható, hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, közösségbe való beilleszkedés segítése.

5.2.1. A differenciálás lehetőségei

I. szint

- Érkezéskor, távozáskor köszönjenek a köszönés csoportban kialakult formájával
- Érkezzenek szívesen az óvodába.

Óvodapedagógus-gyermek kapcsolatok:

- Jellemezze bizalom, együttműködés:
- Biztonságos, nyugalmat árasztó légkört megteremtésével, egyéni percekkel, ölbéli játékokkal, spontán beszélgetésekkel segítjük elő a bizalom kialakulását.
- Igényeiket, szükségleteiket bátran jelezzék a velük dolgozó felnőtteknek.
- Felnőtt segítséggel alakuljanak ki játszópárok, elősegítjük a baráti kapcsolatok kialakulását.

Dajka-gyermek kapcsolatok:

- Erősödjön a gondozási feladatok által.

Gyermek-gyermek kapcsolatok:

- A kapcsolatok alakulásánál próbálkozzanak egymás játékaival, hangulatával tiszteletben tartásával.

-
- A születés, - és névnapok megünneplésében aktívan vegyenek részt ismert dalok, mondókák ismétlésével, ezzel is erősödjön bennük az egy csoporthoz tartozás érzése.
 - Szokják meg, hogy a játékon osztozni kell, magyarázattal, mintaadással segítjük őket a türelmes kivárássra.
 - Alakuljon együttműködési készségük: próbáljanak nyugodtan társaik mellett, vagy velük együtt játszani.
 - Ne rongálják mások játékát.
 - Figyeljék meg az óvodai ünnepeket, hagyományokat, vegyenek részt benne, ezáltal erősödjön közösségi érzésük.
 - Élményszerző séták alkalmával figyeljék meg szűkebb környezetüket, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

II. szint

- A csoportban kialakult szokások váljanak igényükké, amelynek természetes módon tesznek eleget:
- Érkezéskor, távozáskor köszönjenek megfelelően a felnőtteknek, társaiknak.

Óvodapedagógus-gyermek kapcsolatok:

- Jellemezze tisztelet és a már kialakult bizalom.
- Konfliktusait, problémáikat bátran jelezzék, mintaadással, magyarázattal segítjük ezek megoldásait.

Dajka-gyermek kapcsolatok:

- Jellemezze bizalom, szükségleteiket, igényeiket bátran jelezzék a gondozási feladatok során is.

Gyermek-gyermek kapcsolatok:

- A kapcsolatok alakulása során továbbra is aktívan vegyenek részt a közös tevékenységekben, örömmel éljék át a kialakított ünnepi hagyományokat, név,- és születésnapok megünneplését, ezáltal biztosítjuk a közös élményszerzést és a gyermek-gyermek kapcsolatok pozitív alakulását.
- A jó és kellemes élményeiket osszák meg egymással.
- Érdeklődjenek társaik iránt, kössenek barátságokat.

-
- Mintaadás során fogadják el és tartásuk tisztelőben társaik másságát, legyenek türelmesek lassabb társaikkal.
 - Legyenek segítőkészek egymás iránt.
 - Ismerjék fel, mikor, hogyan kapcsolódhatnak be társaik tevékenységébe, játékába.
 - Tiszteljék egymás tulajdonát, munkáját, játékát.
 - Hallgassák egymást és a felnőtteket türelmesen, ne vágjanak egymás szavába, érdekelje őket a másik mondanivalója.
 - Törekedjenek az igazmondásra, ne árulkodjanak.
 - Alkalmazzák az adott tevékenységformák által megkövetelt magatartásformákat: gyakorolják az önfegyelmet, vegyenek aktívan részt az óvodapedagógus által felkínált tevékenységekben, ezáltal alakuljon feladattudatuk, feladattartásuk, szabálytudatuk.
 - Pozitív megerősítések által jussanak minél több sikerélményhez.
 - Formálódjon kudarcűrő képességük.
 - Merjenek bátran véleményt alkotni.
 - Végezzenek a közösség számára hasznos feladatokat, legyenek büszkéek ezek teljesítésére a dicséret hatására.

5.2.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Személyiségével biztosítja a gyermekek számára az érzelmi biztonságot;
- Alkalmazza a szeretet megnyilvánulásának eszközeit (pl. simogatás, mosoly, tekintet, ölelés);
- Megerősíti a gyermekekben az óvodához való kötődést az esztétikus környezet kialakításával;
- Biztosítja a gyermekek együttműködését;
- A gyermekeket a különbözőségek elfogadására és tisztelőre neveli;
- Hangsúlyt fektet a szokás- és normarendszer kialakítására;
- Biztosítja a gyermek-felnőtt, gyermek-gyermek közötti együttműködés kialakítását.
- Erősíti a szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítását, elősegíti a nemzeti identitástudat és a hazaszeretet megalapozását;
- Segíti a természeti és emberi környezetben fellelhető jó és szép megbecsülését, tisztelőt.

5.2.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek kötődnek óvodájukhoz, jó kapcsolatuk van az ott dolgozó felnőttekkel, gyermekekkel.
- Ismerik és alkalmazni tudják az óvodai közösségben elvárt magatartásformákat.
- Gyermektársaikkal figyelmesek, udvariasak.
- A szabályokat betartják, figyelmeztetik társaikat ezek betartására.
- Türelmesek, segítőkészek társaikkal, kérés nélkül is segítenek a másikon.
- Igénylik a közös tevékenységekben való részvételt, együttműködést.
- Érdeklődve fogadják a csoportba érkező vendégeket.
- Meghallgatják egymást és a felnőtteket.
- Képesek nyugodtan ülni, a tevékenységeket nyugodtan befejezni.
- Szívesen dolgoznak a közösségért, bíznak önmaguk képességeiben.
- Elismerik saját hibájukat, a konfliktushelyzetekben tudnak egyezkedni.
- Tudnak kezdeményezni, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Szeretik szülőföldjüket, védik a természetet, tiszteletben tartják az élővilágot.

5.3. Az anyanyelvi nevelés, az értelmi fejlesztés megvalósítása

5.3.1. Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi és értelmi nevelés áthatja az egész óvodai életet, a szocializáció rendszerét. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk, melynek a nevelőtevékenység egészében jelen kell, hogy legyen.

Célunk:

- Oldott, derűs légkör megteremtése, amelyben a gyermekek természetes beszéde, kommunikációs kedve, kapcsolatteremtő beszédkésztsége fejlődik. Képesé válnak gondolataikat és érzéseiket a magyar nyelv szabályainak megfelelően kifejezni.

Feladataink:

- Beszélgetésre alkalmas, nyugodt, derűs légkört biztosítunk, természetes beszédhelyzeteket létrehozása, melyben gyakorolhatják a mondatalkotást, önkifejezést, a metakommunikációt;

-
- A gyermekeket körülvevő felnőttek helyes mintaadással a magyar nyelvszabályainak megfelelően beszéljenek;
 - Türelmesen és figyelmesen hallgassák végig a beszélgetőtárs mondanivalóját, gyakorolják a társalgási beszélgetés szabályait, ezáltal formálódik a beszédfigyelemük;
 - Kommunikáció során gyakorolják az illemszabályokat, a helyes viselkedést és a társas együttlét szabályait;
 - A gyermekek egyéni beszéd sajátosságainak figyelemmel kísérése, szükség esetén szakember bevonásával;
 - A gyermekek szókincsének folyamatos bővítése;
 - A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása.
 - Beszédszlelés és beszédértés fejlesztése;
 - Egyéni bánásmódot alkalmazása a nyelvileg hátrányos helyzetből érkező és a kiemelkedő nyelvi képességekkel rendelkező gyermekek fejlődése érdekében.

5.3.1.1. A differenciálás lehetőségei

I. szint:

- A nyugodt, bizalmat árasztó légkör megteremtésével, spontán kommunikációs helyzetek megteremtésével erősítjük a gyermekek természetes közlési vágyát.
- Biztatjuk őket arra, hogy rövid mondatokban, bátran meséljenek óvodai és óvodán kívül szerzett élményeikről.
- Segítjük őket, hogy a szókincsbővítések során megtanult új kifejezéseket adekvátan alkalmazzák.
- Életkori sajátosságaiknak megfelelően törekedjenek a tiszta kiejtésre.
- Figyeljék meg a felnőttek metakommunikációs elemeit.
- Felnőtt mintaadással alakuljon beszédfigyelemük, ne vágjanak egymás és a felnőttek szavába.
- Érdeklődésüknek megfelelően vegyenek részt az anyanyelvi játékokban.
- Kapcsolódjanak be rövid versek, mondókák ismételtetésébe.

II. szint:

- Gyakorolják gondolataik, élményeik összefüggő mondatokban való kifejezését.
- Bátran, szívesen beszéljenek, szókincsüket használják aktívan.
- Alkalmazzák az újonnan megismert szavakat, kifejezéseket új beszédhelyzetekben is.
- Törekedjenek a tiszta kiejtésre.
- Legyenek türelmesek egymással a párbeszéd alkalmával, ne vágjanak egymás szavába.
- Beszédüket kísérik metakommunikációs elemekkel, természetes gesztusokkal.
- A meséi élmények hatására bővüljön fogalomképzésük, szókincsük, nyelvi kifejezőképességük, fantáziájuk.
- Megismert és új anyanyelvi játékokat játsszanak szívesen óvodapedagógusi irányítással.
- Páros és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal tartásuk fenn a kapcsolatot.

5.3.2. Értelmi fejlesztés

Az óvodai nevelés során a gyermekek életkorának megfelelő játékos formában, aktív cselekedtetéssel, változatos módszerekkel és eszközökkel fejlesztjük az értelmi képességeiket.

A gyermek differenciált bánásmód hatására jut el a saját értelmi képességeinek legmagasabb szintjére. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezetet biztosítunk. Az értelmi fejlesztés során a gyermek eltérő tapasztalataira, egyénileg és közösen átélt élményeire, érdeklődésükre és nagyfokú kíváncsiságukra építve a cselekvés, tevékenység, a beszéd és a gondolkodás egységét biztosítjuk számukra.

Célunk:

- olyan motivált környezet kialakítása, amelyben a gyermekek aktív cselekedtetéssel, közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalatszerzés lehetőségének biztosításával eljutnak a szemléletes és cselekvő gondolkodásig, fogalomalkotásig.

Feladataink:

-
- A gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, mélyítése;
 - A felfedezés és cselekvéses tanulás biztosítása;
 - Az érzelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség, kreativitás) fejlesztése.
 - Játékba ágyazott, változatos cselekvésen alapuló tapasztalatszerzés lehetőségének megteremtése.
 - Családokkal való együttműködés.

5.3.2.1. A differenciálás lehetőségei

I. szint

- A spontán, játékos tapasztalatszerzések során bővüljenek ismereteik.
- Környezetükről szerezzenek minél több érzékszervi tapasztalatot.
- A szabad játék és a változatos tevékenységek során fejlődjenek kognitív képességeik.
- Merjenek bátran kérdezni, a válaszokat hallgassák meg.
- Alakuljanak érzékelési-észlelési képességeik.
- A megismert tárgyakat, jelenségeket nevezzék a nevükön.

II. szint

- A már meglévő tapasztalatokra építve új és spontán, illetve tervezett tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával fejlődjenek kognitív képességeik.
- A sokoldalú tevékenységek során fejlődjön szándékos figyelmük, koncentrációjuk, logikus gondolkodási készségük, megfigyelőképességük.
- Ismerjenek fel ok-okozati összefüggéseket.
- Lényeges jegyek alapján legyenek képesek az általánosításra.
- Egyéni fejlettségüknek megfelelően legyenek képesek a feladatok irányított, majd önálló megoldására.

5.3.3. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Olyan biztonságos, szeretetteljes légkört teremtsen, ahol a gyermekek a bátran elmondhatják gondolataikat;
- Helyes minta és szabálykövetítéssel az anyanyelvi kifejezőkészséget fejleszti;

-
- Megismerteti a természeti és a társadalmi környezet jelzéseit, nonverbális közléseit, metakommunikációs jelzéseket alkalmaz;
 - Fejlesztő anyanyelvi játékokat alkalmaz.
 - A gyermekek egyéni beszéd-sajátosságait és beszédfejlődését figyelemmel kíséri, szükség esetén szakmai kapcsolatot tart a logopédussal, fejlesztő óvodapedagógussal;
 - Ösztönző környezetet biztosít;
 - Változatos, sokoldalú tevékenységeket kínál;
 - A gyermeki aktivitást fenntartja, kíváncsiságukat kielégíti.

5.3.4. Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Tisztán artikulálnak, érthetően beszélnek;
- Verbálisan ki tudják fejezni az érzelmeiket, gondolataikat;
- Szívesen kommunikálnak felnőttekkel és társaikkal;
- Szókincsük megfelel az elvárható életkori sajátosságoknak;
- Változatos mondszerkezeteket, mondatfajtákat használnak;
- Kifejező metakommunikációs jelzéseket alkalmaznak;
- Megfelelő hangerővel, hangsúlyozással, tempóval beszélnek;
- Beszédszfeletésük, beszédértésük fejlett;
- Türelemmel meghallgadják egymást;
- Értik, használják a névmásokat, a névutókat, a jelen, múlt és a jövő időt;
- Képesek a figyelmüket összpontosítani;
- A spontán és szervezett tevékenységekben aktívan vesznek részt;
- Emlékezetük megbízható;
- Problémafelismerő és megoldó képességük alakulóban van;
- Elemi fogalmi gondolkodásra képesek;
- Feladatadatuk és feladattartásuk kialakult;
- Munkatempójuk életkoruknak megfelelő.

6. Az óvodai élet megszervezése

A gyermekek nevelése a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével. A tevékenységek jellegét, illetve formáit, az egyéni fejlettség, és az életkori jellemzők befolyásolják. Az óvodapedagógusok a tevékenységeket differenciáltan szervezik. A nevelés céltudatos megszervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált egyéni és csoportos tevékenységek szervezésével a játék kitüntetett szerepét szem előtt tartva.

A gyermekek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket.

6.1. Napirend

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekek számára.

Minden csoportnak a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően kell alakítania saját napirendjét a többi csoporttal egyeztetve, életkoronként más-más pihenési idővel. Napirendünk rugalmasan alkalmazkodik az adott nap eseményeihez, aktualitásaihoz, az időjáráshoz és az évszakok változásaihoz.

A gyermekekkel történő foglalkozások, tevékenységek mindegyikét kizárólag óvodapedagógus irányíthatja.

Célunk:

- megfelelő óvodai életritmus, szokás és szabályrendszer kialakítása.

Feladataink:

- biztosítani a gyermekek gazdag, változatos tevékenységét;
- a tevékenységek szervezése oly módon, hogy a legtöbb időt játékkal töltsék a gyermekek;
- a várakozási idő minimalizálása, tartalommal való megtöltése;
- javaslattétel az óvodai és a családban kialakított napirend közelítésére;
- családi attitűd alakítása, a gyermekekkel töltött minőségi idő hangsúlyozása.

Napirend

06.00 – 11.45 Folyamatos játéktevékenység	Óvoda nyitása Szabad játék Testápolás, tisztálkodás Tízórai
	Játékba integrált csoportos tevékenységek: Külső világ tevékeny megismerése matematikai tapasztalatszerzéssel Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Verselés, mesélés Ének, zene, népi tánc, Mozgás Anyanyelvi nevelés
	Tehetséggondozás Egyéni fejlesztések
	Udvari játék
11.45– 12.30 Ebéd	Testápolás, tisztálkodás Ebéd
12.30.– 15.30 Pihenés	Testápolás, tisztálkodás, pihenés, alvás
	Testápolás, tisztálkodás Uzsonna
15.30 – 17.00 Folyamatos játéktevékenység	Játék, szabadon választott tevékenységek Udvari játék Folyamatos hazabocsátás Óvoda zárása

6.1.1. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Nyugodt, biztonságos, kiszámítható óvodai környezetet teremt a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembe vételével;
- A különböző tevékenységeket (gondozás, munka, tanulási tevékenység stb.) rugalmasan valósítja meg a játék folyamatában;
- Kialakítja a csoport stabil szokásrendjét;
- Figyelembe veszi a helyi adottságokat.

6.2. Hetirend

A hetirend szervezeti keretként biztosítja a tevékenységek tervezhetőségét, rendszerességét.

A hetirend összeállításánál figyelembe vesszük:

- A tevékenységek tartalmának összeilleszthetőségét (komplexitás);
- Az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően növekvő időtartamú párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek tervezését, szervezését;
- A tevékenységekhez kialakított helyiségek használatának hensztását a csoportok között (tornaterem);
- A két egymás mellett lévő csoport kialakított napirendjét és az életkori sajátosságokat.
- A gyermekek szabad játékát.

Hetirend

	Óvodapedagógusok által kezdeményezett szervezett tevékenységek
Hétfő	Külső világ tevékeny megismerése matematikai tapasztalatszerzéssel
Kedd	Versenélés, mesélés
Szerda	Rajzolás, festés, kézimunka
Csütörtök	Ének, zene, népi játék, tánc
Péntek	Mozgás, mozgásos játék

Kötetlen, mindennapi tevékenységek (OAP szerint):

- mozgás, mozgásos játék;
- versekés, mesélés;
- ének, zene, népi játék, tánc;
- rajzolás, mintázás, kézimunka
- a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységek
- mindennapos mozgás

6.2.1. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- A különböző heti tevékenységeket komplex egységgé szervezi;
- A tevékenységek tervezésénél, megvalósításánál a folyamatosságot, a rendszerességet, a hely- és idő tényezőt alkalmasan megválasztja.
- A változó körülményeket figyelembe veszi.
- A tevékenységek szervezeti kereteit célszerűen megválasztja.

6.3. Ünnepek, hagyományok

Az ünnepek- az érzelmi nevelés sajátos szinterei- a mindennapoktól eltérő közösségi események. Mély érzelmi nyomatokat hagynak a gyermekekben az ünnepnapokhoz kapcsolódó közös élmények, a jeles napokat megelőző közös készülődések. Az ünnepi készülődésben az érzelemfokozó hangulati elemeket helyezzük előtérbe, hiszen az a cél, hogy az ünnep maga az élmény legyen. Nemcsak az összetartozást erősítjük, hanem az esztétikus környezet, öltözködés iránti igény is megalapozódik.

Célunk:

- A közös élmény erejével a gyermekek közösséghez tartozásának elmélyítése;
- Hagyományok ápolása.

Feladatunk:

- Az ünnepek erkölcsi tartalmának megismertetésével a pozitív érzelmek fejlesztése.
- Az ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó szimbólumok, jelképek megismerése.
- A szülőföldhöz való kötődés megalapozása.

6.3.1. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Az ünnepeket, megemlékezéseket a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembe vételével szervezi meg;
- Az óvoda, a folyosók, a csoportszobák feldíszítésével az ünnepek külsőségeit teremti meg;
- Ünnepi műsorok tervezésénél figyelembe veszi a gyermekek életkorát, egyéni képességeit;
- Biztosítja a családokkal közös élményszerzést.

6.3.2. Ünnepek, jeles napok óvodánkban

- Szüreti mulatság
- Állatok Világnapja, háziállatok megtekintése a gazdaságban
- "Tök jó nap" - családi tökfaragás
- Márton nap, lámpás felvonulás a szülőkkel közösen
- Mikulás ünnepség
- Luca napja - szokások felelevenítése, búzáültetés a csoportokban
- Közös karácsonyi ünnepség
- A magyar kultúra napja - szimfonikus zenekar az óvodában
- Farsangi mulatság - jelmezbál, bemutató, közös játékok, télűző
- Március 15. - látogatás az újszentiváni Emlékparkba
- Húsvéti népszokások felelevenítése a csoportokban
- Anyák napja
- Gyermeknap családi sportvetélkedő
- Évzáró és óvodai búcsúzás

6.4. Az óvoda külső kapcsolatai

6.4.1. Óvoda-Fenntartó kapcsolata

Célunk: óvodánk zökkenőmentes működésének biztosítása.

Feladataink:

- kölcsönös, korrekt információátadás;
- naprakész feladatellátás,

6.4.2. Óvoda-bölcsőde kapcsolata

Célunk: bölcsődéből óvodába való zökkenőmentes váltás biztosítása.

Feladataink: folyamatos kapcsolattartás a bölcsőde tagintézménnyel.

6.4.3. Óvoda-család kapcsolata

Célunk: a kiegyensúlyozott partnerkapcsolatra törekvés.

Feladataink:

- A nevelési módszerek összehangolása a gyermekek egészséges fejlődésének érdekében;
- Nyitott, kölcsönös, kompromisszumkész kapcsolat ápolása;
- Tanácsok nyújtása a szülők nevelési problémáinak megoldásához.

Az együttműködés formái:

- szülői értekezlet;
- fogadóóra;
- óvodai ünnepek;
- családi nap;
- nyílt nap.

6.4.4. Óvoda-iskola kapcsolata

Célunk: az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése.

Feladataink:

- lehetőség biztosítása a tanítónők részére az óvodai nevelésbe való betekintésre;
- szülői értekezlet szervezése tanköteles korú gyermekek szüleinek (iskolára való alkalmasság szempontjai, iskolák bemutatkozása);
- nagycsoportosok részére nyílt napok látogatásának szervezése.

6.4.5. További szakmai kapcsolatok

- Oktatási Hivatal
- Magyar Államkincstár
- SZKTT ESZI Gyermekjóléti Szolgálat
- Csongrád-Csanád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Gyermekétkeztetést nyújtó szolgáltató

-
- Köznevelődési Intézmények
 - Civil szervezetek, alapítványok, cégek, egyesületek
 - Egészségügyi szolgáltatók
 - Egyéb köznevelési intézmények

7. Az óvodai élet tevékenységformái

7.1. Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A gyermek alapvető, mindennapjait átszövő, mással nem helyettesíthető, önkéntes, kreativitást fejlesztő, élményt adó tevékenysége.

A játékban megismerhetjük a gyermekek adottságait, jellemvonásait, ismereteik gyarapodását, mindennapi élményeik feldolgozását, társas kapcsolataikat, érzelmeiket.

Célunk:

- A gyermek saját elképzeléseinek, vágyainak, önállóságának, kreatív ötleteinek kihontakoztatása.

Feladataink:

- A szabad játék feltételeinek biztosítása (hely, idő, nyugodt légkör, esztétikus játékkörnyezet, izléses játékok);
- A gyermeki önállóság tiszteletben tartása, a szabad játék védelme;
- Egyszerű, teljesíthető szabályok kialakítása;
- Változatos ötletek, helyzetek, élményszerzési lehetőségek biztosítása;
- Játék- eszköztár folyamatos bővítése;
- Igény szerinti pedagógusi együtt játszás, utánozható minta, támogató, ösztönző magatartás;
- Társas kapcsolatok alakítása, szociális magatartás, önállóság fejlesztése;
- Beszédkészség, metakommunikáció fejlesztése;
- Az óvodáskorban megjelenő játékfajták és azok tartalmának és minőségének gazdagítása az egyéni sajátosságok figyelembevételével (gyakorló-, szerep-, konstruáló-, szabályjáték, barkácsolás, bábozás, dramatizálás, népi játékok).

7.1.1. A differenciálás lehetőségei

I. szint:

Játék a csoportszobában:

- Az egész napot átszövő szabad játék során éljenek az adott játéklehetőségekkel.
- Felnőttek és a nagyobbak segítségével ismerkedjenek meg a játékok helyével, használatával.

-
- Éljenek az óvodapedagógus által felkínált változatos játéklehetőségekkel.
 - Óvodapedagógusi segítséggel válasszák ki a játékuhoz szükséges eszközöket.
 - Próbáljanak társaikkal, vagy társaik mellett békésen játszani.

Gyakorló játék:

- Ismerkedjenek a játékok tulajdonságaival, anyagával, használatával.

Konstruáló játék:

- Közös vagy egyéni játék során rakosgassanak fa és műanyag kockákat, Lego-kat.
- Figyeljék a nagyobbak játékait, építményeit, próbálják azokat utánozni.

Szimbolikus játék:

- Használják a játék megélésére biztosított eszközöket: ismerkedjenek meg a bábókkal, bábparaván használatával, figyeljék a nagyobbak önálló bábozását.
- Óvodai, óvodán kívüli élményeiket próbálják beépíteni szimbolikus játékaikba (orvosos, boltos, piacos játék).

Szabályjáték:

- Egyszerű szabályjátékokat óvodapedagógus irányítása mellett próbáljanak meg elsajátítani.

Játék a szabadban:

- Az udvaron található változatos talajborításokat (fű, beton, homok) használják ki nagymozgásos tevékenységeik során (mászóka, csúszda);
- Léglabdákat próbáljanak rúgni, dobni, elkapni, gurítani;
- A homokozóban építsenek, formáljanak, gyurkáljanak;
- A mászókat, hintát felhőti felülete mellett használják;
- Játsszanak minél több futó-, és fogójátékot, egyszerű szabályjátékokat.

II. szint:

Játék a csoportszobában:

- A kialakult játszópárok, játszócsoportok folytassanak korosztályuknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően elmélyült játéktevékenységet.
- A játékeszközöket kérjék el egymástól, ha nem használják, a helyére tegyék vissza.

Szimbolikus és szerepjátékok:

- A szimbolikus és szerepjátékok során tapasztalataikat, élményeiket építsék be játékaikba.
- A szerepjátékokba esetenként vonják be társaikat is.
- A bábokat használják önállóan, kreatívan a mesedramatizálás kellékeként, esetenként önállóan találjanak ki új szerepeket.
- A játékeszközöket önállóan, kreatívan válogassák össze játékgigényüknek megfelelően.

Konstruáló játék:

- Törekedjenek a bonyolultabb építmények megalkotására, amellyel igény esetén több napig is játszhatnak.

Szabályjáték:

- Játsszanak minél több szabályjátékot (társasjáték, memória, Logico, stb).
- Törekedjenek a szabályok betartására.
- Igény esetén találjanak ki új szabályokat.
- Értelmi és mozgásos szabályjátékoknál próbálkozzanak játékvezetéssel, legyen jelen az egészséges versenyszellem.

Játék a szabadban:

- A nagymozgásos játéktevékenységekhez biztosított játékeszközöket (léglabdák, hullahopp karikák, motorok, rollerek, biciklik, mászóka) használják rendeltetésszerűen.
- Homokozó játékok során alkossanak kreatívan.
- Kezdeményezzenek mozgásos szabályjátékokat.

7.1.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Szabad játék optimális feltételeinek megteremtése;
- A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára;

-
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása;
 - Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához;
 - A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása;
 - Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együtt játszás a gyermekekkel;
 - A közös élmények gazdagítása;
 - A szocializáció segítése;
 - Érzelmek, magatartásmódok, szokások formálása;
 - A kevésbé önálló, nem kreatív gyermek játékának fejlesztése.

7.1.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Az életkori sajátosságainak megfelelő játékfajtákat játszanak;
- Örömmel, elmélyülten, gazdag képzelettel, kreatívan játszanak, melyet több napon keresztül is képesek folytatni; társas kapcsolataikban együttműködőek, a szerepeket egymás között elosztják;
- Betartják a szabályokat, elviselik a kudarcot;
- Elfogadják társaik ötleteit, saját ötleteiket elfogadtatják, tiszteletben tartják a másik játékát;
- Szabálytudatuk fejlett, ehhez kialakult erkölcsi tulajdonságokkal rendelkeznek;
- Önállóan képesek játékot kezdeményezni, játékaikhoz eszközöket készíteni;
- Logikai gondolkodásuk fejlett, képesek bonyolultabb szabályjátékok eljátszására is;
- Képesek a tartalmas, kifejező párbeszédre;
- Metakommunikációs jelzésekkel képesek utánozni a megszemélyesített egyéni szerepjátékukban;
- Tevékenyen részt vesznek a gyűjtőmunkában, próbálnak eszközöket készíteni a szerepjátékokhoz.

7.2. Munka jellegű tevékenységek

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális értékelést igényel.

Célunk:

- Az életre való felkészítés; a gyermeki munka megkedvelésén keresztül a saját

magukért és társaikért végzett tevékenység megbecsülésére, a munka szeretetére nevelés.

Feladataink:

- Önálló munkavégzés lehetőségének megteremtése az életkori sajátosságok és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételével;
- Nyugodt, örömteli, jó hangulatban végezhető munka jellegű tevékenységek feltételeinek biztosítása;
- Tudatosítjuk a közösségért végzett munka jelentőségét, fontosságát, az eredmény megbecsülését, a munka szeretetére, tiszteltetére nevelése által;
- Munkafajták fokozatos bevezetése, munkakészségek, szokások kialakítása, a munka állandóságának és folyamatosságának megteremtése;
- A gyermekeket körülvevő felnőttek részéről minta adása (rendszeresség, következetesség, alaposág);
- Balesetvédelmi szempontoknak megfelelő méretű, anyagú szerszámok, eszközök biztosítása;
- A környezeti rendjének megőrzése, növény, állat, kert, udvar gondozása;
- Környezettudatos viselkedés megalapozása (szelektív hulladékgyűjtés);
- Folyamatos, konkrét, reális fejlesztő értékelés, mely motiválja a gyermekeket a további munkavégzésre.

7.2.1. A differenciálás lehetőségei

L szlat:

Önkiszolgálás:

- Étkezések alkalmával felnőtt segítségével vegyék el a tányért, poharat, evőeszközöket, szalvétát a tálalóasztalról, és vigyék a helyükre.
- Étkezés végén a tányért, poharat vigyék a tálalóasztalra, szalvétájukat dobják a szemetesbe;
- Széküket próbálják az asztalhoz tolni.
- A mosdót felnőtt felügyelete mellett használják differenciált segítségadás mellett;
- Öltözköznél, vetkőzöknél, cipőváltásnál törekedjenek az önállóságra;
- Vegyenek részt a játékok elpakolásában.

Alkalmi megbízatások teljesítése:

- Érdeklődésüknek megfelelően vegyenek részt a csoportszoba rendezésében, dekorálásában;
- Nem használt játékaikat próbálják meg önállóan, vagy felnőtt segítségével a helyére tenni;
- Leesett játékokat vegyenek fel a földről.

Környezet- és növénygondozás:

- Érdeklődésüknek megfelelően kísérik figyelemmel a természet, az élősarok változásait;
- A letört, leesett gallyakat felnőtt segítséggel szedik össze;
- Figyeljék meg az udvaros kertgondozó munkáját;
- Vigyázzanak az udvar növényeire, apró állataira.

II. szint:

Önkiszolgálás:

- A gyermekek önkiszolgálással vegyék el a tálalóasztalról a tányért, szalvétát, evőeszközöket;
- Érkezésnél önállóan vegyék el a tálalóasztalról a poharat;
- A kancsóból önállóan öntsenek;
- Tisztálkodásnál önállóan használják a mosdót, WC-t;
- Öltözésnél, vetkőzésnél törekedjenek az önállóságra;
- Próbálkozzanak a cipőfűző megkötésével;
- Levetett ruhájukat fordítsák ki, próbálják összehajtani;

Naposi munka:

- Az asztalterítőt differenciált segítségadás mellett próbálják leteríteni.
- Figyeljék hiányzó társaikat, ennek megfelelően terítsenek.
- Étkezések alatt figyeljenek asztaluk rendjére.
- Étkezések után szedik össze a tányérokat, kancsót, és tegyék a tálaló kocsira.
- Segítsenek a dajka néninek az asztalok letakarításában.

-
- Segédkezzenek az udvari játékok ki- és elpakolásában, ágynemők elpakolásában.

Alkalmi megbízatások teljesítése:

- Aktívan vegyenek részt a csoportszoba dekorálásában, teremrendezésben, a rend és tisztaság megőrzésében.
- A mosdóban, öltözőben segítsék kisebb társaikat.
- Eszközöket, üzeneteket továbbítsanak óvodán belül.
- Segítsék a dajka néni munkáját: gyümölcskészítés, kenyérsztás, szőnyeg feltelkerés, játékokrakás.

Környezet- és növénygondozás:

- Figyeljék folyamatosan a természet változásait.
- Aktívan vegyenek részt az élősarok aktualizálásában.
- Vegyenek részt a kerti munkákban, levelek sepregetésében, gallyak összegyűjtésében.
- Vigyázzanak az udvar növényeire, apróbb állataira.

7.2.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Az óvodapedagógus megtanítja a gyermekeket a munkatevékenységek elvégzésére;
- Minden gyermeknél megteremti az önálló munkavégzés lehetőségét;
- Kialakítja a munka állandóságát és folyamatosságát;
- Értékelésében a dicséret, a pozitív megerősítés dominál;
- Lehetővé teszi, hogy a gyermekek az általuk különösen kedvelt munkafajtákban, egyéni tempójukban elmélyedhessenek, elegendő idő biztosításával;
- A munkalehetőségek kialakításánál figyelembe veszi, hogy a gyermek a tevékenységet sikerként élje meg.

7.2.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Önmagáért végzett munkáját önállóan végzi;
- A napos munkát megfelelő feladattudattal, osztott figyelemmel, igényességgel végzik;
- Szívesen és önként vállalnak munkát;
- Megbízatásaikat kitartóan, alaposan, felelősséggel végzik: tevékenyen részt vesznek környezetük rendjének, tisztaságának megőrzésében;

-
- A munkaeszközöket rendeltetésszerűen, biztonsággal használják;
 - A szelektív hulladékgyűjtés igényűvé vált;
 - Szívesen díszítik, szépítik, rendezik környezetüket;
 - Ismerik a munkavégzés fogásait;
 - Szívesen tevékenykednek a közösség érdekében örömszerzés céljából, illetve segítő szándékkal.

7.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánpótlásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás feltétele a gyermek megismerési vágya, cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.

Célunk:

- A spontán és szervezett tapasztalatszerzés útjának biztosításával a gyermeki személyiség kibontakoztatása, képességek fejlesztése, tapasztalatok bővítése, rendezése;
- A gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre alapozva a tudás, tanulás utáni vágy felkeltése
- A szociális tanulás során gyermekeinkkel elsajátítani a kommunikációs és kooperációs technikákat és azok alkalmazását.

Feladataink:

- Tudatos, tervszerű felkészülés;
- Elegendő mennyiségű, minőségű és méretű esztétikus eszköz biztosítása;
- Az időkeret, hely, módszerek kellő megválasztása a gyermekek életkorának, egyéni fejlettségének megfelelően;
- Tanulást támogató környezet megteremtése;
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás feltételeinek biztosítása;

-
- A kitűzött céltunk eléréséhez a gyermeki tevékenységek megfelelő felépítése;
 - A gyermekek motiváltságának fenntartása;
 - Eltérő szükségletű gyermekek támogatása;
 - A gyermekek önértékelési képességének megalapozása, fejlesztése;
 - A gyermekek szükséglettel kielégítő változatos tevékenységek, élményszerzési lehetőségek tervezése, megvalósítása.

7.3.1. A differenciálás lehetőségei

I. szint

- A szervezett és spontán adódó tevékenységek során folyamatosan fejlődjön beszédkedvük, beszédfigyelmük, nagymozgásaik, testképük, énképük az utánzásos minta,- és modellkövetés által.
- Érdeklődésüknek megfelelően egyre gyakrabban kapcsolódnak be az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységekbe.
- A tanulást támogató környezet hatására bővüljenek ismereteik szűkebb környezetükről.
- A közvetlen tapasztalatok, megfigyelések által fejlődjön érzékelő-észlelő képességük, figyelmük, megismerő képességük.
- Szerezzenek minél több érzékszervi tapasztalatot.
- Az óvodai és óvodán kívüli élmények felidézése által fejlődjön emlékeztetük.
- A differenciált feladatadás készítse őket sokoldalú tevékenységre.
- A játékok motivációs bázisára építve fokozódjon érdeklődésük, kitartásuk.
- A közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés során figyelmük legyen hosszabb ideig fenntartható.
- A játékos cselekvések hatására váljanak egyre együttműködőbbé felnőttekkel, társaikkal egyaránt.
- A gyermeki személyiség kibontakozását pozitív értékeléssel segítjük elő, építve a gyermekek cselekvő aktivitására.

II. szint:

- A szabad játék, a szervezett és spontán tevékenységek során fejlődjenek mozgásos, szociális és kognitív képességeik.

-
- Az óvodapedagógus által felkínált tevékenységek, megfigyelések, felfedezések késztessék őket gondolkodásra, koncentrációra, ezáltal fejlesztve megfigyelőképességüket, emlékezetüket.
 - Ismerjék fel az ok-okozati összefüggéseket.
 - A személyre szabott pozitív értékelések hatására alakuljon énképük, önértékelésük, erősödjön önismeretük.
 - Legyenek képesek kapcsolatteremtésre, együttműködésre.
 - Törekedjenek a problémahelyzetek önálló megoldására.
 - A feladatok végrehajtásánál fejlődjön feladattudatuk, legyenek kitartóak, fejlődjön reális énképük, figyelemkoncentrációjuk.
 - Végezzenek önálló megfigyeléseket.
 - Fejlődjön szabálytudatuk.
 - Érdeklődjenek környezetük iránt, gondolataikat formálják mondatokba.
 - A feladatok hatására fejlődjön szándékos és tartós figyelmük, tér- és időérzékelésük.

7.3.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Folyamatosan biztosítsa a gyermekek számára, a képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit (hely, idő, ötletek, eszközök, élmények)
- A folyamatos megfigyelés útján alkosson tiszta képet a gyermek meglévő képességeiről, ennek ismeretében törekedjen a képességek fejlesztésére;
- A kiemelkedő képességű és részképességek fejlődésében elmaradott gyermekekre egyénte szabott fejlesztési terv alapján gyakoroljon hatást;
- Minden gyermek képességét önmagához a saját lehetőségeihez viszonyítva igyekezzon fejleszteni;
- Kínáljon lehetőséget a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit

7.3.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Érzékelésük, észlelésük differenciálódik;
- Megjelennek akarat tulajdonságaik: kitanás, önállóság, céltudatosság;
- Kialakul a szándékos figyelmük, rendelkeznek a felidézés, a bevésés képességével;

-
- A cselekvő, szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van;
 - Önálló megfigyeléseket végeznek, a jelenségeket változásukban is felismerik;
 - Logikus gondolkodásuk fejlett, következtetnek, ítéletek alkotnak;
 - Felfedezik az összefüggéseket, az ok-okozati viszonyokat;
 - Képesek az önálló feladatvégzésre, kialakulóban van feladat tudatuk, szabálytudatuk;
 - Társas kapcsolataikra az együttműködés jellemző;
 - Ellenőrzik saját tevékenységüket, ismerik értékeiket;
 - Az eszközökre vigyáznak, megfelelően használják azokat;
 - Élményeiket, tapasztalataikat önállóan, érthetően elmondják;
 - Beszédük fejlett, képesek a tartalmas, kifejező párbeszédre.

7.4. Külső világ tevékeny megismerése matematikai tapasztalatszerzéssel

A gyermek érdeklődése és aktivitása során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, tárgyi környezetről és ez által összefüggéseket tár fel formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A felfedező, kereső, probléma érzékeny gyerek megtapasztalja a természeti és társadalmi környezetben lejátszó jelenségeket történéseket így sokféle információ birtokába juthat.

A tevékenységközpontú program célja az, hogy a gyermeknek segítséget nyújtson ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében. A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és a tapasztalatszerzésre építünk. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természet közeli élettel, a természet, a környezet szeretetének bizonyításával, példát mutatva a gyermek számára.

A környező valósággal való ismerkedés során, a gyermekek tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formai, mennyiségi, téri viszonyairól. Számítalan lehetőség nyílik játék és szabadidős tevékenységekben matematikai tartalmak közvetítésére, a kognitív

képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémátalás, problémamegoldás) fejlesztésére.

Célunk:

- A valóság fokozatos és folyamatos megismerésével a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a szülőföldhöz, az ott élő emberekhez, a hazai tájhoz, a helyi hagyományokhoz és a néphagyományokhoz, a tárgyi kultúra értékeihez.
- Ezek szeretetének, tisztelésének, védelmének megtanítása.
- Elemi ismeretek kialakítása önmaguk és a környezetük kapcsolatáról.
- A természeti környezet iránt érzékeny, a társadalmi környezethez sokoldalúan alkalmazkodni tudó, a közvetlen környezetét tevékenyen befolyásolni, védeni képes szemléletmód kialakítása;
- A fenntartható fejlődés érdekében környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása;
- A környező világ mennyiségi, formai és kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása, lehetőség szerint természetes környezetben.

Feladataink:

- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése;
- Matematikai tartalmú felfedezések lehetőségének biztosítása, a megszerzett tapasztalatok tudatosítása;
- Ok- okozati összefüggések felismertetése, megtapasztaltatása;
- Logikus gondolkodás, problémamegoldó képesség alapozása, fejlesztése;
- Tevékenységtetés közben a csoport igényeinek és szükségleteinek figyelembe vétele a képességek terén;
- Érdeklődés felkeltése, az aktivitás fokozása és a figyelem tartósságának növelése;
- Jó teljesítményre serkentés úgy, hogy a gyermekek számára a tevékenység élményt, érdekes játékokat jelentsen.

7.4.1. A differenciálás lehetőségei

I.szint

- Ismerkedjenek az óvodával és az ott dolgozó felnőttekkel;

-
- Ismerkedjenek meg az óvoda közvetlen környezetével;
 - Ismerkedjenek meg a gyalogos közlekedés szabályaival;
 - Figyeljék meg a környéken élő állatokat, azok szokásait;
 - Figyeljék meg a növényeket, virágokat;
 - Beszélgessenek a családról;
 - Figyeljék meg az évszakok szépségét, változásait;
 - Gyűjtsenek terméseket;
 - Ismerkedjenek a formákkal, színekkel, mennyiségekkel;
 - Az évszakokként begyűjtött kincseket használják fel az óvodai élet tevékenységei során;
 - Figyeljék meg a rugyvetést, csíráztatást, szerezzenek ismereteket a növények növekedéséről.

Matematikai tapasztalatszerzés

HALMAZKÉPZÉS

- Összehasonlítás tulajdonságaik szerint (szín, forma, nagyság).
- Számosság megállapítása becsléssel majd számlálással, tőszámnevek.
- Elemek csoportosítása megadott szempontok szerint.
- Több, kevesebb, ugyanannyi megállapítása becsléssel, majd számlálással.
- Halmaz elemeinek változtatása (hozzáadás, elvétel, ugyanannyivá tétel).

KITERJEDÉSEK

- Mennyiségek összehasonlítása becsléssel, összeméréssel.
- Kisebb, nagyobb.
- Magasabb, alacsonyabb.
- Hosszabb, rövidebb.

TESTEK ÉS SÍKMÉRTANI FORMÁK

- Gömb, gömbölyű.
- Kör, kör alakú ténakörben.

RELÁCIÓK TÉRBEN – TÉRBEN VALÓ TÁJÉKOZÓDÁS

- Névutók használata (előtt, mellett, mögött, fölött, alatt).

II. szint

- Az évszakonként begyűjtött kincseket rendszerezék, készítsenek belőle kiállítást, használják fel az óvodai élet tevékenységei során;
- Végezzenek rügyeztetést, csíráztatást, szerezzenek ismereteket a növények növekedésének feltételeiről;
- Nevezzék meg a háziállatokat, nézzenek ismeretterjesztő könyveket, filmeket a vadon élő állatokról;
- Ismerkedjenek az időjárás és az emberek munkájának összefüggésével;
- Nevezzék meg a családtagokat;
- Gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait, nevezzék meg a közlekedési eszközöket, csoportosítsák azokat;
- Gyűjtsenek tapasztalatokat a környezet szennyezéséről, esetleg ezek megelőzéséről;
- Ismerkedjenek meg a virágokkal, növényekkel, a védett növény, a mérgező növény, a gyógynövény fogalmával;
- Neveljenek konyhakerti növényeket, használják fel étkezésükből nyersen, salátaként;
- Ismerkedjenek meg a növények gondozása során használatos eszközökkel, azok biztonságos használatával;
- Végezzenek megfigyeléseket a vízzel, a talajjal, a levegővel;
- Az évszakok és a napszakok változásait ismerjék fel, nevezzék meg;
- A házi és vadonélő állatok életmódját, hasznát esetleg kártékonyságát ismerjék, hasonlítsák össze azokat.

Matematikai tapasztalatszerzés

HALMAZKÉPZÉS

Válogatás, csoportosítás, osztályozás, látás, hallás, tapintás alapján felfedezett tulajdonságok szerint.

Halmazok rendezése számosság szerint:

- Halmazok számossága: több, kevesebb, ugyanannyi
- Halmaz- és részhalmazképzés, két halmaz ugyanannyivá tétele

- A halmazok közötti azonosság, különbözőség bizonyítása – egy-egyértelmű hozzárendelés, párosítás
- Adott halmaz számosságának kifejezése számlálással – töszámok
- Sorszámok – egyetlen elem helye a sorban

Halmazokkal végezhető műveletek:

- A számképzetek eredményes kialakítása
- Halmazok egyesítése számosság vagy más tulajdonsággal
- Halmazok különbsége
- Halmazok bontása: halmaz- részhalmaz

KITERJEDÉSEK – ÖSSZEHASONLÍTÁS

- Síkbeli kiterjedés (hosszúság, szélesség)
- Térbeli kiterjedés (hosszúság, szélesség, magasság)
- Mérések, becslések – mindig valamivel való összehasonlítás: hosszúságmérés, térfogatmérés, súlymérés

TESTEK ÉS SÍKMÉRTANI FORMÁK

- Taktilis érzékelés segítségével megismerkednek különböző térbeli, síkbeli formákkal
- A különböző tárgyak egymáshoz való viszonyaiban fokozatosan felfedezik a tájékozódási lehetőségeket /névutók/.
- Geometria: gömb, téglatest, kocka, kör, téglalap, négyzet.
 - Alapja az összehasonlítás.
 - Szimmetria megismertetése – tükörkép játék.

RELÁCIÓK TÉRBEN – TÉRBEN VALÓ TÁJÉKOZÓDÁS

- Nem önálló tevékenységként jelentkezik – bármely téma szerves része.

7.4.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Az új ismereteket a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára építi, illetve élményeikre, tapasztalataikra támaszkodik;
- A meglévő ismereteket elmélyíti, rendszerez;
- Változatos tevékenységeket biztosít felfedezésre, megfigyelésre, megismerésre;
- Az évszakok tematikája szerint tervez és valósít meg;
- Témaválasztásnál figyelembe veszi a lakóhely, a környezet sajátosságait;

-
- Módszereit, eszközeit a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítja: megfigyelés, játékos tevékenységek, kísérletezés, vizsgálat;
 - Ünnepek és hagyományörzés formájában közvetíti a kultúra értékeit, hagyományait, megtanítja ezek tiszteletére a gyermeket;
 - Megtanítja felfedezni a környezet szépségét, harmóniáját;
 - Megláttatja az összefüggéseket és az ok-okozati viszonyokat;
 - A környezet és természet romlásának, pusztulásának példáit is megmutatja;
 - Megismerteti a környezetvédelem alapjait: a föld, a levegő, a víz, a növény -és állatvilág, valamint a természetvédelem védelem meghatározó szerepét;
 - Környezetbarát szokások megalapozása, hulladékkezelés, szelektálás;
 - Biztosítja az ismeretek sokszínű gyakorlását, alkalmazását;
 - A csoportszobában élő természetsarkot alakít ki;
 - Az udvaron lehetőséget biztosít a kertgondozásra, ehhez megteremtí a feltételeket;
 - Kirándulásokon természeti kincsek gyűjtésére motivál;
 - Kihasználja a játék során adódó spontán matematikai helyzeteket;
 - Megismereti és alkalmazza a logikai és matematikai szabályjátékokat;
 - Megismereti és megtapasztaltatja a matematikai fogalmakat, kifejezéseket, összefüggéseket;
 - Felkelti a matematika iránti érdeklődést.

7.4.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről;
- Megnevezik az évszakokat és tudják néhány jellegzetességét;
- Meg tudnak nevezni növényeket, állatfajtaikat;
- Ismerik a napszakokat és az ahhoz kapcsolódó tevékenységeket;
- A természeti és társadalmi környezetet megbecsülő, óvó magatartásformákkal, szokásokkal rendelkeznek;
- Ismerik az ünnepeket és jelképeiket, hagyományainkat;
- Alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismerik a közlekedési eszközöket;
- Felismerik nemzetünk zászlaját, címerét;

-
- Matematikai tartalmú ismereteiket tevékenyen alkalmazzák (geometria, tő-és sorszámnevek);
 - Képesek ok- okozati összefüggések megértésére;
 - Képesek mennyiségek megállapítására, összehasonlítására, becslésére;
 - Képesek tulajdonság szerint halmazok csoportosítására, párosítására;
 - Több, kevesebb, ugyanannyi relációt felismerik, alkalmazzák;
 - Képesek halmazok számosságának változtatására (hozzáadás, elvétel);
 - Térbeli és síkbeli újétkozódásuk alakulóban van;
 - Felismerik és megnevezik a mennyiségi, alakí, nagyságbeli és téri viszonyokat.

7.5. Verselés, mesélés

A mese a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi, esztétikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője, olyan lelki táplálék, amely életre szólóan nyomokat hagy a gyermekekben.

Képi és konkrét formában, esetlegesen a báhozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermekek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésmódokat.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rímek, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Az irodalmi alkotások dramatizálása során fejlődik a gyermekek produktív fantáziája (szerepeltetési lehetőségek, mimika, gesztus, jellemformálás) és reprodukív készségük (beszédkészség, szöveg előadása). A bábjátékban rejlő mozgatósi lehetőség cselekvésre inspirálja a gyermekeket. A báb kedvezően motiválja a megismerő tevékenységet, érdeklődést. A gyermek belső képek teremtése által lehetőséget kap a mese cselekményén keresztül a szorongások feldolgozására is. Az ismétlések, dramatikus játékok, bábozások alkalmakat teremtenek az irodalmi élmények újra átélésére, az önálló fantáziadús alkotásra.

Célunk:

- A gyermekek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének elősegítése, nyelvi és kommunikációs képességeinek fejlesztése gyermekirodalmi alkotások által és a gyermekirodalomhoz szorosan kapcsolódó tevékenységek, módszerek sajátos eszközeivel;

-
- Gyermekirodalmi alkotásokkal a gyermeki személyiség sokoldalú formálása;
 - Maradandó komplex élményközvetítés;
 - Az irodalmi szeretetlenség megalapozása;
 - Olvasóvá nevelés folyamatának elindítása.

Feladataink:

- Megfelelő anyag kiválasztás az életkori sajátosságokhoz, a gyermekek igényeihez, érdeklődéséhez, érzelmvilágához igazodva, a tervszerűség, tudatosság, fokozatosság elvét szem előtt tartva;
- Népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek megismertetése;
- Megértő, a gyermekeket elfogadó, biztonságot sugárzó légkör megteremtése;
- Élménynyújtás;
- Anyanyelv megszerettetése, beszédkultúra megalapozása;
- Mese- versmondás örömszerző élményének megteremtése,
- Anyanyelvi játékból fakadó ritmus- és hangzásélmény biztosítása
- A belső képalkotás folyamatának elősegítése, a mesetudat erősítése
- Népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül irodalmi élmény nyújtása
- Érzelmi, esztétikai nevelés

7.5.1. A differenciálás lehetőségei

I. szint

A verselés, mesélés tartalma:

- Mondókák;
- Állatmesék;
- Ölbéli játékok, történetek;
- Rövid versek;
- Ismerkedés a képes-mesés könyvekkel.

A verselés, mesélés témája:

- A gyermek és közvetlen környezete;
- Rövid egyenes vonalú cselekmény, érthető meseszöveg;

-
- Játékos ritmikus ismétlődéseket tartalmazó, zenei hatású, mozgással kísért gyerekekversek, népi mondókák.

Műfajok:

- Állatmesék;
- Formulamesék (láncmesék);
- Rövidebb novellamesék;
- A gyermekről és közvetlen környezetéről szóló reális mesék.

Fejlesztés tartalma:

- Fejlődjön beszédészlelésük, beszédértésük;
- Fejlődjön az auditív észlelésük;
- Fejlődjön belső képi világuk;
- Alakuljon mesetudatuk;
- Fejlődjön emlékeztük, figyelmük, fantáziájuk.
- Bővüljön szókincsük az új szavak meghallgatásával

II. szint

A verselés, mesélés tartalma:

- Mondóka,
- Hangutánzó mese,
- Párbeszédes mese,
- Láncmese,
- Egyszerűbb szerkezetű tündérmese,
- Történetek, versek.
- Kiszámlolók, felkelgetők,
- Versek.
- Állatmesék, fabulák.
- Csalimesék,
- Tündérmesék,
- Népmesék.

Műfajok:

- Cselekményesebb, terjedelmesebb, bonyolultabb novellisztikus-realistikus mesék;
- Több szálon futó ründérmesék;
- Csali- és tréfásmesék;
- Műmesék, elbeszélések;
- Meseregények;
- Mondókák;
- Gyerekkersek;
- Hazugságmesék.

A fejlesztés tartalma:

- Fejlődjön mesetudatuk;
- Érzékeljék a mese és a valóság különbségét (szimultán kettős tudat);
- Fejlődjön emlékezetük, figyelmük, szerialitásuk, logikus gondolkodásuk;
- Fejlődjön képzeletük, fantáziájuk;
- Fejlődjön nyelvi kifejezőképességük, mondatalkotási készségük;
- Fejlődjenek metakommunikációs jelzéseik, gesztusnyelvük;
- Bővüljön szókincstük a versben/mesében megismert új szavak adekvát használatával.

7.5.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Életkori sajátosságoknak, csoportösszetételnek megfelelő igényes irodalmi anyagot állít össze.
- Az irodalmi anyagot évszakokhoz, ünnepkörökhöz kapcsolja.
- Megfelelő helyet, időt, eszközt biztosít (mesekuckó, „meserituálék”).
- Megteremti a mindennapos mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás lehetőségét.
- Motiváló, esztétikus eszközöket biztosít.
- Oldott légkört teremt a meséléshez, verseléshez.
- A gyermekeket mese- versalkotásra ösztönzi.

7.5.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Igénylik a rendszeres mesehallgatást, szívesen hallgatnak és idéznek fel meséket, ismételnék verseket, mondókákat, bátran alkotnak saját mesét;
- Megszilárdultak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások;
- Örömmel lapozgatják, nézegetik a könyveket, óvják az eszközöket;
- Össze tudják kötni a folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait (szövegértés);
- Szívesen élik újra élményeiket a bábozás, dramatizálás segítségével;
- Az erkölcsi értékeket felismerik az irodalmi művekben;
- Mesehallgatás közben képesek belső képalkotásra és azok képi kifejezésére (ábrázolás).

7.6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A közös ének-zenei élmények során a gyermekek felfedezik a dallam, a rímus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A zene olyan kommunikációs csatorna, amelyen keresztül szabadon áramolhatnak az érzelmek, a gyermek érzelmeket élhet át és hozhat létre.

A művészi értékű gyermekdalok, a népi játékok és mondókák, az élő énekes és hangszeres rendezvények felébresztik a gyermek zenei érdeklődését, zenei képességeik, kreativitásuk megalapozásához. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik. Az ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakítását.

Célunk:

- A zene megszerettetése és a zene iránti érdeklődés felkeltése;
- A gyermek fogékonyságára, levékenységi vágyára alapozva, életkori sajátosságaihoz igazodó, könnyen befogadható népzenei örökség átadása;
- Komplex személyiségfejlesztés a gyermekdalokban összekapcsolódó, együtt jelenlévő zene, anyanyelvi nevelés, mozgás, verbalitás, vizualitás által;
- Az érzelmi élet gazdagítása, az éneklés megszerettetése;
- Zenei alkotó kedv alakítása elsősorban népzenei örökségünk, valamint a klasszikus és kortárs zenei alkotások megismerésén keresztül.

Feladataink:

-
- Megfelelő zenei és érzelmi légkör megteremtése.
 - Zenei anyanyelv alakítása;
 - Népi kultúra értékeinek közvetítése;
 - Ének – zene – ritmus – mozgás egységének megalapozása;
 - Zenei képességek (egyenletes löktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) fejlesztése;
 - Esztétikus mozgáskultúra alakítása;
 - Zenei alkotókészség fejlesztése;
 - Zenei eszközök és hangszerek megismertetése, használata.

7.6.1. A differenciálás lehetőségei

I. szint

A zenei nevelés anyaga:

- A dalok hangterjedelme ne lépje túl a tiszta kvint távolságot, lehetőleg egyszerű negyed és páros nyolcadritmusok váltakozásával.
- A játékok elsősorban kétszemélyes jellegűek, illetve egyszerű utánzó mozgással kísért megszemélyesítő szerepjátékok legyenek.
- 6-8 mondóka, bibeli játékok,
- 10-15 énekes játék.
- 1-2 műdal

A fejlesztés tartalma:

- Az egyenletes löktetést érzékeljék, érzékeltesék;
- Fejezzék ki az egyenletes löktetést játékos mozgással, tapssal, körbejárással;
- Ismerjenek meg egyszerű üti-, és ritmushangszereket;
- Hangszerek hangját, eltérő zörejhangokat ismerjenek fel, különböztessenek meg;
- A magasabb és a mélyebb hangokat figyeljék meg, ismerjék fel;
- A halk-hangos közötti különbséget figyeljék meg, ismerjék fel;
- A mély-magas különbséget figyeljék meg;
- A gyors és lassú közötti különbséget ismerjék fel.

II. szint

A zenei nevelés anyaga:

- A dalok hangterjedelme nagy hatótávolságban mozogjon, hangkészletében megjelenhet a félhang is (fá és ti);
- A negyed és nyolcad mellett megjelenhet a tizenhatod is;
- Negyed és a páros nyolcad mellett a negyed szünet és szinkópa is előfordulhat.
- A játékok csoportos jellegűek: körjáték, szerepcserélő, sorgyarapító, párválasztó.
- Ismerjenek meg újabb játékformákat: kapus, hidas, sor és ügyességi, esztétikus mozgást igénylő párbjátékok;
- 4-7 új mondóka,
- 15-18 új énekes játék,
- 3-4 műdal

A fejlesztés tartalma:

- A dalok, mondókák ritmusát tudják visszaadni, legyenek képesek ritmusvisszhangra;
- A dalokat és mondókákat ismerjék fel ritmusról;
- Képesek legyenek tempótartásra;
- Képesek legyenek dallamfelismerésre;
- Képesek legyenek dallambújtatásra;
- Tudjanak dallamokat kitalálni;
- Ismerjék a halk-hangos, magas-mély fogalompárt, zenei tevékenységeken alkalmazzák;
- Képesek legyenek finomabb hangszínek megfigyelésére, megkülönböztetésére (természetben, zűrejekben, beszéd- és énekhangokban);
- A ritmushangszereket használják önállóan.

7.6.2. Az óvodapedagógus feladata a gyakorlati megvalósítás során

- Sokat és tisztán énekeljen, törekedjen a zenei élmény nyújtására;
- Az életkornak megfelelő hangterjedelmű énekeket válasszon;
- Az alapvető feltételeket teremtsen meg az énekes játékokhoz;
- Segítse elő és formálja a gyermek zenei izlésének és mozgáskultúrájának alakulását;
- Gyűjtsön népi énekes játékokat, ezeket gyakran játssza a gyermekekkel;

- Gondoskodjon arról, hogy a zene mindig örömforrás legyen;
- Fejlessze a gyermek ritmusérzékét, hallását, zenei mozgását;
- Ösztönözze a gyerekek zenei alkotókedvének kialakulását;
- Használja ki a zene elcsendesítő, feszültségoldó hatását;
- Vegye figyelembe az énekek, mondókák, zenei feladatok kiválasztásánál az igényességet, az évszakokhoz, néphagyományokhoz és az ünnepekhez kapcsolódó anyagot válasszon;
- A zenehallgatás anyaga tartalmazza nemzetiségi, etnikai, kisebbségi csoportok dalait, zenéit, klasszikus-, kortárs műveket.

7.6.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Szívesen hallgatják, játszik saját népük és más népek dalait, játékeit;
- Tisztán, életkoruknak megfelelő hangmagassággal énekelnek;
- Bátran énekelnek, akár egyedül is;
- Zenei képességeik életkoruknak megfelelően fejlődtek;
- Szívesen hallgatnak zenét;
- Egyszerűbb játékos néptánc mozgásokat ismernek, esztétikusan és jókedvvel járják;
- Önálló játékszervezésre képesek;
- Önállóan, zenei érzékkel használják az egyszerűbb üttö- és ritmushangszereket.

7.7. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Miközben átéli az alkotás örömét, a sikerélmény további alkotásra ösztönzi őket.

Célunk:

- Az élmények biztosításával sokszínű tevékenység kibontakoztatása, alkotóképesség, kreativitás fejlődése;
- Az ábrázolás eszközeivel, öröm átélésével a gyermeki érzések, élmények kifejezésének elősegítése;

-
- Vizuális tapasztalatok és élmények nyújtása egyéni fejlettségnek, életkornak megfelelően;
 - A vizuális önkifejezés lehetőségeinek biztosítása, ezáltal a vizuális élmények megtapasztaltatása;
 - A gyermeki személyiség fejlesztése a művészetek, az ábrázolás eszközeivel.

Feladataink:

- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt;
- Eszközök használatával, különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka technikai alapelemeivel és eljárásaival való megismertetés;
- Szokásrendszer kialakítása;
- Különböző anyagok, változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése;
- Az alkotás örömeinek megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés;
- Gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagítása és annak képi kifejezésére ösztönzés;
- Esztétikai élmények befogadására nevelés;
- Térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása;
- Finommotorika fejlesztése;
- Érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban;
- Egyén munkájának megbecsülése, a közös alkotás örömeinek megérettetése.

7.7.1. A differenciálás lehetőségei

1. szint

- Firkálgatással, rajzolgatással, festéssel fejlődjön képalakításuk;
- Rajzoljanak nagyobb felületre: homokba, aszfaltra, csomagolópapírra,
- Ismerkedjenek meg a mintázás alaps technikáival (gömbölyítés, sodrás, lapítás);
- Gyakorolják az ujjal való festés technikáját;
- Gyakorolják a felület kitöltését festéssel;
- Próbáljanak tájékozódni a kép síkján: szélén, közepén;
- Fejlődjön szem-kéz koordinációjuk;
- Alakuljon a ceruza fogásuk;

-
- Fejlődjön szín.-és formaérzékük.

II. szint

- Rajzolással, festéssel fejlődjön képalakításuk;
- Képalakítás során törekedjenek a részletgazdagságra;
- Emberábrázolásuk legyen részletes;
- Legyen helyes az eszközfogásuk (ceruza, filctoll, zsírkréta, ecset, olló);
- Gyakorolják a festés technikáját;
- Legyen fejlett szín -,és formaérzékük;
- Mintázás során felismerhető formákat hozzanak létre az alaptechnikák pontos kivitelezésével (gömbölyítés, lapítás, sodrás);
- Tépéssel, sodrással fejlődjön finommotorikus képességük;
- Gyakorolják a mintázatot sordísszal (szerialitás);
- Térviszonyokat ábrázoljanak;
- Tudjanak használni könnyen megmunkálható anyagokat;
- Gyakorolják az olló helyes használatát;
- Gyakorolják a nyírást;
- Gyakorolják az öltögetést;
- Készítsenek természetbábkat, barkácsoljanak különféle anyagokkal.

7.7.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Biztosítja a szükséges feltételeket: hely, idő, eszköz, anyag, valamint az előzetes élmény, tapasztalatszerzési lehetőségek átgondolásával az egész nap folyamán;
- Megfelelő szervezeti formák kialakítása a nap folyamán gyermekek tevékenységi vágyának kielégítésére;
- Érvényesíti az alkotó játékosság elvét;
- Személyiségében a tolerancia, az elfogadás dominál, a gyerekek munkált értékékként kezeli;
- Megismerteti és gyakoroltatja az eszközök használatát, a technikai eljárásokat;
- Az udvaron is megteremt a lehetőséget az alkotásra;
- Támogatja a gyermekek kezdeményezését csoportos alkotásra;

- Érdéklődést felkeltő vizuális élményeket és a változatos megfigyelési lehetőségeket biztosít;
- Környezetudatos szemléletet alakít ki az újrahasznosítással (barkácsolás során).

7.7.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Örömmel végeznek alkotó tevékenységet napközben;
- Életkoruknak megfelelő kézügyességgel és munkatempóval rendelkeznek;
- Munkájukat alkotó képzelet jellemzi;
- Élményeiket vizuálisan is ki tudják fejezni;
- Emberábrázolásukban megjelennek a részletek, a legegyszerűbb mozgások jelzése;
- Formaábrázolásuk változatos;
- Nyitottak esztétikai élmények befogadására;
- Képesek színeket felismerni, megnevezni, azonosítani, megkülönböztetni;
- Képesek életkoruknak megfelelő barkácsolásra természetes és újrahasznosított anyagokból;
- Fokozott önállósággal alkalmazzák az ismert népi és egyéb vizuális technikákat;
- Nyitottak a modern technikák iránt.

7.8. Mozgás

Az egészséges életmód szokásainak megalapozását óvodáskorban kell elkezdenünk. A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata, amit csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakoroltatásával érhetünk el. A megfelelő intenzitású, derűs légkörű testmozgás biztosítja a motoros képességek fejlődését, melynek egyre magasabb szintje előfeltétele a bonyolultabb mozgások eredményes végrehajtásának, ezáltal a mozgásműveltség fejlődésének. A mozgás az érés folyamatában a fejlődő gyermek természetes szükséglete. A mozgásfejlesztés hatása, az idegrendszer fejlődése, a megfelelő igény szerinti mozgás és a tevékenység kielégítése kedvezően hat az agyi idegvégződésekre, így az értelmi fejlődésre. Arra törekszünk, hogy sokrétűen elégítsük ki a gyermekek mozgásigényét.

Célunk:

- A testmozgás megszerettetése:

- A szabadban való tartózkodás igényének felkeltése;
- A rendszeres testedzés szokássá alakítása;
- Az egészséges életvitel megalapozása
- A sokféle mozgásehetőséggel a gyermekek harmonikus testi-lelki fejlődésének elősegítése.

Feladataink:

- A gyermekek természetes mozgásának fejlesztése;
- A mozgás megszerettetése;
- Mozgásigény kielégítése, természetes mozgáskedv megőrzése;
- A szervezet edzése, a kondicionális képességek (testi erő, állóképesség) fejlesztése;
- Személyiségük, mozgáskultúrájuk, mozgáskészségük (harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy- és kismozgások) kialakítása;
- Mozgáskoordináció fejlesztése;
- A motoros képességek fejlesztésével a mozgásügyesség fokozása, megfelelő ütemű fejlesztése;
- A mozgásos játékok segítségével az együtt mozgás örömének megéreztetése, közös mozgásélmény biztosítása;
- A kézi szerek használatával a finommotorika, a mozgásügyesség fokozása;
- A mozgáson keresztül az érzelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

7.8.1. A differenciálás lehetőségei

I. szint:

Mozgásos játékok

Játék fajtája	Fejlesztési lehetőség
Futójáték	Alap -állóképesség, reakció gyorsaság, tér- tájékozódó-képesség, kinezetikus differenciáló képesség, reakcióképesség
Fogójáték	

Gimnasztikai feladatok

Szabad gyakorlatok	Mozgásgyorsaság, erő, egyensúlyozási képesség, reakció-, ritmus, kinesztetikus differenciáló képesség, egyensúlyérzék.
Kéziszer gyakorlatok	
Pad gyakorlatok	

Főgyakorlatok

Torna	Kúszás csúszás mászás	Erő,-állóképesség, téri tájékozódó-képesség, kinesztetikus differenciáló képesség.
	Hossztengely körüli gurulás	
Labdagyakorlatok	Labdagurítás	Állóképesség, reakció gyorsaság, téri tájékozódó-képesség, szem-kéz koordináció, kinesztetikus differenciáló képesség.
	Labda feldobás-elkapás	

II. szint

Mozgásos játékok

Purójátékok	Állóképesség, reakció gyorsaság, téri tájékozódó-képesség, kinesztetikus differenciáló képesség, reakció-, ritmus-, egyensúlyozási képesség.
Fogójátékok	
Sorversenyek	
Váltóversenyek	

Gimnasztika

Szabad gyakorlatok	Mozgásgyorsaság, erő,-állóképesség, egyensúlyozási képesség, reakció-, ritmus, kinesztetikus differenciáló képesség.
Kéziszer gyakorlatok	
Társas gyakorlatok	
Pad gyakorlatok	
Bordásfal gyakorlatok	

Főgyakorlatok

Torna	Kúszás csúszás mászás	Erő,- állóképesség, reakció,-mozdulat,-mozgásgyorsaság, téri tájékozódó-képesség, kinesztetikus differenciáló képesség, reakció-, ritmus-, egyensúlyozási képesség, keresztcsatornák fejlesztése
	Hossztengely körüli gurulás	
	Guruló átfordulás előre előkészítő gyakorlata	
	Kicsikó-rugdalózás	
	Zsugorkanyarlási átlugrás	
	Pad végéről mélyugrás	
	Nyuszi ugrás letérpesztéssel	
	Nyuszi ugrás padon	
	Pad végéről felfelé ugrás	
	Bordásfalon lefűgges láb mozgásokkal	
Atlétika	Helyből és nekifutásból távol ugrás	Alap állóképesség, gyors erő, reakció gyorsaság, téri tájékozódó-képesség, kinesztetikus differenciáló képesség, reakció-, ritmus-,
	Kislabda hajítás távolba	
	Vízszintes és függőleges célba dobás	
	Futás különböző tempóban	

	Belegyorsuló futás	egyensúlyozási képesség.
	Futás tempóváltoztatással	
Labdagyakorlatok	Labda feldobás-elkapás	Allóképesség, reakció gyorsaság, tér tájékozódó- képesség, kinezetikus differenciáló képesség, reakció- ritmus egyensúlyozási képesség, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése
	Labda ledítés-elkapás	
	Folyamatos labdavezetés	
	Különböző átadási módok társnak	

7.8.2. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján, mozgásigény kielégítése;
- Egészséges életmód kialakítása;
- Tudatos mozgásfejlesztés;
- Testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése;
- Mozgásos játékok beépítése a mindennapokba;
- Változatos eszközök alkalmazása;
- Nagymozgás és finommotorika fejlesztése, fegyelmezett mozgás elősegítése;
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- Baleset-megelőzés a megfelelő környezet biztosításával;
- Erköletesi nevelés;
- Tartásjavítás, lábtorna beépítése.

7.8.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Igénylik a rendszeres testmozgás, örömmel végzik;
- Mozgásuk összerendezett, harmonikus megfelelő ritmusú, alapszabványokat ismerik;
- Kialakult testsémával rendelkeznek;
- Képesek a térben tájékozódni, ismerik az irányokat;
- Egyensúlyérzékük koruknak megfelelően fejlett;

-
- A mozgásminták utánzása folyamatos, pontos;
 - Ismerik, és biztosan használják a mozgásfejlesztő eszközöket;
 - Képesek társaikra figyelni és a szabályokat betartani;
 - Megértik az egyszerűbb vezényszavakat;
 - Rendelkeznek az iskolába lépéshez szükséges testi képességekkel.

8. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján:

- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermkek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:
 - A **testileg** egészségesen fejlődő gyermek, hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
 - A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a tér érzékelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a tér tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

-
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
 - a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az ültetkezés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megővéséhez szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttek és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

-
- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
 - feladatadata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

9. A pedagógiai munka tervezése. Mérés, értékelés

9.1. A tervező munka és a csoportnapló

Célunk:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját és az óvoda nevelési gyakorlatát figyelembe véve egy tudatos, átgondolt tervszerű pedagógiai folyamat tervezése, megvalósítása.

Feladataink:

Figyelembe venni a gyermekcsoport,

- életkori és egyéni sajátosságait
- képességeit
- érdeklődését

Megismerni az előzetes más forrásból származó tudásukat, tapasztalataikat.

9.1.1. Csoportnapló

Az óvodai nevelés a pedagógiai munka legfontosabb dokumentációja.

A csoportnapló szerkesztése a 20/2012.(VIII.31.) 30 91 § (2.), (3.) EMMI Kormányrendelet előírása szerint és az óvoda pedagógiai programját figyelembe véve történik.

Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni:

- óvoda nevét
- OM azonosítóját és címét
- a nevelési évet
- a csoport megnevezését
- a csoport óvodapedagógusait
- a megnyitás, lezárás helyét és időpontját
- az igazgató aláírását, az óvodai körbélyegző lenyomatát,
- a Pedagógiai Program nevét

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

-
- A gyermekek nevét és óvodai jelét;
 - A fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négyéves, a négy-ötéves, az öt-hatéves a hat-hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődei ellátásban részesültek;
 - A nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét;
 - A napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket;
 - A hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban;
 - A nevelési éven belüli időszakonként a nevelési feladatokat;
 - A tervezett programokat és azok időpontjait;
 - Az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit, az értékeléseket;
 - A hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt;
 - A feljegyzést a csoport életéről.

A csoportnapló továbbá tartalmazza:

- A gyermekek neve és oktatási azonosító száma
- A gyermekek TAJ száma
- A szülők napközbeni elérhetősége
- Sajátos nevelési igényű gyermekek
- Fejlesztő pedagógiai ellátást igénylő gyermekek nevei
- Logopédiai ellátást igénylő gyermekek nevei
- Egészségügyi adatok
- Hetirend
- Születésnapok
- Befogadási terv
- Befogadási terv értékelése
- A tehetséggondozás megalapozása
- Tehetségígéretes gyermekek a csoportban
- A tehetséggondozás megalapozásának értékelése

-
- Differ mérés eredményei
 - Balesetvédelem tervezését
 - Tematikus éves tervet
 - Az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezését.

A tervezéskor a gyermekek életkori és egyéni sajátosságaira, érdeklődésükre, előzetesen hozott ismereteikre, képességeikre, a spontán és tudatosan szerzett tapasztalataira építünk. Figyelembe vesszük a helyi sajátosságokat, hagyományokat, ünnepeket.

A nevelési évben ezeket figyelembe véve:

- tervezzük meg a nevelési tervet kétszer két fejlettségi szintre bontva. A folyamatos fejlődést figyelembe véve, értékeljük a nevelési terveket.
- állítjuk össze az éves tematikus tervet évszakonként és bontjuk le heti tervekre.

Tervezés időkeretei:

- I félév: szeptember 1- től - február 28-ig.
- II félév: március 1- től - augusztus 31-ig.
- A tervezés tudatos és átgondolt folyamat, amelynek során számításba vesszük a gyermekek eltérő fejlődési ütemét;
- Tervezés során figyelembe vesszük a gyermekek ismeretét, tapasztalatait;
- A tervezés fontos követelménye, hogy az újabb tapasztalatok, ismeretek szorosan kapcsolódjanak a meglévőkhöz. Ezáltal tevékenységek tartalma fokozatosan mélyüljön, bővüljön, gazdagodjon;
- Az ismeretek sokoldalú és többoldalú megközelítésével célunk, hogy minél hatékonyabban fejlesszük a gyermekeket;
- A tervezés során a nevelés és tanulás tervezését nem különítjük el, azt egy - egységben, egymással összefüggésben tervezzük. A komplex tevékenységek beépülnek a nevelési folyamat egészébe, ezért nincs előre meghatározott időpontjuk;
- A mindennapok során a tervezés és az alapos felkészültség segít a váratlan eseményekhez való rugalmas alkalmazkodáshoz;
- Fontos szempont az óvodapedagógusok módszertani szabadságának tiszteletben

tarlisa!

9.2. A mérés, értékelés folyamata és dokumentációja:

Célunk:

Az óvodás gyermek önmagához képest történő fejlődésének megfigyeltatása

Feladataink:

- Az óvodás gyermekek megismerése, fejlődési folyamatának nyomon követése, megfigyelése, mérése, értékelése.
- Erősségeinek és fejlesztendő területeinek feltárása (részképességek fejlettségének megállapítása).
- Az óvodás gyermek személyiségének komplex fejlesztése, egyénre szabott fejlesztési tervvel.
- Együttműködés az óvodapedagógusok és a szülők között a gyermekek fejlődése érdekében.

Alapelvek:

- Az óvodai élet során a gyermekek megismerése, a gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodába lépés pillanatában kezdődik és folyamatos.
- Minden gyermek fejlődését önmagához kell mérni.
- A megfigyelés és a mérés az adott pillanatot értékeli és egy adott állapotot rögzít.

A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció:

20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 93/A. (1) (2) § szerint:

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza

- A gyermek anamnézisé;
- Befogadás tapasztalatait, értékelését;

-
- A gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket, egészségi állapotot;
 - A gyermek fejlődését segítő fejlesztési tervet;
 - A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki.
 - Amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait a fejlesztést végző pedagógus, fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait;
 - A szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait;
 - A szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Az egyéni képességfejlesztésre nagy hangsúlyt fektetünk a mindennapok során,
- A gyermekek fejlettségét az óvodapedagógusok Difer mérőeszközzel méri;
- A megfigyeléseket, és a tapasztalatokat évi 2 alkalommal, ősszel és tavasszal végezzük és rögzítjük;
- Fogadóóra keretében szülőket félévente tájékoztatjuk gyermekük aktuális fejlettségi szintjéről;
- A gyermekek fejlődését bemutató dokumentációt bizalmasan kezeljük.

10. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A családokkal együttműködve, a gyermekek személyiségét tiszteletben tartva törekszünk megelőzni, kiküszöbölni a fejlődésüket hátráltató tényezőket, feltárni annak okait, megvédeni őket a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól, ellensúlyozni a veszélyeztető hatásokat.

Minden óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése. A gyermekek személyiségi jogait így különösen személyiségüknek szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságát, családi életéhez és magánéletéhez való jogát tiszteletben kell tartanunk, de e jogának gyakorlása nem korlátozhat másokat, ugyanezen jogaik érvényesítésében. A gyermek semmilyen formában sem veszélyeztetheti a saját, társai és az intézményben dolgozók egészségét, testi épségét.

Célunk:

- Az óvodai nevelésben résztvevő gyermekek - különös tekintettel a gyermekvédelmi szempontból érintett gyermekek (pl: a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, veszélyeztetett gyermekek) - segítése, a hátrányok enyhítése, az esélyegyenlőség megteremtése, a prevenció és a koragyermekkori intervenció.
- A nevelés minden területére az egyenlő bánásmód biztosítása, a meglévő hátrányok csökkentése.
- Minden tevékenység során a diszkrimináció és szegregációmentesség megvalósítása.
- Közös felelősségen alapuló együttműködés a családokkal, óvodán kívüli szervezetekkel.

Feladataink:

- A gyermeki jogok érvényesítése, mindenekfelett álló érdekeik képviselése.
- Az intézmény szolgáltatásaihoz egyenlő hozzáférés biztosítása.
- Az egyenlő esélyek biztosítása, a törvényi előírások figyelembevétele.
- A másság elfogadása, a különbözőségek sokszínűségének tolerálása.
- A gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítése érdekében a pedagógiai.
- A gyermekek személyiségfejlődését önmagához viszonyítja.

-
- A gyermek teljeskörű megismerése, az egyéni bánásmód, a gyermek életkori sajátosságaira épülő differenciálás alkalmazása, mindenkor figyelembe véve az eltérő fejlődési ütemet.

10.1. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- A gyermekek fejlődését önmagukhoz képest konkrétan, reálisan, előremutatóan, segítő módon értékeli.
- Változatos módszerek és foglalkoztatási formák alkalmazásával biztosítja a felzárkóztatást, a kiemelkedő képességek gondozásának lehetőségét.
- Az egyéni bánásmód megvalósulását reálisan, szakszzerűen elemzi, értékeli.
- A szülőket korrekt módon tájékoztatja, támogatja a gyermeki jogok védelmében.
- A gyermekek fejlődését biztosító, esélyegyenlőséget segítő támogatási formákat felkutatja, a családokhoz juttatja.
- Rendszeres óvodába járás nyomon követése, az óvodából való távollmaradás igazolásának napra kész vezetése.
- Rendszeres kapcsolattartás a gyermekvédelmi intézményekkel.
- Az óvodán kívüli szervezetek segítő tevékenységét összehangolja a gyermekek szükségleteivel.
- Korrekciós - érzelmi, szociális, értelmi és mozgásos - feladatok ellátásában szakemberekkel történő együttműködést kezdeményez, ha szükségét látja.

10.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- A szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik.
- A szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az aktív korúak ellátására

jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy.

- A gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti három pontban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll.

Valamint:

- A nevelésbe vett gyermek,
- Az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Különleges ellátást igénylő gyermekek nevelése

A törvényi kötelezettségnek eleget téve óvodai nevelő-fejlesztő munkánk a különleges ellátást igénylő gyermekek gondozásával is bővült. Ők azok a gyermekek, akik nem sajátos nevelési igényűek, de egészségi állapotuk miatt (diabétesszel, ételallergiával, stb.) különleges ellátást igényelnek. E gyermekek megfelelő gondozása az egészségi állapotuk teljes körű megismerése, illetve szükség esetén a gondozásukra vonatkozó képzés elvégzése alapján valósul meg, szoros együttműködésben a szülőkkel és szükség szerint a kezelő szakorvossal.

Céljaink:

- A hátrányos helyzetű és halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelése.
- A gyermekek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélet, és a hátrányos helyzetből származó lemaradások ellensúlyozásának érvényesülése.

Feladataink:

- Intézkedések a hátrányos helyzetből származó lemaradások ellensúlyozására.

-
- Egyes nevelési területek erőteljesebb középpontba helyezése és tudatosabb érvényesítése.

10.2.1. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Az esélyegyenlőség megteremtése szorosan összefügg a szociális hátrányokat enyhítő, valamint a gyermekvédelemmel összefüggő tevékenységeinkkel, e szemléletet szem előtt tartva az óvodapedagógus mindennapi munkáját áthatja ezen problémák feltárása, és megoldására való törekvés.
- Óvodánkban arra vállalkozunk, hogy - a szülőkkel együtt - neveljük, kibontakoztassuk és fejlesszük a ránk bízott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket is.
- Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük, és a prevenciós szemléletet helyezzük előtérbe minden gyermekkel szemben.
- Az integrációt elősegítő csoportalakítás feltételeit megteremtjük.
- Igazolatlan hiányzások minimalizálására törekszünk.
- A szülők munkába állású lehetővé tévő nyitva tartás kialakítását támogatjuk.
- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést végzünk.
- A kisgyermek egyénre szabott beszoktatását biztosítjuk.
- Az érzelmi nevelés, szocializáció, egészséges életmódra nevelés, kommunikációs nevelés területainek fejlesztésére nagy hangsúlyt helyezünk.
- Önmaga és környezete társadalmi érzékenységét tudatosan fejlesztjük.
- Korszerű óvodapedagógiai módszereket alkalmazunk.
- Egészségügyi szűrővizsgálatokat kezdeményezünk.
- A gyermekorvosi, fogorvosi és védőnői tanácsadás fontosságát hangsúlyozzuk.
- Gyermekjóléti szolgáltatásokat kezdeményezünk, illetve szervezünk.
- A szociális ellátórendszerrel aktívan együttműködünk.
- Iskolaérettség elérését tudatos pedagógiai munkával támogatjuk.
- Az iskolaválasztást támogatjuk.
- Az érintett iskolákkal közös óvoda-iskola átmenetet segítő programokat szervezünk.
- Minden szülővel személyes kapcsolatot alakítunk ki.
- Rendszeres tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődéséről.
- Egyéni beszélgetéseket kezdeményezünk.

-
- Szülői közösségeket tudatosan alakítjuk, formáljuk közösségfejlesztő rendezvényeket szervezünk.
 - Családlátogatásokat kezdeményezünk, ha szükséges.
 - Szemléletünk partnerközpontú, a szülői igények kielégítésére törekszünk.

11. Gyermekvédelmi intézkedések az óvodában

11.1. Alapelvek

- A gyermekel – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- Az óvodai nevelés kiegészítő, hátránycsökkentő szerepet tölt be.
- Az intézmény minden dolgozója tagja a gyermekvédelmi jelzőrendszernek.
- Az óvodapedagógusok, vezetők, gyermekvédelmi felelős a nevelőmunkát segítő (dajka, pedagógiai asszisztens) összes dolgozó elfogadja, tiszteli, megbecsüli, bizalommal fordul minden gyermekhez.
- A gyermeki jogok védelme, figyelembevétele tiszteletben tartása, érvényesülésének ellenőrzése áthatja az óvodai nevelést.
- Minden partnerrel kommunikatív- partneri viszony kialakítására törekszünk.
- Szem előtt kell tartani az eredményesség alapelvét azt, hogy a segítő munka az érintett gyermek „jól-létéit” szolgálja.
- GDPR szabályainak betartása kötelező érvényű, a gyermekekkel foglalkozó minden személy számára.

Céljaink:

- Minden gyermek testi, mentális, értelmi, valamint erkölcsi fejlődésének alapszíntere a család. Intézményünknek támogató, illetve preventív funkciót kell betöltenie a gyermekek védelme érdekében.
- Bizalomra épülő kapcsolatrendszer kialakítása az óvoda és a családok között.
- A gyermekvédelmi feladatok során mindig az együttműködésre, illetve a mentális védelmi lehetőségek maximális kihasználására törekszünk.
- A gyermekvédelem területén a legfontosabb célunk a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, ill. a veszélyeztetettség megszüntetésében segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.
- A pedagógiai és gyermekvédelmi feladatok szoros kapcsolódásával a gyermekek fejlődését hátráltató körülmények tevékeny módon való megszüntetése minden óvodapedagógus együttes célja és egyben feladata is.

Feladataink:

- Szeretetteljes légkör megteremtése, óvó-védő szociális funkciók biztosítása.
- A prevenció kiterjesztése minden gyermekre érvényes kell, hogy legyen.
- A gyermeki szükségletek kielégítése minden rendelkezésre álló eszközzel.
- Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása a hátrányok csökkentése érdekében.
- Egyéni képességekre és a fejlődési ütemre igazított nevelés.
- A gyermekek családi hátterének, szociális körülményeinek megismerése.
- A veszélyeztető körülmények feltárása.
- A szülői szerep eredményesebb megvalósításának segítése.
- A gyermeki jogok tiszteletben tartása és érvényesülésének biztosítása.

11.2. A gyermekbántalmazás megelőzése

A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.” (WHO definíciója)

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek

van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások he nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szenttanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyermek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkorak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó féltettség, vagy szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem- és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás minden komponensét magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket.

Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételt - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan moleoszt. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Feladataink:

- Az Intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a

gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

- Az óvodapedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

11.3. Az óvodapedagógus feladatai a gyakorlati megvalósítás során

- Biztosítja a gyerekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő-óvó intézkedésekre javaslatot tesz.
- Az újonnan érkező gyerekek befogadását segíti, beilleszkedésüket igyekszik zökkenőmentessé tenni.
- A pedagógus a szülőkkel korrekt, kölcsönös, tiszteleten és bizalmon alapuló együttműködő kapcsolatot alakít ki.
- A családok problémáira az óvodapedagógus nyitottan, empátikusan, segítőszándékkal álljon a mindenkor éltetik törvényben foglaltak megtartása mellett.
- A problémákat, a veszélyeztetett vagy hátrányos helyzet okozta tüneteket felismerve jelzi a gyermekvédelmi felelősnek, és adekvát szakember – pl. pszichológus segítségét kéri.
- Jó kapcsolat kiépítése a helyi gyermekvédelmi szervekkel, személyekkel.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően, a különböző támogatásokhoz való hozzájutás lehetőségeiről tájékoztatást ad.
- Szükség esetén családtámogatásokat szervez, a tapasztalatokat pontosan és tényszerűen dokumentálja.
- Probléma esetén fogadóórákat kezdeményez.
- Igazolatlan hiányzás esetén tájékoztatja a gyermekvédelmi felelőst.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyerekek felzárkóztatását differenciált fejlesztéssel segíti.
- Az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködik.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segíti a kisgyermek családjában történő felnevelését.

11.4. A gyermekvédelmi felelős feladatai a nevelési év folyamán

- Az óvodában a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat teljes mértékben ő fogja össze.
- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között.
- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot az adott nevelési évre.
- Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységének segítése.
- A nevelési év elején tájékoztatja a szülőket, a gyermekvédelmi tevékenységről, arról, hogy probléma esetén, milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel.
- Nyilvántartja a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket.
- Feljegyzi a nyilvántartásába a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét.
- Elősegíti az óvodapedagógusok munkáját. Szükség esetén családlátogatást végez a csoportos óvónővel.
- Segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól, ha a veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel az óvoda nem tudja megszüntetni.
- Tájékoztatót tart a lehetséges eljárásokról, módszerekről, szakmai fórumok alkalmairól.
- Javaslatokat tesz a különböző segélyezési formákra, segít a környezettanulmányok elkészítésében, szükség esetén.
- Szakmai rendezvényeken, továbbképzéseken való részvétel.
- A gyermekvédelemmel összefüggő jogszabályi változások figyelemmel kísérése.
- Évente egyeztet a Gyermekjóléti Szolgálattal.
- Félévenként beszámol a nevelőtestületi értekezleten.

11.5. Az igazgató gyermekvédelmi feladatai

- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai felvételének biztosítása.
- A problémák, tünetek felismerése a gyermekvédelmi felelős jelzése alapján.
- Szakember, szakszolgálati segítség kérése.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése.
- A támogatások biztosítása, a támogatáshoz jutás segítése.

-
- A Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyermekvédelmi rendszer szakembereivel való kapcsolattartás, együttműködés.
 - A gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változások figyelemmel kísérése.

11.6. Az óvodai és iskolai szociális segítő szerepe, feladatai

A szociális segítő tevékenység alapvető célja:

- a rendszerben résztvevők számára adekvát szakmai segítségnyújtás ahhoz, hogy képesek legyenek felismerni és jelezni a viselkedés háttérében rejlő problémákat;
- elsődleges prevenciók hatékony működtetése;
- a gyerekek veszélyeztetettségének megelőzésében és segítségnyújtásában való aktív részvétel;
- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetén való javítás, a lehetőségek minél szélesebb körben való kihasználása.

Szociális segítő kiemelt feladatai:

- észlelő- és jelzőrendszer működtetése;
- szakmaközi megbeszélések kezdeményezése;
- szülők tájékoztatása a Gyermekjóléti Szolgálat által nyújtott lehetőségekről, szolgáltatásokról;
- gyermekvédelmi munka támogatása;
- kapcsolattartás az igazgatóval;
- az alapellátásban részesülő családok helyzetéről folyamatos tájékoztatás, tájékozódás;
- életvezetési segítségnyújtás, segítő beszélgetés és kapcsolattartás, családsegítés;
- szabadidős programok szervezése;
- intézmények, közösségek mentálhigiénés igényeinek, szükségleteinek feltárása;
- hivatalos ügyek intézésének segítése, szociális ügyintézés;
- szülőcsoportok szervezése, vezetése;
- konfliktuskezelés szülő-pedagógus, szülő-gyerek stb.;
- nevelési értekezleteken való részvétel;
- közösségi programok szervezése.

Az óvodában a szakemberek által végzett gyermekvédelmi segítő munka a gyermek és családja komplex segítése, -a családi nevelést kiegészítve- révén hozzájárul a gyerekek harmonikus személyiségfejlődéséhez.

12. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek az óvodában

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 45-ának 13. bekezdése alapján az a gyermek vagy tanuló, aki

- különleges bánásmódot igényel,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Különleges bánásmódot igénylő gyermek:

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló;
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló;
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 3. § (6) szerint: „A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorú fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, speciális igényűek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.”

Céljaink:

- Segítsük hozzá a gyermekeket korunk és társadalmunk kultúrájában való tájékozódáshoz, és ezen keresztül a társadalmi beilleszkedéshez;
- A másik ember elfogadása, elfogadtatása;
- A kisgyermek emberi méltóságának, jogainak biztosítása, a gyermekek egyéni különbözőségének tiszteletben tartása;
- A szereteten, őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló magatartás megalkotása.

Feladataink:

- Óvodapedagógusi mintaadás;
- Egyéni fejlesztési terv készítése, individuális módszerek, technikák alkalmazása;
- Egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívák keresése;
- A gyógypedagógus iránymutatásainak, javaslatainak beépítése a pedagógiai munkába;

-
- Együttműködés a különböző szakemberekkel;
 - Esélyegyenlőség biztosítása;
 - Hátrányos és veszélyeztetett helyzet felismerése, jelzőrendszer működtetése, szükség esetén alkalmasszerűen belső esetmegbeszélés szervezése;
 - Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek feltérképezése;
 - A gyermek rendszeres óvodába járásának figyelemmel kísérése;
 - A felháró munka után a felzárkóztatás, lehetőséggondozás a szükséges szakemberek bevonásával való megtervezése, megvalósítása;
 - A szülőkkel együttműködő kapcsolat kialakítása.

12.1. Sajátos nevelési igényű gyermek

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § (25): sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén balmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. §-a a47. § (1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet határozza meg.

- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése;
- Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása;
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;

- Az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a gyermek családjával.

12.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § (3) alapján: beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló; az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Célunk:

- Alapvető életvezetési képességek elsajátíttatása, amelyek szükségesek a közösségen belüli viszonylag önálló, illetve önálló élet éléséhez.

Feladataink:

- Szükséges pedagógiai attitűd biztosítása befogadó, elfogadó, előítéletektől mentes, hiteles magatartás;
- Szülő és pedagógusok szoros együttműködése a beilleszkedés segítésében;
- Kapcsolattartás, rendszeres konzultáció, együttműködés a szülőkkel és szakemberekkel;
- A gyermek szükségleteihez igazodó módszerek alkalmazása, alternatívák keresése, rugalmas szervezeti keretek biztosítása;
- Differenciálás: az egyes gyermek egyéni szükségleteihez igazított fejlesztési folyamat biztosítása;
- Eltérő terhelhetőség figyelembe vétele;
- Annak felismerése, hogy a gyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre képes (erősségek feltérképezése);
- Fejlődést segítő játékok alkalmazásával a gyermekek kapcsolatépítő képességeinek, ill. önismeretének fejlesztése;
- Közösségi nevelés pozitív irányú erejének megtapasztaltatása.

12.3. Tehetségígéretes gyermek az óvodában

A köznevelési törvény szerint kiemelten tehetséges gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános, vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. Adottsága valamilyen területen az átlagosnál jobb, és ehhez sokszor a kíváncsiságnak és az akaratnak szokatlan erőssége társul.

Célunk:

- A gyermekek kiemelkedő adottságainak, hajlamának felismerése és a tehetséggondozás fejlődésük elősegítése érdekében (intellektuális, speciális képességekben és viselkedési jegyekben).

Feladataink:

- A „tehetségígéretes” erős oldalának fejlesztése;
- A gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területeinek erősítése;
- Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése;
- Feltöltődés, pihenés, „elvonulás” lehetőségének biztosítása;
- A fejlesztés feltételeinek biztosítása (eszköz, anyag, hely, idő) és egyéb speciális szükségletek kielégítése;
- Sikertélmény biztosítása;
- A szülők, a család figyelmének felhívása, segítségnyújtás.

A tehetséggondozáshoz fontos a nevelőknek és szülőknek egyaránt tudni, hogy a tehetség a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képesség, amely által az emberi tevékenység egy – több területen az átlagost messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni. Óvodánkban a tehetséggondozás szegregált formában valósul meg mikrocsoportos foglalkoztatás keretében.

Módszerek:

- Gazdagítás
- Gyorsítás

13. Felhasznált irodalom

- 1.) 2011. évi CXCV. Köznevelési Törvény
- 2.) Módosított 137/1996.(VII.28). Kormányrendelet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról
- 3.) 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról.
- 4.) Egyezmény a gyermekek jogairól ENSZ Magyar Nemzeti Bizottsága.
- 5.) Dr. Dankó Ervinné: Nyelvi kommunikációs nevelés az óvodában OKKER, Bp. 2000.
- 6.) Perlai Rezsőné: A matematikai nevelés módszertana Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1997.
- 7.) Perlai Rezsőné: Az óvodáskor fejlesztő játéka OKKER, Bp. 1998.
- 8.) Perlai Rezsőné: Az óvodáskor viselkedéskultúrája OKKER, Bp. 1999.
- 9.) Dr. Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata Fővárosi Egységnevelési Központ, Bp. 1981.
- 10.) Mérei Ferenc, V. Binet Ágnes (1978): Gyermeklélektan. Gondolat Kiadó, Budapest.
- 11.) Nagy József (1999). A kognitív készségek és képességek fejlesztése. Iskolakultúra 1. sz. 14. p.
- 12.) B. Méhes Vera (1982): Az óvónő és az óvodai játékok. Tankönyvkiadó, Budapest.
- 13.) Forrai Katalin (1974): Ének az óvodában. Editio Musica, Budapest.
- 14.) Törzsök Béla (1982): Zenehallgatás az óvodában. Zeneműkiadó, Budapest.
- 15.) Gál Sándorné, Kunos Andrásné (1996): Testnevelési játékok anyaga és tervezése az óvodában. Color-Print Nyomda, Szolnok.
- 16.) Gál Sándorné szerk. (2010): Mozgásfejlődés és fejlesztés az óvodában. Szerzői kiadás, Szarvas.
- 17.) Dr. Gósi Mária (1994): A beszédészlelés és beszédmegértés fejlesztése. Nikol Gmk, Budapest.

-
- 18.) Nagy Jenőné (2012): Tehetségigérek gondozásának elmélete és gyakorlata: Módszertani könyv óvodapedagógusoknak. ONME Egyesület, Szolnok.
- 19.) Portolábné Dr. Balogh Katalin (1997): Kudarccal az iskolában: Komplex prevenció óvodai program. Arzenál Nyomdaipari Kft., Budapest.
- 20.) Lukács Józsefné, Ferencz Éva (2013): Kerek egy esztendő: Komplex tevékenységek az óvodai környezeti nevelésben. (Ősz, tél, tavasz, nyár.) Flaccus Kiadó, Budapest.
- 21.) Körmöci Katalin (2001): A gyermek szükségleteire épített tanulás az óvodában. Fabula Humán Szolgáltató Bt., Miskolc.
- 22.) Chrappán Magdolna - Fábrián Katalin (2007): Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program Fabula Humán Szolgáltató. Bt., Miskolc.

14. Záró rendelkezések

- A Pedagógiai Program, az intézményben bárki számára hozzáférhető.
- A Pedagógiai Program az intézmény honlapján megtalálható
- A Pedagógiai Program felülvizsgálata törvényi változás esetén aktuálisan történik, módosításra kerül.
- Az Újszentiváni Tölgyfa Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programját Újszentiván Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a 135/2023. (XII. 22.) határozatával elfogadja. Jelen Pedagógiai Program 2024. január 1. napján lép hatályba.
- A hatálybalépéssel egyidejűleg érvényét veszti az intézmény 2020. október 1.-től érvényben lévő Pedagógiai Programja.

Tartalom

Az intézmények bemutatása	4
Újszentiváni Tölgyfa Óvoda és Bölcsőde bölcsődei intézményegységének bemutatása	6
A bölcsődei ellátás szükségessége, ellátandó célcsoport, terület és jellemzői	6
A bölcsődei nevelés-gondozás	7
A bölcsődei nevelés alapelvei	9
A család rendszerszemléletű megközelítése	9
A koragyermekkori intervenciók szemlélet befogadása	9
A családi nevelés elsődleges tisztelete	9
A kisgyermeki személyiség tisztelete	9
A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe	10
A biztonság és a stabilitás megteremtése	10
Fokozatosság megvalósítása	10
Egyéni bánásmód érvényesítése	10
Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége	11
A gyermeki kompetenciakészítés támogatása	11
A bölcsőde működésének jellemzői	11
Szolgáltatás térítési-díja	11
Felvétel rendje	12
Szülők és gyermekek jogai és kötelezettségei	15
Érdekképviselői fórum	16
Gyermekéltelmezés a bölcsődében	17
A bölcsődében fizetendő díjak:	18
Az ellátandó terület és célcsoport jellemzői	19
Személyi és tárgyi feltételrendszer bemutatása	20
A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai	22
A bölcsődei nevelés főbb helyzetei	24
A bölcsődei élet megszervezésének elvei	30
Napirend	33
Kötelezően vezetendő dokumentáció	34
Az intézmény szakmai céljainak és megvalósításának eszközei	35
Szabad levegőn való tartózkodás	35
Higiénés szabályok betartása	35
A bölcsőde kapcsolata más intézményekkel	36

Az ellátás igénybevételeének módja	37
A fejlődés jellemzői bölcsődéskor végére	38
A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek bölcsődei nevelése, gondozása	39
Továbbképzési tevékenység	40

Az intézmények bemutatása

Az intézmény neve:

Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi
Újszentiváni Tölgyfa Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége

A bölcsőde címe: 6754 Újszentiván, Árpád u. 5.

Telefonszáma: 06-20/355-1519

A bölcsőde férőhelyszáma: 38

Csoportok száma: 3

Nyitva tartás: 6:00 és 17:00 között

Fenntartó neve, székhelye, elérhetősége: Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása
6772 Deszk, Tempfli tér 7.

A bölcsődei ellátás jogszabályi háttere

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermkek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt egyezmény kihirdetéséről.
- 1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról.
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről.
- 1992. évi XXXIII. törvény a Közalkalmazottak jogállásáról.
- 1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról (adatvédelmi törvény).
- 235/1997. (XII.17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról.
- 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról.
- 18/1998. (VI.3.) NM rendelet a fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről
- 1998. évi LXXXIV. törvény A családok támogatásáról

- 8/2000. (VIII.4.) SzCsm Rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről.
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsm Rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet a játszótéri eszközök biztonságosságáról
- 38/2011. (X. 5.) NGM rendelet a gyermekjátékok biztonságáról
- 257/2000. (XII.26.) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról
- 2011. évi CXCV. tv. A nemzeti köznevelésről - 1993.évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásról.
- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- A Bölcsődék Napjának megünnepléséről szóló 7/2010. (II.19.) SzMM utasítás.

Szakmai irányelvek, módszertani levelek

- A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja. 3. bővített kiadás Magyar Bölcsődék Egyesülete Budapesti, 2023.
https://issuu.com/magyarbolcsodekegyesulete/docs/bolcsodei_orszagos_alapprogram_2023_issue?frs=NiY5ZTM3MjUzMjY letöltés ideje: 2023.06.20.

- A család és a bölcsőde kapcsolata. Módszertani levél. Kézirat. Magyar Bölcsődék Egyesülete, Pedagógus - Pszichológus Tagozat anyaga, 2007.
- Folyamatos napirend a bölcsődében. Módszertani levél. BOMI, Bp. 1982.
- Játék a bölcsődében. Módszertani levél. BOMI, Bp., 1997.
- Útmutató a bölcsődei gondozónők családlátogatásához. BOMI, Bp. 1989.
- Tudástár- A beszoktatás módszertana- Szocializálódás a családból a bölcsődébe
- Tudástár mini bölcsődéknek- csecsemőtáplálás a bölcsődében
- Tudástár mini bölcsődéknek- Kisgyermek táplálása a bölcsődében
- Elektronikus elérhetőség:

<https://magyarbolcsodek.hu/hu/szakmai-anyagok/tudastar1/>

Újszentiváni Tölgyfa Óvoda és Bölcsőde bölcsődei intézményegységének bemutatása

Újszentivánon 2012. október elsején megnyitotta kapuit a bölcsőde. 20 hetestől 3-4 éves korú gyermekek napközbeni ellátását végzi magas színvonalon. A bölcsőde könnyen megközelíthető, csendes helyen, zöld övezetben helyezkedik el. Meleg, barátságos áradó fogadja az érkező gyermekeket, ahol nyugodt körülmények között történik az átöltöztetés és a búcsúzkodás. Innen közvetlenül a saját csoportszobájukba lépnek be.

Világos, tágas csoportszobáinkban a gyermekeknek életkoruknak és fejlettségük szintjükhöz megfelelő színes játékkészlettel biztosítjuk a nyugodt, szabad játék lehetőségét. A játéktevékenységhez mind a konstruktív, mind a szerepjátékok eszközei megtalálhatók. A napvédő ponyvával ellátott nagy terasz biztosítja a szabad levegőn való alátartást. A bölcsőde tágas füves udvarán a különböző nagymozgást elősegítő játékok teszik lehetővé a mozgásfejlődést. Fajátékokkal, homokozóval, csúszdával, sok-sok kerti játékkal élvezetes a kint tartózkodás.

Szakképzett kisgyermeknevelők érzelmi biztonságot nyújtó családi környezetben gondoskodnak a gyermekek harmonikus fejlődéséről. Biztosítják a nyugodt, elmélyült játék feltételeit, a szabad levegőn való mozgást és az évszakoknak megfelelő sokféle tevékenységet. A napi program a gyermek fejlettségéhez, igényeihez igazodó, segíti a gyermeket a társas lét szabályainak megismerésében.

A bölcsődei ellátás szükségessége, ellátandó célcsoport, terület és jellemzői

A bölcsőde célja a településen élő azon családok támogatása, akik valamilyen oknál fogva nem tudják biztosítani a kisgyermekük napközbeni ellátását, melyre az elmúlt évek tapasztalatai alapján egyre nagyobb igény mutatkozik. A bölcsődés korú gyermeket nevelő családoknál gyakran szükségessé válik, hogy az édesanya is visszatérjen a munka világába a családfenntartás az érdekében, amelyre ösztönzően hat a GYED Extra ellátás igénybevétele is. Előfordulhat olyan eset is, hogy a gyermek fejlődése során igényli a gyermekközösséget, az otthonon túli szocializációs színteret és vannak olyanok is, akiknek szociális helyzetük miatt van szükségük a bölcsődei ellátás igénybevételére.

A beruházás eredményeként a minőségi bölcsődei nevelés tárgyi és infrastrukturális feltételei elérhetővé válnak a településen. Az önkormányzati bölcsőde működtetésével lehetőséget

kapnak az anyukák, hogy a bölcsődés korú gyermekek mellett a munkaerőpiacra visszatérjenek, és ezzel családjuk életminőségét, megélhetését javítsák.

A szülőknek fontos, hogy amíg dolgoznak gyermekük megnyugtató módon van elhelyezve az intézményben. A 0-3 éves gyermekek minden szempontból legsérülékenyebb korosztály, amit ebben a korban a közvetlen környezettől, családtól, majd a tágabb környezettől a bölcsődétől, kapnak a gyermekek, az hatással van későbbi életükre. Az igénybevevők között előre láthatólag lesznek egyedül álló szülő gyermekei, és nagy családok egyaránt.

Ők is és az esetleges hátrányos helyzetű családok is biztonsággal támaszkodhatnak a bölcsődére, hiszen ugyanazt magas színű ellátás fogják kapni, minden más gyermek a bölcsődében.

A bölcsődei ellátás előnyei közé tartozik, hogy a gyermek minőségi nevelésben, gondozásban részesül, valamint a szülők is hamarabb visszatérhetnek a munkaerőpiacra, amely a család anyagi biztonságát és a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségét segíti elő.

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként, a családban nevelkedő gyermekek (20 hetes kortól 3 éves korig) napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. A 3. életévét betöltött gyermekek a bölcsődei nevelési - gondozási év végéig maradhatnak bölcsődénkben, illetve a 4. életév betöltését követő augusztus 31-ig, amennyiben nem éretti az óvodai nevelésre és az orvosi szakvélemény a bölcsődében maradást indokolja.

Elsősorban a szatymazi, illetve Csongrád-Csanád Vármegye illetékességi területén lakóhellyel, vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek ellátását biztosítja az intézmény.

A bölcsődei nevelés-gondozás

Bölcsődekép

A bölcsődei nevelő munka a családnevelésre épül, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését

A gyermek harmonikus fejlődése-fejlesztése szempontjából fontos, hogy a két közeg együttműködjön, nevelő, szocializáló tevékenységét összehangolja. A bölcsőde az első intézmény, amellyel a család kapcsolatba kerül, megalapoz egy nyílt demokratikus elveken alapuló együttműködést. Bölcsődénkben a nevelés-gondozás családias, denis, nyugodt légkörben folyik. A gyermek fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei,

a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermekek sajátos, életkoronként és egyénenként változó szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet is meghatározó. Lehetőséget biztosítunk a szülőknek, hogy gyermekük bölcsődei életébe beemelhassanak, ezzel csökkentve az elválásból fakadó feszültségeket. Bölcsődén belüli, és kívüli találkozások egyaránt mélyítik a kisgyermeknevelő, szülő kapcsolatot. Ismerkedhetnek a csoportszobával, bekapcsolódhatnak a játékokba. Nagyon fontosnak tartjuk a naponkénti információ cserét. A kisgyermeknevelők részletesen beszámolnak a gyermek történéseiről.

Bölcsődei nevelés-gondozás célja:

A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre; az első három év, az első kötődések, a korai szocializáció időszaka, amelynek döntő jelentősége van a későbbi személyiség kialakulásában.

Ebben az életszakaszban a kisgyermek testileg-lelkileg még erősen függ a felnőttektől. A bölcsődei munkánk, nevelésünk éppen ezért gyermekközpontú, a gyermeki személyiség egészséges fejlődésére és kibontakoztatására törekszik.

A bölcsődei gondozás – nevelés célja egy olyan szeretetteljes, biztonságot nyújtó bölcsődei környezet megteremtése, ahol a szakszerű gondozás – nevelés családias, derűs, nyugodt légkörben zajlik, biztosítva ezáltal a gyermek fejlődéséhez szükséges feltételeket. A bölcsőde egészségügyi, egészségnevelési, nevelési, szociális és családszolgáltató funkciókat is betölt. Legfontosabb cél a gyermekek számára kialakítani azt a napirendet, amely a saját kisgyermeknevelő rendszerrel együtt biztonságot, nyugalmat ad. A kisgyermeknevelők feladata a gyermek elismerő, támogató ösztönzése, amelynek eszköze egyrészt a nevelők saját személyisége, másrészt munkájuk mozgatórugója a szeretet és az empátia. Az életkornak megfelelő napi életritmus kialakítása az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele, ezért a jól szervezett, folyamatos napirend központi kérdés.

A bölcsődei nevelés alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekintí. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához is.

A koragyermekkori intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkori intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek érdekében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése, és korai megsegítése.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és elsőrendű kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében.

Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, és fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani azonban az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemzetiségi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra.

A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel és a hétköznapi életben is példamutatással bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, emberiségbeli kompetenciáinak gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszkoklásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőségeit, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érinti, bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érzésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermeknek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia.

A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósításának egyik kiemelt színteré.

A gyermeki kompetenciakészítés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, élje a spontán tanulás örömeit, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

A bölcsőde működésének jellemzői

A gyermekek fogadása (nyitva tartás)

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó határozza meg, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek munkakezdését és befejezését, valamint a bölcsődéből a munkahelyre, illetve a visszautazás időtartamát. A bölcsőde zárva tart a nyári időszakban, a fenntartó által meghatározott ideig (általában 3-4 hét), valamint a karácsony és újév közötti munkanapokon, és minden év április 21.-én, illetve a hozzá legközelebb eső munkanapon.

Ezen a napon, a Bölcsődék Napján nevelés nélküli munkanap keretében a munkatársak szakmai fejlődését támogató programot szervez az intézmény. Előzetes igényfelmérés alapján ügyeletet biztosításra kerül sor. A bölcsőde szüneteiről minden évben a fenntartó dönt, azoknak időpontjáról február 15-ig a szülőket értesíti az intézmény. A nyitvatartási időnap 11 óra, azaz 06:00 órától-17:00 óráig tart.

Szolgáltatás térítési-díja

A bölcsődei ellátásért a gyermekek védelméről és a gyámlügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint az intézmény fenntartójának döntése alapján intézményi térítési díjat

kell fizetni. Az intézményi térítési díj a fenntartó döntése és a jogszabályi előírásoknak megfelelően külön kerül megállapításra az étkezés, és a gondozás vonatkozásában.

Ezek figyelembevételével a bölcsődevezető konkrét összegben állapítja meg a személyi térítési díjakat a hatályban lévő kedvezményi jogosultságok alapján, melyek a következők:

- térítésmentesen biztosítjuk az ellátást a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek,
- a három- vagy többgyermekes család gyermekének,
- az átmeneti gondozásban lévő,
- az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett,
- a nevelésbe vett gyermek,
- védelembe vett gyermek számára,
- valamint ingyenes étkezésben részesülnek azok a családok, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át.

Az igénybe nem vett étkezésre befizetett díj túlfizetésként kerül jóváírásra a következő hónapban, vagy az ellátás megszűnésekor visszautalásra a befizető részére. A bölcsődei ellátás megkezdése előtt a bölcsődevezető Megállapodást köt a szülővel, mely a következő kötelező elemeket tartalmazza:

- gyermek és a szülők (törvényes képviselő) személyazonosító adatai,
- az ellátás kezdetét, időtartalmát (határozott, vagy határozatlan megjelöléssel),
- a gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalmát, módját,
- a személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályokat,
- az ellátás megszűnésének módját, valamint a felek jogait, kötelességeit.

Felvétel rendje

Bölcsődébe felvehető: A gyermekek védelméről és a gyámlügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: gyermekvédelmi törvény vagy Gyvt.) 41. § (1) . *A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozási segély ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai*

oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerinti szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermkek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthoni nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

(2) Az (1) bekezdés szerinti egyéb ok miatt a gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége.

b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,

c) akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

(3) A gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

a) a bölcsődei ellátás.

b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és

c) az alternatív napközbeni ellátás "

A továbbiakban a gyermekvédelmi törvény 42/A. §-a értelmében a bölcsődei felvételnél előnyben kell részesíteni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket. A gyermekvédelmi törvény 68. § (3) bekezdés a) pontja alapján a települési önkormányzat jegyzője kötelezheti a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő kétheti, egyéb esetekben a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a védőnő,
- a háziorvos, házi gyermekorvos,
- a szakértői és rehabilitációs bizottság,
- a szociális, illetve családgondozó,
- a gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló rendelet értelmében bölcsődébe a gyermek 20 hetes korától 3 éves korának betöltéséig, illetve annak az évnek december 31. napjáig vehető fel, amelyben a gyermek a 3.

- Ha a gyermek óvodai felvételt nyert.
- Annak a nevelési-gondozási évnek az utolsó napján, amelyben a gyermek a harmadik (indokolt esetben a negyedik) életévét betölti.

Szülők és gyermekek jogai és kötelezettségei

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Tevékenységét a vonatkozó gyermeki és szülői jogok és köteleességek figyelembevételével végzi.

A szülő joga, hogy

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését-gondozását bízta,
- megismerhesse a gyermekcsoportok életét,
- megismerje a nevelési-gondozási elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől,
- a bölcsőde működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot,
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- a fizetendő térítési díjat időben rendezze,
- az intézmény házirendjét betartsa.

A gyermek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a háztartázzal - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,

életévét betölti. Fogvatékkal élő gyermek az 5. életév betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-ig vehető fel, amelyben a gyermek az 5. életévét betölti.

A felvétel a szülő (törvényes képviselő) írásbeli kérelme alapján történik. A felvételi kérelmek benyújtására folyamatosan van lehetőség az év folyamán.

Ha a gyermek felvételt nyert, és a megbeszélt időben nem kezdi meg a beszoktatást, a szülőnek egyeztetni kell a bölcsőde vezetővel és indokolt esetben, korlátozott ideig tartjuk fenn a helyet számára. A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény megállapodást köt a szülővel, a törvényes képviselővel az ellátás feltételeiről. A Gyvt. 42/A (2) ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

Igénybejelentés/Előjegyzés: Egész évben folyamatos

Beiratkozás: A beiratkozás a megállapodás megkötésekor történik, azon a napon, amikor a gyermek az első beszoktatási napján tölti a bölcsődében.

Szükséges adminisztratív és formai feltételek:

- a gyermek anyakönyvi kivonata,
- a gyermek társadalombiztosítási igazolványa,
- a gyermek lakcím kártyája,
- a gyermeket hozza magával a szülő a beiratkozáskor,
- az egyik szülő lakcím kártyája,

A gyermek bölcsődei felvételének gyakorlata intézményünkben:

- védelemben vett gyermekek felvétele kötelező,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek,
- akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,
- akinél egészségügyi vagy szociális indok áll fenn,
- egyéb okok miatt felvételt kért gyermek felvétele.

A gyermekek felvételéről a bölcsőde intézményvezetője dönt.

A bölcsődei elhelyezés megszűnése:

- Ha a gyermeket másik bölcsőde átvette.
- Ha a megszüntetést a szülő kéri.
- A bölcsőde orvosának megállapítása szerint a gyermek egészségügyi állapota miatt bölcsődei nevelésre-gondozásra alkalmatlan.

- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban-nevelésben részesüljön.

A bölcsődelátogatás, a családlátogatás, a szülővel történő fokozatos beszoktatás és a napi találkozások során a szülők megismerik a bölcsődei nevelés elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelő pedig a szülő segítségével megismeri a gyermek egyéni szokásait. Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítik az együttnevelés megvalósulását.

Érdekképviselői fórum

A bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmére „Érdekképviselői Fórum” -ot kell létrehozni.

Az Érdekképviselői Fórum célja:

A bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek és szüleik, ill. törvényes képviselőjük érdekvédelmét szolgálja.

Az Érdekképviselői Fórum feladata:

- Figyelemmel kíséri és véleményezi a bölcsőde gondozási-nevelési programját, véleményezési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.
- A bölcsőde dolgozóival közösen rendezi a család – bölcsőde együttműködését szolgáló rendezvényeket.
- A bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmére „Érdekképviselői Fórum” -ot kell létrehozni
- 15 napon belül köteles kivizsgálni a gyermekekkel és hozzátartozóikkal kapcsolatos hozzá érkezett sérelmeket, panaszokat, mely vizsgálat eredményéről írásban értesíti a panasztevőt, válaszolva a megoldási módot is. (A szülőnek – ha a fórumon nem történik meg panaszának kivizsgálása, illetve nem elégedett az eredménnyel – joga van az intézmény fenntartójához fordulni.)
- dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben,
- intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, az intézmény szakmai ellenőrzését ellátó megyei gyámhivatalnál, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- véleményt nyilváníthat az intézmény vezetőjénél a gyermeket érintő ügyekben,
- javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról,

- véleményezési jogot gyakorol az intézmény házirendjének jóváhagyása tekintetében.

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselői és szakmai szervek panasszaival élhetnek a fórumnál:

- az intézményi ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme, valamint
- az intézmény dolgozóinak kötelezettségszegése esetén.

A fórum tagjai:

- az ellátásban részesülő gyermekek szülei vagy más törvényes képviselő közül 4 fő
- az intézmény dolgozói közül 2 fő
- fenntartó képviselőjében 1 fő
- védőnői szolgálat részéről 1 fő

A működés részletes szabályait az Érdekképviselői Fórum Szakmai Szabályzata tartalmazza.

Gyermekjogi képviselő

Vetési Csilla

e-mail cím: csilla.vetesi@jib.bm.gov.hu

Telefonszám: +36 20 4899626

Gyermekétkeztetés a bölcsődében

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe a táplálkozás.

A táplálkozásnak, étkezésnek nemcsak a gyermek testi fejlődésében van szerepe, hanem az érzelmi élet (csecsemőtáplálás), az értelmi és szociális fejlődésében is. Az önállósodás, a szokások helyes kialakításának fontos területe.

Az étkeztetés során a korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálkozási elveket és normatívákat vesszük figyelembe úgy, hogy a táplálék:

- mennyiségileg elegendő,
- minőségileg helyes összetételű,
- higiénés követelményeknek megfelelő,
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített,
- élvezhető legyen,
- lehetőséget adjon új ételek, receptek kipróbálására, mely alkalmazkodik a gyermek egészséges életmódra neveléséhez.

Intézményünkben a korszerű táplálkozás tárgyi, személyi feltételei adottak.

Táplálkozás

Az étrend tervezésekor figyelembe vesszük, hogy a kisgyermek bölcsődei étellemezésében, napi négyszeri étkezés esetén (reggeli-tízórai-ebéd-uzsonna) az ajánlott nap energia- és tápanyagtartalom 75%-át biztosítsuk. Az étrendünk változatos, mindig idényszerű, ízében összehangolt, valamint mindig szem előtt tartjuk, hogy az önálló étkezésre való nevelés szempontjából is megfelelő legyen. Bölcsődénk tálaló konyhával rendelkezik, melyre a mindennapok során szállítják az ételt. Az ételek előállítását, szállítását a szatymazi konyha biztosítja. A modern táplálkozás- tudományi elvek szem előtt tartásával, szigorúan ellenőrzött minőségi követelményeknek (HACCP) megfelelően. Garantált minőségű ételeket állít elő naponta. minőségi alapanyagok felhasználásával, modern konyhatechnológiai eljárások alkalmazásával, a szigorú konyhatechnológiai előírásokat betartva.

Az ételek kijelölt úton, zárt tároló edényekben érkeznek a tálaló – melegítő konyhába.

Ételpontokat a cég étellemezésvezetője állítja össze a 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet korosztályra vonatkozó étellemezési- és nyersanyagnormáinak figyelembevételével.

Az étkezés jól szervezett, a kisgyermeknevelő nyugodt, kellemes hangulatot biztosít, kellő időt az étel elfogyasztásához, figyelembe veszi a gyermek egyéni szokásait, irányítja azt.

Törekszünk a gyermekeknek az étkezési kedv fenntartására. A bölcsődei étkezésre 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról „Az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet vonatkozik, mely a megvalósításban meghatározó. A korszerű gyermekétellemezés elveinek és gyakorlatának változásait figyelemmel kell kísérni, és fel kell használni a bölcsődei étkeztetésben.

A csecsemőtáplálás

Az előírások, a higiénia maximális betartásával, különös gondossággal kell, hogy történjenek. A csecsemő edényeinek tárolása, mosogatása, fokozott odafigyelést igényel. Az étkeztetés közegészségügyi szabályai rendelkeznek a bölcsőde helyiségének megfelelőségéről, a tálalásról, a mosogatról, a személyzetre vonatkozó előírásokról.

A bölcsődében fizetendő díjak.

A gondozási díj tekintetében a fenntartó meghatározza az intézményi térítési díjat, valamint az igénybe vehető kedvezményeket. A szülő jövedelemnyilatkozata alapján számolja ki az intézményvezető a személyi térítési díjat. Ha a szülő nem akar jövedelemnyilatkozatot adni, akkor a nyomtatványon azt nyilatkozza, hogy nem ad, ezzel vállalja a maximális térítési díjak megfizetését. Jövedelem változása esetén. 15 napon belül jelezni köteles a szülő.

Aki ingyenes étkezési díjra jogosult, akkor a gyermek személyi térítési díja az étkezés tekintetében 0,- Ft. Ha nem jogosult, akkor napi térítési díjat köteles fizetni. A hiányzások utólagosan jóváírásra kerülnek. Étkezés lemondás szabálya: telefonon reggel 8:30 óráig leadott jelzés alapján, másnapról nem kell fizetni, illetve, mielőtt jön a gyerekek előtte egy nappal 8.30 óráig jelezni kell.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról a 328/2011. (XII.29.) Korm. rendeletben foglaltak az irányadók. A bölcsődei személyi térítési díj az étkezési díj és a gondozási díj együttes összege.

A személyi térítési díjat a működés és ellátás költségeinek figyelembevételével a fenntartó határozza meg. Az étkezési díj és a gondozási díj is állandó. Megállapításához jövedelem igazolás benyújtása szükséges. Az étkezési és gondozási díj együttes összege nem haladhatja meg a családban az egy főre jutó nettó jövedelem 25%-át.

A Gyvt. 148. § (10) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy a kötelezett jövedelem igazolás benyújtása nélkül vállalja a mindenkori intézményi térítési díj befizetését.

Az ellátandó terület és célcsoport jellemzői

A település lakossága folyamatosan növekszik, részben köszönhető a városból kitelepülőknek is.

Az új bölcsődében a kisgyermekek neveléséhez szükséges helységek és felszerelések a kor megfelelő technológiai színvonalán rendelkezésre állnak. Ennek érdekében került sor az épület bővítése mellett eszközbeszerzésre is. Eszközbeszerzés során az új bölcsőde berendezése, készség és képességfejlesztő eszközei, illetve játékok kerülnek beszerzésre. A projekthez kapcsolódóan beszerzésre kerülő jó minőségű, életkornak megfelelő eszközök és berendezési tárgyak hosszútávon biztosítják a minőségi nevelő-gondozó munka feltételeit.

Területi adatok:

- telekterület:	14513 m ²
- bölcsőde bruttó beépített alapterülete:	551,04 m ²
- a bölcsődei épület nettó alapterülete:	415,86 m ²
- fedett terasz:	53,15 m ²
- beépítési %:	11,85 %
- zöldterületi fedettség (járdák, belső utak: 540,85 m ²):	77,42 %

Személyi és tárgyi feltételrendszer bemutatása

Személyi feltételek

Bölcsőde szakmai vezető

1 fő főiskola diplomával és szakképesítéssel

Kisgyermeknevelő-gondozó

5 fő érettségivel és szakképesítéssel

Dajka dolgozó

3 fő tanfolyamot végzett

Tárgyi feltételek

Csoportszobák:

Három csoportszobával rendelkezünk, amelyek elősegítik a gyermekek nevelését - gondozását, megfelelnek a biztonságos szakmai munkához szükséges előírásoknak.

Berendezési tárgyak:

A kisgyermekek életkori sajátosságait jól szolgáló méretűek, színűek, anyaguak. A bútorok elrendezésénél figyelembe vettük a szabad terület biztosítását, a játszósarkok kialakítását.

Játék készlet:

A gyermekek életkorához, fejlettségéhez igazodó játékeszközök a csoportlétszámnak megfelelő mennyiségben állnak ugyan rendelkezésre, de a használatból adódóan ezeket folyamatosan pótolni kell. Alapkészlettel rendelkezünk: szerepjátékhöz, konstrukciós játékokhoz, meséléshez, bábozáshoz, kinti, udvari játszáshoz. A csoportszobákban alapjátékok: labdák, kirakók, babák, építők konyhai eszközök kerültek elhelyezésre, melyek különböző színűek, és méretűek. Kialakításra került fodrászsarok, alkotósarok, babasarok, megtalálhatók a manipulációs játékok, logikai kirakók. Törekszünk a kézzel készített természetes alapú játékok készítésére.

Éltetés tárgyi feltételei:

Egységes típusú bölcsődei gyermek asztalok és székek a felvett gyermek létszámnak, a gyermekek méretének megfelelően. Szakmai előírás alapján „Ültetési rend” szerint történik a gyermekek ültetése.

Öltözők folyosó:

Megfelelő méretű, funkciójú, színű szekrényekkel, polcokkal, öltöztetőkkal rendelkezünk a gyerekek ruháiknak és cipőiknek tárolására.

A hirdetőtáblán követhetők a szülőknek szóló információk, aktualitások, étlap.

Fürdőszoba:

A gyerekek gondozását segítő berendezési tárgyak, eszközök, életkoruknak megfelelő méretben adottak: 2 db mosdó kagyló, 2 db gyermek WC, zuhanyzó, pólózó asztal, fésűtároló, fogmosó pohártartó, törülköző, tükör, fürdőkád.

A követelményeknek megfelelő berendezés, gondozó-szekrény, asztal, WC-k, bilifertőtlenítő, pelenkázó szekrények, tükör, fésűk állnak rendelkezésre, közvetlen csoportszoba, kapcsolattal.

A folyosóról a szülők számára is elérhető.

Orvosi szoba:

A zárt, szeparált szekrényben a gyógyszerek, kötszerek kerültek elhelyezésre, és itt vizsgálja a gyermekeket a doktor az erre célra alakított asztalon. Személymérleg, és magasságmérő is itt van a státusz kiállításokhoz.

Terasz:

Burkolt, szilárd felületű alkalmas levegőzésre, játékra, esetenkénti kinti pihenésre.

Udvart:

Alapvető felszereltséggel rendelkezik, burkolata ideális (szilárd, füves), ármélykos, félármélykos, napsütötte területek is fellelhetők, a játszó-, mászó-, bújó alkalmatosságok alapkészletével rendelkezünk, bővítésére törekszünk. A homokozás biztosított, kis motorok, biciklik, házikók állnak a gyerekek rendelkezésére. Két vonatunk, sajnos selejtezésre került, mert veszélyessé vált a kicsik számára, ennek pótlása nem történt meg.

Kapuk, ajtók, zárok, szegletek, sarkok, lépcsők:

Biztonságosak, veszélyek megfelelően védettek.

Táplálókonyha:

Tápláló-étkeztető, edényeink és eszköztárunk, valamint egyéb konyhai felszerelésünk megfelelő. Az étkeztetés modern táplálkozástudományi elvek szem előtt tartásával, a HACCP követelményeknek megfelelően történik. A napi négyszeri étkezést tisztasági vállalkozó biztosítja, szerződés alapján. A bölcsődei étkeztetésben érvényes nyersanyag-, energia- és tápanyagtartalom normáit az 1/2000.(I.7) SzCsM rendelet 5.sz. melléklete határozza meg.

Személyzeti rész:

Öltöző, tusolóval, és mosdóval, illetve egy felszerelt étkező kerül kialakításra az épületben a dolgozók számára

A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében is. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósulhat meg. A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermekek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A betegség gyanúját a bölcsődei kisgyermeknevelő jelzi a szülőnek, aki gondoskodik arról, hogy minél hamarabb a gyermeket otthonába szállítja.

A bölcsődében minden esetben ún. sürgősségi ellátás (lázcsillapítás, elsőleges sebellátás, ... stb.) történik, a betegség kezelése a család orvosának feladata.

Lezajlott betegség után a szülő köteles orvosi igazolást hozni a bölcsődébe, amelyet a kisgyermeknevelő a bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslapon dokumentál, és megőrizz.

A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására.

Gyógyszeradás, elsősegély

Lázás, hurutos, antibiotikummal kezelt beteg gyerek nem vehet részt bölcsődei ellátásban. Egyes nem fertőző/allergia, anyagcsere, vese - húgyúti, epilepszia stb / betegségben szenvedő gyerekek, ha szükséges a háziorvosa által előírt gyógyszerét adják be a bölcsődében.

Sürgős esetben láz-és fájdalomcsillapítót kap a gyermek. A szülőknek írásban kell nyilatkozniuk a gyógyszereszedéssel kapcsolatos valamennyi kérdésben/ milyen gyógyszert kaphat a gyerek, milyen gyógyszerre érzékeny stb. /. A kisgyermeknevelőnek ugyancsak írásban kell jeleznie azt, hogy milyen gyógyszert kapott a gyerek. A bölcsődében van elsősegély doboz, amely a kisgyermeknevelők számára hozzáférhető helyen, a gyermekek elől elzártnak van tárolva. Ha a gyermek saját gyógyszert hoz a bölcsődébe, akkor azt fel kell címkézni. A címke tartalmazza a gyermek nevét, főbb utasításokat (milyen esetben adható) és a gyógyszer lejárati idejét.

Prevenció

Gyümölcs- és zöldségnapokat biztosítanak a csoportokon belül, amikor a gyermekek a kisgyermeknevelőkkel együtt készítik elő fogyasztásra a gyümölcs- és zöldségféléségeket a bölcsődei ellátás során.

Együttműködés keretében a település fogorvosa bizonyos időközönként játékos bemutatót tart a fogmosásról és egyszerűbb szűrővizsgálatot végez annak, akinek a szülője igényt tart erre. Akinek szüksége van további kezelésre, annak ajánlást tesz a szakorvos a további teendőket illetően.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására.

Az együttlét helyzetei az én-érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez. Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére.

A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és

fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő minőségi környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a fájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását. A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

A bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, amelyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás-igényének és kompetencia érzésének erősítése.

Tanulás

A bölcsődében a kisgyermek tevékenységei során, tevékenységbe ágyazottan szerzi meg ismereteit, tapasztalatait az őt körülvevő világról. A tanulás alapja a személyes kíváncsiság, érdeklődés. Az azonos időben zajló tanulási folyamatok intenzitása különböző. A fejlődés, a tanulás folyamatos, időkorlátok nélküli, egyéni ütemnek megfelelő. A gyermekek közötti érdeklődés, tanulási stratégia, tanulási típus tekintetében megmutatkozó különbségek léte természetes. A tanulási folyamatban vannak megtorpanások, stagnálások, sőt visszaesések is. A teljesítmény elváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye, ugyanis nem a fejlettebb szint gyors elérése a cél, hanem az, hogy minden gyermek örömteli tevékenységének során jusson előbbre. Az önálló gondolkodás, a véleményalkotás és a döntésképeség kibontakozásának segítése a tanulás fontos célja. A sikert dicsérettel jutalmazzuk. A tanulás az érzékszerveken át szerzett információkból kiindulva a feltételes reflexláncok sokaságán keresztül valósul meg. A tanulásban sok-sok gyakorláson keresztül érhetnek el a gyerekek sikereket.

A kisgyermekkori tanulás színterei: a természetes élethelyzetek a gondozás és a játék a felnőttek és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció.

A tanulás formái: utánzás + spontán játékos tapasztalatszerzés + a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

Gondozás

A kisgyermek nevelésének legfontosabb területe a gondozás. Bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek a kezdetektől aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, érezve a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. A gondozás jelentősen befolyásolja a szokások kialakítását és az önállósodást. A gondozási műveletek (öltözködés, pelenkacsere, WC-használat, kézmosás, étkezés) alatt elsősorban a gyermekek fizikális szükségleteit elégítjük ki. Ezekben a helyzetekben a gyermeknek kellő időt és lehetőséget biztosítunk a próbálkozásra, támogató megerősítő magatartással, dicséréssel támogatjuk próbálkozásait, célunk, hogy a gyermek aktív közreműködője legyen a műveleteknek.

Pelenkázás, bili, WC-használat: A szobatisztaság komoly lépés a kisgyermek szociális fejlődésében. Az első olyan elhatározás, amely során kényelmetlenséget vállal annak érdekében, hogy a felnőttek rendjébe beilleszkedjék. Az elhatározás alapja, hogy olyan akar lenni, mint a felnőttek. Az ehhez szükséges elhatározásra kb. 2 éves kora körül érik meg, és mindenféle előzetes szoktatás nélkül, 2 – 3 éves kora között – vagy egyik napról a másikra, esetleg néhány heti próbálkozás után – szobatiszta lesz. Fontos, hogy ebben is kezdetől fogva támogassuk, együttműködjünk vele. Bölcsődékben vegyes csoport van, lesz benne pelenkás és szobatiszta gyermek is. A napi pelenkázások üteme rendszeresen történik. (illetve szükség szerint) a napirend része. A 2 éves gyermeknek is felkínáljuk a bilit, a kisgyermek eldöntheti, hogy rá akar-e ülni, vagy sem. A nagyobb gyermekek választhatnak a WC vagy a bili között. A szobatisztaságra szoktatásnál nagy felelőssége van a kisgyermeknevelőnek azzal, hogy ne sűrgesse a gyermeket sem a próbálkozásban, sem az eredményben. Tapintatos mozdulataival és magatartásával, dicsérő, elismerő szavaival ösztönözheti a gyermeket a siker elérésében.

Tisztálkodás

Minden gondozási művelet kapcsán törekszünk arra, hogy az a gyermeknek kellemes élmény legyen. Segítségére vagyunk abban, hogy a tisztálkodással és fürdetéssel kapcsolatban elsajátítsa azokat a készségeket, amelyeket 3 éves kora általában el lehet várni. Abban is

segíteniünk kell, hogy a tisztálkodással kapcsolatban egyre több szót, kifejezést sajátítsen el, használjon fel helyesen

A kéz-arcmosás minden étkezés előtt és után, illetve szükség szerint történik. A WC használat, illetve pelenkázás is a gyermek igényei szerint valósul meg. Ezekben a helyzetekben a közösség nagy segítséget nyújt, hiszen a kisebbek látják, a nagyobbak – akikhez hasonlítani szeretnének – hogyan mosnak kezet, hogyan ülnek a WC-re és ez ösztönzi a tevékenységüket.

Étkeztetés

Az étkezési sorrend fontos szerepet játszik abban, hogy a gondozás, az étkezés időpontjai minden nap közel azonos időpontban kerülnek egy-egy gyermeknél sorra. A kialakított étkezési sorrendnek köszönhetően nagyon hamar kialakul a gyermekeknél, pont arra az időpontra lesznek éhesek, mikor ők következnek. Egészen addig, amíg ez a kialakult időpont eléri, nyugodtan, elmélyülten tevékenykedhetnek.

- *Pihenés és alvás biztosítása*: A gyermek, ha egyéni alvási szükségleteinek megfelelő ideig alszik, a megfelelő ritmusban könnyen alszik el, nyugodtan, magától, vidáman ébred. A feladatunk a nyugodt alvás körülményeinek megteremtése.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. A játék a tanulás fő színtere. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és példamutató nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet és a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak és fejlődnek ki. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást.

Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, amelyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk és harmonikussá válik a mozgásuk. A

játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgásaktivitás fenntartása. Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat minél inkább kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra kínálkozik lehetőségük a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelnek a játékokban. Csecsemőknek olyan játszó helyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok. A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint a szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is szükségesek nagymozgásos játékok. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget. A szabad mozgástevékenység lehetőségének biztosításával célunk a természetes mozgáskérdv és mozgásigény kielégítése.

A feltételek biztosításának szempontjai, hogy a csoportszobákban is legyenek - a lehetőségekhez képest - mozgásra inspiráló eszközök. Változatos eszközökkel és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tesszük lehetővé a mindennapi mozgás örömeit.

A világ megismerésének egyik fontos eszköze az érzékszervekkel való észlelés, amelyhez nagy segítségül szolgál szenzomotoros fejlődést szolgáló játékeszközök. Ennek segítségével a gyermekek felfedezhetik a különböző felületeket és anyagokat, amelyeket nagy kíváncsisággal és élvezettel tesztelhetnek. Szenzomotoros fejlesztés során mozgásokon és ingereken keresztül serkentik az idegrendszeri működést.

Mondóka, ének

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, hangulati állapotához igazodó ének, mondóka felkelti érdeklődését, formálja esztétikai ízlését, pozitív érzelmeket kelt, érzelmi biztonságot nyújt. A dal, a zene kifejezi örömlünket és a bánatunkat. A zene, az ének színesebbé teszi a bölcsődében töltött időt. Célunk az, hogy felkeltsük a gyermek zene iránti érdeklődését, a zenei anyagokat igyekezzünk az életkoruknak megfelelően kiválogatni. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömlélményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek.

A zene belső löktetése, az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Hangszerekkel (dob, csörgő, xilofon) igyekezzünk érdekesebbé tenni a löktetéseket, ritmusok világát. Nem szeretnénk, hogy úgy teljen el egy nap, hogy a kisgyermeknevelő bizonyos spontán helyzetekben ne énekelgessen és mondókázzon a gyerekeknek. Mindig keresse meg az alkalmat, amikor dalolgatni, verselgetni lehet. Fontos, hogy ezt ne feladatként élje meg a kisgyermeknevelő, hanem a dal mindig „szívből jövő”,

érzelemmel telített legyen. Így válik a gyermekek számára is vágy a zene iránt, és gyakorta fogjuk majd hallani, hogy játék közben dőldolgoznak, ritmizálnak.

Vers, mese

A vers és a mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére. A bölcsődében az irodalmi és a népi műveknek egyaránt helye van.

Sokféle helyzethez kapcsolódhat, alakulását a gyermek pillanatnyi állapota, igényei befolyásolják. Az irodalmi alkotások kiválasztásában fontos feladatunk, hogy az anyagot a gyermekek életkori sajátosságaihoz, nyelvi fejlettségéhez, érdeklődéséhez állítsuk össze. A versesítés, mesélés, képeskönyv nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény.

Bensőséges kommunikációs légkör kialakítása (mesekuckó stb). Népi- és gyermekirodalmi művek helyes kiválasztása az életkornak megfelelően, a pillanatnyi helyzet, érzelmi állapot figyelembevételével. A versesítés, mesélés az egyik legjobb lehetőség arra, hogy képet kapjunk gyermekeink figyelménck, gondolkodásmódjának, kommunikációjának fejlődéséről. Hiszen a mesélés során kérdéseket teszünk fel, reakciókat várunk, egyúttal mondjuk a versikét, ami képet ad a gyermekek kognitív fejlődéséről. Ehhez persze szükséges az is, hogy rendelkezzen a kisgyermeknevelő gazdag versi repertoárral, hogy mindig az aktuális helyzethez, szituációhoz, a gyerekek igényéhez tudjon válaszítani. Ismétlje meg annyiszor a versikéket, ahányszor a gyerekek szeretik. Az ismétlés mindig új élményt ad, és a kicsik is könnyebben megtanulják azt. Ne várja el azonban a gyerekektől, hogy mondják vissza a már sokszor hallott verset, de dícsérje meg őket, ha bekapcsolódnak, ill. önállóan kezdeményeznek.

Nagyon szeretik a gyermekek, ha egy mese bábelőadás formájában kerül előadásra, mindig nagy örömmel fogadják.

Alkotó tevékenységek

Az öröm fotrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás – nem az eredmény.

A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését. Feladata a kisgyermeknevelőnek: a feltételek biztosítása, alkotói légkör megteremtése. Az egyes technikák helyes kiválasztása és bemutatása, a gyermek igényeinek megfelelő technikai segítség, alkotókedv fenntartása, az alkotások elismerése, megbecsülése, megőrzése.

Az alkotó tevékenységek játéksan fejlesztik a kisgyermekek kézügyességét, finommotorikus képességüket.

A bölcsődei napirendbe tervezetten beépített foglalkozások többsége finommotorikát fejlesztő tevékenység, hiszen minden, amihez az ujjak, szemük vagy szájuk koordinált mozgása szükséges, az ezt a képességeket segíti.

Ilyen például a gyöngy-, vagy tőszafűzés, a gyurmázás, a szalvétagombóc vagy papírdarabkák ragasztása, a rajzolás, építő tevékenység és a Montessori toronyjáték szintén ennek fejlesztésére hivatott észrevétlenül, játékos formában.

Egyéb tevékenységek

A környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódó tevékenységek, mely örömforrás a gyermekeknek.

Átélik az „én csinálok” és a közös munkálkodás élményét. A kisgyermek önkéntesen kapcsolódik be a tevékenységekbe, mely lehetőséget nyújt a összefüggések felfedezésére, megértésére.

A bölcsődei élet megszervezésének elvei

Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei gondozás-nevelés kialakításában, és a családokat is segíti gyermekük nevelésében. A tájékoztatás mindig őszinte, hiteles, személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó.

A kisgyermek nevelésében, gondozásában a bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva vesz részt. A bölcsődei nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, ezért fontos feladatunknak tekintjük, hogy minél szélesebb körben lehetővé tegyük a bölcsődénkben nevelt és gondozott gyermekek szüleinek a bölcsődei életbe való tevékeny bekapcsolódást. Arra törekszünk, hogy a szülők megelégedésére, a családi nevelést kiegészítve, neveljük, gondozzuk a gyerekeket. Nevelési problémák esetén közös módszert keressünk és találjunk.

Az eredményes együttműködés legfontosabb feltételei

- kölcsönös bizalom, a nyílt, őszinte együttműködéshez.
- a szülő érezze, hogy gyermekét szeretjük, hogy fontos a véleménye, számítunk az együttműködésére,
- azt tapasztalja, hogy a gyermeke szeret bölcsődébe járni, szereti nevelőit, gyermektársait,
- a kisgyermeknevelő emberi magatartásával, szakmai felkészültségével egyaránt példamutató legyen.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van. Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, a cél minél többet alkalmazni közülük:

- Beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor: a szülők napi kapcsolatban vannak velünk, reggel és délután mindig meg lehet beszélni a fontosnak tartott eseményeket.
- Egyéni beszélgetés, a szülőnek lehetősége van bármikor előre egyeztetett időpontban egyéni beszélgetést kérni a kisgyermeknevelővel, vagy a bölcsődevezetővel, vagy együttesen is.
- Szülői értekezleten tájékoztatást ad az intézmény a családok részére a bölcsődei életéről, a beszoktatásról, a szülők jogairól és kötelezettségükről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről és lehetőség van a kisgyermeknevelők személyes megismerésére is. Egy nevelési éven belül négy alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év közepén és vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.
- Hirdetőtábla
- A Dél-Alföldi Kistérség Többcélú Társulása Óvodái, Bölcsődei és Mini Bölcsődei honlapján
- Családlátogatás: a családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermek otthoni környezetben való megismerése. Az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerül sor.
- A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor, a családlátogatás alatt és után a

család kívánságait mindenkifelelt tiszteletben kell tartani. A kisgyermeknevelő fontos, hogy ismerje a családlátogatás jelentőségét, a családlátogatáson hivatásának megfelelően viselkedjen, a szülők felé hitelesen képviselje azt, hogy a családlátogatás előnyös a gyermek szempontjából.

- **Beszoktatás (adaptáció):** a szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének bevezetése, a bölcsődei gondozó-nevelő munka egyik fontos feladata, a családdal való együttműködési helyezi előtérbe. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, csökkenti az adaptáció során fellépő negatív tüneteket (pl. étvágytalanság, súlycsés, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, alvászavar stb.). A beszoktatás terén a szülővel együtt történő, legalább kéthetes beszoktatásra törekszünk.

Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás ideje alatt a szülőknek és a gyermekeknek lehetősége van arra, hogy megismerhesse az intézményben dolgozókat, a szokásaikat, kialakuljon az együttműködő, kölcsönös bizalmi viszony a család és a bölcsőde között. A beszoktatás kezdeti szakaszában a gyermek édesanyjával vagy más gondviselőjével együtt tölt el rövidebb, hosszabb időt a bölcsődei csoportban. A kisgyermeknevelő a gyermek reakcióit figyelembe véve veszi át az anyától a gondozási műveleteket. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékli az adaptáció során fellépő stressz reakciókat (sírás, tiltakozás, szülőhöz való fokozott ragaszkodás stb.)

Programok, saját rendezvények

A sajátos arculat alakításában fontos szerepe van a hagyományoknak. Az ünnepeket és a hagyományokat nem lehet kihagyni a bölcsődés korosztály életéből sem. Az ünnepek nem műsorok szervezését jelentik, hanem a rákészülést, és a közös ünneplést.

A szokások, hagyományok megtartása a kulturális örökség ápolását jelenti, amelyre a korai életszakasztól kell szocializálnunk a gyermekeket. Csak életközeli ünnepek és hagyományok ápolása lehet a cél ebben a korosztályban.

A szervezett programok a család és a bölcsőde igényeihez igazodva kerül megrendezésre. Pl. közös karácsonyi ráhangolódás, szülő-kisgyermek közös kézműves tevékenységének

segítségével. A szülők egyeztetett időpontban bekapcsolódhatnak a tevékenységekbe (Mikulás, húsvét, családi napok).

„Saját kisgyermeknevelő” - rendszer

A „saját kisgyermeknevelő” - rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport gyermekének egy része tartozik egy kisgyermeknevelőhöz.

A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője.

Ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, fejlődési naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

A „saját kisgyermeknevelő” - rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődéi élet során adódó nehézségeken.

Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődéi gyermekcsoport létszámát jogszabály határozzák meg. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődéi csoportban (speciális csoportban vagy integráltan /inkluzívan) történő gondozása, nevelése, fejlesztése 2 egészséges gyermek ellátásához szükséges feltételrendszer biztosításával oldható meg, de természetesen a létszámhatárok a sajátos nevelési igény természetétől is jelentős mértékben függenek. Lényeges szempont, hogy a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabban a gyermekcsoportba járjon.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható

eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (üszálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremti meg – s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása stb.) is.

Kialakításának további feltételei a személyi állandóság (saját gondozónő-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

Kötelezően vezetendő dokumentáció

Elkülönítjük a bölcsődevezető és a kisgyermeknevelő által készített nyilvántartásokat. A dokumentációnk vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebb menőkig figyelembe vesszük.

Bölcsődevezető által vezetett dokumentáció

- dolgozók egészségügyi könyve
- felvételi könyv
- TAJ alapú nyilvántartás- KENYSZI
- fertőző betegségekről történő kimutatás
- munkaköri leírások
- költségvetés (gazdasági ügyintézővel)
- heti étrend (bölcsődeorvossal, ételmezésvezetővel)
- dolgozók szabadságának nyilvántartása
- dolgozók jelenléti kimutatása
- személyügyi anyagok vezetése

Kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok és információk a lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történik. A dokumentáció nem a gyermekek minősítését szolgálja.

- csoportnapló: naponta vezetendő

- napi jelenlét kiuntatása
- bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslap, fejlődési lappal együtt 1 év alatt havonta, 1-3 évig negyedévente, oltások követése
- fejlődési napló vezetése
A gyermek fejlődéséről vezetett alapos, részletes összefoglaló, nagyon fontos része a munkáinknak.
- családi füzet
- feljegyzés a szülővel történő célzott beszélgetésről
- megfigyelések dokumentálása

Az intézmény szakmai céljainak és megvalósításának eszközei

Egészségvédelem, egészséges táplálkozás

Az alapfeladat ellátása mellett a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, az egészségvédelem, prevenció, az egészséges táplálkozás biztosítása, higiénias szokások elsajátíttatása, az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése a célunk, melyek érdekében az alábbi konkrét tevékenységek valósulnak meg bölcsődénkben:

- Életkornak, fejlettségnek megfelelő napirend biztosítása.
- Szabad levegőn való tartózkodás.
- Játékos mozgáskezdeményezés eszközzel és eszköz nélkül.

Szabad levegőn való tartózkodás:

Naponta, évszaknak, időjárásnak megfelelően.

Játékos mozgáskezdeményezés eszköz nélkül:

Minden nap a gyermekek igényeinek megfelelően.

Eszköz nélküli, körjáték, énekek, mondókák eljátszása, elmutogatása, ütemre való mozgás.

Egészséges táplálkozás:

A kisgyermek bölcsődei ételmezésében négyszeri étkezés esetén ajánlott a napi energia- és tápanyagtartalom 75 %-át kell biztosítani. Az étrendnek változatosság, idényszerűség, ízében való összehangoltság szempontjából is megfelelőnek kell lennie.

Higiénés szabályok betartása:

- főétkezések előtti kézmosás,

- papír zsebkendő, papírszalvéta használata,
- fürdőszobai gondozásnál a higiénés szabályok betartása: pl. pólyázó asztal, bili, WC, kéz fertőtlenítése,
- a csoportszoba gyakori szellőztetése,
- havi 1 alkalommal, illetve soron kívüli játékosítás, fertőtlenítés,
- napi, heti, illetve soron kívüli takarítás, fertőtlenítés,
- havi nagytakarítás, fertőtlenítés,
- kéthetente, illetve soron kívüli ágyneműcsere,
- heti, illetve soron kívüli törölközőcsere,
- a beteg gyermek lázeszűlőltatása, sebellátása

Prevenció

- Vitaminellátás: naponta nyers zöldség vagy gyümölcs fogyasztása.
- Gyermekfogászat: cukorfogyasztás csökkentése, rágásra nevelés, víz fogyasztása.

Levegőzés: időpontja, mértéke az évszaknak, időjárási viszonyoknak, gyermeknek, életkorának megfelelően van megválasztva. Kánikulában, esőben, erős havazáskor, nagy erejű szélben, sűrű ködben, vagy -5 foknál hidegebb időben mellőzzük!

A bölcsőde kapcsolata más intézményekkel

- Védőnői Szolgálat:

A védőnők rendszeresen látogatják az intézményt. Figyelemmel kísérik a gyermekek fejlődését. Külön figyelmet fordítva a hátrányos helyzetű gyerekekre.

- Fenntartó:

Intézményünk kistérségi együttműködésben üzemel, fenntartónk, a Dél Alföldi Kistérség Többcélú Társulása, bölcsődénk napi kapcsolatban áll a fenntartóval amely gazdálkodási feladatokat látja el.

- Önkormányzat:

Támogatás, felmerülő problémák megoldása, ill. megjelenési lehetőség az önkormányzat lapjában.

- Módszertani Bölcsőde: szakmai tanácskozásokon való részvétel, szorosabb együttműködés kezdeményezése van folyamatban

- Magyar Bölcsődék Egyesülete.
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai: A jelzőrendszer tagjaiként meghívást kap intézményünk is a jelzőrendszeri megbeszélésekre, szoros a kapcsolatunk a családsegítő szakemberekkel.

Az ellátás igénybevételének módja

A bölcsődei felvétel jelentkezés útján történik a bölcsőde vezetőjénél. A bölcsődei ellátás igénybevétele önkéntes, de a gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülőn kívül kezdeményezheti a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos, a háziorvos, a szakértői bizottság, a család- és gyermekjóléti szolgálat, az önkormányzat szociális ügyintézője és a gyámhatóság is. A szülő hozzájárulása azonban ezekben az esetekben is szükséges az ellátás igénybevételéhez. A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

Az intézményi ellátás határozatlan időtartamú.

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tart.

A bölcsődei ellátás megszűnése:

- a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. évét betöltötte,
- orvosi igazolás alapján testi vagy szellemi fejlettségi szintje még nem éri el az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében,
- meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható,
- megszűnik az ellátás abban az esetben, ha a szülő nem kívánja gyermeke számára a szolgáltatást igénybe venni,
- a házirend ismételt súlyos megsértése.

A fejlődés jellemzői bölcsődéskor végére

A gyermekek többsége az érés, fejlődés, a családi nevelés és a bölcsődei nevelés eredményeként a bölcsődés kor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

Az óvoda érettség jellemzői:

- főtevékenysége a játék, aktív, tevékeny, szereti, amit csinál
- képes kötődni, érzi, hogy szeretik, a közösséghez tartozik, családjának, társainak örül, a felnőtt-gyerek kapcsolaton túl, a gyerek-gyerek kapcsolatokban is biztonságban, jól érzi magát, szívesen játszik társaival.
- kialakult én-nudata, én-képe pozitív.
- nyitott, érdeklődő, kíváncsi, örömmel vesz részt új tevékenységekben,
- több területen önálló, élvezi önállóságát, a gyakorlást, kisebb segítséget igényel,
- jól tájékozódik a környezetében, ismeri napirend eseményeit, a szokásokat, elfogadja a csoportban kialakított szabályokat, alkalmazkodás nem jelent számára megterhelést,
- tudomásul veszi, hogy nem teheti mindig azt, amit akar,
- képes a konfliktusokat, negatív érzéseket önállóan, vagy felnőtt segítségével feldolgozni,
- mozgása összerendezett, változatos mozgásformákat használ. Érzékeli teste térbe való elhelyezkedését, mozdulatai hatását.
- képes kifejezni magát, szabadon megnyilatkozik különböző területeken. Szavakkal fejezi ki szükségleteit.
- elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot a felnőttekkel és a gyerekekkel,
- szobatiszta, legtöbbször „ágytisza”. Büszke arra, hogy nem használ pelenkát,
- együttműködik a felnőttekkel, szívesen segít, kisebb feladatokat teljesít. A gyermekek egészséges fejlődés esetén is jelentős egyéni különbségeket mutatnak,
- az intézmények a család, bölcsőde és óvoda együttműködése fontos a gyermek zavartalan fejlődése és az óvodai adaptáció érdekében.

A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek bölcsődei nevelése, gondozása

Sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek felvétele:

A bölcsődei ellátásba kerülő gyermekek sajátos nevelési igényét a Szakértői Bizottság szakértői véleménye állapítja meg.

A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek elhelyezése: Egészséges gyermekekkel közös csoportban (teljes integráció)

A sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek ellátása: Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (figyelem, magatartásszabályozási zavar) küzd. Amennyiben a bölcsőde SNI-s gyermek napközbeni ellátását biztosítja, együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását, vagy a fejlesztő nevelését ellátó területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel. A Pedagógiai Szakszolgálattal való együttműködés szerint kerül beszerzésre az adott sajátos nevelési igényhez szükséges tárgyi eszközök, a meglévők kiegészítése.

A bölcsődében ellátott SNI-s gyermekek nevelését- gondozását végző kisgyermeknevelők munkáját megbízott gyógypedagógus segíti, aki szükség szerint konzultál a korai fejlesztést végző szakemberekkel. A sajátos nevelési igényű kisgyermek lehetőségei a világ megismerésében igen korlátozottak. A szűkebb életér következtében ezek a gyermekek másodlagosan értelmileg is elmaradhatnak társaiktól, elszigetelődhetnek a gyermekközösségtől. Ezért nagyon fontos már a csecsemőkorban felderíteni azokat a sokszor alig szembetűnő rendellenességeket, viselkedési formákat, mozgásszervi elváltozásokat, beszédfejlődés zavarait, mivel azok későn történő észlelése nehezen behozható, vagy esetleg behozhatatlan hátrányt jelentenek a gyermek életében, és késleltetik az adekvát terápia megkezdését is.

A prevenciót nagyon fontosnak tartjuk. általa lehetőség nyílik még súlyosabb testi és pszichés elváltozások megelőzésére, elkerülésére.

A sajátos nevelési igényű gyermekek teljes integrációja a közösség jótékony hatása által a gyermekeknek a társadalomba való beilleszkedését is könnyebbé teszi, az egészséges gyermekeket pedig hozzásegíti egy humánusabb, „másságot” toleráló pozitív személyiség kialakulásához.

Az SNI-s kisgyermekek bölcsődei nevelése, gondozása lehetővé teszi, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve segítsük a gyermek optimális fejlődését, biztosítsuk a szülőkkel való együttműködést. A szülők lehetőséget kapnak arra, hogy figyelemmel kísérhessék gyermekük bölcsődei fejlődését, választ kaphassanak kérdéseikre. A kisgyermeknevelő a sajátos nevelési igényű gyermekkel való foglalkozás során módszerében figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direktbben kell részt vennie, mint az egészséges gyermekeknél.

A SNI-s gyermek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelenik meg a fejlődés folyamán. Teljes integrációban a nevelési - gondozási folyamatokba épített játékos foglalkozás és az ép társakkal való együttlét biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermek harmonikus fejlődését.

A gyógypedagógus az integrált formában ellátott gyermekek esetében is figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését.

Továbbképzési tevékenység

Továbbképzések biztosítása: A mai szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képzik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják.

A 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételét, a 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg. Ezen rendeletek értelmében, a nyilvántartásba vett, szakképzett dolgozóknak egy továbbképzési időszak alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 kreditpontot kell megszerezniük a továbbképzési időszak tartama alatt, mely 4 év. Ez történhet akkreditációs képzésen való részvétellel vagy magasabb szintű szakképzettség megszerzésével is.

A képzések témaköreiket tekintve lehetnek kötelező, munkakörhöz kötött és választható továbbképzések. 2016. január 1-jétől kiterjesztésre került a pedagógus életpálya modell azokra a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett BA felsőfokú végzettséggel rendelkeznek. 2018. január 1-től a vezetői megbízással rendelkező kisgyermeknevelők, a szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) FMMI rendelet alapján vezetőképzés keretében a vezetői megbízás kezdetétől számított egy éven belül alapozó képzés teljesítésére, továbbá az alapozó képzés teljesítésének időpontjától számított két

éven belül, majd ezt követően kétféleképpen megújító képzés teljesítésére kötelesek. A vezetőképzés kétszintű, egy alap vezetőképzésből és a mester vezetőképzésből áll. Az alap, illetve a mester vezetőképzés alapozó és megújító képzési szakaszból áll. A bölcsődei dajka munkakörre vonatkozóan, a 20/2017. (IX. 18.) EMMI rendelete a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeit határozta meg. A továbbképzésekről minden évben törv készül.

Mellékletek

.....
Bölcsőde

MEGÁLLAPODÁS

mely létrejött egyrészről az **DAKTT Óvodái, Bölcsődei és Mini Bölcsődéi Újszentiváni Tölgyfa Óvoda és Bölcsőde**, mint a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmény képviselőjében a tagintézmény vezető,
valamint a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) között.

A szülő (törvényes képviselő) adatai:

Név: _____
Születési név: _____
Anyja neve: _____
Lakcíme: _____

A gyermek adatai:

Név: _____
Születési hely, idő: _____
Anyja neve: _____
TAJ szám: _____
Lakcíme: _____

A bölcsődei gondozás - kezdő időpontja: _____
- időtartama : ☐ határozatlan ☐ határozott, _____-ig

1. Bölcsődei felvétel a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) alapján:

„41. § (1) A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása mellett munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerinti szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségtük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthoni nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

(2) Az (1) bekezdés szerinti egyéb ok miatt a gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

- a) akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- b) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,

e) akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

(3) A gyermekek napközbeni ellátásának formái – a gyermekek életkorának megfelelően –

- a) a bölcsődei ellátás,
- b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- c) az alternatív napközbeni ellátás.

„42/A. § (1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,

b) a sajátos nevelési igényű gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét,

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig,

ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

(4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

„43. § (1) A bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

(3) A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

a) ha a gyermek szülei (anya, apa), más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,

ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,

ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket és

b) a védelembe vett gyermeket.

2. Sajátos nevelési igényű gyermek: 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján

„35. § (1) Ha a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra (a továbbiakban: korai fejlesztésre és gondozásra) jogosult gyermek napközbeni ellátását biztosítja, a gyermek bölcsődei nevelésének, gondozásának megkezdését követő legutóbb három hónap elteltével

a) bölcsődében és mini bölcsődében – az intézmény orvosának, gyógypedagógusának, kisgyermeknevelőjének, valamint a család- és gyermekjóléti központ munkatársának a véleménye alapján – az intézmény vezetője a szülővel együtt, ... értékeli a gyermek beilleszkedését, és dönt a gyermek további neveléséről, gondozásáról.”

(2) Ha a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek napközbeni ellátását biztosítja, együttműködik a

gyermek korai fejlesztési és gondozását ellátó, területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

(3) A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek bölcsődei ellátás

keretében való nevelése, gondozása történhet

a) a többi gyermekkel közös bölcsődei csoportban vagy speciális bölcsődei csoportban.

(4) Egy kisgyermeknevelő, szolgáltatót nyújtó személy a speciális bölcsődei csoportban

a) bölcsőde, mint bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetén legfeljebb három gyermeket nevelhet, gondozhat.

(5) A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek szükségleteihez igazodóan a (4) bekezdésben foglaltnál kevesebb számban is meghatározható az egy kisgyermeknevelő, szolgáltatót nyújtó személy által nevelhető, gondozható gyermekek száma.

(6) Ha a bölcsődei nevelési év közben állapítják meg a gyermek sajátos nevelési igényét, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosultságát, a bölcsődei ellátás egyes formáinál az e rendeletben meghatározott sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek ellátására vonatkozó csoportlétszám legfeljebb a bölcsődei nevelési év végéig rúlléphető.

3. A szülő tudomásul veszi, hogy megszűnik az ellátás:

Jelen megállapodásban fentebb említett törvényi hivatkozások nem teljesülése esetén, valamint a

Gyvt. 37/A. § bekezdései alapján az alábbi esetekben:

(1) személyes gondoskodást nyújtó ellátás megszűnik a) határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam - illetve meghosszabbított időtartam - leteltével, b) a jogosultsági feltételek megszűnésével.

(2) az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti ellátás megszüntetését a jogosult, illetve törvényes képviselője kérelmezheti, melynek alapján az intézményvezető az ellátást megszünteti. Az ellátás a megegyezés időpontjában, illetve ennek hiányában a megállapodásban foglaltak szerint szűnik meg.

(3) az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti ellátást megszünteti, ha a jogosult a házirendet ismételt súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.

Egyéb okok:

- ha a szülő a bölcsődei ellátás kezdetekor az igénybevételeire jogosító munkáltatói igazolásokat vagy egyéb igazolást nem mutatja be

- írásbeli felszólítás ellenére a személyi térítési díjat nem fizeti meg,

- amennyiben a gyermek betöltötte a 2,5 évet és a bölcsődében nincs szabadkapacitás az újonnan érkezőknek, a bölcsődevezetővel történt előzetes egyeztetés alapján, óvodába történő áthelyezéssel szűnik meg a bölcsődei ellátás.

4. A bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára, a 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletnek megfelelően:

„37. § (1) A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a fennmaradó által meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermek bölcsődei ellátását.

(2) A Gyvt. 42 § (1) bekezdése szerinti bölcsődei ellátás esetén a gyermek napi gondozási ideje legalább négy

óra és legfeljebb tizenkét óra. A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek napi gondozási ideje négy óránál kevesebb időtartamban is meghatározható."

„41. § (4) A bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítani kell

- a) a nevelés és gondozás feltételeit, így különösen
 - aa) a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
 - ab) a felszerelési jegyzékben az adott ellátási forma tekintetében meghatározott textiliát, bútort, egyéb eszközöket és felszerelést,
 - ac) a játéktevékenység feltételeit,
 - ad) a szabadban való tartózkodás feltételeit; és
- b) a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést az al, hogy
 - ba) a bölcsődében és a mini bölcsődében az étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszeri rendeletben foglaltaknak megfelelően kell biztosítani"

5. A bölcsőde a szülő számára biztosítja az alábbiakat:

- a bölcsőde szakmai programjának megismerését,
- a házirend ismertetését,
- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról szóló tájékoztatást,
- adaptációhoz szükséges időt, feltételeket, a szülővel történő fokozatos beszoktatást,
- rendszeres szóbeli és írásbeli (üzemi füzet) tájékoztatás a gyermekkel történt eseményekről, a gyermek fejlődéséről;
- részvétel szülői értekezleten, szülőcsoportos beszélgetésen, egyéni beszélgetésen, nyílt napon, egyéb bölcsődei programokon;
- a gyermek bölcsődei életének, napirendjének, étrendjének megismerése;
- tájékoztatás, étrendek megismerését,
- érdekvédelemért az Érdekvédelmi Fórumon keresztül.

6. A szülő vállalja, hogy:

- a bölcsődei házirendet betartja;
- együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel;
- tudomásul veszi, hogy a felvételt követően – szakmailag indokolt esetben – a bölcsődevezetőnek jogában áll a gyermeket másik csoportba áthelyezni;
- a megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségek elmulasztása esetén panaszával a bölcsőde intézményvezetőjéhez és az Érdekvédelmi Fórumhoz fordulhat. Az érdekvédelemmel kapcsolatos szabályokról a Gyvt. 35-36. §-a rendelkezik. Vitatott intézkedéssel szemben a fenntartóhoz fordulhat.

7. Az intézményi térítési díj, az 1997/XXVI. törvény alapján:

A Gyvt. 146. § (1) szerint a gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközzeni ellátásáért és a gyermekétkeztetésért térítési díjat kell fizetni. A 147. § (2) alapján a bölcsődében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására, valamint a 151. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a gyermekétkeztetésre vonatkozóan.

„148. § (1) A kötelezett által fizetendő térítési díj összegét (a továbbiakban: személyi térítési díj) az intézményvezető, a szolgáltatást vezető vagy a működtető (a továbbiakban együtt: intézményvezető) konkrét összegben állapítja meg.

(6) Ha a kötelezett a személyi térítési díjat vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, a (3) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

(7) Ha a kötelezett a személyi térítési díj egyházi fenntartó vagy nem állami fenntartó által megállapított összegét vitatja, a bíróságtól kérheti a személyi térítési díj megállapítását. A bíróság jogerős határozatáig a korábban megállapított személyi térítési díjat kell megfizetni.

(8) A személyi térítési díj összege évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, kivéve, ha a kötelezett jövedelme olyan mértékben csökken, hogy az e törvényben szabályozott díjfizetési kötelezettségének nem tud eleget tenni. A kötelezett nem kötelezhető a felülvizsgálatot megelőző időszakra vonatkozóan az új térítési díj megfizetésére."

A bölcsődei ellátás esetében az intézményvezető a Gyvt. 151. § (4) bekezdése alapján megállapítja a gyermekétkeztetésre, valamint emellett – a fenntartó döntésétől függően – a gondozásra a személyi térítési díjat.

„150. § (1) A személyi térítési díj megállapításánál ...

b) a gyermekek napközbeni ellátása és a gyermekek átmeneti gondozása esetében a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelmet kell figyelembe venni.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 19. § (4) bekezdés a)–e) pontjában felsorolt személyek jövedelmét kell figyelembe venni

(3) A személyi térítési díj összege igénybe vevőként nem haladhatja meg az (1) bekezdésben meghatározott jövedelem ...

b) bölcsődében és mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátás esetén, ha a fenntartó a bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetés mellett a bölcsődei ellátás keretében nyújtott gondozásra is megállapított személyi térítési díjat, és a gyermek

ba) nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben – 25%-át,

bb) ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben részesül – 20%-át."

A fizetendő intézményi térítési díjakat a Gyvt. illetve a 328/2011. (XII.29) Kormányrendelet szabályozzák. 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet:

„9. § (3) A bölcsődei, mini bölcsődei gondozás személyi térítési díját – a fenntartó elterelő döntése hiányában – akkor is teljes hónapra kell megállapítani, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe."

„13. § (2) Az intézményi gyermekétkeztetés személyi térítési díjának előre történő megfizetése esetén, ha az adott hónapra fizetendő térítési díj összege kevesebb, mint a már befizetett összeg, így a többletet a következő fizetés alkalmával be kell számítani, vagy vissza kell fizetni. Ha a fizetendő személyi térítési díj összege növekszik, a befizetett és a ténylegesen fizetendő összeg különbségét visszamenőleg kell megfizetni....

„13. § (6) Az intézmény vezetője az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés feltételeiről, a szülői gyermekétkeztetésről és az igénybevétel módjáról tájékoztatja a kötelezettet

a) a beiratáskor,

b) az ellátás igénybevételének megkezdésekor, és

c) az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés feltételeinek megváltozásakor

„17. § (1) A személyi térítési díj megállapításához a kötelezett – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 30 nappal nem régebbi, az 5. melléklet szerinti jövedelemnyilatkozatot nyújt be az intézményvezetőnek,

(2) A kötelezett

a) a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes intézményi gyermekétkeztetés igénybevételéhez a 6. melléklet szerinti nyilatkozatot,

(3) A kötelezett egy nyilatkozatot nyújt be, ha az ugyanazon intézménybe járó több gyermeke után azonos jogcímen igényli az ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetést...

„18. § (4b) Ha a bölcsődei, mini bölcsődei gondozás térítésmentessége a Gyvt. 150. § (6) bekezdés d) pontja alapján, vagy az ingyenes intézményi gyermekétkeztetésre való jogosultság a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés b) pont b)) alpontja vagy d) pontja alapján áll fenn, a gondozást helyet biztosító intézmény vezetője a 9. melléklet szerinti igazolást nyújtja be az intézményvezetőnek

(5) Bölcsődei, mini bölcsődei gondozásnál a Gyvt. 150. § (6) bekezdés b) pontjában, valamint intézményi gyermekétkeztetésnél a Gyvt. 21/B. § (2) bekezdés c) pontjában foglaltak fennállását a magasabb összegű családi pótlék megállapításáról szóló határozat másolatával, ennek hiányában

a) tartós betegség esetén szakorvosi igazolással,

b) fogyatékoság esetén a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény végrehajtásáról szóló 223/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet 7/A. § (1) bekezdése szerinti szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményével kell igazolni.

(5b) Ha a kötelezett a bölcsődei, mini bölcsődei gondozást a Gyvt. 150. § (6) bekezdés e) pontja alapján kívánja térítésmentesen igénybe venni, benyújtja az intézményvezetőnek a gyermek védelemben vételéről szóló gyámhatósági határozat másolatát.”

„(6) Ha a gyermek a Gyvt. 21/B. § (1) és (2) bekezdése szerinti ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre is jogosult, számára az ingyenes étkezésre való jogosultságot kell megállapítani. Ebben az esetben a kötelezettnek kizárólag az ingyenes étkezésre való jogosultság feltételének fennállását kell igazolnia.

„(7) Ha az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés igénybevételét, valamint bölcsődében, mini bölcsődében a gyermek gondozásának térítésmentes biztosítását

a) a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága alapozza meg, az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés és a térítésszám-fizetési mentesség a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság kezdő időpontjától, legkorábban az ellátás igénybevételének első napjától illeti meg a kötelezettet.

b) az a) pont alá nem tartozó feltétel fennállása alapozza meg, az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés és a térítésszám-fizetési mentesség az azok igénybevételére jogosító feltétel fennállásának az intézményvezető részére történő bejelentését, illetve igazolását követő naptól illeti meg a kötelezettet.”

A gondozási díj összege a Polgármesterek Tanácsa számú határozata alapján 0 Ft, így az intézmény térítési díja a következő:

	Intézményi térítési díj
étkezés	.- Ft/nap
gondozás	.- Ft/nap
Összesen:	.- Ft/nap

Az étkezésre vonatkozó kedvezmények (melyeket igénybevétel esetén igazolni vagy nyilatkozatot tenni szükséges), a Gyvt. 21/B. §-a szerint:

„(1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- ae) nevelésbe vették"

Jelen szerződés kiegészítését képezi a 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet 5. és 6. számú melléklete, azaz a Jövedelemnyilatkozat a személyi térítési díj megállapításához, illetve a Nyilatkozat a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei és óvodai gyermekékeztetés igénybeviteléhez nyomtatványok, melyek kitöltése alapján az Ön gyermeke után az alábbi személyi térítési díj fizetendő a bölcsődei ellátásért:

étkezési díj:Ft/nap
 gondozási díj:Ft/nap
 Összesen:Ft/nap

A bölcsődei ellátásért a térítési díjat előre, egy összegben, minden tárgyhónap előtti hónap utolsó hetében kell befizetni. Az étkezési díjból a hiányzó napoknak megfelelően a túlfizetés a következő hónapra átvihető, vagy az ellátás megszűnésekor visszafizetendő. A gondozási díj összege megfizetésének alapja az intézményi jogviszony fennállása, azaz teljes hónapra fizetendő.

8. Nyilvántartások

- A szülő hozzájárul ahhoz, hogy az intézmény a gyermeke személyes adatait a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal KENYSZ/TEVADMIN TAJ alapú igénybevevői nyilvántartásában kezeli, egyúttal tudomásul veszi, hogy a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015 (XII. 23.) Korm. rendelet előírja a fenntartók igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatási kötelezettségét.
- A Bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslapban, a gyermek egészségi állapotáról, fejlődéséről meghatározott időközönként feljegyzés készül.
- Az üzenő füzet tájékoztatja a szülőket a gyermek fejlődéséről, bölcsődei életéről.

9. Egyéb nyilatkozatok

A szülő aláírásával nyilatkozza, hogy a Gyvt. 33. §. álló tájékoztatást megkapta az ellátás tartamáról és feltételeiről, az intézmény által vezetett, rá vonatkozó nyilvántartásokról, az érték- és vagyonmegőrzés módjáról, a Bölcsőde Szakmai Programjáról, a gyermekek napirendjéről, a az intézmény házirendjéről, panaszjoga gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról és annak fizetési rendjéről, a jogosult jogait és érdekeit képviselő Érdekképviselési Fórumról.

A szülő tudomásul veszi, hogy a bölcsődében történt felvételi családkutatás előzi meg, melynek elvégzéséhez hozzájárul.

Tudomásul veszi mindkét a szülő (anya, apa), hogy évente két alkalommal (szeptember, február) új munkáltatói igazolást kell benyújtania, továbbá köteles az intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni, és nyilatkozni a jogosultsági feltételekben, valamint

a személyazonosító adatokban beállott változásokról.

Tudomásul veszi mind két szülő (törvényes képviselő), hogy ha a bölcsőde zárásáig nem érkezik meg gyermekéért, a kisgyermeknevelő egy óra várakozás után köteles értesíteni a rendőrséget, akik hivatalból eljárnak.

A szülők tudomásul veszik, hogy a gyermek bölcsődei ellátása alatt, minden nevelési év szeptemberében új munkáltatói igazolást nyújtanak be az intézményvezetőnek. Amennyiben évközben változás következik be az igazolás tekintetében, 8 napon belül jelzéssel ének.

A szülő, büntetőjogi felelőssége tudatában kijelenti, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek, változás esetén a másik felet haladéktalanul tájékoztatja.

Szatymaz, ____ év ____ hónap ____ nap

(1 példányt átvettem)

Szülő(törvényes képviselő)

PH

tagintézmény-vezető

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

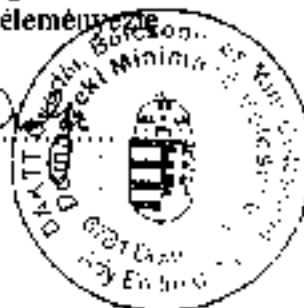
Jelen Pedagógiai programot

- DAKTT Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi Szatymazi Barackvirág Óvoda
nevelőtestülete 24/2025 számon elfogadta
szülői szervezete 1/2025 számon véleményezte.

.....
igazgató

- DAKTT Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi Domaszéki Minimanó Bölcsőde
nevelőtestülete 9/2025 számon elfogadta
szülői szervezete 10/2025 számon véleményezte.

.....
bölcsőde vezető

- DAKTT Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi Szatymazi Gyöngyvirág Bölcsőde
nevelőtestülete 24/2025 számon elfogadta
szülői szervezete 25/2025 számon véleményezte.

.....
bölcsőde vezető

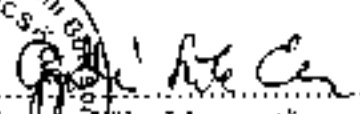
- DAKTT Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi Szatymazi Hóvirág Bölcsőde
nevelőtestülete 1/2025 számon elfogadta
szülői szervezete 2/2025 számon véleményezte.

.....
bölcsőde vezető

- DAKTT Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi Fióka-Lak Bölcsőde

nevelőtestület 6/2025 számon elfogadta
 szülői szervezete 7/2025 számon véleményezte

 Bölcsőde vezető

DAKTT Óvodái, Bölcsődéi és Mini Bölcsődéi Újszentiváni Tölgyfa Óvoda és Bölcsőde

nevelőtestület 13/2025 számon elfogadta
 szülői szervezete 53/2025 számon véleményezte

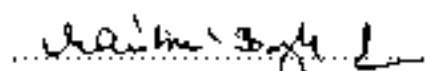

 igazgató

Az elfogadás tényét a képviselők a hitelesítő aláírásukkal tanúsítják

Jelen Pedagógiai programot az intézményvezető 8-9 /2025./ iktatószámán jóváhagyta.

 főigazgató

Fenntartó 35 /2025. (VI. 11.) P.T. számú határozata a Pedagógiai program jóváhagyásáról.

 jóváhagyta:
 fenntartó részéről

